

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 24 / Sayı: 281 / Mayıs 2005

ÖNDERLİĞE SAHİPLENMEK ÖZGÜRLÜĞE SAHİPLENMEKTİR

ABDULLAH ÖCALAN

Söz özgür olduğu kadar eylemde özgür olmalıdır

Söz özgür olduğu kadar, eylem de özgür olmalıdır. Sözünü gerçekleştirme gücünü kendisinde yaratamayanlar önemli kişilikler haline gelemeyiz. Bu konuda bahane veya neden göstermek, sadece kendini aldatmaktır. Sizin için yaşam bir anlamda

böyledir. Bir tarafta iyi niyet gösterilip iyi sözler verilirken, diğer tarafta yetmeyen, geri ve çelişkili bir pratik sergileniyor. Dolayısıyla çizginizde tutarlılık olmalıdır. Tabii bu çelişkiyi kapatmanız için de kendinizi kıyamet kadar çalıştırmanız gerekir. İddia düzeyiyle bunu gerçekleştirme olanağı ve aracı ne kadar gelişmiştir? Her militan adayımız, tekrar tekrar bu soru temelinde kendine yaklaşım göstermelidir. Bu olmazsa, söylediğiniz her şey boş ve aldatmacadır. Tabii bu, kişinin kendisine alabildiğine yüklenmesini şart kılar.

16'da

Yeniden yapılanma Kürt sorununun çözümüne vesile olmalıdır

● Ortadoğu'da bu siyasal iklim içinde bir müdahale gerçekleşti. Bu durum, en köklü egemen sistem müdahalesi olduğu için, ister istemez tepkisel ya da çağı okuyan halk güçleri yelpazesi içinde bir direniş ortaya çıkmaktadır. Bu direnişin başarılı olması için alternatif çözüm üretmeleri zorunludur.

2'de

Reber Aposuz çözüm olmaz

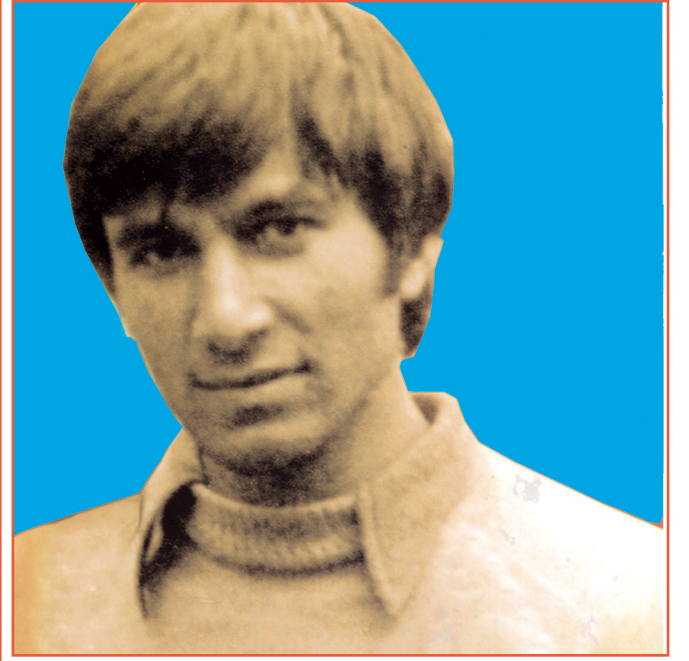
● Özgür iradeli Kürt bireyi ve toplumu kabul edilecekse Kürt toplumunun, Kürt halkının demokratik hakları tanınacak, verilecek, kendi özgün örgütlemesini, özgürlük ve demokrasi çerçevesinde yapacak ve yaşayacaksa biz hareket olarak buna hazırız.

5'te

PKK programı -II- Bölüm

● Kapitalist sistem, krizden çeşitli biçimlerde çıkış yapabilir. Birincisi, kendini restore edebilir. İkincisi, daha önce denediği mezheplerini yenileyerek çıkış arayabilir. Üçüncüsü, büyük kaybedeceğini görünce, orta yol olarak karşıt güçle geniş bir uzlaşmaya gidebilir.

7'de

İçindekiler

AİHM Kararı demokratik birlikle sonuçlanmalıdır
11'te

PKK Yeniden Yapılanma Kongresi Kararları
19'da

Konfederalizmin Anlamı (Murray Bookchin)
24'da

(I Haziran Kararının Yıldönümünde) HPG HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ VE KARARLIDIR
27'da

Bir şafak vaktiydi Menan Haso (Doğan Kandil)
28'te

Bir gülüşür Andok İskan Taş (Andok)
29'de

Damlayan suya dair Gerilla Anısı
30'de

YENİDEN YARGILAMA KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNE VESİLE OLMALIDIR

Dünyadaki siyasal gelişmeler içinde Ortadoğu, eskiden de çok önemli bir yer tutardı. Ancak ABD'nin müdahalesinden sonra Ortadoğu, dünya siyasetinin dolaylı değil doğrudan yönlendirildiği, ilişki ve çelişkilerin pratik olarak yaşandığı alan durumuna geldi. Bu gerçeklik içinde, Kürt özgürlük mücadelesi de, Kürt halkı da mevcut gelişmelerden günlük biçimde etkilanmektedir. Dolayısıyla Kürt özgürlük hareketinin siyasal gelişmeleri iyi takip etmesi, buna uygun pratik politikalarla her gün cevap vermesi, siyasal çalışmalarda başarı elde etmesinin en önemli koşullarındandır.

Kürt halkı, yaşadığı bölge itibarıyla dünya politikalarından her zaman etkilanmıştır ama tarih içerisinde en fazla etkilendiği dönemlerden birisi, içinden geçtiğimiz zaman dilimidir. Günümüzün en temel siyasal aktörleri, dünyada ABD ve Avrupa'dır. Bunun yanında Rusya, Çin, Japonya gibi ülkeler de bu aktörler içinde sayılabilir. Öte yandan halklar da dünya siyasetinin her zaman dikkate alınması gereken en temel aktörleridir. Son 200-300 yıldır halklar, siyaset içerisinde önemli düzeyde yer almaya başlamıştır. Ancak özellikle 20. yüzyıldan itibaren halkların siyasetteki ağırlığı giderek etkisini daha fazla hissettirmektedir. Buna, halkların zamanı da diyebiliriz. Bir taraftan ABD ve Avrupa dünya siyasetinde etkili olurken diğer taraftan halkların da bu siyasette büyük etkiye bulunduğunu hatta ABD ve Avrupa gibi dünyanın en hegemonik ve sömürücü kesimlerinin bile halkların bu gücünü dikkate aldıklarını görebiliyoruz.

Mevcut durumda ABD, Ortadoğu'da kendi ağırlığını hissettirip burada sonuç olarak dünyadaki en etkin güç olmak istemektedir. Ancak 21. yüzyıl, 19. ve 20. yüzyıldan çok farklı temel özellikler taşımaktadır. Bunun en önemli yanı ise, defalarca belirttiğimiz gibi günümüzde artık herhangi bir gücün tek başına dünyanın bir parçasında hegemon adacıkları kurup yaşayamamasıdır. Çeşitli güçlerin, farklı adacıklar üzerinde egemenlik kurarak mevcut sistemi yürütmeleri, günümüzde artık hem bilimsel teknik devrimin ortaya çıkardığı gelişmeler hem de bunun sosyal ve siyasal yaşamdaki sonuçları itibarıyla böyle bir siyasal ilişki düzeyine imkan vermemektedir. Karşılıklı bir bağımlılığın kendini daha fazla hissettirdiği bir siyasal durum yaşıyoruz. Belki 19. ve 20. yüzyılın alışkanlıklarını hemen bırakmak mümkün değildir. Devletler de politikalarında, diplomalarında bu alışkanlıklarını sürdürmektedir. Nitekim ABD'nin Irak'a müdahalesi döneminde hem ABD'nin hem de Avrupa'nın yaklaşımları ve ilişkileri, aslında 19. ve 20. yüzyıl siyasetinin farklı biçimdeki yansımasıydı. Belki o yüzyıllardaki gibi büyük bir çatışma içine girmediler ya da öyle bir pozisyon almadılar, ama herkes kendi politikalarını çok farklı ve ayrı biçimde sürdüreceğini düşünerek, belli bir gerilim yaşadılar. Ne var ki ABD'nin müdahalesinden sonra ilk olarak ABD, bu politikanın doğru olmadığını gördü. ABD, Ortadoğu'ya bizzat müdahale eden ve günlük yaşamın sorunlarını anlık yaşayan güç olduğu için, diğer güçlerle gerilimli ve çatışmalı olmanın zarar verdiğini ilk anlayan da oldu. ABD, diğer güçlerle belli bir ilişki içinde olmadığı takdirde, herhangi bir yerde istikrar sağlamanın ve bunu sürdürmenin zor olduğunu anladı. Özellikle Ortadoğu gibi bir yerde, tek başına hakim olmak isteyen politikalarla çomak sokulacağını daha net gördü. Aynı şeyi farklı konumda Avrupa da yaşadı. Avrupa da, ABD ile gerilim ve çatışma içine girerek, dünya siyasal politikalarında etkinliğini sağlayamayacağını, yaşadığımız bu süreç içerisinde biraz daha iyi an-

ladı. 19. ve 20. yüzyıldan farklı bir zihniyetle ABD ile belli bir ilişki içinde, ama kendi çıkarlarını da koruyarak yürütülebileceği kararını alarak o da Irak'a müdahale dönemindeki yaklaşımında belli bir yumuşama içine girdi. Daha doğrusu her iki güç de Irak müdahalesi dönemindeki politikalarından taviz vererek, birbirlerine yaklaşıp uzlaşma içine girdiler. Bunun en somut ifadesi Irak seçimleri oldu.

Halkların rüzgarı tüm yetersizlikleri aştıracaktır

Seçimler öncesi her iki güç, savaşın başlangıcındaki tutumlarının yetersizliğini görerek, Irak'ta bir uzlaşma başlatıp bunu dünyanın diğer yerlerindeki politikalarında uygulamaya çalıştılar. Bir anlamda Irak'taki bu işbirliği diğer yerlerde de sürdürülmektedir. Zaten önemli düzeyde büyük çıkar çatışmaları yoksa bu, söz konusu ilişkilerini sürdürmelerinin sonucudur. Irak seçimleri ile birlikte böyle bir ilişkinin gelişmesi, Ortadoğu politikalarında da belli bir ortaklaşmanın ilk önemli adımı olarak görülebilir. ABD, yapılan seçimleri dünyadaki diğer güçlerin desteklemesiyle, meşruiyet zeminini güçlendirip Irak'taki konumunu daha da sağlama alma yaklaşımı içinde olmuştur. Avrupa Birliği de, böyle bir yaklaşıma destek vererek Ortadoğu politikasında belli bir etkinlik sağlama yoluna gitmiştir. Mevcut durumda, Ortadoğu üzerinden şekillenen dünya politikaları böyle bir seyir izlemektedir. Bunun sonuçları kısa sürede görüldü. Irak'ta yapılan ittifak, daha sonra Lübnan üzerinde de belli düzeyde yürüdü. ABD sonradan Avrupa üzerinden İran'ı sıkıştırma temelinde bu politikanın pratikleşmesini sağlamaya çalıştı.

II. Dünya Savaşı'nda faşizmin yenilmesi-nin 60. yıldönümünde Bush'un Rusya'ya gitmesi, orada kısmi pürüzler çiksa da ilişkilerin sürdürülmesi, ABD ve Avrupa'nın birbirine yaklaşma mantığının Rusya özgölünde ortaya çıkmasıdır. Rusya, ABD ile belli geliş-

kiler içinde ilişkilerini sürdürmektedir. Zaman zaman bu çelişkiler daha da açığa çıkıyor. Ama ne ABD ne de Rusya, bunu büyük bir gerilime dönüştürmeden ilişkilerini sürdürüyorlar. Bu siyasal ilişki diyalettiği, 21. yüzyılın temel siyaset tarzı olmaya devam edecektir. Tüm güçlerin de buna göre kendi politikalarını belirlemeleri, ona göre örgütlenmeleri ve pratikleşmeleri gerekmektedir. Halk güçleri de, egemen sömürücü güçlerin böyle bir siyasal yaklaşım içinde olduklarını görerek, buna uygun yaratıcı çözümler, örgüt ve eylem biçimleri geliştirerek kendi etkinliklerini sağlamak durumundadır. 20. yüzyılın örgüt ve eylem mücadeleleri yerine, hiyerarşik, iktidarcı, devletçi güçlerin günümüzdeki politikalarına göre kendi ittifaklarını, politikalarını ve eylem biçimlerini geliştirmeleri bir zorunluluk haline gelmiştir.

Halkların durumu zayıf değildir. ABD ve Avrupa'nın siyaset sahnesinin önünde görülmesi, halkların gücünün zayıfladığı ya da dünya siyasetlerini etkilemediği anlamına gelmiyor. Aksine, halkların zamanının yaşadığı günümüzde karşıt güçlerin siyasetini yönlendiren, etkileyen de halkların durumu ve gücüdür. Bugün Avrupa'nın, ABD'nin halkları güç yapan demokratik, özgürlükçü sistemi kendilerine göre pratikleştirmeleri ve bunu propagandalarının temeline koymaları, halkların temel yaşam biçimi olan demokrasi ve özgürlük karşısında ne kadar sıkıştıklarını, bu araçlara başvurmadan halkların mücadelesi karşısında duramayacaklarını gösteriyor. Bu bakımdan, mevcut durumda halkların karamsarlığı kapılmak yerine daha fazla cesaretlili ve umutlu olmaları gerekiyor.

Yakın zamanda dünyanın her tarafında 1 Mayıs kutlamaları yapıldı. 1 Mayısların ruhunun gerçek anlamda pratikleşeceği dönem 21. yüzyıldır. Eskiden halkların uluslararası dayanışması kolay değildi. Ulus üstü güçlerin, platformların ortaya çıkma imkanları, geçen yüzyıla göre daha fazla artmıştır. Tümünden belirgin bir politik ifadeye kavuşma-

sa ve örgütsel olarak hala dağınık ve parçalı olsa da, halkların arkasındaki rüzgar, mevcut yetersizlikleri aştıracak güçtedir. Bu rüzgar, onları daha etkili yürütmeye zorlayacaktır. Eğer egemen güçler, halkların özgürlük ve demokrasi özelemlerini boşa çıkarmak, kendi sistemleri içinde eritme politikası izliyorlarsa halkların özgürlük ve demokrasi özelemlerini esas olarak da en doğru biçimde pratikleştirecek ve bütünlüklü gerçekleştirecek halk güçleri olacaktır. Genel siyasal durumu böyle tanımlamak mümkündür.

Ortadoğu'da bu siyasal iklim içinde bir müdahale gerçekleşti. Bu durum, en köklü egemen sistem müdahalesi olduğu için, ister istemez tepkisel ya da çağı okuyan halk güçleri yelpazesinde bir direniş ortaya çıkmaktadır. Bu direnişin başarılı olması için alternatif çözüm üretmeleri zorunludur. ABD'nin kendi çıkarları doğrultusunda gerçekleştirdiği müdahale, Ortadoğu'da statükoyu sarsmıştır. Statükonun yıkılması ister istemez yeni siyasal güç aktörlerini tarih sahnesine çıkaracaktır. Bizim ABD müdahalesinden sonra çözümlememiz ve hesaplamamız gereken konu, mevcut olan rejimlerin yıkılması ile birlikte yeni siyasal güç odaklarının ortaya çıkma zeminlerinin olacağını gö-rerek, ona göre hazırlık yapmak ve bu durumu değerlendirmektir.

Günümüzde, klasik ulus devletler artık kendisini sürdüremez durumdadırlar. Bu, hem halk güçleri hem de dünyanın egemen güçleri tarafından kabul edilmektedir. İki taraflı bir sıkıştırma içinde varlıklarını sürdürmezler. Bu iki yönlü baskıya, hiçbir siyasal gücün ve otoritenin dayanması mümkün değildir. Bu yönüyle bu güçlerin de aşılabacağı tespitini yapmak yanlış değildir. Burada önemli olan, kabuk bağlamış bu statükocu güçlerin ya da 20. yüzyılda kurulmuş bu sistemin dağılmasının, hangi siyasal aktörleri ortaya çıkaracağı, halk güçlerinin kendilerini nasıl etkin kılabilceği sorusudur. Buna doğru cevap verilmesi gereklidir. "Doğa boşluğu

sevmez" kanunu, burada da geçerlidir. Kaldı ki, halkların demokrasi ve özgürlük özlemi, Ortadoğu'dan uzak değildir. Bu eğilimin her tarafta geliştiği, girmedikleri tek bir alanın kalmadığı bir süreçte, Ortadoğu'daki despotik yönetimler bunları engelliyordu. Şimdi bu engel ortadan kalkınca, özgürlük ve demokrasi güçlerinin, belli bir öncülük yapıldığı takdirde çok hızlı gelişeceğini söylemek doğrudur. Bundan birkaç yıl öncesine bakarak "bu coğrafyada bu eğilimler gelişmez, yeni siyaset aktörleri kolay kolay çıkmaz" demek, siyaset biliminden habersiz bir değerlendirmedir. Geçmişe bakılarak yapılan ucuz yorumlardır. Bu sürecin değerlendirilmesi gereken en önemli durumu da budur.

Burada Kürtlerin rolü de önem kazanıyor. Kürtler, 20. yüzyıl başında statükodan zarar gören bir halktı. Şimdi statüko dağılıp Ortadoğu'da yeni bir sistem kurulurken Kürtler, 20. yüzyılın başındaki konumlarından farklı bir siyasal düzey içindedirler. En önemlisi de, Kürtler 20. yüzyıldan farklı olarak verdikleri mücadele ile çok büyük bir güç haline gelmiştir. Kürtler artık Ortadoğu'nun en temel siyasal aktörlerinden biridir. Ortadoğu'yla ilgilenen ister hegemonik ister başka bir güç olsun isterse de halkların çözüm alternatifleri olsun Kürtleri görmezden gelemmez. Kürt halkı artık Ortadoğu siyasetinin en temel aktörlerinden biri olmuştur. Bundan sonra da olmaya devam edecektir. Bunun önüne kimse geçemez. Demokratik devrimiyle, siyasal mücadelesiyle güç haline gelen bu halkı, eski durumuna döndürmek mümkün değildir. Belki gelişmeler yavaşlatılabilir ama durdurulamaz. Tarih böyle bir Kürt halk gerçeğine ve siyasal yaşamına tanıklık etmektedir.

Müdahale koşullarında komplo yenilenmek istendi

ABD'nin müdahale ettiği böyle bir ortamda Kürt özgürlük hareketi, Kürt Halk Önderliği'nin perspektifleri doğrultusunda bir hamle yapmak istedi. ABD'nin ve bundan güç alan Kürt egemen sınıflarının hamlesine karşı, Kürt halkının demokratik kurumlaşması temelinde halklar seçeneğini devreye sokan bir proje ve planlama gündeme getirdi. Bu, Önderliğin deyişiyle bin yılların hamlesi oluyordu. Halklar, tarihte hep güçsüz bırakılmışlardı ya da ayağa kalktıklarında, özgürlük mücadelesi verdiklerinde kendilerini güç yapan bir sistem yaratamadıkları için mücadeleleri egemen sınıf mezhebi olmaktan öteye gidemiyordu. Bu mücadeleyi veren güçler, bir süre sonra hiyerarşik, iktidarcı, devletçi, halkı egemenlik altında tutan bir zihniyete, pratiğe dönüşüyorlardı. KONGRA GEL ile bu engellenmek istendi. Ne var ki, I. KONGRA GEL'de halkların hamle yapmasına karşı, ABD ve Kürt egemen sınıflarının yönlendirmesi ile hareketimiz üzerinde Önderliğin bu hamlesi boşa çıkarılmak, otuz yıllık mücadelemizin birikimleri Kürt egemen sınıflarının hizmetine ve emperyalizmin çıkarlarına kurban edilmek istendi. Bu, uluslararası komplotan sonra önemli bir hamleydi. Komplonun devamı niteliğindedir. Komplonun ulaşmak istediği amaç, ABD'nin Kürdistan'a müdahale ettiği koşullarda yenilenmek istendi.

1998'de gerçekleşen uluslararası komplo her ne kadar böyle bir amacı taşıyorduy-sa da, kendisi fiziksel olarak uzakta olduğundan ve Ortadoğu siyasetine askeri gücüyle günlük müdahale etmediğinden dolayı bunu yakından takip etme, müdahaleyi gün gün sürdürme noktası, onlarda da yer yer gevşek durumdaydı. Ancak müdahale

"Kürtler, 20. yüzyıl başında statükodan zarar gören bir halktı. Şimdi statüko dağılıp Ortadoğu'da yeni bir sistem kurulurken Kürtler, farklı bir siyasal düzey içindedirler. En önemlisi de, Kürtler 20. yüzyıldan farklı olarak verdikleri mücadele ile çok büyük bir güç haline gelmiştir. Artık Ortadoğu'nun en temel siyasal aktörlerinden biridir. Ortadoğu'yla ilgilenen ister hegemonik ister başka bir güç olsun isterse de halkların çözüm alternatifleri olsun Kürtleri görmezden gelemmez."

ile birlikte bu yeni bir çehre kazandı. Komplo günlük dinamizmiyle hareketimiz üzerinde etkide bulunmaya çalıştı. Böylelikle Ortadoğu'ya müdahalede Kürt halkının özgürlük eğilimi yenilgiye uğratılıp, Kürt egemen sınıfının hakimiyeti sağlanmak istendi. Tabii ki müdahale güçleri de, bu hakimiyet temelinde, tamamen kendilerinin denetiminde, kendilerinin yönlendirdiği bir Kürt gerçeği ile bölge siyasetini yürüteceklerdi. Özgür, iradeli Kürt yerine işbirlikçi Kürt ile bölge politikalarını yürütme tercihinin böylelikle bu müdahale ile sonuçlandırılacaklardı. Bu iç müdahaleyi, bölgeye çok uzun vadeli ve bütünlüklü bir yaklaşımın ifadesi olarak da değerlendirmek gerekir. Kürtleri, siyasal aktör olarak kullanma planlaması içindedirler. ABD, bütün güçleri kendi çizgisine getirmeye çalışmaktadır. Nitekim Irak'ta yaptığını İran ve Suriye'ye de taşımak istiyor. Bizi de Kürt egemen sınıflarının denetimine koymak istiyor. Ancak bizimle müdahaleye uğrayan diğer güçler arasında çok önemli farklılıklar bulunmaktadır. Biz dünya ve Ortadoğu gerçeğini çok köklü değerlendirerek, kendi konumumuzu, siyasal pozisyonumuzu yeniden düzenleyerek, dünyadaki ve bölgedeki gelişmelere en hazırlıklı güç konumuna gelmiş bulunmaktayız. ABD'den daha fazla değişim gücü olarak, bırakalım değişimin önünü almayı tam tersine tarihin gidişatına en uygun davranan ve gelişmeleri hızlandıran bir güç konumundayız. ABD ise dillendirdiği değişim olgularına kendi çıkarları doğrultusunda yaklaştığı için, halkların özelemlerini, sistem arayışlarını, özgürlük ve demokrasi isteğini karşılayan değil de bu istekleri sadece kendi çıkarlarına elverdiği koşullarda kullanan, dolayısıyla frenleyen bir durumdadır. Buna, statükoculuk denilemese de eski paradigmanın değişime uğratılarak sürdürülmesidir. Dolayısıyla da, 21. yüzyılın temel bir olgusu olan halkların zamanı gerçeğine ters düşmektedir. Bu yönüyle de bizimle mücadelede, konumu zayıf düzeydedir.

İran ve Suriye'de durum farklıdır. Onlar, 21. yüzyılın statükocu güçleri konumunda olduklarından ve halkların istemlerine cevap olamadıklarından dolayı ABD karşısında da tutucu ve gericidirler. Kendilerini değiştirip dönüştürerek koruma, kendilerini yaşatma şansına sahip değildirler. Böyle bir çıkmaz ve aymazlık içindedirler. Dolayısıyla bu güçler, ABD müdahalesinin hedefidir ve bunun karşısında savunma güçleri de yoktur. Kaybetmeye mahkum bir politikayı ısrarla sürdürmektedirler. Eğer kendilerini önemli bir değişime tabi tutmazlarsa bu akibetle karşılaşacaklardır.

ABD'nin müdahalesi karşısında en çözümleyici güç olarak biz durmaktayız. Nitekim ABD, İran ve Suriye üzerinde etkinliğini artırırken, bu rejimleri yıkmak için birçok proje uygulayıp bazı sonuçlar da alırken, Kürt özgürlük hareketi karşısında zorlanmaktadır. Çünkü Kürt özgürlük hareketi, ABD'den daha fazla çözüm gücü taşıdığından, onun sahte demokratik söylemleri karşısında halkların gerçek demokratik özlemini sahiplenene bir güç olarak kendini ayakta tutmakta ve kendi değişim politikalarını geliştirme imkanlarını sürdürmektedir.

Kürt özgürlük hareketi, bunu yaparken tabii ki klasik siyaset ve diplomasiiden farklı olarak cepheden savaş yerine, sistemle ilişki ve çelişki diyalektiğini tutturan bir yaklaşım içindedir. Hem teslimiyet ve işbirlikçiliğe karşı durmakta hem de kendine güvensizliğin ve dar ufukluluğun ürünü olan cepheden mücadele etme yaklaşımını da benimsememektedir. Büyük bir güvenle, kendisinin özgürlük ve demokrasi projesinin karşı güçlerin dayandığı zeminden daha güçlü olduğunu düşünerek, onlarla mücadele etmeyi, kendi projesini iç içe geliştirmeyi yürütmeye çalışmaktadır.

KONGRA GEL'in kuruluşu da, zaten

Kürt Halk Önderi'nin dediği gibi yeni İskenderlere, yeni Gılgameşlere kul köle olmaktan kendi özgürlük deneyimlerini geliştirmenin ifadesiydi. Ancak bilindiği gibi tasfiyeci-ihanetçi eğilim, alternatif halk seçeneğinin hayal olduğunu söyleyerek, buna karşı inançsızlıklarını dile getirdiler. Bu eğilim, Önderliğin projesini burjuva sömürücü düşünceler ile özünden boşaltıp, halkımızın özgürlük mücadelesini oyalayan bir yaklaşımla bu projeyi boşa çıkarmak istedi. Bu durumun önemli sonuçları oldu. Eğer KONGRA GEL projesi yerinde, zamanında doğru bir biçimde uygulansaydı, Irak, İran, Suriye ve Türkiye'nin çehresi değişebilir, halk seçeneği bugün müdahale güçlerinin politikaları karşısında daha etkin bir duruma gelebilirdi. Bu açıdan, örgüt içinde tasfiyeci eğilime karşı süreci yeterince sahiplenme yaklaşımının ortaya çıkarması da önemli bir zaafiyetti. Nitekim KONGRA GEL, tasfiyeci eğilimin bu saptırması nedeniyle pratikleşememiş, inisiyatif ve müdahale biçiminde öngörülen bu hamlenin gerçekleştirilmesi durumu ortaya çıkmıştır.

Kürt özgürlük hareketine dayatılan ihanetçi-tasfiyeci eğilim, Güney'de ABD'nin müdahalesi sonrası, esasında 1992'lerden başlayan ve günümüzde giderek kendini örgütleyen federal oluşum üzerinde daha fazla etkili olmamızı engelledi. Şunu rahatlıkla söylemek mümkündür; eğer KONGRA GEL projesi yeterince uygulansaydı, ihanetçi-tasfiyeci eğilim böyle bir dayatma içinde olmasaydı, şu anda Irak'ta Kürt federasyonunun demokratikleşmesi yönünde önemli gelişmeler sağlanırdı.

Ne var ki, bu olmadığı için Kürt egemen sınıflarının milliyetçi eğilimi, belirli bir ağırlık koymaya çalışmaktadır. Halbuki KONGRA GEL, Kürt egemen sınıflarının kendi meclislerini halkın meclisi gibi göstermelerine karşı Kürt halk iradesinin demokratik meclisi ve örgütlenmesi olacaktı. Dolayısıyla KONGRA GEL'in kuruluş amaçlarından en önemlisi olan Kürt egemen sınıflarının politikalarına karşı alternatif olmadıkça gecikme yaşandı. Bu durumdan cesaret alan Kürt egemen sınıfları, halk özgürlük eğilimini sınırlandırmak için her yol ve yöntemi denemektedir. Halk özgürlük eğilimi karşıtı bu rüzgarı arkasına almak isteyen Türkiye, yine kendi Kürt'ünü yaratmak isteyen Avrupa, KONGRA GEL'siz, PKK'siz, Apo'suz bir çözüm dayatması içine girmiş bulunmaktadır.

Önderliksiz çözüm mümkün değildir

Günümüzde Kürt siyasetinin en fazla üzerinde durması gereken konulardan birisi, Apo'suz KONGRA GEL'siz çözüm dayatmasıdır. Yani Kürt'ün iradesi üzerinde ipotek kurma yaklaşımıdır. Bunu ABD de, Avrupa da yapıyor. Türkiye'de, en etkili özgürlük hareketi PKK ve KONGRA GEL olduğu için bu dayatmayı yaparak Kürtleri parçalamak, güçsüz düşürmek istemektedir. ABD'nin, ilişki kurduğu her Kürt'e "PKK'yi ve APO'yu bırakın" demesi, Avrupa Birliği'nin özellikle Türkiye'deki demokratik siyasetçilere "Apo'yu ve PKK'yi bırakmazsanız şiddeti ve terörü de bırakmamış olursunuz" gibi dayatmalarda bulunarak Kürt'ü iradesiz bırakmak istemesi herhangi bir günlük politika değil, Kürt özgürlük hareketi üzerindeki tasfiye planının bir parçasıdır, bu planın pratikleşmesidir.

Sözde demokratik olduğunu belirten Avrupa, Kürt halkının önderinin kim olduğunu kendisi tespit etmek istemektedir. Oysa Kürt halkı, meydanlarda, her yerde demokratik iradesini ortaya koyarak önderliğinin kim olduğunu açıklamaktadır. Buna rağmen bu demokratik iradeye saygı gösterilmemekte, bu irade üzerinde baskı uygulanarak kendine göre bir Kürt ve önderliği yaratılmak isten-

“ABD müdahalesi karşısında en çözümleyici güç olarak Özgürlük hareketi durmaktayız. Nitekim ABD, İran ve Suriye üzerinde etkinliğini artırırken, bu rejimleri yıkmak için birçok proje uygulayıp bazı sonuçlar da alırken, Kürt özgürlük hareketi karşısında zorlanmaktadır. Çünkü Kürt özgürlük hareketi, ABD'den daha fazla çözüm gücü taşıdığından, halkların gerçek demokratik özlemini sahiplenene bir güç olarak kendini ayakta tutmakta ve değişim politikalarını geliştirme imkanlarını sürdürmektedir.”

mektedir. Bu, hiçbir sosyal, siyasal gerçek ile ifade edilemez. Bu durum, Avrupa'nın, Türkiye'nin ve ABD'nin kendi çıkarlarını dayatmasıdır. Kürt halkının çıkarlarını değil de kendi çıkarlarını gözetmeleridir. Bunun başka türlü bir izahı olamaz. Açık ki bu, çok tehlikeli bir oyundur. Kürt halkı ve siyasetçileri bu oyunu boşa çıkarmadan, özgürlük ve demokrasi mücadelesinde önemli gelişmeler sağlayamaz. En başta Aposuz, KONGRA GEL'siz, PKK'siz çözüm dayatmalarına dur denilmesi gerekir. Kimsenin, hiçbir gücün Özgürlük hareketinin yürüğünü, beynini, ayaklarını, kollarını parçalama hakkı yoktur.

Terörizm, ise bundan daha büyük terörizm olamaz. Bir halkın iradesine şiddetle, zorla yönelmek, halkın kendi temsilcilerini, önderlerini tasfiye etmek, tarihin en büyük terörüdür. Hem de tüm Kürt halkına yönelik bir terördür. Kürt Halk Önderi boşuna "reddedenler reddedilir" demedi. Bunun uzlaşılacak değil, mücadele edilmesi gereken bir yaklaşım olduğunu açıkça ortaya koydu. Bu tür dayatmaları, tasfiye eğilimlerini boşa çıkartmak için iki çizgi mücadelesinde, yani Kürt egemen sınıfı mı, halk özgürlük eğilimi mi başarılı olacak mücadelesinde sonuç alabilmek için yapılması gerekenler vardır. Önderliğimiz, bunu demokratik konfederalizm olarak önümüze koydu. Demokratik konfederalizm, Kürt halkının tümüyle örgütlenmesi anlamına gelmektedir. Bu, Kürt halkının demokratik örgütlenmesidir. Bir halkın özgürlük ve demokrasi gücü ve iradesinin en yüksek düzeyde açığa çıkarılmasıdır. Yapılan saldırıları boşa çıkarma projesidir. Demokratik konfederalizmi tasfiye dayatmalarına karşı en önemli mücadele aracı olarak değerlendirmek gerekir. Bu, bir taktik değildir. Özgürlük hareketinin özüdür, pratikleşmesidir. Sadece ve sadece demokratik halk örgütlenmesiyle karşı güçlerin mücadelesiyle boşa çıkarılabilir. Çünkü halkı güç yapan tek yöntem, demokratik yöntemdir. Diğer örgütlenme biçimleri sadece ve sadece egemen sınıfları, parayı, orduyu elinde bulunduranları güç yapar. Bu güç odakları, üst toplum örgütlenmesine, merkezi örgütlenmeye hakim olarak bütün tabanı kontrol etme gücünü elde edebilir. Bu bakımdan Önderliğimiz demokratik konfederalizmi önümüze koyarak, saldırıları boşa çıkarmanın silahını da elimize güçlü bir biçimde vermiştir. Böylelikle hem halkımızın gücünü ortaya çıkaracağız hem halkı güç yapan demokratik örgütlenmeyi gerçekleştirecek egemen sınıfların mezhebi olma tehlikesini bertaraf edeceğiz. Ayrıca Kürt egemen sınıflarını Kürdistan'da hakim kılmayı ve bölge halklarına karşı kullanmayı düşünen dış güçlerin politikalarını boşa çıkarmış olacağız. Konfederalizmin siyasal anlamı budur.

Bunun sosyal, kültürel değeri, bireyi ve toplumu irade yapan yarılarını değerlendirmiyoruz, bunlar ayrı konulardır. Siyasal sürece halkın müdahale gücü politikası, örgütlenmesi, taktiği, eylemi hepsi konfederalizmdir. Konfederalizm gerçekleştirildiği takdirde bunun siyasetini de, örgütlenme ve eylem biçimini de yönlendirecek ve gerçekleştirecektir.

Demokratik konfederalizm, bölge devletlerinin inkarcılığı ve çözümsüzlüğü karşısında da halkımızı çözüm gücü olmaktadır. İnkarcı, statükocu güçleri çözüme zorlamaktır. Bölgedeki gelişmeleri, bu çözümsüz, inkarcı, statükocu güçlerin insafı-

na bırakmamaktır. Bölgeye müdahale ederek yeniden düzenlemek isteyen ABD'nin insafına bırakmamaktır. Kürt halkının, bölge halkları ile birlikte kendini demokratik konfederalizm biçiminde örgütlenmesi, Kürt sorununun çözümünü inkarcı güçlere dayatması olduğu gibi halklarımızın özellikle statükocu güçler tarafından alternatifsiz bırakılmasına, dış müdahale dayatmaları karşısında çaresiz kalmasına karşı da bir çözüm gücü değildir. Bölgede hızlanan siyasal gelişmeler karşısında inisiyatif kullanmadır. Demokratik konfederalizmin böyle çok yönlü siyasal sonuçları vardır. Sadece sosyal bir örgütlenme, bir halkın demokratik örgütlenmesi değil, aynı zamanda siyasete müdahale edilmesidir.

21. yüzyılın başındayız, yaşadığımız süreç, dünya açısından da bölge açısından da bir kaosı ifade etmektedir. Siyaset ve siyasal sistem yeni biçimini aramaktadır. Gelişen özgürlük ve demokrasi eğilimi karşısında artık eski biçim tutunamamaktadır. Gelişen özgürlük ve demokrasi eğilimi karşısında yeniyi oluşturmak da ancak ve ancak devrimci tarz ile mümkündür. Kim daha fazla çaba, emek harcarsa, kim daha fazla ideolojik doğrultuyu güçlü tutar, bunun örgütlülüğünü ve eylemini geliştirirse, o kazanacaktır. İşte burada ideolojinin belirleyici gücü açığa çıkmaktadır. Tarihte hangi ideoloji bu tür dönemlerde açığa çıkmış, inisiyatif kazanmışsa tarihe o yön vermiştir. Yeni ideolojilerin çıktığı dönemler, esas olarak da böyle kaosların yaşandığı dönemlerdir. Belki o dönemler ne kadar kaostur, değildir diye değerlendirilmemiştir. Ama çok güçlü ideolojiler kesinlikle eski özün değiştiği, kendine yeni biçim aradığı, çok köklü değişim ve dönüşüm ihtiyacı duyduğu dönemlerde açığa çıkmıştır. Bu nedenle değişen toplumsal, ekonomik, kültürel dinamizme cevap veren yeni paradigmamız, halkçı özgürlükçü eğilimin egemen sınıf paradigmasından köklü biçimde kopmasıdır. Kendini demokratik zihniyette demokratik örgütlenmeye kavuşturması ve bunun pratik ifadesi olan demokratik konfederalizmi gerçekleştirmesi, kaos sürecine en uygun müdahale olarak kendini dayatmaktadır.

Kaos konfederalizm örgütlenmesiyle aşılabılır

Mevcut kaos aralığını atlatmak, yeni gelişen öze, kültürel siyasal dinamizme uygun istikrarlı bir dönem başlatmak, demokratik konfederalizmin örgütlenmesiyle başarılabılır. Her ne kadar küresel sermaye güçlerinin çözüm arayışları olsa da ve pragmatik yaklaşımlarla, esnek davranarak sürece cevap vermeye çalışsalar da doğaları gereği çıkarıcı olduklarından sistemin ağır sorunlarına çözüm olacak güçte değildirler. Aksine, bir sorunu çözerken başka bir sorunu tetiklemekte ve ağırlaştırmaktadırlar. Böyle dönemlerde ideolojik öncülüğün, bu temelde politika ve yaşama müdahalesinin önemi görülmektedir. İşte bu ihtiyaca cevap olarak, yakın zamanda PKK'nin kuruluşu ilan edilmiştir. PKK'nin kuruluşu, böylesi kaos dönemlerinde ideolojik hakimiyeti olanların, somut, açık projelere sahip olanların başarılı olacağı gerçeğinden hareketle gerçekleştirilmiştir. Aksi takdirde, bu kaos döneminin farklı ideolojik yönlendirmeler temelinde yeni biçimlere kavuşması da söz konusu olabilir.

KADEK'in kuruluşu ile PKK'nin feshedilmesi gündeme geldi. Aslında hem PKK'nin devam etmesi hem de yenilenen ve gelişen ideolojisine uygun halk örgütlenmesinin gerçekleşmesi gerekirdi. Fakat ne PKK sürdürüldü ne de halkı güç yapacak bir örgüt modeli açığa çıkarılabildi. Sonuçta KONGRA GEL'de de, Önderliğin yeni paradigması, halk örgütlenme modeli, sistem mezhebi olmaktan çıkma yaklaşımı çarpıtıldığı-

dan ideolojik öncülük kaybedildi. Nitekim hareketimizin belli sorunlar yaşaması, büyük kayıplara uğranması, bu ideolojik etkinliğin kaybedilmesi idi. Bu nedenle PKK yeniden kuruluşunu gerçekleştirdi. Böylelikle kaos sürecinin ihtiyacına cevap olan ideolojik öncülük gerçekleştirilmiş oldu. Bu, çok önemlidir. Bu olmadan KONGRA GEL örgütlenmesinin, konfederal örgütlenmenin gerçekleştirilmesi mümkün olamaz. PKK'siz KONGRA GEL, PKK'siz konfederalizm örgütlenmesi, PKK'siz halk örgütlenmesi gerçekleştirilemez. Çünkü bunların ruhu PKK'nin ideolojisidir. Tabii esas olarak da Önderlik gerçeğidir. PKK, ideolojik olarak etkinliğini artırdığı ve siyasetin, örgütlenmenin, eylemin bu temelde yönlendirilmesi gerçeği ortaya çıktığı oranda Özgürlük hareketi başarıya ulaşacaktır.

Bazı yanlışlar vardır. İdeolojik öncülüğün siyasal çalışmalarda örgütlenmeyi da-raltacağı gibi bir saptırma içine girilerek, ideolojik çalışmanın bu tür faaliyetlerdeki başarısının rolü boşa çıkarılmak istenmektedir. Tarihsel örnekler irdelendiğinde bunun bir demagoji ve çarpıtma olduğu görülür. PKK'nin yeniden kuruluşu, esas olarak mevcut siyasal gelişmelere verilen en büyük cevap olmaktadır. KONGRA GEL bu temelde doğru bir örgütlenme çizgisine kavuşacak. Böylelikle demokratik halk gücünün siyasetteki ağırlığı ve yönlendirme gücü artacaktır.

Halk gücünün siyasette ağırlığını koymasının tek yolu, demokratik örgütlenmesidir. Tabandan örgütlenmedir. Bunun için Türkiye'de demokratik toplumcu hareket, demokratik siyasetin önüne konmuştur. Çünkü üstte siyaset yapmak, didişmek, çekişmek, kavga demektir. Nitekim şimdiye kadar yönetimlerde çeşitli biçimlerde çekişmelerin, didişmelerin ortaya çıkması ve bunun hala giderilememesinin nedeni, siyaset tarzımızın tabandan örgütlenilirmeye dayandırılmasıdır. Halk, kendini örgütlediği düzeyde güç olur. Tabandan örgütlenerek güç olmak isteyen halk didişmez. Ancak halk gücü üzerinde etkin olmak isteyen elit, profesyonel politikacılar -tabii ki politikayı üst kurumlara ele geçirme olarak gördüklerinden- didişme, çekişme içine girmektedirler. Bu da siyasi güçlerin etkisizleşmesine, birçok siyasal gücün kaybına yol açmaktadır. Daha doğrusu, küçük olsun benim olsun gibi bir yaklaşım, en fazla da bu üst toplum siyasetinde mevcuttur. Bu, siyaseti üstten kotarma anlayışının sonucudur.

DTH elit siyaseti esas alamaz

Demokratik Toplum Hareketi'nin yavaş ilerlemesinin nedenlerinden biri de budur. Eğer köye, mahalleye, kasabaya inerek orada ayaklarını sağlam yere basıp hareketi geliştirse, şu anda çeşitli biçimlerde ortaya çıkan çekişmeler de ortaya çıkmaz, kaygılı yaklaşmaz, erteleyici tutumlara girmeden Demokratik Toplum Hareketi'nin ilanını erkenden gerçekleştirebilirlerdi. Demokratik Toplum Hareketi içinde iki temel ilkeyi esas almak gerekiyor. Bir, tamamen tabandan örgütlenme. Yani köyü, mahalleyi, sokayı esas alma. Diğer ise dar siyasal yaklaşımlardan kaçınmak. Hem halkı etkili kılmak, demokratik örgütlenmeyi tabandan başlatarak gerçekleştirecek hem de çeşitli kesimleri içine alacak, kapsayıcı örgütsel yaklaşımın, modelin böyle olması gerekiyor. Eğer sadece üst örgütlenilirse ve üst örgütlenme modeliyle çeşitli kesimleri içimize alırsak denilirse bu, çok çeşitli kesimleri örgüt içine çekmek, genişlemek anlamına gelmez. Bu, farklı güçlerin ittifak yaparak mevcut siyaset üzerinde belli bir bölüşümü gerçekleştirmeleri anlamına gelir. Bu da özgürlük ve demokrasi hareketi açısından doğru sonuç-

“Demokratik konfederalizm, bölge devletlerinin inkarcılığı ve çözümsüzlüğü karşısında da halkımızı çözüm gücü yapmaktır. İnkarcı, statükocu güçleri çözüme zorlamaktır. Bölgedeki gelişmeleri, bu çözümsüz, inkarcı, statükocu güçlerin insafına bırakmamaktır. Bölgeye müdahale ederek yeniden düzenlemek isteyen ABD'nin insafına bırakmamaktır. Bölgede hızlanan siyasal gelişmeler karşısında inisiyatif kullanmadır. Demokratik konfederalizmin böyle çok yönlü siyasal sonuçları vardır.”

lar vermez. Tabii ki farklı kesimleri siyaset içinde yürütmek, halk özgürlük mücadelesi-nin farklı tonlarını ortak bir örgütlenme içinde gerçekleştirmek doğrudur. Ama bu anlayışı tabandan örgütlenmeye dayalı yaptığımızda doğru sonuçlar alabiliriz. Yoksa genişleme-yen, kendini daraltan, sadece bölüşen, halkı güç yapmayan, bundan çekinen, çeşitli sınıf ve tabakaların partisine dönüşmekten kurtu-lamayız. Bu bakımdan, Türkiye'deki siyase-te müdahale etmenin en önemli gücü olan Demokratik Toplum Hareketi'nin de kısa sü-rede kendini belirttiğimiz ilkeler temelinde ör-gütleyip, gerçekleştirmesi mevcut siyasal durum karşısında önemli olmaktadır.

Demokratik Toplum Hareketi bir heye-can yaratmıştır. Siyasette biraz daha de-mokratik tarzı uygulama eğilimi ortaya çık-mıştır, ama sınırlıdır. Yani hala demokratik örgütlenme tarzı konusunda alınması gere-ken çok mesafe vardır. Elit ve profesyonel politik yaklaşımlardan çıkarak, halkı irade ve güç yapacak politik yaklaşımlara ulaş-mak konusunda, mevcut yaklaşımlar hala belli yetersizlikleri sürdürmektedir. Bunun aşılarak Türkiye'deki siyasal duruma erken-den müdahale etmek önemlidir. Bugün na-sıl ki Ortadoğu bir müdahaleye ihtiyaç du-yuyorsa Türkiye de bir müdahaleye ihtiyaç duymaktadır. Mevcut Türkiye siyaseti, Tür-kiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel dinami-zmine, ihtiyaçlarına cevap vermemektedir. Türkiye'de de ya halk güçleri, demokratik güçler ortak bir demokratikleşme projesiyle Türkiye'yi değiştirip dönüştürecekler ya da Türkiye tamamen ABD'nin etkisinde belli düzeyde bir dönüşümü yaşayarak tüm-den sistemin Ortadoğu'daki en önemli koç başı haline gelecektir. Türkiye'de de böyle bir-iki çizginin çatışacağını görmemiz gerekiyor.

Türkiye'de demokrasi güçlerinin önemli birikimi var. Ama bu noktada ortak hareketi sağlayacak ve bu güçleri bir arada tutacak bir parti yok. Demokratik Toplum Hareketi, bu ihtiyaçları karşılayacak bir parti olması gerekirken ihtiyaca hala yeterince cevap vermemiştir. Hala Türkiye siyaseti halkçı al-ternatifini bulamamıştır. Dolayısıyla halkçı, demokratik alternatiften kopmuş ve öncülü-ğünü bulamayan bir siyaset söz konusudur.

Hala Türkiye siyaseti halkçı alternatifini bulamamıştır

Yakın zamanın gelişen durumlarından biri de şudur; ABD müdahalesiyle birlik-te Türkiye'deki statükocu güçler, ABD'nin Or-tadoğu'daki statükoya darbe vurması karşı-sında ABD ile belli sorunlar yaşadılar. Bu güçler, ABD'nin bölgede kendi çıkarları doğ-rultusunda bir siyasal sistem kurma gerçeği-ne hazır değillerdi. Bunu da ABD'nin mütte-fikleri olmalarına rağmen kendi çıkarlarıyla çelişir buldular. Dolayısıyla statükocu güçler, müdahale güçleriyle çatışma içine girdi. Bun-lar daha çok orduyu, CHP'yi belli bürokra-tik kesimlerdi, bazı partilerdi. Kızıl elma de-nen cepheydi. Bir diğer çevre de AKP hükü-metiydi. AKP hükümeti de statükoculuğun başka bir biçimini teşkil ediyordu. Onlar da İran, Suriye gibi statükocu güçlerle belli ilişki-ler geliştirerek ama diğer taraftan da ABD ile ilişki sürdürerek, kendi siyasal yaşamlarını devam ettirdiler. İlk dönemlerde bu, AKP için imkan dahilindeydi. AKP'nin böyle bir mane-vra imkanı vardı. Bir taraftan ABD'ye yakın olurken diğer taraftan çok yönlü politika diye-rek, bölge güçleriyle ilişki kurup, bu politik dengeler içerisinde yaşama, hükümetini sür-dürme imkanı buluyordu. Ancak ne var ki ABD, bu ikircikli ve tereddütlü politikaların kendi politik ihtiyaçlarına cevap vermediğini görünce AKP'nin üzerine gitti. Sonuçta kızıl elma denen cepheye yer alan ordu ve belli çevreler, ABD'nin kararlı olduğunu gördüler. Bunlar, ABD ile çatışmış, Irak'ta kendi politik tarzları doğrultusunda hiçbir adım atamamış-lar, politik olarak etkisizleşmişlerdir. Kendi po-litikalarının ABD üzerinde etkili olamadığını görmüşlerdir. Yüz elli yıldır çelişkilerden yar-arlanarak, Türkiye'nin jeopolitik konumunu da kullanarak çeşitli dış güçleri kullanma po-litikasının bu defa istenilen düzeyde sonuç almadığını hatta ABD'de tepki uyandırdığını görerek yeni arayışlara girmişlerdir.

Son zamanlarda ordunun ABD'ye yanaş-ması söz konusudur. AKP ile ordu çelişisin-de yine AKP ile çeşitli çevrelerin çelişkisinde, bu güçler AKP'yi saf dışı etmenin yollarından biri olarak –ordunun da tutumunda görüldü-ğü gibi– ABD'ye çark etme, ABD ile ilişkileri düzeltme yolunu seçmişlerdir. Şu anda Tür-kiye'deki mevcut siyasal durum ve güçlerin tutumları arasında iki-üç ay öncesine göre farklılıklar vardır. Artık mevcut durumda or-du, ABD ile karşı karşıya gelme, onunla sür-tüşme yerine ABD ile daha uyumlu olma, onun bölgedeki politikalarının parçası haline gelerek, belli politik yaklaşımlarını gerçek-leştirme manevrası içine girmiştir. ABD ile karşı karşıya gelerek değil de ABD'ye daha fazla yanaşarak, PKK ve Kürt özgürlük hare-ketine karşı birşeyler yapabileceği sonucuna vararak böyle bir politik doğrultu içine girmiş-lerdir. AKP de ilk başlarda çok yönlü politika yaklaşımını sürdürse de ABD'nin yoğun bas-kıları karşısında bunun sürmeyeceğini göre-

üzindeki hesaplar karşısında mücadele-sini daha da aktifleştirme, geliştirme kara-rını almıştır. Yine Kürt özgürlük hareketini şiddetle bastırma yaklaşımı karşısında da meşru savunmasını aktifleştirmiştir. Meşru savunmanın en önemli rollerinden biri, in-karcı çevrelere “bu sorunu şiddetle çöze-mezsiniz”, yaklaşımını kabul ettirmektedir.

Açıktır ki Türkiye devleti oyalama içinde-dir. 2002 Ağustos'u'nda aldığı kararları, de-mokratik siyasal çözüm için değerlendirmek yerine hareketimizi tasfiye etme konusunda değerlendirmişlerdir. Tabii ki 2002 Ağusto-su'nda önemli kararlar alındı. Özellikle ida-mın kaldırılması, sadece Türkiye açısından değil Ortadoğu açısından da çok devrimci bir karardı. Önemli bir değişimdi. Ama bunun dı-şındaki kararlar, tamamen göstermelik, inkar-cılığı makyajlayan ve Kürt halkına karşı yürü-tülecek özel savaşta kullanılan araçlar olarak düşünülen kararlar olmuştur. Bunlar 2002'de alınmasına rağmen geç uygulanmıştır ve

ması, sorunu çözüm yönünde değil de Tür-kiye üzerinde baskı olarak değerlendirmesi politikasına karşı da bir cevap niteliğinde ol-muştur. Türk devleti ve Avrupa kendi politi-kalarının boşa çıkması karşısında, “al gü-lüm ver gülüm” politikalarını yaşama geçi-rmek için KONGRA GEL'siz, Aposuz ve PKK'siz çözüm dayatmalarını geliştirmişler-dir. Aposuz, PKK'siz, KONGRA GEL'siz çö-zümün en temel nedenlerinden biri budur.

ABD Kürtlere rol vererek kendi politikalarını sürdürmeyi hedeflemektedir

ABD, Ortadoğu müdahalesinde Kürt egemen sınıflarını kul-lanmak istemektedir. Böyle bir politika içinde Kürt özgürlük hareketini etkisizleştirip, tasfi-ye etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa, Kürt so-runu konusunda çözümsüzdür. Sistemli, planlı bir Kürt politikası izlemekten çok kendi

“Demokratik Toplum Hareketi bir heyecan yaratmıştır. Siyasette biraz daha demokratik tarzı uygulama eğilimi ortaya çıkmıştır, ama sınırlıdır. Yani hala demokratik örgütlenme tarzı konusunda alınması gereken çok mesafe vardır. Elit ve profesyonel politik yaklaşımlardan çıkarak, halkı irade ve güç yapacak politik yaklaşımlara ulaşmak konusunda, mevcut yaklaşımlar hala belli yetersizlikleri sürdürmektedir. Bunun aşılarak Türkiye'deki siyasal duruma erkenden müdahale etmek önemlidir.”

“ABD, Ortadoğu müdahalesinde Kürt egemen sınıflarını kullanmak istemektedir. Böyle bir politika içinde Kürt özgürlük hareketini etkisizleştirip, tasfiye etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa, Kürt sorunu konusunda çözümsüzdür. Sistemli, planlı bir Kürt politikası izlemekten çok kendi çıkarları için kullanacağı bir Kürt işbirlikçiliğini öne çıkarmak istiyor. Bu yönüyle, ABD ve Avrupa'nın işbirlikçi bir Kürt gücü ortaya çıkarma konusunda ortak pratikler içinde olduğu söylenebilir.”

rek İran ve Suriye'den giderek uzaklaşmıştır. Bölgedeki Irak politikasını tamamen kabul etmişlerdir. Tabii Irak politikasını orduyla bir-likte kabul etmişler ve onlar da eski yakla-şımları bırakarak daha fazla ABD'ci olma ve ona dayanarak kendini yaşatma yaklaşımı içine girmişlerdir. Türkiye'deki siyasal duru-mu, çeşitli siyasal aktörlerin yönelimini böyle değerlendirmek gerekir.

Türkiye yol ayrımındadır

Kürt özgürlük hareketi de bu gelişme-ler karşısında kendi tutumunu ortaya koymuştur. Altı yıllık barış politikasına ve Kürt sorununun demokratik siyasal çözü-mü noktasında en makul yaklaşımları gös-termesine rağmen bırakalım ciddi adımlar atmayı Kürt özgürlük hareketini ve Kürt halkının özelemlerini bastıran, inkar eden politikalar sürdürmeleri Kürt özgürlük hare-ketini ister istemez bir yol ayrımına götür-müştür. Bu inkarcılığın sürdürülemeyeceği-ni, Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırma hareketlerine sessiz kalınamaya-cağını vurgulayan Özgürlük hareketi, mev-cut politikalar ve Kürt özgürlük hareketi

bundan sonra da “artık biz Kürt sorununu çözdük, teslim olun” yaklaşımı içine girmiştir. Kürt sorunu dil, kültür, kimlik, özgürlük soru-nu olarak ele alınmamıştır. Kürt halkı, Kürt özgürlük hareketi devletçi, milliyetçi anlayışa karşı olmasına ve federasyon yerine demok-ratik birlik istemesine rağmen inkarcı rejim, bu yaklaşıma doğru cevap vermemiştir. Za-manı çözüm yolunda değil de “en iyi çözüm çözümsüzlüktür” diyerek, çürütme politikası doğrultusunda değerlendirmiştir. Kürt özgürlük hareketini yol ayrımına, mücade-le-sini daha da aktifleştirme kararına götüren, Türk devletinin bu inkarcı, çözümsüz, çürüt-me ve tasfiye etme politikasındaki ısrarıdır.

AKP, Avrupa'ya girişi de bu temelde de-ğerlendirmek istemiştir. Makyajlanmış Kürt politikasına göstermelik bazı eklemelerle, Kürt inkarcılığını kabul ettirmeyi dayatmıştır. Ancak ne var ki Kürt özgürlük hareketinin mücadelesi ve halkın Önderliğini ve örgüt-nü sahiplenmesi bu politikaları boşa çıkar-mıştır. Avrupa da görmüştür ki Kürt özgürlük hareketi ve Önderliği palyatif, makyaj çö-zümleri reddetmektedir. Bu, sadece Türki-ye'nin politikalarına değil, Avrupa'nın da Kürt sorununu çok çıkarıcı temelde kullan-

çıkartları için kullanacağı bir Kürt işbirlikçili-ği ni öne çıkarmak istiyor. Bu yönüyle, ABD ve Avrupa'nın işbirlikçi bir Kürt gücü ortaya çı-karma konusunda ortak pratikler içinde oldu-ğu söylenebilir. ABD, aktif olan kesim olduğu için müdahalede Kürtleri daha aktif kulla-nmak istemektedir. Kürtlere rol vererek, kendi politikalarını sürdürmeyi hedeflemektedir. Mevcut durumda diğer Kürtler için yaklaşımı ise bölge ülkelerini teslim almada bir araç olarak kullanmaktır. Diğer parçadaki Kürtleri, bölge devletlerine karşı bir koz olarak kulla-nma yaklaşımı içindedir. Avrupa Birliği sorunu çözemediği ve Kürt sorunu çok karmaşık ol-duğu için aktif herhangi bir sorumluluk üst-lenmemektedir. Bunu daha çok Türkiye'nin omuzlarına yüklemektedir. Bu temelde Tür-kiye ile sürdürdüğü pazarlıklarda Kürt özgürlük hareketi kullanılmak istenmektedir.

Avrupa'nın Türkiye'yi bırakması mümkün değildir. Türkiye üzerinde etkin olmak isteye-ceği de açıktır. Bu etkinlik araçlarından biri de Kürt politikasıdır. 12 Mayıs'ta Avrupa İn-san Hakları Mahkemesi'nin Kürt Halk Önde-rinin yeniden yargılanması kararını vermesi, Kürt sorununda sıkışan Avrupa'nın kendi üzerinden sorumluluğu atarak, Kürt sorunu-

nu Türkiye'nin üzerine yıkmasıdır. Böyle de-ğerlendirmek gerekir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararı tabii ki Kürt halkı açı-sından olumludur. Avrupa'nın, terörist listesi-ne koyduğu örgütün önderliğinin yeniden yargılanacağını söylemesi aslında Kürt Halk Önderi'nin ve Kürt özgürlük hareketinin terö-rist kavramlar içine girmediğinin dolayı itira-fıdır. Bir defa bunu böyle değerlendirmek ge-rekir. Bu, Avrupa için Kürt özgürlük hareketi-nin çuvala sığacak mızrak olmadığını itira-fıdır. Tabii ki bu karar kendiliğinden ortaya çıkmamıştır. Eğer Kürt özgürlük hareketi bu kadar güçlü olmasaydı, halk bu kadar ayağa kalkmasaydı, Avrupa kitlemiz, Avrupa'daki demokratik gücümüz, Avrupa'da belli bir ka-muoyu oluşturmaysaydı, Avrupa İnsan Hakla-rı Mahkemesi dolayısıyla Avrupa, Türki-ye'nin büyük tepkilerine rağmen böyle bir ka-rar almazdı. Eğer Türkiye'nin göstereceği tepkilere rağmen böyle bir karar alıyorsa de-mek ki Kürt özgürlük hareketi bu tepkilerden daha fazla Avrupa'yı zorlamakta, Avrupa'yı Kürt Halk Önderi'nin haksız yargılanması noktasında belli bir tutum göstermeye sevk etmektedir. Bu açıdan AİHM kararlarının si-yasal değerini görmek gerekiyor. Bu karar-da, Kürt halkının önemli bir güç olduğunu, özgürlük hareketinin hala siyasette etkin ol-duğunu görmek gerekiyor. Bu karar, Kürt halk gücünün ve dünyadaki özgürlük ve de-mokrasî eğiliminin gelişmesi karşısında veril-mek zorunda kalınmış bir karardır.

Eskiden Kürt sorunu konusunda çıkan sorunları Türkiye, Avrupa, Amerika ne olur-sa olsun hukuk dışı yaklaşımlarla, kendi aralarında hallederlerdi. Kürt sorunu söz ko-nusu olduğunda hukuk biterdi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararıyla Kürt halkı-nın dünya siyaseti, hukuku içinde yer alma-sı açısından yeni bir dönem başlamıştır. Bu bakımdan da AİHM kararını önemli görüyo-ruz. Bu karar tabii ki yetersizdir. AİHM'in ilk başta Avrupa hükümetleri hakkında belli ka-rarlara varması gerekirdi. Çünkü Kürt halk Önderi Avrupa'ya gitmişti. Orada siyasi iltica talebi vardı. Yine Almanya'da kırmızı bülten-le aranması var. Bütün bunlara rağmen ken-dileri yargılamamışlar, siyasi iltica talebinin prosedürü gerçekleşmeden Kürt Halk Önde-ri'ni uzaklaştırarak, Kenya'da bir komp-loyla kaçırılmasına araç olmuş, zemin sun-muşlardır. Bu yönüyle de AİHM, Kürt Halk Önderi'nin Kenya'dan kaçırılışını gayri meş-ru, hukuk dışı ilan edip, Avrupa hukukunun güvencesi altında olan bir kişinin kaçırılma-sı olarak değerlendirerek, Kürt Halk Önde-ri'nin Avrupa'da ya da tarafsız bir alanda ba-ğımsız mahkemeler tarafından yargılanma-sını isteyebilirdi. Böyle bir değerlendirme yaparak, Kürt Halk Önderi'nin yargılanması-nın uluslararası hukuk çerçevesinde ger-çekleşmesi gerektiğini ortaya koyabilirdi. Ancak AİHM, Avrupa'nın hukuk dışı yaklaşı-mını, kaçırılışını, Türkiye'ye teslim edilmesini ortaya koymamıştır. Eğer yakalanma hukuk dışıysa yargılanma da hukuk dışıdır. Korsan bir yargılamadır. Türkiye devleti, Avrupa hu-kukunun koruması altında olan herhangi bir kişiyi kaçırıp, yargılayamaz. AİHM bu hu-kuksuzluğu görmemiştir. Görmediği gibi Kürt Halk Önderi'nin yargılanmasını bir kişi-nin yargılanması olarak değerlendirmiştir. Türkiye'nin tutumunu Kürt halkına karşı bir tutum olarak değerlendirmemiştir. Yine Kürt Halk Önderi'nin bir halkın özgürlük savaşı-çı olduğu gerçeğini göz ardı etmiştir. Usulen bozmuştur. Halbuki AİHM, Kürdü reddeden, inkar eden, şiddet uygulayan bir hukukun Kürt Halk Önderi'ni yargılayamayacağını, bir Kürt hareketini yargılamak için öncelikle Kürt kimliğini, varlığını kabul eden bir tutum olması gerektiğini söyleyebilir ve kararını böyle alabilirdi. Doğrusu budur. Birey soru-nu değil, Kürt halkının sorunu olarak görüp, Kürt sorununun demokratik-siyasal çözümü karşısında dostane çözümün yeni bir biçimi-ni taraflara sunabilirdi. Ne var ki AİHM, ken-di devletlerini sorumluluk altına koyacak böyle bir değerlendirme, karar ve cesarete ulaşmamıştır. Dolayısıyla AİHM kararı çok yüzeysel ve dar kalmıştır. Bir nevi komployu meşrulaştırmıştır. Böyle denilebilir.

Devamı sayfa 13'te

REBER APOSUZ ÇÖZÜM OLMAZ

Serxwebûn: *Öcalan'sız bir Kürt kabu-lü tartışmaları son zamanlarda resmi çevrelerin dışına taşmış, Türk aydınlarının ya-nı sıra AB büyükelçilerini de içine alarak yayılmıştır. Bu durumu nasıl yorumlamak gerekir?*

Duran Kalkan: AB büyükelçilerinin toplantısı ve Kürt belediye başkanlarının bu toplantıya çeşitli biçimlerde katılma-ları elbette ilginç bir durum. Kürt sorunu ve Kürtlerin durumuyla Avrupa'nın ve ABD'nin yine dünyanın diğer devletlerinin ilgilenmesi, bunu dillendirmesi kuşkusuz yeni değil. Bu Kürdistan'ın yaşadığı duru-mun özelliklerinden kaynaklanıyor. Kür-distan üzerindeki statüko sadece ege-men devletlerin yaratmış olduğu bir sis-tem değil. Hatta egemen devletler bu ro-lü oynayan konumdalar.

I. Dünya Savaşı ardından Avrupa dev-letlerinin bu siyasal statükoyu yarattıkları-nı biliyoruz. Aynı şekilde BM'ce de onay gören bir durum oluyor. Kürdistan üzerin-deki imha ve inkar sisteminin sadece dört ulus devleti ilgilendiren bir durum olmadı-ğını, dünya gerçekliği ve uluslararası dü-zeyde bir sistem sorunu olduğunu son olaylar bir kere daha açığa çıkartıyor. Kürdistan üzerinde uygulanan siyasetin uluslararası boyutta uygulanan bir inkar ve imha siyaseti olduğunu ortaya koyu-yor. Bu bakımdan anlamlı. Fakat işin di-ğer ilginç bir yanı, AB büyükelçileri ner-deyse birer sömürge valisi gibi davranı-yorlar. Öyle anlaşıyor ki zihniyet, anlayış ve politikalarını çok fazla aşmış görün-müyorlar. Zira ekonomik siyasal, kültürel gelişmeler ona izin vermiyor.

Son dönemlerde Önder Abdullah Öcalan dışında, PKK dışında Kürt soru-nunun tartışılmaya çalışması çok ciddi değil. Aslında bu gerçekçi de değil. Yani gerçekten Kürt olgusunu ve sorununu ele alışları Kürt halkının haklarının ev-rensel ölçülerde kabulü temelinde olsa bunu ciddiye alabiliriz. Fakat ben hala yaklaşımın öyle olamadığı kanaatinde-yim. Yani Öcalan'sız bir Kürt kabulü yak-laşımı çok fazla gerçeği ifade etmiyor. Egemen güçlerin işbirlikçi, teslim olmuş, kendi gerçeğine ihanet etmiş Kürt'ü ken-di çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde kabul etmeleri, tarih boyutuyla bu inkar sistemi içerisinde geçerli olması Kürt'ün kabulü değildir. Özgür iradeli Kürt'ün, özgür ira-deli halkların kabulü değildir. Kürt halkı-nın demokratik haklarını yaşaması için bir anlayışın geliştirilmesi değildir. Tam tersine çeşitli güçlerin bölgesel ya da uluslararası düzeyde çeşitli devletlerin kendi çıkarları doğrultusunda kullanabil-mek için ortaya atılan bir oyun çerçeve-sinde Kürt'ün kabulü söz konusu oluyor. Kendi çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde Kürt kelimesini kullanıyorlar, Kürt'ten söz ediyorlar. Bu çıkar mücadelesinin aracı yapılıyor. Bir taktik olarak kullanılıyor. Bununla amaçlarına ulaştıktan ya da çı-karlarını sağladıktan sonra, Kürt'ün hak-kı, yani Kürt halkının gerçekliği yadsını-yor, görmezden geliniyor.

Bu geçen süreç hep böyle oldu. Şimdi de hala bu durumun ağırlıklı olarak sürdü-ğünü görmemiz lazım. Uyanık olmak du-rumundayız. Bin bir türlü oyun oynanıyor. Kürt halkının hakları üzerinde bu oyunları açığa çıkarmak, görmek, duyarlı olmak ve buna karşı doğru yöntemlerle mücadele ederek bu oyunları aşmak durumundayız. Bu bakımdan aslında Öcalan'sız ve PKK'siz bir Kürt kabulü diye bir şey yok. Aksine Öcalan'ı ve PKK'yı yok edebilmek için bunlar üzerinde sürdürülen imha sal-dırılarını başarıya götürebilmek için bir oyun olarak sanki başka bir Kürt'ü kabul ediyormuş gibi bir söylem tutturma ya da bazı işbirlikçi, teslimiyetçi Kürtlere destek vererek, bu doğrultuda kullanma arayışı

var. Bu tarih boyunca böyle oldu. şimdi de geçerli olan budur.

Kaldı ki PKK ve Reber Apo hiçbir za-man kendisinin tek muhatap alınmasını söylemedi. Yıllardır yaptığı açıklamalar-da, tek yanlı ateşkes sürecinde Kürt hal-kının iradesini temsil eden herhangi bir kurumun bu konuda muhatap alınabile-ceğini belirtti. Belediyeler olabilir, partiler olabilir, legal DEHAP gibi partiler başta olmak üzere Kürt halkını temsil eden farklı kurumlar olabilir dedi. Ama dikkat edilirse hiçbirisi doğru dürüst muhatap alınmadı, öyle bir yaklaşım içinde olun-madı. Şimdi sanki Öcalan ve PKK Kürt sorununun önünde engelmış gibi göste-rilmek isteniliyor. Aslında amaç bu. Bir yandan Önder Apo ve PKK bu şekilde

kanlarına dayatılan budur. Taleplerin hepsi bunu içeriyor.

Daha önce Almanya'nın büyükelçisi açıklamıştı, "Leyla Zanalar bize söz ver-mişlerdi, sözlerini yerine getirsinler" di-yordu. Ne söz vermişlerse açıklasınlar, eğer öyle bir söz varsa... Güya Önder Apo'dan yani İmralı'dan ve PKK'den uzak durulacakmış. Bu Kürt'ten uzak durmak demektir. Ondan uzak duran bi-risi Kürdistan'da gezemez, Kürt insanı-na selam bile veremez. O mantık ne mantığıdır. Bu Kürt'ü esas olarak kabul etmeme mantığıdır. Yani inkar mantığı-nın devam etmesi demektir. Onun incel-tilerek bin bir oyunla sürdürülmesini ifa-de ediyor. Bütün elçiler tarafından bele-diye başkanları çağırılmış, "İmralı'dan

nı aşmayan, Kürt'ü taktik bir çıkar aracı olarak kullanmayı öngören bir siyaset güdüyorlar. Dolayısıyla da onların de-mokrasî sözüne aldanmamalıyız.

Türkiye'nin demokratikleşmesini iste-diklerini, Kürt halkının haklarını kabul et-tiklerini düşünmemeliyiz. 17 Aralık 2004 kararlarına bakalım, Kürt halkının hakla-rına dair herhangi bir şey yoktur. Kürtler azınlıkmış. Azınlık nereden çıktı? Kürtler asli bir unsurdur. Ortadoğu'da nüfusu eli-li milyona yakın olan bir topluluk nasıl azınlık olabilir? Hakları neden gözetil-miyor, neden bir halk olarak tanınmıyor, neden hak tanınmıyor? Bunların hepsi aslında birer oyundur. Mevcut durumda da yaklaşımlar öyledir. Aydınlar, siyaset-çiler, sanatçılar, halkımızın tümü bu ger-

çerdi? Hayır. Sadece Kürt'ün özgür, ira-deli gelişimini engellemek için, Kürt'ü Kürt'e karşı savaştırmak için, işbirlikçi, teslimiyetçi Kürt'ü özgür, iradeli Kürt'ün üzerine saldırtıp, onun imhasını işbirlikçi Kürt eliyle sağlatmak için yaptılar. Kürt halkına karşı uzun süredir kullanılan bir politikadır bu. Bu politika şimdiki durum-da da hem Avrupa tarafından, hatta Tür-kiye, yine Ortadoğu'nun diğer devletleri tarafından da uygulanmak isteniyor.

Eğer Kürtler, aydınım diyorlarsa, önce bu oyunu görsünler, bu oyunu tanısınlar, ona düşmesinler, bu oyuna gelmesinler, karşı çıksınlar. Hem sen işbirlikçi, teslimi-yetçi olacaksın, her türlü düşman oyununa geleceksin, ondan sonra da aydın ola-caksın. Böyle aydınlık olmaz, buna an-cak uşaklık denilebilir. Kürt halkının hak-larını gasp etmek için yürüttükleri müca-delede işbirlikçi yaratıp, onları kullanmak için, para karşılığında insanları çalıştır-mak için izlenen politikaların uzantısı ol-mak denir. Hiçbir onurlu, şerefli Kürt böy-le bir oyuna gelmemeli, kabul etmemeli-dir. Ne PKK ne de onun Önderliği hiçbir zaman, tek muhatap biz olalım, Kürt so-runu bizzat, demedi. Hayır öyle denilmiyor. Yalnız özgürlükte, demokraside bir ısrar var. Kürt halkının demokratik haklarının tanınmasında kesinlikle ısrar var. Bunlar kabul edilsin deniliyor. Dünyada başka halklara tanınan özgürlük ve demokrasi hakları Kürt halkına da tanınsın deniyor. Bunun için de Kürt halkını temsil eden, onun özgür, demokratik iradesini oluşturan kurumlar muhatap alınsın, sorun on-larla çözülsün deniliyor. Bu gayet açıktır. PKK de, onun Önderliği de Kürt halkının özgürlük iradesini, demokrasisini temsil ediyorlar, onun içindedirler. Hiç kimse de bunu Kürt halkından koparamaz. Önder Apo gerçeği Kürt halk gerçeğidir, onun duruşu Kürt halkının duruşudur, onun sağlığı Kürt halkının sağlığıdır, onun gü-venliği Kürt halkının güvenliğidir, onun özgürlüğü Kürt halkının özgürlüğüdür. Reber Apo ve PKK ile Kürt halkı et ile tir-nak gibi iç içe geçmiştir, asla bölünemez, parçalanamazlar. Halk milyonlar halinde Newroz'da, "PKK halktır, PKK buradadır" dedi. PKK'ye ve Reber Apo'ya sonuna kadar sahip çıktı. Bu açık bir gerçek. Bu nedenle de Önder Apo ve PKK dışında Kürt kabul ediliyormuş gibi sözler yanıltı-cı ve gerçek dışıdır. Kürt özgürlük hare-ketine karşı yürütülen savaşçı anlama-mak, onun oyununa gelmek anlamına gelen sözlerdir. Bunlardan uzak durmak lazım. Her şeyden önce bütün Kürtler bu gerçeği doğru anlayıp, oyunları bozacak bir tutumun sahibi olmalılar ki gerek ege-men, despotik devletler, gerek AB gibi dış güçler, Kürt halkına ve Kürt özgürlük mü-cadelesine karşı oyun oynayamasınlar. Oynayacakları bütün oyunlar boşa çıkar-tılsın, deşifre edilsin ki ancak o zaman Kürt halkının iradesini tüm bu güçler tanı-mak zorunda kalsınlar.

– *AB'nin kriterlerinin uygulanması için Türkiye'ye baskı yapması gerekirken, ta-viz vermeye başlaması gibi bir durum or-taya çıkıyor? Son gelişmelerle açıklamak mümkün mü bu durumu?*

– Bu konuyu biraz izah etmeye çalış-tık. Kuşkusuz bu yaklaşımlar son geliş-melere bağlı. Esas olarak da AB, Kürdis-tan ve Ortadoğu politikasını yansıtır. Mevcut statükoyu aşan bir yaklaşım yok. Kendi yarattıkları statükoyu inceltterek, sürdürmek istiyorlar. Bu da Kürt gerçe-ğine taktik yaklaşımı, kullanımcı yaklaşımı sürdürmek anlamına geliyor. O hala aşıla-mamıştır. Son dönemlerde Türkiye oldu-ça zorlandı, sıkıştı. ABD'nin Ortadoğu'ya ciddi bir müdahalesi var. Başta İngiltere ve Fransa olmak üzere Avrupa devletleri-

“Sanki Öcalan ve PKK Kürt sorununun önünde engelmış gibi gösterilmek isteniliyor. Bir yandan Önder Apo ve PKK bu şekilde Kürt kamuoyunda, milliyetçi çevreler içerisinde teşhir edilmek, bu çevreler onlardan kopartılmak istenirken diğer yandan Önderliğimize ve hareketimize karşı yöneltilen imha amaçlı saldırıların başarıya götürülmesi için çeşitli güçler kullanılmak isteniyor. İşin özü hala budur. Bu gerçeklik aşılmış değil. Mevcut olana Kürt'ün kabulü dememek lazım.”

Kürt kamuoyunda, milliyetçi çevreler içe-risinde teşhir edilmek, bu çevreler onlar-dan kopartılmak istenirken, diğer yandan Önderliğimize ve hareketimize karşı yö-neltile imha amaçlı saldırıların başarıya götürülmesi için çeşitli güçler kullanılmak isteniyor. İşin özü hala budur. Bu gerçek-lik aşılmış değil. Mevcut olana Kürt'ün kabulü dememek lazım.

Özgür iradeli Kürt bireyi ve toplumu kabul edilecekse Kürt toplumunun, Kürt halkının demokratik hakları tanınacak, verilecek, kendi özgün örgütlemesini, öz-gürlük ve demokrasi çerçevesinde yap-a-cak ve yaşayacaksa biz hareket olarak buna hazırız. Önderlik her zaman bunu kabul edeceğini, doğru bulacağını, ciddi-ye alacağını ifade etti. Bunun önünde hiç kimse de engel değil. Bunu her şeyden önce PKK istiyor, Önder Apo istiyor. Oysa bu yönlü bir adım yok. Kürt halkının demokratik haklarının verilmesi, özgürlü-ğünün kabul edilmesi yönünde bir adım yok. Tam tersine Kürtler PKK'ye ve Ön-der Apo'ya karşı çıkarılmak, saldırtılmak, Kürt halkı bölünmek isteniliyor. Kendi öz-gür demokratik varlığına, yaşamına kar-şı çıkartılmak isteniyor. İşin içerisinde bir oyun var. Dikkat edilirse belediye baş-

uzak durun, silahlı mücadeleye karşı çı-kın, gerillayı reddedin, özgürlükler sade-ce Kürtlere değil" deniliyor. Sanki Kürtler çok özgür oldular, çok hak kullandılar da, başkalarının hakkını kısıtladılar. Kürtlerin üzerinde durulsun, Kürtlerin üzerine gidilsin isteniliyor, sanki başka-larının haklarını kullanacaklar. Bu vic-dansızca bir yaklaşımdır. Çok adaletsiz, çok gerçek dışı bir yaklaşımdır. Kürt hal-kı üzerinde yürütülen baskı ve katliamlara ortak olma yaklaşımıdır. Bu siyasetin sürmesini isteme yaklaşımıdır. AB hala böyle bir yaklaşım içerisinde ve büyü-kelçiler Kürdistan üzerindeki inkar ve im-ha sisteminin yine Kürdistan'ın bölün-mesinin Avrupa tarafından yaratılmış ol-duğunu bu tavırlarıyla tasvip ettiler. Kür-distan'ı parçalayan, Kürt halkını inkar eden, imha sürecine alan sistemi kendi-lerinin yarattıklarını bu biçimde onayla-mış, resmileştirmiş oluyorlar. Bu bir ger-çek. Bunu çok net, açık görmemiz gere-kiyor. Halkın da bunu iyi görmesi gereki-yor. Böyle ondan bundan, sömürgeciler-den medet dilenerek özgürlük elde edi-lemeyiz, demokratik yaşam inşa edile-meyiz. Avrupa'nın yaklaşımları da tama-men sömürgeci yaklaşımdır. Kürt inkarı-

çekleri iyi görmeli, duyarlı olunmalı, ke-sinlikle oyunlara gelinmemeli.

Burada milliyetçi Kürt çevrelerinin, ay-dınların daha doğrusu işbirlikçi, teslimi-yetçi Kürtlerin buna bir şeymiş gibi sarıl-maları, kendilerini bu oyuna alet etmeleri doğru değil. Geçmişten beri bunu yaptılar. Bu işbirlikçilikten vazgeçsinler, tesli-miyetten uzak dursunlar. Kendileridir kendi haklarını kazanacak olan. Onun bunun vereceği bir şey yok. Öyle aldan-maktan artık uzak durmak lazım. Nasıl Önder Apo'suz, PKK'siz Kürt çözümü olur? Eğer gerçekten Kürt halkına saygılı davranacaklarsa, Kürt halkının özgürlük iradesi olan bu güçler neden reddedili-yor? Özgür iradesi reddedildikten sonra, gücü yadsındıktan sonra halk neyi kabul edecek daha? Bu oyun açık bir oyundur. PKK'ye karşı mücadele için insanlara ba-zı paralar verilebiliyor. PKK'ye karşı sa-vaşıldığı ölçüde insanlar Avrupa'da da yaşıatıldı. Yirmi beş yıldır mülteci olarak yaşatılanlar var. Köy korucularına da bir sürü maaş veriliyor, yeter ki gerillaya kar-şı savaşınsın diye. Bütün işbirlikçi güçler desteklendiler. Bunlar açık olgular. Ama bu Kürt'ü kabul etmek anlamında mı ol-du. Kürtlere herhangi bir şey vermeyi mi

nin yarattığı statükoyu şimdi ABD parçalıyor. Bu da en fazla Türkiye'yi sıkıştırıyor. Türkiye'nin oligarşik sistemi ABD politikaları karşısında çıkmaza girmiş durumda. Türkiye bu noktada zorlanıyor. Kendi müttefikli olan güçlerin sisteminin içerisinde de bu politikayla artık yeri yok. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi yönünde bütünlüklü bir dayatması ve direnişi var.

Newroz'da başta Amed olmak üzere Kürdistan'ın her tarafındaki Kürt ayağa kalktı, demokrasi, özgürlük istedi. Kendi özgür yaşamını kendisinin inşa etmesi için gereken ortamın sağlanmasını istedi. Kendi haklarına karşı demokratik duyarlılık gösterilmesini talep etti. Nerede Kürt varsa orada Newroz kutlaması oldu ve her yerde ortak mesaj verildi, bütün Kürdistan parçalarında ve yurtdışında. Kürt halkı kadın erkek, yaşlı, genç çocuk tam bir bütünlük halinde, Önderlik ve PKK ile bütünleşmiş halde özgürlük ve demokrasi talep etti. Bu da Türkiye yönetimini ciddi biçimde sıkıştırıyor. Türkiye ve Avrupa umut ediyordu ki, ABD baskılarıyla, yine uluslararası komplonun sonucu olarak PKK dağılır, tasfiye olur, gerilla ayakta kalamaz. Özellikle de ABD'nin son müdahaleleriyle dağılıp giden bu umutlar da kırıldı. PKK kendisini yeniden inşa sürecine aldı ve bunu başarıyla gerçekleştirdi. Gerilla kendisini yeniledi ve dimdik ayakta. Halka karşı, Kürt özgürlüğüne karşı yöneltilen bütün saldırılar karşısında fedai çizgisinde direniyor, kahramanca direniyor. Nereden saldırı gelirse orada özgürlük direnişini yığıtçe sürdürüyor. Gençlik, kız erkek fedai çizgisinde mücadeleye girerek, gerillalaşarak, Kürt halkının özgürlüğünü, varlığını, geleceğini sonuna kadar, kanının son damlasına kadar savunacağını herkese gösteriyor. Bunlar önemli gelişmeler. Bütün bunlar Türkiye'nin yürüttüğü inkar ve imha siyasetini zorlamış, daraltmış durumda. Türkiye'nin uyguladığı inkarcı, siyasal strateji tam bir iflasi yaşıyor.

Böyle bir ortamda AİHM'in de rol oynaması gerekiyor. Uzun süredir Önderliğimizin durumuna ilişkin karar verilmesi gerekirken, bu gelişmeler nedeniyle kararını açıklayamadı. Türkiye'yi sıkıştırmamak, zorlamamak için zamana yaydılar, bunu hep ertelediler. Artık AB onu da erteleyemiyor, dolayısıyla açıklamak zorunda kaldı. Türkiye'den buna göre tavır, tedbir geliştirmesini istedi. Önderliğimizin yeniden yargılanması ters yüz edilmeyecek, engellenemeyecek bir durum olarak açığa çıktı. Hukuki açıdan da siyasi açıdan da böyle. Çünkü son derece adaletsiz bir durum, haksız bir tutum, tek yanlı bir uygulama var. Savaş suçu işleyenler dışarıda AB devletleriyle kol kola geziyorlar. AB'nin üyesi olmaya çalışıyorlar. En haklı, en adaletli davrananlar savaş suçu işlemek için kendini feda edip, kayıp verip, başkasına zarar vermemeye çalışanlar, yine şiddeti son çare olarak yok olmamak için, meşru savunma çizgisinde kullananlar, İmralı gibi, hiçbir insana ve topluma uygulanmamış bir baskı sistemi altında bulunduruluyorlar. Bu çok haksız, adaletsiz, emperyalist, faşist bir uygulama. AB'nin de bunda sorumluluğu var. En baştaki sorumlulardan birisi. Biz biliyoruz ki İmralı sistemini başta ABD olmak üzere AB yarattı. Aslında Türkiye üçüncü muhataptır. Şimdi de bu sistemi bu güçler sürdürüyorlar. Dolayısıyla hukuki, siyasi, ahlaki açıdan da Kürt halkına, onun Önderine karşı çok haksız bir durum var. Bunu da uzun süre daha böyle sürdürmediler. Dolayısıyla aylardır, hatta bir yıla aşkın ertelemeye rağmen bu durumun gündeme gelmesi gerekti. Bu da Türkiye üzerinde bas-

kı oluşturdu. Özellikle AKP hükümeti bu gelişmeler karşısında ciddi bir sıkışmayı yaşıyor. Türkiye devleti bu sıkışmayı yaşıyor. Kürtler üzerinde inkar ve imhaya dayalı Türkiye siyasal stratejisi iflas etmiş, daralmış, sıkışmış, dünyayla ters bir konuma gelmiştir. Kürt halkının özgürlük mücadelesi, PKK'nin ve gerillanın gelişimi bunu zorluyor. Önderliğimizin durumu zorluyor. Bir de ABD'nin bölgeye müdahalesi bu durumu zorluyor.

Öyle ki Türkiye'nin inkar ve imha siyaseti hem Kürt halkı ve onun özgürlük mücadelesi tarafından teşhir edilmiş, iflasa götürülmüş hem de ABD stratejileri tarafından reddedilebilir bir konumda. Böyle bir durumda AB büyükelçilerinin çok sıkışmış Türkiye'ye yaklaşımı, bir zeytin dalı uzatmak oluyor. Baktılar ki Türkiye çok zorlanmış, çok sıkışık, kendilerinden uzaklaşabilir, çökebilir, çözülebilir. Bu çöküşü, çözülüşü önlemek, kendilerinden uzaklaşmasına fırsat vermemek için çok zorda kalmış Türkiye'ye biraz yaşam iksiri enjekte etmek istiyorlar. Yani onun duygularını biraz okşayarak, ona biraz güç vererek, ayakta tutmaya çalışıyorlar.

Kürt özgürlük mücadelesi gelişti. Şimdi Kürt özgürlük mücadelesini tehdit ederek, uyarak Türkiye'yi yıkılmaktan kurtarmak istiyorlar. Zaten AB seksen yıldır bir tahterevallı politikası uyguladı. Hala da aynı politikayı uyguluyor. Güya Kürt'ü kabul ediyor, destekliyor gibi görünerek, onu Türkiye'ye karşı Türkiye'den ekonomik, siyasi tavizler koparmak için kullanmaya çalışıyor. Diğer yandan Kürt özgürlük mücadelesi gelişti, Kürtler birlik oldu, Türkiye'yi yıkıma mı zorluyorlar? Bu sefer de Kürtlere dur diyor, Türklere el atıyor, "aman yıkılma, kalk ayakta dur, işte bak Kürtler seni zorluyorlar, suçlu onlardır. Onları vur, vurmak için tabii bana da taviz ver, imkan ver, çıkar sağla" diyor. Yaklaşım bu. Yani hem Kürtleri hem Türkiye'yi ne öldürüyorlar ne de yaşıyorlar. Özgürlük ve demokrasiden uzak tutuyorlar, despotizm altında tutuyorlar. Eğer Türkiye'de oligarşik bir despotizm varsa onun sorumlusu Avrupa'dır. Bu oligarşik despotizm Avrupa'nın çocuğudur.

Unutmayalım ki bu sistem Avrupa konseyinin kurucu üyesidir. Yine NATO'nun en güçlü ve en eski üyelerinden birisi. AB'ye aday üye. Avrupa ile tüm ikili ilişkileri geliştirmiş bir üye, bir güç, bir sistem. Yani o nedenle Türkiye'nin oligarşik despotizmi Avrupa'dan çok uzak değil, kopuk değil. Bu konuda yanılmamalıyız. Avrupa bu despotizmin arkasındaki güçtür. Bu despotizme dayanarak Türkiye, Kürdistan ve Ortadoğu üzerinde politikalar yürüttü. Ortadoğu'yu kendine bağladı. Ekonomik kaynaklarını, insan gücünü, emek gücünü yine pazarı sömürdü. AB bu ve benzeri sömürüler üzerinde şekillenen, ortaya çıkan bir sistem oldu. Avrupa demokrasisi denen ekonomik, sosyal, siyasal düzey böyle bir baskı ve sömürü siyaseti üzerinde şekillendi. Bunu hiçbir zaman unutmamalıyız.

Hala Avrupa bu konuda gerekli özleştiriyi vermiş değil. Siyasi reformlar yapabilmemiş değil. İnceltme yapıyor. Eskiden çok kaba uyguladığı baskı ve şiddet yöntemlerini şimdi daha inceltilmiş olarak sürdürüyor, uyguluyor, ama öz itibarıyla o politikarlardan vazgeçmiş değil. Mevcut durumda yapılan da bu politikaların bir uygulamasıdır. Geçmişte her gün çokça karşılaştığımız uygulamaların bir benzeridir. Şimdi Kürtler biraz güçlenmişler, bu sefer Kürtlere, 'durun' diyerek Türkiye'yi biraz okşuyorlar. Türkiye'ye biraz yeşil ışık yakıyorlar. Türkiye despotizmini açıkça koruyor-

“Türkiye on yıl önce Kürt halkına karşı nasıl bir topyekün imha savaşı yürüttüyse, şimdi de benzer bir duruşu almış vaziyette. Ordunun bütün vurucu güçlerini Kürdistan’a sevk etmiş ve konumlandırmış durumda. Bütün bunları birlikte ele aldığımızda Türkiye’nin Kürt özgürlük hareketini imha etmek için, dolayısıyla Kürt halkı üzerinde ağır bir baskı ve sömürü sistemi kurmak için topyekün bir saldırı içerisinde olduğu bir gerçek.”

lar. AB böyle yaparsa Türkiye oligarşisi, despotizmi değişir mi? Değişmez... Türkiye demokratikleşir mi? Demokratikleşmez... Türkiye de bu durumu iyi bildiği için Avrupa ile mücadele ediyor. Avrupa'nın Kopenhag Kriterleri'ne uyacaksınız yaklaşımlarını ciddiye almıyor. Güya kanunlar çıkardılar. O kanunlar çok yetersiz. Hiçbirisini de uygulamıyorlar. AB ise Türkiye şöyle geliştirdi, değiştiriyoruz, diyorlar. Bunlar aslında hikaye. Avrupa'nın ciddi olarak hiçbir şey değiştirdiği yok. Tam tersine Türkiye'deki oligarşik despotizmin gelişmesine biraz yol açıyor. Halk bu biçimde aldatılmaya çalışılıyor, oyalanmaya çalışılıyor. Bizce bunun doğru anlaşılması önemli. AB bu politikardan vazgeçmeli. AB Kürt halkını aldatamayacak. Bazı işbirlikçi, teslimiyetçi sözde aydınlar, siyasetçiler Kürt halkını aldatamıyorlar. PKK bunların hepsinin ipliğini pazara çıkardı, daha fazla da çıkaracak. Kürt dediğinde, vay bizim dostumuz diyecek kadar kendini kaybetmiş, kendi gerçekliğinden kopmuş bir topluluk değiliz. Bu yaklaşımları hakaret kabul ediyoruz. O nedenle de AB'nin ciddi yaklaşması gerekiyor. En azından halklar için tanıdığı tüm hakları Kürt halkı için de tanınması lazım. Kürt halkının kimseden fazla istediği bir şey yok, ama kimseden, hiçbir haktan geri kalan bir durumu da yok. Artık özgürlük bilinci edindi, örgütlendi, onurlu ve şerefli bir halk. Bu onuru ve şerefi sürdürecektir, özgürlüğüne sahip çıkacak. Kimsenin oyunlarına alet olacak durumda değil artık. Bu nedenle teslimiyetçi, işbirlikçi güçlerin aldatıcı yaklaşımlarına karşı uyanık olmalıyız.

Kuşkusuz gelişmeleri görmeliyiz, ama bu biçimde midir, öзде midir, yüzeyde midir, derinlikte midir? Ona da bakmalıyız. O nedenle de biçimde, yüzeyde bir iki kelime söyleniyorsa, bu köklü bir gelişmedir, diyemeyiz. Kimseden çok fazla bir şey istemiyoruz. Kürt halkının kimseye çok fazla da bir şey dayattığı yok. Çok doğal demokratik haklarını, özgürlüğünü, demokrasisini istiyor, saygı gösterilmesini istiyor. Kendisi herkese ne kadar saygı gösteriyorsa herkesin de Kürt halkına o kadar saygı göstermesini istiyoruz. Bu en doğal hakkı, taleptir. Bu durum asla görmezden gelinemez, karartılamaz.

– Tecridin ağırlaştırılması, operasyonların yoğunlaştırılması, linç olayları vb düşüncüldüğünde Türkiye nereye doğru gidiyor?

– Şunu açıkça belirtelim, Türkiye tam bir savaş pozisyonu almış durumda. On yıl önce Kürdistan'da ve Kürt halkına karşı nasıl bir topyekün imha savaşı yürüttüyse şimdi de benzer bir duruşu almış vaziyette. Ordunun bütün vurucu güçlerini, Bolu tugayını, Kayseri tugayını yani nerede bir özel savaş gücü varsa, komando gücü varsa bunların hepsini Kürdistan'a sevk etmiş ve konumlandırmış durumda. Mart sonundan itibaren Botan'dan başlattığı operasyonlar sıradan operasyonlar değil. 1999 öncesi Kürdistan'da yürüttüğü özel savaş uygulamalarına benzer konumda. Halk üzerindeki baskılar da böyledir. Önderliğimiz üzerinde uygulanan ağır baskı

ve tecrid de kesinlikle bu temeldedir. Bütün bunları birlikte ele aldığımızda Türkiye'nin Kürt özgürlük hareketini imha etmek için dolayısıyla Kürt halkı üzerinde ağır bir baskı ve sömürü sistemi kurmak için topyekün bir saldırı içerisinde olduğu bir gerçek. Bunu ekonomik, siyasal, kültürel, askeri ve psikolojik olarak yürütüyor. Türkiye devleti yaşamın her alanında Kürt halkına karşı tam bir katliamcı, imhacı saldırı konumunda. AKP hükümeti bu politikayı üretti ya da bu ona dayatıldı ve kabul ettirildi. Genelkurmayın geliştirdiği açıklama ve ardından histeri düzeyinde ortaya çıkan bayrak çılgınlığı buradan çıktı. Demokratik çevreler üzerinde yine Kürt halkına karşı geliştirilen linç hareketleri böyledir. Aslında o pratikteki linç hareketleri PKK'ye karşı Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen siyasal, askeri imha saldırısının pratikleştirilmesi oluyor, bir parçası oluyor. Esas linç Kürt halkına ve onun önderliğine karşı yürütülüyor. Esas linç siyasal çerçevededir. Bu da askeri bazda imha amaçlı saldırıların bir parçası oluyor. Yani Kürdistan'da yürütülen inkar ve imha sistemini korumak amaçlı, saldırı savaşının siyaseti, sosyalitesi, ekonomisi oluyor. Başka herhangi bir biçimde yorumlayamayız.

Şimdi bundan sadece AKP hükümeti mi sorumlu. Yine bir savaş pozisyonu almasından Türkiye devletinin sadece kendisi mi sorumlu. Botan'da Amed'te Kürt gençlerinin son model silahlarla katledilmesinden kim sorumlu? Kürt halkı üzerinde bu baskı ve imha sisteminin uygulanmasından sorumlu olan kim? Sadece Türkiye devleti mi? Hayır. Bunlar yaşanan gerçekler, ama bunun sorumluları AKP hükümeti ve Türkiye devleti olduğu kadar bunları ayakta tutan Avrupa sistemidir, dünya sistemidir. Dolayısıyla AB güçleri de hiç kimse de kendisini bunun dışında tutamaz. Bu Türkiye'yi AB'ye almak için müzakere yaptılar. Bu Türkiye, AB'ye alınmak isteniyor. 17 Aralık 2004 kararıyla Türkiye'nin AB'nin kriterlerini yerine getirdiği taktirde müzakerelerin başlatılacağı kararına ulaşıldı. Bu şu anlama geliyordu –ki biz o zaman da belirttik– “Türkiye devleti Kürtlere, demokratik güçlere karşı istediğin gibi saldırebilirsin. Sana sonuna kadar destek veriyoruz, maddi destek ve zemin veriyoruz, zaman veriyoruz, kendini topla, saldır.” Türkiye hükümeti, devleti ve Türkiye ordusu böyle anladı. Türkiye, AB'nin 17 Aralık 2004 tarihi kararını böyle anladı, böyle okudu ve onun üzerinden o kararla aldığı güçle Kürt halkına karşı böyle bir savaşı başlattı, askeri saldırıya geçti. Önderliğimiz üzerinde bu kadar ağır tecridi bu nedenle uyguladı. Şimdi sağlık, güvenlik sorunları var. Biz açıkça Reber Apo'nun güvenliğinden endişe ediyoruz. Bundan da sadece Türkiye devletini ve hükümetini değil, İmralı sisteminin sorumlusu olan herkesi, yani AB ve ABD'yi sorumlu tutuyoruz. Çünkü uluslararası komployu onlar düzenlediler. İmralı sistemini onlar ortaya çıkardılar. İmralı sistemi üç ayak üzerindedir: ABD ayağı, AB ayağı, Türkiye ayağıdır. Dolayısıyla İmralı'da olan her şeyden bu üç güç ortak sorumludurlar. Bu nedenle de hem sağlık hem de güvenlik sorunundan AB'yi de Türkiye kadar sorumlu tutuyoruz. Olumsuz gelişmeler ortaya çıktığında bunu sadece Türkiye'nin yaptığını söylemeyeceğiz, AB'nin de yaptığını söyleyeceğiz. Bunun böyle bilinmesinde yarar var. Yine eğer Türkiye uçaklarıyla, helikopterleriyle, tanklarıyla Dersim, Botan, Amed köylüsü üzerinde baskı uyguluyor, Kürdistan'ın her tarafında operasyon yapıyor, saldırıyorsa bunun arkasında da AB var. AB bir gün bu saldırıyı kinadı mı? Altı yıldır PKK o kadar ka-

yıp vermesine rağmen tek yanlı ateşkes ilan etti. Türkiye bunu kabul bile etmedi. Türkiye devleti açıkça bir imha savaşı yürütüyor. Bütün ordusunu Kürdistan'a sevk etmiş durumda. Her yerde gerilla arıyorlar ve buldukları yerde de sorgusuz, sualsiz katlediyorlar. AB böyle bir ortamda PKK'nin şiddet uyguladığını söylüyor. AB, bu kadar saldırıya karşı öldürülmekte olan bir canlının kendini savunması anlamına gelen bir savunmayı şiddet uygulaması olarak görüyor da, Türk ordusunu bu kadar açık savaş ifade eden saldırılarına karşı herhangi bir kınamada bulunuyor mu, karşı çıkıyor mu? Avrupa bu savaşın neresindedir? Açıklansın, ona göre biz de bilelim, Kürt halkı ve Avrupa'nın demokratik kamuoyu mevcut hükümetin politikalarını tanısin. Yoksa öyle gizli kapaklı kalarak herhangi bir şey yapılamaz. Kimse aldatılamaz. O nedenle biz Türkiye'nin içine girdiği bu yeni politik durumdan Avrupa'nın yaklaşımlarını sorumlu tutuyoruz.

ABD bu konuda belli ölçüde Türkiye'yi zorladı aslında. Kendi çıkarları gereği zorladı. Ama AB adeta vize verdi, yeşil ışık yaktı. Türkiye'nin askeri operasyonları ve gerillaya saldırıları için Türkiye'ye vize verdi. Yap dedi, onlar da şimdi yapıyor. Bu çok tehlikeli bir durum. Demokrasi ile alakası olmayan bir tutum. Türkiye, Avrupa'nın kendisine verdiği imkanı hayata geçiriyor. Baktı ki Avrupa'nın öyle demokrasi istediği yok, barış istediği yok. İstedliğini yaparsın, diye bir yıllık zaman tanımış. O da bu durumu değerlendirmeye çalışıyor. Türkiye şu an demokrasi ile reformlarla ilişkisi olmayan bir süreçte. Önüne sadece tek görev olarak PKK'nin, yani Kürt özgürlük hareketinin ezilmesini, imha edilmesini koymuş. Ekonomisini, siyasetini, yaşamını, ordusunu, polisini, hepsini bu amacı gerçekleştirmek için seferber etmiş durumunda. Türkiye demokratikleşme yönünde gitmiyor, barış yönünde ilerlemiyor, Kürt sorununu kabul etme ve onun demokratik çözümünü gerçekleştirmeye yönünde ilerlemiyor. Tam tersine eski klasik inkar ve imha politikasında diretiyor, ısrar ediyor. Bunu hayata geçirmek için de baskı, şiddet, özel savaş, askeri operasyonları en ileri düzeyde uyguluyor. Bu demokrasiden uzak durmak, barıştan uzak durmak demektir. Tehlikeli bir yönde ilerlemektir. Halklar için çok ağır, tahrip edici sonuçları olacak bir çıkmaz yola girmektir. Şunu herkesin iyi bilmesi lazım; Türkiye'nin girdiği bu baskı, katliam, şiddet yolu bir çıkmaz yoldur. Kesinlikle çözüm yolu değil. Belki Kürt halkı bundan zarar görebilir, gerillaya darbeler vurulabilir, ama Türkiye halkı da zarar görecektir. Türkiye de kendini bundan kurtaramayacaktır. Tam tersine çok daha ağır sorunlarla yüz yüze gelecek, çıkmaz içerisine girecek, ne dünya tarafından ne de Kürdistan ve Türkiye halkı tarafından kabul edilmeyecektir. Bu da bir gerçek. Bu nedenle de belki bazı oligarkların göbekleri şişecek, çantalarına para dolacak, bazı rantçılar, tüccarlar, bozguncular, vuruncular kasalarını şişirecekler, zevk sefa içinde biraz daha yaşayacaklar, ama halk inim inim inleyecek. Bu şiddet ortamı, bu savaş Kürt halkını vurduğu kadar Türkiye halkını da vuracak. Türkiye demokrasisini de vuracak. Türkiye'nin oligarkları biraz zevk sefa içerisinde yaşasalar da Türkiye gemisini karaya oturtacaklar, onun altında da kendileri boğulacaklardır. Bunu daha erken kırmak için bu gerçekleri görmek, anla-

“Reber Apo’nun güvenliğinden endişe ediyoruz. Bundan da sadece Türkiye’yi değil, İmralı sisteminin sorumlusu olan herkesi yani AB ve ABD’yi sorumlu tutuyoruz. Çünkü uluslararası komployu onlar düzenlediler. İmralı sistemini onlar ortaya çıkardılar. Dolayısıyla İmralı’da olan her şeyden bu üç güç ortak sorumludurlar. Bu nedenle de hem sağlık hem de güvenlik sorunundan AB’yi de Türkiye kadar sorumlu tutuyoruz.”

PKK PROGRAMI-II BÖLÜM

Kapitalist devletçi toplum sistemi-nin içine girdiği kaos aralığının başlıca özelliklerini şöyle sıralamak mümkündür:

a- Sermayenin küreselleşmesinin daha çok finans alanında yoğunlaşması ilk işa-retlerden biridir. Finans sistemi, paranın para getirmesidir. Yani bir kumar durumuna erişilmiştir. Bu durum, ancak dağılma unsuru olabilir. Finans kapital yerleşik yapıları hallaç pamuğu gibi atmaktadır. Gücün küreselleşmesi, yani ABD İmparatorluğu dünya çapında eski dengelerin, yapıların anlamsızlığını ve kendisi açısından geçersizliğini yansıttıkça, dünyanın birçok bölge ve ulus devletinde krizlere, darbelere, kanlı etnik dini çatışmalara yol açmaktadır. Sistem kendi içindeki gerginliği bir türlü giderememektedir. ABD-AB, ABD-Japonya-Çin, AB-Japonya-Çin başta olmak üzere sürekli bir gerginliği ve dengesizliği yaşamaktadır. Yine Kuzey-Güney çelişkisi denen en yoksul en zengin ülkeler bölünmesi derinleşerek devam etmektedir. Her iki olguda yaşanan da sürekli bir kriz ve kaos durumudur.

b- Halkların devlet kurumundan kopuşu giderek derinleşmektedir. Binlerce yıldır tanrı kral, tanrı gölge ve tanrının kendisi gibi benimsetilen devlet denilen olgunun özünde savaşı iktidar gücünü gizlediği, sömürü, baskı ve şiddetin kaynağını teşkil ettiği anlaşıldıkça tecridi günbegün gelişmektedir.

c- Çok önemli bir konu da muazzam işsizlik durumudur. Yapısal bir karakteri olan işsizlik, sistem sürdükçe artmaktadır. Hiçbir toplum sisteminde nüfus bu denli işsizliğe düşmemiştir. Krizin kaos niteliğini en iyi açıklayan olgunun başında işsizlik gelmektedir. İşsizlik, özünde toplumsal olmaktan çıkma, toplumun iflas ettirilmesidir.

d- Müthiş üretim tekniklerinin yol açtığı arz fazlası emilememektedir. Bir yandan kıtlıktan beter açık yaşayan muazzam bir nüfus, diğer yandan dağ gibi yığılmış arz fazlası mevcuttur.

e- Sosyolojik anlamda şehirle alakası olmayan türden anormal şehir büyümeleri yaşanmaktadır. Şehirler hem köleşerek hem de anlamı dışında büyüyerek şehir olmaktan çıkmaktadır. Kaos, bu tür şehirlerde daha yoğun yaşanmaktadır. Toplum, toptan metalaştırılmaktadır. Alım satım konusu olmayan hiçbir değer kalmamıştır. Kutsallık, tarih, kültür, doğa, her şey metalaşarak bir toplumsal kan-serleşmeye yol açmaktadır.

f- Ekolojik bir olgu olan toplumla doğa arasındaki ilişki, bir uçuruma dönüşmektedir. Nükleer tehlike, çevre tahribi ve kirlenmesi, sera etkisi, ozon tabakasının delinmesi, suların ve havanın kirlenmesi, türlerin aşırı yok olması yaşanmaktadır.

g- "Kutsal evlilik" bitmiş ve aile tarihteki en yoğun dağılma sürecini yaşamaktadır. Çocuklar, yaşlılar, ana baba ilişkileri aileyle bağlantılı dağılmanın acı kurbanları olarak, toplumsal bakımdan en anlamsız duruma düşmüş bulunmaktadır. Kadın üzerindeki en eski baskı ve istismarlar açığa çıktıkça, kadın sorunu da tam bir krize dönüşmektedir. Kadının kendini tanıdıkça, düşürülmüşlüğüne duyduğu öfkeyle tam bir kaos ilişkisinin en etkili nesnesi olmaktadır. Kadın çözülmesi toplum çözülmesine, toplum çözülmesi de sistem çözülmesine yol açmaktadır.

h- Ahlaklı olmak, kapitalizm açısından "enayilikle" eş tutulmaktadır. Tüketilen ahlak kurumu ve vicdansızlaşma adeta zincirinden boşalmış bir bireyciliğe ve toplumsal değerlerin tahribine yol açmaktadır.

i- Sistemin geldiği noktada "kamusal yararlılık" özü tümüyle yitirildiği gibi, toplumun genel güvenliği de sistem çelişkilerinin yarattığı olgular nedeniyle daha çok tehdit edilmektedir. Eğitim ve sağlık sorunlarına bir yandan artan maliyetler, diğer yandan artan nüfustan ötürü çözüm bulunamamaktadır. Kanseri, AIDS, stres başta olmak üzere kaosvari hastalıklar türemektedir. Spor ve sanat gibi maddi çelişki ve

ilişkileri yumuşatıp anlaşılır kılmada işlev yüklenmesi gereken kurumsal etkinlikler, tersine uyuşturma araçlarına dönüştürülmektedir. Din, mezhep ve tarikatlara benzer işlevler yüklenerek toplumun gerçeği görmesi engellenmeye çalışılmaktadır.

j- Bilim ve teknik, ağır iktidar tekelinden dolayı toplumsal çözüme yansıtılamamaktadır. Muazzam çözüm olanakları anlamsız silahlanma ve savaşlara, toplumun temel ihtiyaçlarına uygun olmayan salt kar amaçlı ürünler elde etmeye yönlendirilerek olumsuzluğa yol açmaktadır.

k- Toplumun komünal dayanışması çözüldükçe, geleneksel savunması güçsüzleşmekte, yerini bireysel ve çete şiddetine bırakmaktadır. İktidar terörüne karşı kabile ve aşiret terörü canlanmaktadır. Devletin bünyesindeki savaşçı iktidar gücü çıplak hale geldik-

rı arasındaki mücadeleyle belirlenecektir. Kaos, kendiliğinden sistemlerin çöküşünü ve yenilerinin kuruluşunu getirmez. Bu mücadelede hakim sistem güçleri daha tecrübeli, bilgili ve donanımlıdır. Halk güçlerinin, sonuç alabilmek için öncelikle entelektüel çalışmaya önem vermeleri, mücadeleyi zihniyet devrimi temelinde kazanmayı esas almaları gerekir.

Kapitalist sistem, krizden çeşitli biçimlerde çıkış yapabilir. Birincisi, kendini restore edebilir. İkincisi, daha önce denediği mezheplerini yenileyerek çıkış arayabilir. Üçüncüsü, büyük kaybedeceğini görünce, orta yol olarak karşıt güçle geniş bir uzlaşmaya gidebilir. Dördüncüsü, yine her şeyi kaybetmektense kendisi büyük değişimleri uygun görebilir. Tarih boyunca hakim sistemler ağır kriz dönemlerinde benzer birçok

len sınırlarda kurulan ulus devlet modeli, gerici statükocu bir kilitlenme ortaya çıkarmıştır. Milliyetçilik, dincilik ve devletçilik Ortadoğu toplumlarını adeta zırh gibi sarıp nefessiz bırakmıştır. Bu durum ABD'yi de her bakımdan zorlamaktadır. Bundan hareketle ABD için bir dönemlerin faşizmi, komünizmi yerine geçen hedef şimdi 'katil islam,' 'islam faşizmi' olmaktadır.

ABD önderliğinde bu biçimde geliştirilen küreselleşme dalgasından rahatsızlık duyulmaktadır. Avrupa'nın cumhuriyetleri ve demokrasileri, her geçen gün tepkilerini artırarak kendi modellerini ezdirmemeye ve alternatif sistemlerini geliştirerek ABD'yi dengelemeye çalışmaktadırlar. Rusya, Çin, Japonya, Brezilya gibi ülkeler de benzer çaba içindedir. Genel olarak ulus devlet, ABD imparatorluk eğilimi karşısında en çok

olan toplumsal hareketlilikler ya çözümleyici örnekler bulacaklar ya da kaosu daha da derinleşmesinde rol oynayacaklardır. Dolayısıyla hakim sistem güçleri çözümlü bu jeopolitik zeminde arayacaktır.

Bölgedeki çelişkilerin doğası askerden çok ekonomik ve demokratik yöntemleri gerektirmektedir. Daha az askeri müdahale, daha çok ekonomik ve demokratik destek, eğer Ortadoğu'yu içindeki kaostan çıkarırsa, önmüzdeki elli yılın dünya modeli de az çok belirlenmiş olacaktır. Bu modelin özü, küçülmüş ordu ve devletlerle, büyümüş ekonomik ve demokratik sistemdir. 19. yüzyıldan kalma ulus devletin aşılması, yerel kamusal yönetimlerin geliştirilmesi, çok uluslu şirket ekonomisi ve bilgi toplumu doğrultusunda ilerlemek adeta ABD önderliğindeki sistemin programı gibidir. Teorik kestirim olarak dünya çapında savaşların olmaması ve global birliklerle yerel birliklerin öne çıkması beklenebilir. 19. yüzyıldan kalma devlet, şirket, ulus ve ideolojiler, yerini yarı devlet yarı demokratik siyasi kuruluşlara, ulus ötesi ekonomik birliklere, bölgesel kültür gruplarına ve ahlaki öne alan toplumsal felsefi zihniyete ve davranışlara bırakabilir.

20. yüzyıldaki büyük savaşların önemli bir sonucu da halklara rağmen dünyanın yönetilemeyeceği gerçeği olmuştur. Halklar, kendi öz sistemlerini kuramamış da olsalar, politikaya ve devlet iktidarına karşı demokratik iradelerini dayatabilme konumuna gelmişlerdir. Önmüzdeki yarım yüzyıllık sürenin halkların demokratik sistemleri doğrultusunda işlemesi en yüksek olasılıktır. Artık kapitalizmin tek taraflı iradesi döneminin geçtiği, halkların şovenizm ve savaşla yüklü milliyetçiliği aşarak demokratikleşmesini ve barışını dayattığı, kültürel ve yerel gerçekliği ile bulunduğu bir dönemin başladığı ifade edilebilir. Uygarlığımız sınıf, cins, etnik ve kültürel tahakkümlü yapısı yerine, halkların komünal demokratik değerlerini tanıyan, cins özgürlüğüne açılmış, etnik ulusal baskıyı aşmış, kültürel dayanışmayı esas almış tarihi bir aşama olarak küresel demokratik uygarlığa (konfederalizm çağına) dönüşebilir.

Halkların demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlüğü toplumsal sistemlerinin başlıca özellikleri şöyle özetlenebilir:

a- Krizden çıkışı en sağlıklı olarak ancak halkların demokratik sistemi sağlayabilir. Devletleşme hastalığından kurtulmadıkça, demokratik sisteme ulaşılamaz. Bu noktada yerine getirilecek öncelikli görev, bilme sürecindeki kaybı önlemek, politik aracı doğru seçmek ve toplumsal ahlaka dönmektir.

Bugüne kadar insanlığa kaybettiren temel nokta, halkların komünal ve demokratik duruşunu esas almamak olmuştur. Demokraside ya yanlış tanımlanmıştır. Şimdiye kadar tanımlandığı gibi demokrasi bir devlet şekli değil, devletli toplum dışında kalan toplumun komünal duruş tarzı, yaşamı, örgütlülüğü ve mücadelesidir. Özcesi buna devlet olmayan demokrasi diyorum. Bu yaklaşım, anlamlı, gönülden onaylı, aydınlatılmış halk düzeninin otoritesi; bürokrasiye boğulmamış, her yıl memur yöneticilerini seçen, gerektiğinde ise geri çeken halkların demokrasisidir.

Doğal toplumdan günümüze kadar ezilen sınıf ve grupların, etnisitenin demokratik duruşu varolmuştur. Sınıf esasına dayanan Atina vb yerlerdeki demokrasiler de olmuştur. Ancak bunun pek anlamlı ve istenililr olamayacağı açıktır. Çünkü sınıf esasına dayanan demokrasi önlenmezse devlet iktidarına götürür. Oysa halkların demokrasisinde kölelere, serflere ve işçilere yer yoktur. Demokrasilerde yönetilme olmaz, kendini yönetme vardır. Demokrasiye birey kendi iş komününün üyesi olarak çalışır. Komünalizm ile demokrasi etle tırnak gibi birbirine bağlıdır.

Demokrasi ile özgürlük ve eşitlik ara-

“Sosyal alanda en önemli sorun aile ve evlilik gerçeğidir. Aileyi iktidar toplumunun halk içindeki yansıması, ajan kurumu olarak görmek gerekir. Erkek, toplumdaki iktidarın aile içindeki temsilcisi, onun yoğunlaşmış ifadesidir. Kadın evlenirken, aslında köleleşir. Bu tür ilişkileri aşan, politik alanı demokratik zihniyetle çözerek, cinsiyet özgürlüğünü tam sağlayan, buna uygun ortak yaşam iradelerini ortaya çıkaran bir anlayış ve çabaya ihtiyaç vardır.”

çe, toplumun meşru savunma durumu doğmaktadır. Hukuk devletinin en genel eşitlik kuralları uygulanmadıkça, insan hakları ve demokratik ifade tarzları üzerine ambargo kondukça, zorunlu olarak hakları savunma güçleri oluşmakta, bu da ortamı karşılıklı şiddet sarmalına sokmaktadır.

Temel özelliklerini bu şekilde tanımladığımız, bir süredir yaşanan ve bir süreç daha devam edeceği anlaşılan toplumsal kaos durumundan nasıl çıkılacaktır?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, son dönemlerde sıkça sözü edilen küreselleşme ve ABD İmparatorluğu kavramları herhangi bir çözüm üretmemektedir. Bir kere küreselleşme yeni bir eğilim değildir. Bütün toplumsal sistemlerin ortak eğilimidir. İmparatorluk ise, Akad-Sargon İmparatorluğu'ndan (MÖ. 2350) beri vardır. ABD'ninki bunun devamı ve sonuncusu olmaktadır. Kaldı ki tarihte en kolay imparatorluk olan güç ABD'dir. ABD onu değil, o ABD'yi bulmuştur. İngiltere tarafından teslim edilmiş, ABD ise biraz gönülsüz de olsa zorunluluk gereği devralmak durumunda kalmıştır.

Çok ağır bir biçimde yaşanan kaos durumundan nasıl çıkılacağı, başını ABD'nin çektiği hakim sistem güçlerinin kaostan çıkış almasıyla halkların çıkış almasıyla

değişim gerçekleştirmişlerdir.

2000'li yıllar ABD'si, imparatorluğa en yakın güç olarak, gereken yeni biçimlenmeleri sağlamaktan kaçınamaz ve geri çekilemez. Bu, iktidar savaş gerçeğini uymaz. ABD'nin birinci görevi, sistemi kriz içinde yönetmektir. Bunun anlamı, AB, Japonya, Çin, Rusya vb ülkelerle yakın ilişki içinde olmak, bu güçlerle 20. yüzyıldakilere benzer savaş ya da çatışmalara girmemek, sistemin yükünü paylaşmak, finans ve ticarete ortaya çıkan sorunları işbirliği içinde çözmektir. Bunun için IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi organizasyonları kullanmaktır. Latin Amerika ve Afrika'yı denetim altında tutmak, zayıf halkalardan radikal kopuşlara izin vermemek, sistem karşıtı güçler üzerinde kontrol kurmaya ve gerekirse yıkıma çalışmaktır.

ABD, jeopolitik açıdan en kritik bölge denen Ortadoğu'da Büyük Ortadoğu Projesi ile hareket etmektedir. Son iki yüzyıldır kapitalist yarı ve yeni sömürgecilikle ve despotik devletlere dayanarak yönetilmeye çalışılan bölge, bir türlü kapitalizme eklenememiştir. Stratejik Arap-İsrail çelişkisi daha da derinleşmiş, radikal islam kendini yaratan ABD'ye yönelmiştir. Cetvelle çizil-

zorlanan kurum olmaktadır. Ancak ABD-Sovyet dengesine dayanan ulusal despotluklar ve oligarşiler dönemi artık kapanmıştır. Ortaya çıkan arz fazlası nedeniyle artık bilim ve teknolojiyi daha fazla geliştirip rol oynatmak, ancak demokratik ve ekolojik bir toplumla mümkündür.

ABD önderliğindeki sistemin önmüzdeki 25-50 yılına baktığımızda, yükselmekten çok gerileme sürecine girmesi beklenebilir. Bütün göstergeler gerileme öğelerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Sistem mevcut varlığını sürdürmeyi bile ancak küçülerek sağlayabilir. Bu nedenle askeri varlığında küçülmeye devam edecek, küçük boyutlu teknik orduları öne çıkaracaktır. Hedef olarak her ne kadar terör, uyuşturucu, 'serseri' dedikleri devletlerin nükleer, biyolojik ve kimyasal silahları deniyorsa da, esas olan Ortadoğu'daki yeni gelişmelerdir. Bu da islami nitelikli olmaktan çok, emperyalizmi ve despotizmi aşan demokratik komünal nitelikli harekettir. Ortadoğu eğer despotik, milliyetçi, dinci ve devletçi rejimlerle kontrol edilemezse, kaostan yeni yapılanmaların çıkmasına öncülük edebilir. Afganistan ve Irak ile başlayan, İsrail-Filistin ve daha derinlikli olarak Kürdistan'da devam edecek

sındaki ilişkinin de doğru anlaşılması gerekir. Bunlar birbirine karşıt olmadığı gibi, demokrasi, özgürlük ve eşitliğin boy verdiği gerçek vahadır. Demokrasi devlet inkarı olmadığı gibi, devletin süs örtüsü de değildir. Devleti yıkarak demokrasi istemek bir yanılgıdır. Doğrusu, uzun süre içinde sönmesi gereken devletle demokrasinin ikeli bütünlüğünü yürütebilmektir. Bu noktada altın kural, ne kadar devlet o kadar az demokrasi ya da ne kadar demokrasi o kadar az devlettir.

Demokrasi, bir halkı kültürü temelinde özgür ve eşit yaşatmak için en uygun politik sistemdir. Demokrasiler, aşırı kar hırsına da bireysel ve kurumsal tembelliğe ve solumsuzluğa da onay vermez. Kamusal ve özel ekonomi dengesinde optimal noktayı yakalar. Uygun yatırımlar, verimli üretim ve adil dağıtım esastır. Halkın gerçek ihtiyaçlarını karşılama noktasında arz talep dengesini yakalar. Böylece toplumsal piyasa gerçek anlamda kurulur ve öldürücü rekabetin yerini yarışma ruhu alır.

Demokraside sınıf, cinsiyet, etnik, dinsel, entelektüel, mesleki vb ayrımı yapılmaz. Yine bireysellik ile toplumsallık arasındaki optimal dengeyi yakalamak esastır. Aksi taktirde komünal özelliğe ağırlık verilirse demokrasi totalitarizme; her şey birey için mubah görülürse, bu da anarşizme ve bireyin toplum aleyhine aşırı güçlenmesine yol açar. Sonuçta iki eğilim de toplum üzerinde diktatörlüğe, keyfi yönetime ve yozlaşmaya götürür.

Demokratik toplum mücadelesinde gençliğin de özgün bir yeri vardır. Gençlik bir yandan ataerkil toplum ve resmi düzenin ideolojik şartlanması altında bocalar-ken, diğer yandan yeniliklere açık dinamik bir yapısı vardır. Öündeki tuzaklara karşı kendini eğiten ve uyanık olan gençliğin, amaç ve yöntemli yaşamı temel disiplin olarak görüp seferber olduğunda, sabır ve inadı eksik etmediğinde kazanamayacağı bir şey yoktur. Yaşlıların tecrübesi ile gençliğin dinamizmi arasındaki bağ doğru kurulursa ve gençliğin demokrasi hamlesine aktif ve yetkin katılımı sağlanırsa, başarı oranı çok daha yüksek olur.

Demokratik dönüşüm, esas olarak resmi devlet toplumu dışında kalan tüm sivil toplumun kendi özgünlüğünde demokratik örgütlenmesini gerektirir. Demokratik örgütlenmenin temel biçimleri olarak en üstte demokratik konfederalizm esasına göre örgütlenmiş genel halk kongresi, şehir ve kasabalarda halk meclisleri, mahalle ve köylerde komünler, yine kooperatifler, sivil toplum örgütleri, insan hakları ve belediye örgütlenmeleri sayılabilir. Demokratik toplumun ideolojik, teorik ve yönetsel koordinatörü olarak demokratik siyaset odaklı siyasi partilerin oluşturulması da hayattır. Devlet alternatifi olmayan, ama ona teslimiyeti de reddeden, gerektiğinde ikeli uzlaşmaya açık olan halk kongreleri, kaosu aşmada, esas olarak demokratik toplumun siyasi, öz savunma, yasal, sosyal, ahlaki, ekonomik, bilimsel ve sanatsal ihtiyaçlarına uygun kurum, kural ve denetim görevlerini yerine getirme temelinde işlevsel kılınabilir.

Demokrasinin dili halkın eylemidir. Eylemsiz demokrasi, sessiz insan gibidir. Halkın her hareketliliği, örgütlerin her faaliyeti bir eylemdir. Basitten karmasığa doğru gösteri, toplantı, yürüyüş, miting, protesto, grev, seçim, şartları doğduğunda yasal direnme ve ayaklanmalara kadar eylemler dizisi yerinde ve zamanında sergilenmeden demokrasi yürütülemez. Özellikle halkın temel talepleri göz ardı edildiğinde, demokrasinin birçok kural, kurum ve amacı tahrip edildiğinde eylemler zorunlu çözüm araçları olur. Eylem yeteneğini gösteremeyen bir halk ve örgüt aslında ölmüş demektir. Eylemleri hep karşıt olarak da düşünmemek gerekir. Sivil toplumda pozitif eylem anlayışı esastır.

Devlet, demokratik çözüme anlamlı ve duyarlı biçimde ilgi göstermez ve şans tanımaz, halkın da elinde başka zorlama etkeni kalmazsa, o zaman ayaklanma veya halk savunma savaşları gündeme girer. Bunlar eskinin devlet amaçlı ayaklanma ve ulusal kurtuluş savaşlarından farklıdır.

O tür ayaklanma ve savaşların dönemi artık kapanmıştır. Yine işgal koşullarında meşru savunma anlam kazanır. Meşru savunma genel yapılabileceği gibi, kısmi de olabilir. Ayrıca tüm devleti, ilgili ulusu, her yabancıyı hedef almak stratejik ve taktik açıdan doğru olmaz. Olağanüstü durumların dışındaki normal koşullarda da halkın öz savunması göz ardı edilmeyecek bir husustur. Buna göre tüm halk öz savunma sistemi içine çekildiği gibi, halk savunma güçlerinin eğitilip örgütlenmesi de demokrasinin en temel görevlerinden birisidir.

b- Demokratikleşmeyi kadın özgürlüğü çizgisinde ele almak, hiyerarşik sistemden bu yana oluşturulmuş toplumsal cinsiyetçiliği özgürleştirmeyi hedeflemek, toplum yaşamını özgür ve eşit kılabilmek açısından hayati önem taşır. Öncelikle kadına içerilmiş bulunan köleliği karşılayacak bir özgürlük tanımına ihtiyaç vardır.

Kadın olgusuna daha derinlikli yaklaşıldığında, biyolojik bir cins olmanın ötesinde adeta en çok ezilen bir soy, sınıf, ulus muamelesi gördüğü anlaşılacaktır. Hiçbir soy, sınıf veya ulusun kadınlık kadar sistemli bir köleliğe tabi tutulmadığını iyi bilmek gerekir. Kadının köleliğe alıştırılmasıyla hiyerarşiler kurulmuş, toplumun diğer kesimlerinin kölelik yolu açılmıştır. Erkeklerin köle olması, kadının köleliğinden sonradır. Cins köleliğinin sınıf ve ulus köleliğinden farklı yönleri de vardır. Meşrulaştırılması ince ve yoğun baskılarla birlikte duygu yüklü yalanlarla sağlanır. Kadının kamusal alanda bulunması dince yasak, ahlaken ayıp olarak sunulur. Giderek tüm önemli toplumsal etkinliklerden uzaklaştırılır. Siyasal, toplumsal ve ekonomik etkinlikler erkeğin eline geçtikçe kadının zayıflığı daha da kurumlaşır. Tüm maddi ve manevi güç olanakları erkeğin elinde biriktikten sonra kadın adeta yaşayan ölü durumuna gelir.

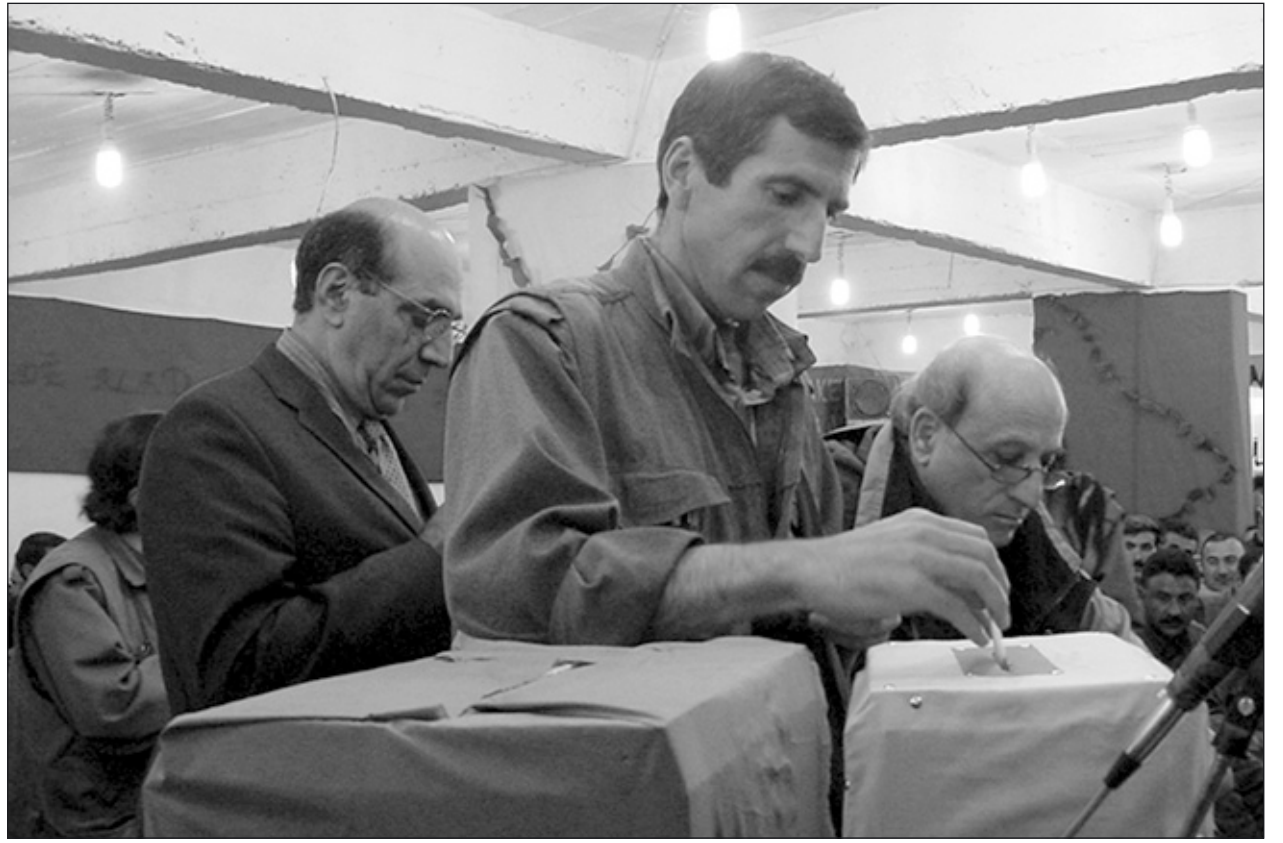
Kadın üzerindeki bu derin köleliğin iktidar olgusuyla bağlantısı vardır. İktidarın doğası kölelik ister. Devlet iktidarını elde tutan erkek, onun mikro modeli olan ailede de iktidar sahibi olur. Kadın ve çocuklar üzerinde sınırsız hak sahipliği yapar. Mülkiyetin en temel kaynağı ailede ve kadının üzerindeki kölece tasarrufta aranmalıdır. Kadın üzerinde oluşmuş kölelik ve mülkiyet dalga dalga tüm toplumsal düzeye yayılır. Sonuçta kaybeden sadece kadının değil, bir avuç hiyerarşik ve devletçi güç dışında tüm toplum olur.

Sürekli bir kriz durumunu yaşayan kadın kimliği, doğru bir özgürlük tanımı, uygun araçlar ve etkin mücadeleyle güncel krizden büyük kazanarak çıkabilir. Ama bu kendiliğinden olamayacağı gibi, genel demokratik çabayla da olmayabilir. Onun için kadının bizzat kendi demokratik amacı, örgüt ve çabasını sergilemesi gerekir. Son çeyrek yüzyılda feminizm bu konuda belli bir aydınlanma getirmiştir, ancak yetersizdir.

Biyolojik bir cins olarak yaşamda kadının daha merkezi olduğu, doğaya ve yaşama daha yakın durduğu, güçlü duygusal zekasından dolayı yaşamda daha dengeli ve tahripkarlıktan uzak olduğu, kutsal kitapların iddialarının tersine erkeğin kadından türediği anlaşılmaktadır. Bu nedenle kadın, öncelikle erkek egemen kültürün dayattığı "eksikli," "hastalıklı" tanımını derhal reddetmeli, özgür yaşamın kendi etrafında şekilleneceğini erkeğe hissettirebilmelidir.

Kadının zayıflık ve kötülüklerine dair söylenen şeylerin tümünün yaratıcısı erkektir. Bu nedenle öncelikle erkeğin ideolojik saldırılarına karşı yetkin durmak gerekir. Erkek egemen ideolojiye karşı, feminizmi ve kaynaklandığı kapitalizmi aşarak, kadın özgürlük ideolojisiyle silahlanıp, mücadeleye edilmelidir. Erkek egemen iktidarcı zihniyete karşı kadının özgürlükçü, doğasal zihniyetini yetkin kılıp, öncelikle ideolojik alanda kazanmayı bilmek büyük önem taşır. Unutmamak gerekir ki, geleneksel kadını teslimiyet fiziki değil, toplumsaldır. İçerilmiş kölelikten gelir. O halde, öncelikle ideolojik alanda teslimiyetçi düşünce ve duyguları yenmek, erkeğin ideolojik saldırılarına karşı yetkin durmak gerekir.

Kadın özgürlüğü politik alana yönelirken, savaşımın en çetin yanıyla karşı karşı

“Sosyal alanda en önemli sorun aile ve evlilik gerçeğidir. Aileyi iktidar toplumunun halk içindeki yansımaları, ajan kurumu olarak görmek gerekir. Erkek, toplumdaki iktidarın aile içindeki temsilcisi, onun yoğunlaşmış ifadesidir. Kadın evlenirken, aslında köleleşir. Bu tür ilişkileri aşan, politik alanı demokratik zihniyetle çözerek, cinsiyet özgürlüğünü tam sağlayan, buna uygun ortak yaşam iradelerini ortaya çıkaran bir anlayış ve çabaya ihtiyaç vardır.”

şıya olduğunu bilmelidir. Kazanımları kalıcı kılacak olan politik alanda sonuç alabilmesi demek, kadının devletleşmesi hareketi değil, tersine devletçi ve hiyerarşik yapılarla mücadele etmek, devlet odaklı olmayan, cins özgürlüğünü ve ekolojik toplumu hedef alan demokratik siyasal oluşumları yaratmak, bunda öncül rol oynamak demektir. Bu da kapsamlı kadın örgütlenmesini ve mücadelesini gerektirir. Her türlü sivil toplum, insan hakları örgütleri, yerel yönetimler demokratik mücadelenin örgütleneceği alanlardır. Tıpkı sosyalizmde olduğu gibi, kadın özgürlüğüne ve eşitliğine giden yol da en kapsamlı ve başarılı demokratik mücadeleden geçer. Demokrasiyi kazanmayan kadın hareketi özgürlüğü ve eşitliği de kazanamaz.

Sosyal alanda en önemli sorun aile ve evlilik gerçeğidir. Aileyi iktidar toplumunun halk içindeki yansımaları, ajan kurumu olarak görmek gerekir. Erkek, toplumdaki iktidarın aile içindeki temsilcisi, onun yoğunlaşmış ifadesidir. Kadın evlenirken, aslında köleleşir. Bu tür ilişkileri aşan, politik alanı demokratik zihniyetle çözerek, cinsiyet özgürlüğünü tam sağlayan, buna uygun ortak yaşam iradelerini ortaya çıkaran bir anlayış ve çabaya ihtiyaç vardır.

Günümüz dünyasında ağızlarda en çok sakız edilen aşkı canlandırmak, en zor devrimci görevlerden biridir. Aşk büyük emek, zihniyet aydınlığı ve insanlık sevgisi ister. Aşkın en önemli şartlarından biri, çağın bilgeliği sınırlarında seyredebilmektir. İkincisi, sistemin çılgınlıklarına karşı büyük duruşu dayatır. Üçüncüsü, kurtuluşsuz, özgürlüksüz birinin yüzüne bile bakılamayacağını bir ahlaki tutum olarak benimsemeyi gerektirir. Dördüncüsü, cinsel güdüyü bu üç hususun gereklerine tutsak etmeyi gerektirir. Bunlar dışında atılacak her adım gerçek aşkın inkarı olur.

Kadına yaklaşımı, bir kültürel devrim gibi ele almak en doğrusudur. Mevcut kültürle özgürlükçü çözüm sağlanamaz. Kadın özgürlüğünde mesafe alamayanların, hiçbir toplumsal ve siyasal özgürlük alanında çözümleyici ve dönüştürücü olamayacaklarını anlamaları gerekir. Kadın üzerindeki mülkiyet ve iktidar ilişkisi yıkılmadan, özgür kadın erkek ilişkisi gerçekleştirilemez.

Yüzılımızı özgür kadın iradesinin seçeceği bir toplumsal zaman olarak görmek gerçektir. Kadınlar için belki de yüz yıl dayanabilecek kalıcı kurumlar oluşturmak önem taşır. Kapitalist sistemin sonul kaostan gerçek aşklardan beklenen büyük güç, özgür kadın etrafında yaratarak

çıkış yapmak, aşka gönül vermiş ve baş koymuş gerçek kahramanların en soylu ve kutsal işlerinden olsa gerekir.

c- Demokratikleşme ve cinsiyet özgürlüğü mücadelesini ekolojik devrimle birlikte ve iç içe yürütmek, bizi ancak amaçlarımıza ulaştırır. Bunun için de derin bir ekolojik bilince ve yaygın örgütlenmelere ihtiyaç vardır.

Toplumsal sistem krizi ile birlikte gittikçe derinleşen ekolojik krizin kökenlerini uygarlığın başında aramak en gerçekçi yoldur. Toplum içinde tahakkümden kaynaklanan insana yabancılaştırma geliştikçe, bunun doğaya yabancılaştırma da beraberinde getirdiği ve ikisinin bir iç içeliği yaşadığı bilinmelidir. Hiyerarşik devletçi sistemin oluşumunda dayandığı egemenlikçi zihniyet, doğaya yabancılaştırmanın temelini oluşturur. Toplumu var eden komünal bağ inkar edilip, yerine hiyerarşik devletçi güçlerin gelişimi esas alındıkça, doğayla yaşam arasındaki bağ unutan, önemsiz kılan bir zihniyet durumu gelişir. Uygarlığın bu biçimdeki her yükselişi, daha fazla doğadan kopma ve çevreyi tahrip olarak yansımaları bulur.

Toplum, özünde ekolojik bir olgudur. Ekoloji, toplum oluşumunun dayandığı fiziki ve biyolojik doğadır. Dünya gezegeninin fiziki oluşumuyla biyolojik oluşumu arasındaki ilişki her geçen gün daha çok aydınlanmaktadır. Yaşamın suda başlaması ve oradan karaya yayılması bilimsel açıdan çözümlenen bir durumdur. Yine insan türünün genelde canlılar, özelde hayvanlar alemindeki evrim zincirinin en son halkası olduğu değerlendirilmektedir. Bundan çıkan sonuç, insan türünün rasgele yaşayamayacağı, evrim zincirinin gereklerine bağlı kalmak zorunda olduğudur. Doğadaki evrim bütünlüğü türlerin karşılıklı bağlılığına dayandığı için, bu bağlılık yitirilirse evrim halkalarında büyük kopuşlar doğarsa, bu durum birçok türün devam sorununu ortaya çıkarır.

Sümer mitolojisiyle başlayıp gelişen tanrı cennet zihniyeti, gerçek doğanın yerine iktidarın yükselen güçlerinin sahte dünya tanrılarının geçirilmesidir. Bu süreç derinleştikçe doğa ana unutulmuştur. Daha da ileri gidilerek 'vahşi doğa' tanımlamaları temelinde büyük bir yabancılaştırma ortaya çıkmıştır. İktidar gücünün zorbalık ve yalan ürünü olan bu birikimleriyle anti-doğasallık bir yaşamı mümkün kılması, ekolojik sorunların temelidir.

Rönesans özünde doğayla kopan zihniyet bağının yeniden kurulmasıdır. Zihniyet devrimi doğanın canlılığı, üretkenliği ve kutsallığı üzerinde geliştirilmiştir. Ancak kapitalist sistem bu süreci saptırmış, derinleştirir-

len toplumsal sömürü yöntemlerini doğanın istismarıyla birlikte yürütmüştür. Doğanın canlılığını ve dengesini düşünmeden yoğun bir saldırı geliştirilmiştir. Sonuçta toplumsal krizle çevre krizi birleşmiştir. Kanser gibi büyüyen kentler, kirlenen hava, delinen ozon tabakası, hayvan ve bitki türlerinde ivmeli azalış, orman tahribi, akarsu kirliliği, her tarafta çöp dağları, anormal nüfus artışı gibi olgular ekolojik kaosa işaret etmektedir. Kapitalist devletçi sistemin doğayla ilişkilerde geldiği nokta budur.

Sınırlı olarak gelişen çevre bilinci ekolojikle devrimsel bir sığrama yapmaktadır. Toplumla doğa ilişkisinin anlaşılmasını sağlamada öncül rol oynamaktadır. Toplumun oluşumunda doğal bir anormallik ve çelişki yoktur. Doğal komünal toplumun doğayla bağı, çocuk ana bağı gibidir. Doğayla dini komünal toplumun dinidir. Felsefeye göre, insan kendi farkına varan doğadır, en gelişmiş doğa parçasıdır. Doğayla çelişki ve giderek yabancılaştırma hiyerarşik devletçi sistemle ortaya çıkmış, kapitalist devletçi toplum sistemiyle de tam bir uçurum noktasına ulaşmıştır. Kapitalist sistemin yaşadığı kaosa çevre felaketi arasındaki ilişki diyalektiktir. Dolayısıyla ancak kapitalist devletçi sistemden çıkış, doğayla olan köklü ilişkileri aştıracaktır. Yalnız başına çevrecilik hareketleri yetmez, ancak devrim niteliğinde bir ekolojik bilinç, örgütlenme ve eylemlilik ağır sorunları çözebilir. Bunun somut ifadesi ise demokratik konfederasyondur.

Ekoloji, kapitalizmin antiahlakiliğine karşı yeni toplumsal ahlakı esas alan, doğayla dostluk, doğal dine inanış ve doğal organik toplumla bilinçli bir temelde bütünlüşmedir. Bir dönemlerin yoğun sınıf ve ulus bilinci gibi, şimdi de yoğun demokrasi ve çevre bilinci kampanyaları düzenlemek gerekir. Pratik olarak bu alanda çok sayıda örgütlenmeyi geliştirmek, demokratik toplumun ayrılmaz bir parçası kılmak, özgürlükçü kadın hareketiyle dayanışma içinde olmak önemlidir. Önümüzdeki dönem, çıplak hale getirilmiş doğanın orman, bitki ve hayvanlarına kavuşması için verilen büyük mücadelelere tanık olmalıdır.

Ekolojik bilinçten yoksun bir toplumsal bilinçlilik, reel sosyalizmde de görüldüğü gibi yozlaşmak ve çözülmekten kurtulamaz. Ekolojik bilinç temel ideolojik bir bilinçtir. Felsefe ile ahlakın sınırları arasındaki köprü gibidir. Çağdaş krizden kurtarıcı politika, ancak ekolojik olduğunda doğru bir toplumsal sistemliliğe götürebilir. Ekoloji ve kadın özgürlüğü geliştirildikçe, ataerkil devletçi sistemin tüm dengeleri

bozulmaktadır. Gerçek bir demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, ancak kadın özgürlüğü ve çevrenin kurtuluşu amaçlandığında bütünlük kazanabilir. Ancak böylesine bütünlüşmüş yeni bir toplumsal sistem mücadelesi, güncel kaostan çıkışın en anlamlı biçimlerinden biri olabilir.

Sosyalizmin eşitlik, özgürlük ve demokrasi ile bağı ve bunların toplamından oluşma gerçeği iyi anlaşılmıştır. Bilimsel demokratik sosyalizm olarak ifadelendirebileceğimiz bu çizgisel yaklaşım, günümüzde insanlığın yaşadığı karmaşık gerçekliği aydınlatmada ve insani öze uygun çözümler geliştirmede büyük bir mesafe kaydetmiş bulunmaktadır. Bu temelde, ABD öncülüğündeki kaos imparatorluğu ile devletçi sistemin iktidarını sürdürme çabasına karşılık, küresel düzeyde demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplumun inşası için gerekli genel teorik perspektiflerle özgün örgüt ve eylem taktiklerini geliştirmek ve bu çerçevede ilerlemeye çalışmak insanlığın geleceği açısından büyük önem arz etmektedir.

Kapitalist sistem ahlakın yadsınması temelinde oluştuğundan, demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplumu inşa ederken, teorik etik ve pratik ahlak olarak hareket etmek vazgeçilmez bir ilke ve tutumdur. Bu temelde kapitalizmin küresel kaos imparatorluğuna karşı halkların küresel demokratik uygarlığına yönelirken, büyük bir zihniyet devrimi olan bilimsel demokratik sosyalizm, insanlığın bilinç ve eylem kılavuzu olacaktır.

B- Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu

Ortadoğu toplumu, toplumların kök hücrelidir. Gücünü bu niteliğinden almaktadır. Temel insanlık ölçütleri bu alanda şekillenmiş ve kültürel birikim halini almıştır. Bu niteliğiyle Ortadoğu kişiliği, tarihsel bir kişiliktir. Ortadoğu kişiliği için uygarlık, giyilen bir elbise değil, yaşamın kendisidir. Kendini dünyanın merkezi görece kadar bir özgüvene sahiptir.

İnsanlığın gelişiminde tarihi bir sıçramayı ifade eden neolitik devrim, Dicle Fırat havzasının verimli hilalinde yaşanmıştır. Hiyerarşik devletçi toplumun kölecisi ve feodal biçimleri bu kaynaktan beslenerek uygarlıklar haline gelmiştir. Mitolojiyle birlikte üç tek tanrılı din, bu alanda doğup kökleşmiştir. Ortadoğu uygarlığının bu kadar direngen olmasının, Fransız ve Rus Devrimlerinin Ortadoğu'yu çözememesinin nedeni, bu ana uygarlık olma gerçeğinde yatmaktadır.

Ortadoğu'nun toplumsal tarihini doğru kavrayabilmek için bazı özgün özelliklerini şöyle ifade etmek mümkündür:

1- Öncelikle zihniyet alanındaki katı dogmatizmi, ütopyizmi ve kaderciliği çözmek gerekir. Bilindiği gibi, toplumsal zihniyet bu alanda oluşmuştur. Mitolojiler ve dinler burada doğup kökleşerek çevreye yayılmıştır. Böyle büyük zihniyetlerin mekanı olmak elbette önemlidir. Ancak dinsel kavramlar o kadar soyutlanmıştır ki, tam bir ezber ve anlamazlık durumu ortaya çıkmıştır.

12. yüzyıla kadar düşünce üstünlüğü tamamen Ortadoğu'dadır. Ancak bu yüzyıldan itibaren Avrupa Rönesans, reform ve aydınlanmayı yaşarken, islamiyette ictihat kapıları kapatılarak, Ortadoğu düşüncesi dondurulmuştur. Bu temelde adeta hiç düşünmeyen, dini dogmaları ezber, sürekli tekrarlayan bir toplumsal yapı yaratılmıştır. Allah ve peygamberlik kavramları toplumsal gerçeklikten, siyasi ve askeri muhtevadan tamamen koparılmıştır. Özenle işlenmiş bir yönetim ideolojisi olan ve devlete bağlı bulunan dinin tartışılması yasaklanarak, gerçekte devlet ve yönetim tartışılmaz kılınmıştır.

Ortadoğu'da edebiyatın zayıf kalmasında dinsel dogmatizmin payı önemlidir. Dondurulmuş bu dini dogmalar üzerine 19. yüzyıldan itibaren dıştan aşılarmaya çalışılan milliyetçilik, liberalizm ve sosyalizm gibi düşünceler yama olmaktan öteye geçememiştir. Son dönemlerde gelişen radikal islam, aslında yenilenmeyi değil, tutuculuğun

canlandırılmasını ifade etmektedir.

Kördüğüm olmuş toplum kurumlarını aşmak ve yeniden yapılandırmak için Ortadoğu'da zihniyet devrimi şarttır. Katı dogmatizm ve kadercilik kırılmadan, Ortadoğu kendi rönesans, reformasyon ve aydınlanmasını yaşamadan, binlerce yıllık despotizmden kurtulamaz.

2- Hiyerarşi ve devlet kurumulaşması, çözümlenmesi en güç olan toplumsal olgulardır. Ortadoğu'da hiyerarşi ve devletin yükselişiyle sınıflaşma, dinselilik, hanedanlık, aile, aşiret ilişkileri arasında kurulan örgü, toplumsal sistemi adeta mekan ve zamanın dışına çıkarır.

İlkel komünal toplumun neolitik evresine merkez teşkil etmiş olan bölge, bu dönem kültürünü en derin toplumsal hafızada ve maddi olarak yaşar. Devletçi toplum sisteminin kölecisi ve feodal biçimleri de bölgenin köklü kültür değerleridir. Bu kültürel birikim üzerine eklenen Batı kültürü, adeta cila olmaktan öte anlam taşımaz.

Ataerkilliğin Ortadoğu'da sızmadığı toplumsal gözenek yok gibidir. Devletin oluşumunda sınıfsal öğelerden çok, güçlenmiş ataerki öğeler esas rol oynar. Bir yandan rahip ideolojisi, diğer yandan askerileşme devleti yaratır. Köleleşme ise ancak devlet kurumu güçlendikten sonra gelişmiştir.

Sümer ve Mısır rahip ideolojisi olarak mitolojinin büyük önemi, devletleştirmedeki rolünden ileri gelir. Nemrut ve Firavun deyimleri Ortadoğu kültüründe tanrı kralları ifade eder. Tanrı kral bir Ortadoğu yaratımıdır ve bir şahıs olmanın ötesinde bir kültür, bir kurumdur. Ne zaman ki devlet kurumu süreklilik kazanmış, o zaman tanrılar da ölümsüz kılınmıştır. Halen devletin ebediliği, yüceliği ve kutsallığı hakkındaki söylem, bu kulluk sisteminden geriye kalmıştır.

Mitoloji kökenli devlet ideolojisinden, tek tanrılı din ideolojisine dayalı devlet kavramına geçiş de çok önemlidir. Tanrı kralıktan tanrı gölgesi sultanlığa geçiş kulluk ilişkisini daha da derinleştirmiştir. Tanrının 99 sıfatla silahlandırılıp görünmez kılınması, onun cisimleşmesi olan devlet kurumulaşmasının gücünü katbekat arttırmıştır. Bu temelde devlet üst toplumu, anlayış ve ahlak olarak kendini tüm topluma tamamen hakim kılmıştır.

Hristiyanlık ve islamıkta feodal devletçi toplum en güçlü dönemini yaşamıştır. İslam devleti, feodalizme en radikal ve sert çıkış yaptıran devletlerin başında gelmektedir ve Ortadoğu kültürünün yeni bir aşaması olarak değerlendirilebilir. En güçlü temsilini Emevi, Abbasi ve Selçuklu hanedanlıklarında bulan islam devleti, Eyyubi hanedanlığının 1250'lerde dağılmasıyla duraklama dönemine girmiştir. Bu süreçten sonra devreye giren Osmanlıları ise yarı islam, yarı Bizans devleti olarak görmek daha gerçekçidir.

Baştan itibaren Ortadoğu devlet sisteminin savaşı ve despotik karakteri başatır. Devletin feodal biçimi de demokrasiye tamamen yabancısıdır. Devlet toplum ayrışması köklü ve derindir. Bu dönemde halkların sloganı, "bu dünyada en büyük saadet, devletten uzak yaşamaktır" biçimindedir.

19. ve 20. yüzyıl Ortadoğu için kriz dönemini ifade eder. Yarı ve yeni sömürgecilik olarak nitelendirilebilecek siyasi oluşumların dünyanın diğer alanlarından bazı farkları vardır. Özellikle toplumla devlet arasındaki ilişkinin değişime karşı son derece dirençli olması, krizden kısa süreli çıkışlara imkan vermemektedir. Ne kapitalist devletin formlarını hızla özümseyecek koşullar vardır ne de kendi geleneğinin hızla dağılması söz konusudur. Neolitikten beri gelen ve karmaşık bir biçimde iç içe geçen uygarlık değerleri bir bütün olarak dirençlidir.

Ortadoğu uygarlığı dönüşüm için yabancı aşırı kolay kabul etmemektedir. 20. yüzyıl boyunca Türkiye, Arabistan, İran, Afganistan gibi bölgenin her alanında gösterilen modernleşme çabalarının, milliyetçilik ve reel sosyalizm aşılarının tutmadığı ortadadır. Radikal çizgide yeniden islama sarılış ise, kapitalizmin en büyük küresel hamlesine karşı umutsuzluğun doğurduğu intihar eğiliminden başka bir şey değildir.

Ortadoğu sorunlarının temelinde devlet olgusunun yattığı açıktır. 20. yüzyılda milli-

yetçi kılıfla kendini örtmesi problemlerin daha da ağırlaşmasına yol açmıştır. Adı olsa da, gerçekte cumhuriyet bölgede yoktur. Devletin despotik ve savaşı niteliği asılmamıştır. Üstten küresel kapitalizmin, alttan ise neolitikten beri biriken sorunlarla boğuşan halkların talepleri karşısında bu despotizmin ve onun cilalanmış biçimlerinin yaratı oluşturabilmesi zordur.

3- En az devlet sorunu kadar ağırlaşan bir sorun da aile ve kadın etrafında şekillenen toplumsal zihniyet ve davranışlardır. Devlet mikro modelini ailede gerçekleştiren, her aile de ideal çözümünü devletleştirmede bulur. Devlet despotunun ailedeki yansıması aile reisi olarak erkektir. Büyük devlet despotu ne kadar etkili, yetkili ve keyfi tutum sahibi ise, küçük reis de birkaç kadın ve çocuklar üzerinde aynı durumdadır.

Evciil ana kültürünün merkezi Ortadoğu'dur. Eldeki veriler, bu kültürün MÖ 15.000'lerden itibaren Zagros-Toros dağı silsilesinin iç eteklerinde doğup geliştiğini göstermektedir. Dolayısıyla bir kültür birikimi olarak uygarlığın doğup gelişmesinde kadın etkinliği başatır. Devlet ve savaş ise tamamen erkek icadı olmuştur. MÖ 4000-2000 arasında dünya uygarlık merkezi olan Sümerlerde kadın ana kültürü erkeklerle başa baş bir ağırlığa sahiptir. MÖ 2000'lerden itibaren Babil sistemi içinde kadın düşüşünün gerçekleştiğini, erkeklerle ilgili her şey yüceltilirken kadınıla ilgili her şeyin küçültüldüğünü görmekteyiz. Kadınlı ilgili bu ilk değişime birinci büyük cinsel kırılma ve karşı devrimi diyebiliriz.

Tek tanrılı dinler tarihinde kadın etrafında ikinci büyük cinsel kırılma kültürü gelişme kaydeder. Mitolojik dönem kırılmasındaki kültür bu sefer tanrı emri olarak kanun haline gelir. Kadın üstündeki tasarruf, herhangi bir mal üzerindeki farkıdır. Kadının en kişisiz bir dönemi yaşar. Hristiyanlıktaki azizeler pratiği, kadının en azından üzerindeki cinsel kavramlardan ve ayıplamalardan kurtuluşunu ifade eder. Bir nevi ilk yoksul kadınlar partisi gibidir.

Ortadoğu toplumunda gericiliğin merkezinde mevcut aile yapısı vardır. Kapitalist sistemin ayartıcı etkisi bile tam yansıamaktadır. Her alanda yenilmiş Ortadoğu erkeği, bunun bütün hıncını kadından çıkarılmaktadır. Tarihten gelen ataerki ve devlet toplumunun yansımalarıyla Batı uygarlığının yansıyan modern kalıpları günümüzde bir kördüğüm yaratmıştır. Bu yapı içinde er-

kekteki egemenlik kavramının çözümlenmesi, kadındaki köleliğin çözümlenmesinden daha az önemli değildir. Dönüşüme yaşımayan kadın değil, daha çok erkektir.

Ortadoğu toplumunda gericiliğin toplandığı aile kördüğümünü çözmek, demokratikleşme açısından esastır. Bunu devlet sorunu ile diyalektik bağ içinde ele alıp, birlikte çözmeye çalışmak en doğru yoldur.

4- Ortadoğu sorunsallığında etnisite, ulus, vatan, sınıf, mülkiyet gibi olguların kavramsal düzeyde doğru tanımlanması da büyük önem arz etmektedir. Etnisitenin, ulusallık ve sınıfsallık içinde tamamen erimediği bir gerçektir. Bu bakımdan, etnik bağları reddetmek değil de, demokratikleştirmek önem taşır. Ortadoğu'da bireyselliğe dayalı bir demokratikleşme değil de, etnisitenin komünal değerlerine dayalı bir demokratikleşme daha gerçekçidir. Kaldı ki bu tip demokratikleşme daha derin ve paylaşımcıdır. Dolayısıyla Ortadoğu'nun demokrasi potansiyeli Avrupa'dan çok daha güçlüdür.

Ortadoğu'da ulus kavramı, sosyolojik olmaktan çok politiktir. Pazar ve politika ulusun rahmidir. Ortadoğu'da ulustan ziyade ulusçuluğa daha çok sarılır. Milliyetçilik devletin en temel meşruiyet aracıdır. Din devletin geni, milliyetçilik de onun modern biçimidir. Dine ve milliyetçiliğe dayanmadan devleti yürütmek zordur.

Günümüzde vatan kavramı, tarihtekinin aksine, ulus devletin siyasi sınırlarını esas almaktadır. Halbuki tarih boyunca halkların yerleştiği coğrafi alanlara vatan denilir. I. Dünya Savaşı sonunda çizilen sınırlarla, vatan kavramı sermayenin çıkarlarının yoğunlaştığı alanlar olarak burjuva milliyetçi söylemlerle çarpıtılmış ve gerçek vatan sorunlarının doğmasına yol açılmıştır.

Ortadoğu'da sınıflar çıplak yapılarıyla değil, hep etnik, dini ve mezhebi örtüler giyinmiş olarak karşımıza çıkarlar. Dolayısıyla etnik, dini, mezhebi ve herhangi bir cemaatte ve fikir mücadelesinde daima sınıfsal bir öz vardır.

Ortadoğu'da iki tür mülkiyetin varlığını ayırt etmek yararlıdır. Kolektif mülkiyet, toplumun tarihsel derinliklerinden gelen, daha çok aile, kabile, mezhep gibi topluluklarda yaşanan mülkiyettir. Özel mülkiyet ise, birey, grup ve devlette yaşanan mülkiyet biçimidir. Devlet demek, hakim olduğu sınırları kendisine mülk olarak ilan etmek demektir. Mülkiyet ve devletin anlamı çoğunlukla öz-

deştir. Ortadoğu zengin kaynaklara sahip olmasına rağmen, zihniyet ve demokrasi devrimi gerçekleşmediği için kalıcı ve kurumsal bir ekonomik gelişme yaşanmaz. Kitlelerin yaşadığı muazzam işsizlik ve yoksulluğun altında bu vardır.

Ortadoğu'da hanedanlık da çok önemli bir kurumdur. Hakim sınıf, etnik grup ve dinsel inancın adeta bileşkesidir. Batı uygarlığının aksine devletle bağlantılıdır. Ortadoğu uygarlığı bir anlamda hanedanlar üzerinde taşınır.

Dinin daha yoğun ve örgütlü yaşanması demek olan tarikat da oldukça önemlidir. Tarikatlar ve benzeri cemaatler, Ortadoğu toplumunun bir nevi sivil toplum kuruluşları gibidir. Sosyal bilim ve demokratik mücadele geliştirilerek ancak bunlar aşılabılır. Ortadoğu geleneğiyle doğru bağ kuramayan hiçbir ideolojik siyasi akımın başarı şansı yoktur.

Bütün bu tarihi toplumsal çözümlerler gösteriyor ki, Ortadoğu günümüzde kökü geçmişe dayanan kaotik bir durumu yaşamaktadır. İki yüz yıldır çalışan Avrupa uygarlığı, Ortadoğu'nun bu kökleşmiş yapısı üzerinde başarılı olamamaktadır. Neolitik çağdan beri oluşagelen sistemler, etnik, dini ve cinsiyetçi renkleriyle bu kaos ortamında yer ve çıkış aramaktadır.

Kaos öncelikle zihniyet alanında yaşanmaktadır. Tam bir keşmekeşliği yaşayan günümüz Ortadoğu zihniyeti, ne almasını ne de vermesini anlamıca yapabilmektedir. Tarih yorumu kuru bir kendini övme, karşıtını düşman saymadır. Üçüncü taraf yoktur. Tez, antitez ikileminde düşünme sistemi gelişmemiştir. Paradigması ak ve karaya yakındır. Karamsar ve bitik bir doğa görüşü, toplumsal gelecekte yoksun bir duruşu vardır. Günü kurtarıcı, aşırı ben merkezci, değer tüketici ve hümanizmadan yoksun bir yapısı mevcuttur. Bu zihniyet yapısı tam bir tıkanmayı yaşar durumdadır. Milliyetçilik ve reel sosyalizm gibi zihniyet kalıpları da bununla birleşince, hiçbir sorunu çözemeyen bir durum ortaya çıkmıştır. Sonuç inkarcılık ve intiharcılıktır.

Toplumsal sorunları çözme sanatı olan siyaset ise, günümüz Ortadoğu'sunda tam bir tıkanma ve kaos etkenidir. Tutucu siyaset değerinde bile değildir. Çoktan yıkılması gerekirken, uluslararası plandaki denge hesapları, ömrünü iki yüzyıl daha uzatmıştır. Ortadoğu'da devletin temelinde teokrasi vardır. Köklü bir devrimden geçmedikçe laik devlet sadece bir söylemdir. Ortadoğu

“Kapitalist sistem ahlakın yadsınması temelinde oluştuğundan, demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplumu inşa ederken, teorik etik ve pratik ahlak olarak hareket etmek vazgeçilmez bir ilke ve tutumdur. Bu temelde kapitalizmin küresel kaos imparatorluğuna karşı halkların küresel demokratik uygarlığına yönelirken, büyük bir zihniyet devrimi olan bilimsel demokratik sosyalizm, insanlığın bilinç ve eylem kılavuzu olacaktır.”

devlet yapısı çözümlenmeden hiçbir ekonomik ve toplumsal sorun çözülemez. Siyasal yapıda yeniden yapılanma şarttır. En azından devletin, bireyin özgürleştirilmesi ve toplumun demokratikleştirilmesi önünde engel olmaktan çıkarılması gerekir.

Toplumsal dokular, aile, aşiret, kent, köylülük, işsizlik, dinsel cemaatler, aydınlar, sağlık, kitle eğitimi başta olmak üzere sosyal kurumlar en krizli dönemlerini yaşamaktadır. Gençlik, yaşlı uygarlığın değişiminde adeta öğütölmektedir. Binlerce yıllık çabıyla ilk uygarlık değerlerini yaratmış olan kadının, şimdi toplumsal yaşamda adı bile yoktur. Bu temeldeki derin toplumsal çelişkiler şimdi tam bir kriz ve kaos durumunu yaşamaktadır.

Günümüz Ortadoğu'sunda, I. Dünya Savaşı ile yaratılan siyasi statüko sürdürülemez duruma gelmiştir. Bu statükonun, faşist Almanya ve Sovyet Rusya'nın yarattığı dengeye dayanarak ömrünü bir yüzyıl uzattığı bilinmektedir. İki sistemin de yıkılması yeni denge politikasını sınırlandırmıştır. ABD-AB, ABD-Çin gibi ikilemler yeni bir denge oyununa fırsat vermeyecek niteliklere sahiptir. Bu durumda sisteme yeterince eklenemeyen ve demokratikleşmeye de imkan tanımayan iktidar blokları, hakim küresel sistem için kabul edilemez sınırlara dayanmıştır. ABD'nin bir koalisyonla bölgeye girişi bu nedenledir. Sistemin parçalı kriz durumu bölgede tam bir kaos niteliğindedir.

Ortadoğu kaosu, 11 Eylül süreci ve Afganistan-Irak Savaşlarıyla iyice gün yüzüne çıkmıştır. Bu çatışmalı süreç, küresel kapitalist sistemle ulus devletler arasındaki çelişki ile, bu her iki güçle halklar arasındaki çelişkiyi netleştirmiş ve derinleştirmiştir. Şimdi bu çelişkiler temelinde çelişen taraflar, yoğun bir mücadele ile kendilerini başarılı kılmaya çalışmaktadırlar. Kaostan çıkış, kaosu aşma arayışı anlamına da gelen dünya savaşı niteliğindeki bu mücadelede temel taraf (çizgi) konumunda olan güçlerin durumlarını, başarı şanslarını, dolayısıyla Ortadoğu'da demokratik uygarlığın gelişim koşullarını şöyle özetlemek mümkündür.

1- Öncelikle eski statükocu güçlerin durum ve çabalarını ele almak gerekir. Bu güçler, sadece son yüzyılın yarattığı sistemi değil, binlerce yıllık despotik geleneği de arkalarına alarak kendi çıkarlarını ifade eden ulus devlet sistemini korumak, en azından ömrünü uzatmak istiyorlar. Dinci, milliyetçi, klasik solcu ideolojileri kılavuz edinerek ve kendi aralarında birlik yaratarak direniyorlar. Özellikle haktan gelen demokrasi taleplerini ezip alternatifleri yok ederek ve kendi aralarında çeşitli ittifaklar kurarak, küresel kapitalist sistemi ve ABD'yi kendilerine muhtaç bırakmayı hedefliyorlar. Bu temelde çok çeşitli yöntemlerle savaştıkları ve belli bir gücü ifade ettikleri bir gerçektir.

Ancak bütün çabalarına rağmen statükocu güçlerin gerilediği ve tecrit olduğu da bir gerçektir. Tarihsel ve güncel yapıyla bölge statükosunun ağır bir kaos içinde olduğu, üstten üçüncü büyük küreselleşme hamlesinin, alttan ise halkların demokrasi taleplerinin baskını altında bulunduğuna ortadadır. Bu koşullarda ulus devletin eski tarzda kendisini sürdürmesi zordur. Eskiden olduğu gibi ardında herhangi bir sistemin desteğini de bulamamaktadır. Bu nedenle ulus devletin gidecek çözümüyle, üst tabaka yeni hegemonik yapıyla birleşirken, alttaki halk yığınlarının ise demokratik düzen arayışına yönelmesi gerçekleşecektir.

Öyle anlaşıyor ki, Ortadoğu'da mevcut kausun aşılmasıyla, statükonun aşılması birlikte yaşanacaktır. Statükoyu ayakta tutan Türkiye, İran, Pakistan ve başta Mısır olmak üzere tüm Arap devletlerinin, üstten ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'nin, alttan halkların demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplum projesinin yoğunlaşan etkisi altında değişim sürecini yaşamaları en gerçekçi olasılıktır.

2- Üçüncü büyük küreselleşme hamlesi çerçevesinde ABD'nin bölgeye yoğun bir müdahalede bulunduğu ve statükocu ulus devlet yapısıyla çatıştığı bir gerçektir. Bu müdahalenin önü 11 Eylül 2001 olaylarıyla

açılmış, Afganistan ve Irak savaşlarıyla gelişim göstermiştir. ABD, Büyük Ortadoğu Projesi adıyla yürüttüğü çalışmalarda ulus devletle yeni sömürgecilik arası bir statüyü uygun görebilir. Bu, II. Dünya Savaşı ardından Marshall Planı çerçevesinde Avrupa ve Japonya'nın yeniden yapılandırılmasına benzer bir yaklaşım olmaktadır.

Bu yeniden yapılanma hedefinin esas mantığı, ekonomide liberalleşme, başta kadın olmak üzere toplumsal alanda ve siyasette sistem çerçevesinde demokratikleşmedir. ABD, arkasına Avrupa ve Japonya'yı alarak, BM ile meşruiyet sağlayarak, gerektiğinde NATO sopasını göstererek, bölge ülkelerinin kısa, orta ve uzun vadeli dönüşümlerinde ısrar edecektir. Engel çıkarıcıları elindeki tüm askeri, siyasi, ekonomik (IMF, Dünya Bankası) ve diplomatik seçenekleri kullanarak hizaya getirmeye çalışacaktır. Siyasi sınırları pek fazla değiştirmemekle birlikte, Afganistan ve Irak'ta görüldüğü gibi, katı merkeziyetçi bürokratik yapıdan esnek, yerel yöne-

pılanmalara açık olmak zorunda kalacaktır.

3- Ortadoğu kaosunu aşmada halkçı emekçi güçlerin mücadeleleri ve çözüm arayışları da giderek önemli bir güç haline gelmeye başlamıştır. Dünyada çeşitli adlar altında yapılan toplantılarla kendini hissettiren bu halkçı çözüm alternatifi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum projesi olarak kendini bir düşünce ve eylem çizgisi haline getirmektedir. Daha çok Kürdistan'da PKK tarafından geliştirilen bu çizgi, Ortadoğu sorunlarına çözüm bulma gücüyle bölgede yayılmaya ve küresel düzeyi etkilemeye adaydır.

ABD kaosu imparatorluğu, gözle görülür düzeyde birçok dağılma işareti vermektedir. 11 Eylül sonrasındaki hamle, sistemin yayılma hamlesi değil, dağılma, parçalanma ve gerilemeyi durdurma hamlesidir. Böyle bir durumda halkların emekçilerin, öncelikle zihniyet gücüyle demokratik komünal duruşu birleştirip, ilkeli uzlaşmaları da göz ardı etmeden, demokratik uygarlık hamlesini sisteme dayatması tarihi öneme sahiptir.

“Ortadoğu toplumlarının neolitik çağdan beri süzülüp gelen çok yoğun ve derinlikli bir özgürlük tarihleri vardır. Önemli olan bu büyük tarihi açığa çıkarmak ve günümüze taşıyabilmektir. Yani halkın kendi bilme tarzını yaratan bir zihniyet devrimini yaşamaktır. Zihniyet devrimi, özgür toplum bilinci ve inancını yaratmaktır. Halkçı, emekçi çözümün gelişmesinin birinci şartı, böyle bir zihniyeti edinmek ve bu temelde özgürlük uğruna seferber olan aydınlanma hareketini yaratmaktır.”

timleri güçlendirilmiş, federasyona kadar gidebilen sistemin izin verdiği ölçüde demokratik bir siyasi yapılanmayı tercih edecektir. Devletçi ekonomi çözdürülerek, özelleştirme ve çok uluslu dış şirketlere dayalı karma ekonomik yapıya öncelik verecektir. Bireyselleşmeye dayalı kültür ve sanat çalışmalarına yatırım yapılırken, medya gücü de bu yeniden yapılanmanın hizmetinde olacaktır. Irak ve Afganistan örnek modeller olarak ele alınmaktadır.

Fakat ABD'nin, tek taraflı sistem iradesiyle tüm bunları yapabilmesinin önünde çok ciddi engel ve zorluklar vardır. Bir defa eski statükocu ulus devletler tüm güçleriyle direnmektedirler. AB'nin cumhuriyet ve demokrasileri endişelidir ve fazla destek vermemektedir. Ortadoğu'nun yapısı Avrupa ve Japonya'dan çok farklıdır, benzer projelerle çözülmesi zordur. Arap-İsrail, Kürt-Arap, Kürt-İran, Kürt-Türkiye sorunları kolay çözüm bulamayacak kadar ağırdır. Köklü demokrasi ve özgürlüklere ihtiyaç duyulan bölgede toplumsal muhalefetlerin talepleri sürekli artmaktadır. ABD, neredeyse şimdiden bir çıkmanın içine girmiştir. Bunlar ve benzeri nedenlerle, ABD'nin, Ortadoğu'ya yönelimini tek başına başarıya götürmesi fazla mümkün görünmemektedir. Tek taraflı sistem iradesiyle işleri yürütemedikçe, daha karma ya-

Ortadoğu toplumlarının neolitik çağdan beri süzülüp gelen çok yoğun ve derinlikli bir özgürlük tarihleri vardır. Önemli olan bu büyük tarihi açığa çıkarmak ve günümüze taşıyabilmektir. Yani halkın kendi bilme tarzını yaratan bir zihniyet devrimini yaşamaktır. Zihniyet devrimi, özgür toplum bilinci ve inancını yaratmaktır. Halkçı, emekçi çözümün gelişmesinin birinci şartı, böyle bir zihniyeti edinmek ve bu temelde özgürlük uğruna seferber olan aydınlanma hareketini yaratmaktır.

Bununla birlikte halkların politika sanatında gelişmesi de önemlidir. Politika yapmak, zihniyet alanında kendini hazırlamış olmayı, pratik alanda ise toplumun yürütülmesi, değişim ve dönüşümü için gerekli eğitim, örgütlenme ve eylem yeteneğini gerektirir. Bu temelde, devlet odaklı olmayan komünal toplum değerlerinden yola çıkarak halkların demokratik sistemini geliştirmek, politikanın esas görevidir. Bu çerçevede etnisitenin demokratikleştirilmesi, burjuva feodal devletin yanında halkın demokrasisinin demokratik konfederalizm esaslarına göre inşa edilmesi en temel çalışmadır. Bu anlamda çağımız, devletten demokrasiye, demokratik konfederalizme geçiş çağıdır.

Halkçı, emekçi çözümün en temel yanı kadın özgürlüğü alanıdır. Bu konuda te-

mel slogan, üçüncü büyük cinsel kırılmayı erkek aleyhine gerçekleştirmek olmalıdır. Ortadoğu'da toplumsal cinsiyet özgürlüğü ve eşitliği sağlanmadan erkek egemen ideolojiye, ahlaka ve güce karşı etkin bir savaşım verilmeden, özgür yaşam kazanılamaz. Gerçek bir demokratik toplum ve sosyalizm yaratılamaz.

İşsizlik ve tembellik demokrasizizliğin ve köleliğe alışmanın bir ürünüdür. Demokratik örgüt ve eylem geliştirilerek bu illet ortadan kaldırılır. Yine işçilik ve köylülük zihniyet ve demokratik politika alanında aşıldığı oranda özgürlük gerçekleşir.

Halkların devlet odaklı olmayan, ahlaka öncelik tanıyan demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum projesi, daha çok geleceğe yönelik bir ütopya gibidir. Ancak ütopya yanının ağır basması, günümüzde hiç yaşanmayacağı anlamına gelmez. Tersine bu soylu davanın yürütülmesi temelde birçok alanda yaşanabilir. Halklar ve çeşitli özgür topluluklar iç demokrasilerini geliştirerek, toplumsal cinsi-

gürlük önünde en ciddi engel durumuna gelir. Tüm bu gelişmeler, ulus devlet çağının geçtiğini ortaya koyar. Ulus devlet, sorunlara çözüm olması bir yana, sorunların ana kaynağı durumundadır. Belli bir direnci gösterse de, eski biçimiyle kalamayacak ve aşılacaklardır. Zaten şimdiden, ciddi değişim arayışları gündeme girmiş durumdadır.

Emperyalizmin geçmişte tek taraflı iradesiyle düzen kurma çağı da geçmiştir. Yeni hegemon güç olarak ABD'nin benzer biçimde tek taraflı iradesiyle düzen kurup sürdürmesi, zor bir durumdur. Zaten Ortadoğu'ya girişinde ciddi zorluk ve engellerle karşı karşıyadır. İçine düşmüş olduğu çıkmazı aşabilmek için daha şimdiden, neredeyse birçok güçle ve kurumla uzlaşma eğilimi içindedir. Zorlanma arttıkça bu eğilim daha çok gelişecek ve tavizler vererek karma demokratik sisteme razı olacaktır.

Bunlar karşısında halkçı emekçi güçlerin kendi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum sistemlerini hızla geliştirmeleri için yeterli bilinç ve örgütlülükleri de yoktur. Ancak belli bir süreç dahilinde adım adım böyle bir toplumsal yaşamı geliştirebilirler. Bunun için de farklı kesimlerle karma demokratik düzen temelinde ilkeli uzlaşma içinde olacaklardır. Burada önemli olan, sistemin tüm yeniden yapılanmaları karşısında kör bir direniş kadar ilkesiz bir uzlaşma içine de girilmemesidir. Ancak ilkel uzlaşma yapabilmek için de, kendi öz demokrasilerini yetkin bir tarzda ve sürekli bü-yütüp geliştirmeleri gerekir.

Bu temelde Ortadoğu demokratik uygarlığının gelişiminin karma nitelikli demokratik düzenler biçiminde olacağı açıktır. Küresellik ve yerellik birlikte öne çıkacaktır. Demokrasiye duyarlı, kamu güvenliği ve yönetimi olarak devlet artı halkların öz irade ve yaşam biçimleri olarak demokratik konfederalizm belirleyecektir. İç içe iki düzenin bir arada yaşanmasına dayanan karma nitelikli demokrasilerin farklı tonları gelişme gösterecektir.

Bu biçimde gelişecek olan Ortadoğu demokratik yapılanması, demokratik uygarlığın sol kanadını oluşturacaktır. Böylece Ortadoğu, tez olan sağ kanat, Avrupa demokrasisinin gerçek bir antitezi haline gelecektir. Demokratik geçiş çağını yetkince ve derinliğine yaşayacak, halkların demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum ütopyalarının gerçekleşmesinde birincil rolü oynayacaktır.

Ortadoğu karma demokrasisinin gelişiminde Arap toplumunda demokratikleşmenin gelişmesi önemlidir. Araplarla çelişkinin demokratik yollarla çözmeyi başaran İsrail de, Ortadoğu demokratikleşmesinde stratejik rollerden birini oynayabilir.

Kuzeyde Türkiye, demokrasi potansiyelini en çok taşıyan ülkelerden biridir. AB'ye giriş sürecine bağlı olarak Kürt sorununu demokratik yollarla çözen ve iç demokrasisini geliştiren bir Türkiye, Ortadoğu demokratikleşmesinde birincil rol oynayabilir. İran da, mevcut rejimi reforme eder ve Kürt sorununu çözerse bölgede Türkiye'ye benzer bir rolün sahibi olabilir.

Bölgenin ortasında yer alan Kürdistan ve Kürt toplumunun demokratik Ortadoğu'nun yaratılmasındaki rolü hayati derecede önemlidir. Kürt demokrasisi gelişip Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirdikçe Ortadoğu toplumlarının demokratik dönüşümü de sağlanacaktır. Kürdistan'ın demokratik konfederasyon çizgisinde ilerlemesi; Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve demokratik konfederal birliği olacaktır.

Despotik, oligarşik, teokratik ulus devlete sahip Ortadoğu, parçalanmış bir Ortadoğu'dur. Demokratikleşme ise bölgenin birleşmesini getirecektir. Bu, hızla AB türü bir birlik olmasa da, tarihsel zemini güçlü birliklerin yaratılması için uygundur. Mevcut durumda İslam Konferansı, Arap Birliği gibi oluşumlar pek işlevsel değildi. Bu yolda karma demokratik sistemler gerçeğine de uygun olarak Ortadoğu'nun demokratik birliğinin farklı tonlarda yaratılıp sürekli geliştirilmesi en rasyonel olanıdır. Bütün bu etkenler nedeniyle, Ortadoğu'nun demokratik uygarlık çağına geçişi, dünyanın demokratik dönüşümünde de önemli katkılar yapabilecekler.

AİHM KARARI DEMOKRATİK BİRLİKLE SONUÇLANMALIDIR

AİHM Kürt halk önderi ile ilgili yeniden yargılama kararını aldı. Her ne kadar Türkiye devleti dosya üzerinden davaya bakabiliriz biçiminde zorlama açıklamalar yap-sa da Kürt halk önderi duruşmalı bir otu-rumda savunmasını yapacaktır. Türkiye'deki tartışmalar duruşmalı bir oturuma yumuşak geçiş amaçlıdır.

Yeniden yargılama sırasında Önderliğimizin yapacağı savunmanın getirebileceği sonuçlardan önce, AİHM'in bu kararını hukuki ve siyasi olarak değerlendirmekte yarar var.

AİHM daha önce duruşmalardaki ihlalleri ortaya koymuştu. Büyük daire bunun üzerinden yeniden yargılama kararı aldı. Bu karar AİHM'in bu davaya bakışını da ortaya koymaktadır. AİHM bu kararı alırken iki temel düşünceden hareket etmiştir. Birincisi, yeniden yargılanma kararının hangi hukuki nedenlerle alınmış olursa olsun siyasi bir karar olacağı bilinciyle kararını vermiştir. Siyasi sonuçlarının bilincinde olarak böyle bir karara ulaşmıştır. İkincisi, hukuki karar verirken bu yargılamadaki usulsüzlüklerin ucunun Avrupa'ya dokunmaması ve bir komplo olduğunu ortaya koyacak yaklaşımlardan uzak durma kaygısı ile hareket etmiştir.

AİHM, dünya siyasi dengelerinin olduğu Ortadoğu coğrafyasında, en sıcak sorunlarından biri olan Kürt sorununun başlıca taraflarından olan, Kürt Halk Önderi ile ilgili kararın çok önemli bir siyasi karar olduğunun bilincindedir. Hangi siyasi tepkilerin ve sonuçların çıkabileceği konusunda da az çok bilgisi vardır. Bu karardan Türkiye'nin hoşnut olmayacağı bilinmektedir. Dolayısıyla, Türkiye'nin hoşnut olmasını göğüsleyerek bir karar verilmiştir. Bu nedenle bu kararın Avrupa'nın Kürt sorununa bakışında bir yenilik olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bu tavır Türkiye'nin AB'ye giriş süreciyle de doğrudan bağlantılıdır.

AİHM'in verdiği karar birçok bakımdan yetersizdir. Bunları da ortaya koyacağız. Eksikliklerine rağmen kararın önemini göz ardı edemeyiz. Kürt sorununun ekonomik ve siyasal çıkarlara rahatlıkla kurban edildiği tarihin gösterdiği bir gerçek-

muştur. Bunun ifadesi de Türkiye'nin bir halkı, kimliği, dili, kültürü vataniyle inkar etmesinin siyasi ve diplomatik inkar haline gelmesidir.

Kürt sorununa ve bununla ilgili konulara böyle yaklaşan bir Avrupa'nın Türkiye'nin tepkisini dikkate alarak verdiği bu karar, yeni bir durumdur. Kürt sorununun Türkiye'de görmezlikten gelinemez bir olgu haline geldiğinin kanıtıdır. Dolayısıyla PKK ile geliştirilen halk özgürlük çizgisinin, Türkiye'deki Kürt sorununun esas aktörü olduğunun kabul edilmesidir. Eğer böyle görülmeseydi başka siyasi aktörlerin Kürt sorununda etkin olmasını sağlamak için böyle bir kararı almazlardı. Terörist olarak damgaladıkları bir hareketin önderinin yeniden gündeme gelmesini istemezlerdi. Hukuki bir karar vermiş gibi gözükseler de, eğer siyasi yaklaşımda yetersiz de olsa bir değişiklik olmasaydı böyle bir hukuki karara da gitmezlerdi. Bunun böyle olduğunu en iyi bilen, Avrupa siyasetini de, hukukunu da yaşadığı büyük acılarla test eden Kürt halkıdır.

“Türkiye tam üyelik sürecine girme aşamasındadır. Birliğe tam üye olmasa da özel bir statü içinde ilişkiler eskisine göre daha da gelişecektir. Bu durum Avrupa'nın Kürt sorununda bazı adımlar atması isteğini ortaya koymuştur. Çünkü Kürt sorunu bu süreç sonunda Avrupa'nın da sorunu haline gelecektir. Bu kararlar Avrupa'nın Kürt halkına kısmi bir olumlu mesaj vermek istediğini söylemek mümkündür. ”

İnsan hakları şantaj malzemesi haline getirilemez

AİHM bu kararla siyasi çevrelerin terörizm kararının siyasi olduğunu kanıtlamıştır. 11 Eylül'den sonra bu konuda her türlü silahlı direnişi terörist olarak damgalama eğilimine giren Batı'nın bu hassasiyetleri Kürt özgürlük hareketi için geçerli olmamıştır. Türkiye bu nedenle Avrupa'ya ağır eleştirilerde bulunmuştur. Türkiye siyasi olarak yapılan terörizm değerlendirmelerine fazla güvenilemeyeceğini bu kararla daha iyi anlamıştır. Zaten karardan sonra fazlasıyla telaşa düşmesi bu nedenledir. Türkiye, karar hukuki alınmış olsa da bunun siyasi bir karar olduğunu çok iyi görmektedir. ABD ve Avrupa eliyle Kürt halkı üzerindeki etkisini kırmayı düşünürken,

Apo ve KONGRA GEL'in siyasi bir aktör olarak görülmeye devam edilmesi gerçeğiyle karşılaşmıştır. Kararın etkisini azaltmak ve beklentilerinin boşa çıktığını göstermemek için, ‘esastan değil usûlden bozulmuştur’ söylemine sığınmıştır. Kararın usûlden bozulduğu doğrudur. Ancak bozulan dava herhangi bir adli dava değildir. Tüm Kürtleri ve Türkiye'yi ilgilendiriyorsa bu davanın yalnızca hukuki nedenlerle ele alındığına kimse inanmaz.

Eğer Avrupa, Kürtler söz konusu olduğunda hukuku bir defa daha rafa kaldırmış olsaydı, eski siyasi yaklaşımın değişmeden devam ettiğini söyleyebilirdik. Şimdi bunu söyleyemiyoruz. Değişen bazı şeylerin olduğunu görüp anlam vermeliyiz.

mümkündür. Eğer Türkiye bu yargılama-ya doğru yaklaşılabirse makul çözüm öneren Kürt Halk Önderliği'yle, Türkiye halkının mahkemede buluşması demokratik bir çözüm ortaya çıkarabilir. AİHM bu fırsatı Türkiye'ye tanımıştır. AİHM'in bu kararına doğru yaklaşım Türkiye'yi kısa sürede AB içine taşıyabilir. Çünkü Kürt sorununu çözen bir Türkiye tam demokratikleşir. Hatta birçok bakımdan demokratikleşmesi, sosyal ve kültürel şekillenmesi Avrupa'dan daha ileri bir konuma gelebilir. Böylece Avrupa'nın Türkiye'yi reddedecek hiçbir gerekçesi de kalmaz.

Eğer olumsuz bir yaklaşım olur ve bu fırsatı değerlendiremezse, Türkiye gelecekte daha büyük çıkmazlarla karşılaşa-

ler üzerinde uyguladığı inkarı, asimilasyon, zamana yaydırıldırılmış soykırım politikasını sürdürdüğünü sanıyor. Zihniyet değiştirmeme, tutuculuk, dogmatizm, yobazlık buna denir.

AİHM'in bu kararı çıkınca ‘yüz defa da yeniden yargılasak aynı sonuç çıkar’ söylemini her konuşmanın amentüsü yaptılar. Bunu dillendirmek açıkça hukuka saldırmak ve AİHM'le alay etmektir. Eğer hiçbir şey değişmeyecekse neden bozulmuştur. Hukuk mantığı içinde bunu söylemek kadar hukuk dışılık olamaz. Bunu hükümet yetkililerinin ve yargıçların sürekli dillendirmesi bile, yapılacak yargılamanın hukuksuz olacağını kanıtlar ve yeni bir bozulma nedeni olur.

“AİHM, dünya siyasi dengelerinin olduğu Ortadoğu coğrafyasında, en sıcak sorunlarından biri olan Kürt sorununun başlıca taraflarından olan, Kürt Halk Önderi ile ilgili kararın çok önemli bir siyasi karar olduğunun bilincindedir. Bu karardan Türkiye'nin hoşnut olmayacağı bilinmektedir. Bu nedenle bu kararın Avrupa'nın Kürt sorununa bakışında bir yenilik olduğunu söylemek yanlış olmaz.”

Kürt halkı açısından İmralı duruşmalarının meşruiyeti yoktur. Kürt halkının ismini, dilini, kültürünü varlığını inkar eden ve bu inkarcılığa karşı mücadele veren herkesi bölücü ve hain olarak damgalayan, ana dilde öğrenim istedi diye sendika kapatan bir zihniyetin yasalarına dayanılarak Kürt halkının özgürlük mücadelesinin önderi yargılanamaz. Çünkü bu zihniyet ve yasaları Kürt inkarcılığına karşı mücadele veren herkesi baştan mahkum etmiştir. Nitekim, ilk yargılamalar siyasi linç ortamında yapılmıştır. Şimdi de bu yaklaşım bazı çevreler tarafından sürdürülmek istenmektedir.

Önderliğimiz de, biz de, halkımız da İmralı duruşmalarının meşru olmadığını ve bir yargılama yapamayacağını çok iyi biliyoruz. Hiçbir zaman da meşruiyeti olmayacaktır. Ancak Önderliğimiz bu doğruları söylemenin bir siyasi sonucu olmayacağını bilerek farklı bir yaklaşımla bu duruşmaları değerlendirmeye çalışmıştır. Siyaset mümkün olan en doğruyu yapma sanatıdır. Bir aydın gibi siyasetle başını kurmadan değerlendirmek ayırdır, mümkün olan doğruyu yapmak için tutum belirlemek ayırdır. Temel ideolojik yaklaşımlarla karşıt olmadan mümkün olanı gerçekleştirmek için yapılması gereken üzerinden bir olguya bakmak iyi bir politikacının ustalığıdır. Önderliğimiz de bunu yapmıştır. AİHM'e yazdığı savunmaların ilk sayfasında o zaman ki görevin, o günkü ortamın yumuşatılıp gelişmelerin daha kötüye gidişini engellemek olduğunu vurgulamıştır. Sınırlı da olsa barış ve demokratik çözümün koşullarını oluşturma yaklaşımı esas alınmıştır. Nitekim tutumu böyle olmuştur. Kısmi olarak olumlu sonuçlar da ortaya çıkarılmıştır.

1999 yılında, bu gündünden farklı bir ortam bulunmaktaydı. Siyasi linç hakimdi. İmralı'daki tutumla bu durum geriletilmiştir. Türkiye toplumunda da sağduyulu düşünme geliştirilmeye çalışılmıştır. Nitekim AİHM kararına verilen tepkiler 1999 yılının şovenist yaklaşımları kadar değildir. Şoven yaklaşımlar olsa da sağ duyulu yaklaşmak isteyen çevreler de vardır.

1999 yılında sorumluluk ve doğru politika, mevcut linç ortamını boşa çıkarmak ve hareketi daha sağlıklı bir mücadele zeminine çekmekti. Eski tarzda mücadeleyi sürdürme hareketi, giderek mücadelesiz kalınacak bir pozisyona düşülebilir-

liktir. Kürt sorunu söz konusu olduğunda hukukta, ahlakta her zaman bitmiştir. Kürt sorununda sorunlara çözüm bulmanın sanatı olan siyaset de sağır ve dilsiz hale gelmiştir. Dolayısıyla da Kürtler bu ortamda tarihin en büyük trajediler yaşayan halklarından olmuştur. Özellikle Türkiye'deki Kürt sorununu görmezlikten gelmek 20. yüzyılın siyaset kanunu halindedir. Batı Avrupa, ABD ve Ortadoğu üzerinde politika yapan güçler için Türkiye, politikalarında kullanılacak en önemli araç durumundadır. Türkiye'yi kullanmak ya da tarafsız kılmak bir politik tarzıdır. Bu konuda Türkiye üzerinde pazarlık yapmanın en iyi enstrümanı ise Kürtlerdir. Kürtler inkar edilirse Türkiye üzerinde politika yapma imkanı bulunacağı düşünce-si, Kürt sorununa yaklaşımın esas ol-

Avrupa bu karara Kürtleri sevdiği için varmamıştır. Türkiye tam üyelik sürecine girme aşamasındadır. Birliğe tam üye olmasa da özel bir statü içinde ilişkiler eskisine göre daha da gelişecektir. Bu durum Avrupa'nın Kürt sorununda bazı adımlar atılması isteğini ortaya koymuştur. Çünkü Kürt sorunu bu süreç sonunda Avrupa'nın da sorunu haline gelecektir. Öte yandan Kürt sorununun Ortadoğu da yakıcı hale geldiği bir dönemde bu sorunun merkez alanı olan Kuzey Kürdistan konusunda duyarsız kalamazdı. Bu kararlar Avrupa'nın Kürt halkına kısmi bir olumlu mesaj vermek istediklerini söylemek mümkündür.

Avrupa'nın bu karar sürecinin Kürt sorununun çözümüne vesile olmasını isteme gibi bir yaklaşımından söz etmek

di. Önderliğimizin İmralı duruşmaları son-rası verdiği perspektifler ve bizim bunları pratikleştirmemiz bizlere yeniden etkili mücadele etme ve konumumuzu daha da sağlamlaştırma imkanı verdi. Birçok nedenden dolayı bu süreci yeterince değerlendiremedik. Ancak belirli gelişmeler yaşanması ve yeni mücadele imkanları-na kavuşulması da söz konusu oldu.

AİHM'in yeniden yargılama dönemi ise farklı değerlendirilecek bir yaklaşımı gerektirir. Bu gün bu yargılamalar siyasi çözüm süreci haline getirilmelidir. Tüm yaklaşım ve çalışmalarımızın merkezine, böyle bir çözümü getirecek mücadeleyi koymalıyız. Her dönemin kendine göre politikası vardır. Dün doğru politika, linç ortamını ortadan kaldırıp barış ve demokratik çözüm için belirli düzeyde bir ortam oluşturmaktır. Bugünkü görev ise yaratılan mevcut ortamı ve siyasi konjektörü değerlendirerek demokratik birlik çözümünün gelişmesini sağlamaktır. Nitekim Önderliğimiz de bu yönde değerlendirme yapmıştır. KONGRA GEL Yürütme Konseyi'nin değerlendirme-si de bu yönlü olmuştur.

Kaçırılma hukuk dışı olduğundan İmralı yargılamaları da hukuk dışıdır

Önderliğimiz eksikliğine, yanlışlıklarına ve komployu gözden uzak tutan, dolayısıyla komploya meşruiyet kazandıran mantığı ve gerekçesine rağmen bu yargılamayı bir çözüm için değerlendirecektir.

Bu yargılama sürecini bu yönlü değerlendirmek AİHM'in aldığı kararı doğruladığımız ve onayladığımız anlamına gelmiyor. Ancak Avrupa'nın geçmiş tutumları dikkate alındığında ve bugünkü siyasal konjonktörün içinde alınmış kararı olumlu buluyoruz. Buna 'ehven-i şer' de diyebiliriz.

Bu kararlar kompionun üstü örtüldüğü ve hukuk dışı görülmediği için komploya alet olma yaşanmaktadır. Özellikle bu hukuksuz ve korsanca kaçırılma Avrupa'nın rolü büyüktür. İtalya ve Yunanistan'da siyasi iltica başvurusu olmasına rağmen bu başvurunun gerektirdiği prosedür yerine getirilmeden, Önderliğimiz Avrupa'dan zorla çıkarılmıştır. Zorla ve tehditle çıkarılmanın dayandığı hiçbir hukuki temel yoktur. Bu gerçeklik ışığında

göre hareket ediyor. Kürt sorununda hukuk hala tam görevini yapmıyor. Kürt politikası hala çıkarılara kurban ediliyor. Özünde köklü değişiklikler olmasa da AİHM'in kararı yine de önemlidir. 20. yüzyıl politikasında bir değişikliği ifade etmektedir. Artık bu kararı olumlu bir süreçte dönüştürmek, bizlere, Avrupalı ve Türkiyeli siyasetçilere kalmıştır.

AİHM'in aldığı kararlar ilgili KONGRA GEL Yürütme Konseyi'nin kamuoyuna yaptığı açıklamada önemli hususlara dikkat çekilmiştir. Bunların bir kısmına bizler de değinmeye çalıştık. Biz daha çok halkın tutumu ve Özgürlük hareketinin yaklaşımını irdeleyeceğiz.

Bizler üzerimize düşeni sorumlulukla yerine getirmeye çalışacağız. Ancak en büyük sorumluluk Türkiye'ye düşmektedir. Kürt sorunu gibi önemli bir sorunu, kim daha fazla vatani seviriyor derekesine düşürmek ve vatan sevmeyi de Kürt ve PKK düşmanlığıyla özdeşleştirmek, Türkiye'yi çözümsüzlükler batağında boğacak bir tuzaktır. Herkesin birbirini töhmet altında bıraktığı yerde sağlıklı siyaset yapılamaz. Çözüm projeleri üre-

AİHM kararı mücadelede ısrar ederek ayakta kaldığımız için verilmiştir

Komplo esas olarak, Önderliğimizi Kesaret altına alarak hareketimizin Kürdistan ve bölge üzerindeki etkinliğini kırmak istiyordu. Kürt-Türk çatışması ile Türkiye'yi kendileri açısından daha iyi kullanmayı düşünmenin yanında, esas olarak örgütümüzün Önderlik çizgisinden çıkarılması amaçlanıyordu. Bugün açıkça dillendirilen PKK, KONGRA GEL ve Apo'yu bırakın dayatması kompionun temel planıdır. 6 yıl içinde bu amaçla ulaşacaklarını sananlar sonunda Ön-

“Bizler üzerimize düşeni sorumlulukla yerine getirmeye çalışacağız. Ancak en büyük sorumluluk Türkiye'ye düşmektedir. Kürt sorunu gibi önemli bir sorunu, kim daha fazla vatani seviriyor derekesine düşürmek ve vatan sevmeyi de Kürt ve PKK düşmanlığıyla özdeşleştirmek, Türkiye'yi çözümsüzlükler batağında boğacak bir tuzaktır. Herkesin birbirini töhmet altında bıraktığı yerde sağlıklı siyaset yapılamaz. Çözüm projeleri üretilemez.”

“En makul çözüm önerileriyle Kürt sorununda çözümün önünü açmak isteyen ve bu konuda sorumlu davranan hareketimiz, bilinçli bir çarpıtma ile çözüm önünde engel gösterilmek istenmektedir. Bu yaklaşım iki nedene dayanıyor. Birincisi; inkarcı Türk devletinin en güçlü muhatabını devre dışı bırakma isteyenler, ikincisi; hareketimizin çözümün muhatabı olmasından korkanlardır. Bunlar çözümde değil çözümsüzlükten çıkar sağlamak isteyenlerdir.”

AİHM suçları örten bir rol oynamaktadır. Halbuki kaçırılma hukuk dışı olduğundan, İmralı yargılamaları da hukuk dışıdır. Öte yandan hiçbir örgütsel sorumluluğu olmayan ve eylemlerle dolaylı ilişkisi bulunmayanları bile yargılayıp en ağır cezalara çarptıran mahkemelerin, Kürt Özgürlük Hareketi Önderliğini mevcut yasalarla adil yargılayamayacağını söyleyebilirdi. Türkiye yasalarının suçlu görmesi, Avrupa yasalarının da suçlu görmesi anlamına gelmiyor. DEP milletvekillerini 10 yıldan fazla yatırdılar. Herhalde AİHM onları suçlu görmüyordur.

Avrupa, Önderliğimizin siyasal çözüm deklarasyonlarına en makul çözüm yaklaşımına aldırmadan komplo içinde yer aldı. O günkü siyasal konjonktörde çözüm değil, Kürt-Türk çatışması Avrupa'nın da işine geliyordu. Önderliğimiz tüm bu politikaları teşhir etti. ABD ve İsrail'in, Avrupa ve Yunanistan'ın, Rusya'nın niyetlerini kapsamlı biçimde değerlendirdi. Ne var ki AİHM, kompionun bu önemli hukuk dışılıklarına yaklaşmamıştır. Hatta haklılık ve meşruluk kazandırmaya çalışmıştır. Bunları tabii ki kabul etmiyoruz. AİHM hala Avrupa'nın siyasi çıkarlarına

tilemez. Nitekim Türkiye de 'kim daha vatansever ve milliyetçidir' yarışından kurtulmak mümkün olmuyor.

Türkiye'yi sağduyuya getirmede AB, ABD ve bölgeyle ilgilenen diğer güçlere de görev düşmektedir. Türkiye'yi Kürt sorununu, dolayısıyla KONGRA GEL'i bastırmada cesaretlendirecek tutumlardan vazgeçilmelidir. Türkiye hala şantajlarla ve konumunu kullanarak 150 yıldır izlediği bu politikayı sürdürmek istiyor. Bölgeyle ilgili tüm güçler, Türkiye'nin bu çıkmaz politikasına destek vermemelidir. Türkiye'de sınırlara dokunmadan bu sorun dil, kültür, kimlik ve düşünce özgürlüğü temelinde çözülebilir. Türkiye hala inkarcı politikalarda ısrar ediyorsa bunu cesaretle diren AB, ABD ve diğer ülkelerdir.

AİHM kararını hareketimizin doğru değerlendirmesi gerekir. Mahkeme her ne kadar aldığı kararlar kompiondan söz etmemiş olsa da bizler yeniden yargılamayı komploya boşa çıkaracak bir sürece dönüştürebiliriz. Kompionun amaçlarının ne kadar başarılı olup olmadığını, komploya karşı mücadeleyi daha nasıl etkili yürütmek gerektiğini bilince çıkarıp gereklerini yerine getirebiliriz.

derliğin ve hareketin etkinliğinin devam ettiğini görünce, bu isteklerini daha açık ve yüksek sesle dillendirmeye başladılar. Bu durum bizim neyi esas almamız gerektiğini ve mücadelemizin doğrultusunu göstermektedir.

AİHM kararı, Özgürlük mücadelesinin her türlü saldırıyı boşa çıkarmasının, mücadelede ısrar ederek ayakta kalmasının sonucu verilmiştir. Dıştan gelen baskılar ve içerden dayatılan ihanetçi tasfiyeciler provakatörlerin sonuç alamaması, AİHM'in böyle bir karara ulaşmasında etkili olmuştur. Eğer hareketimiz zayıf düşseydi, AİHM Türkiye'yi karşılına alma pahasına böyle bir karara gitmezdi. Başka siyasi aktörlerin sahneye çıkması için, her türlü hukuksuzluğu onaylayarak, terörizm damgası altında ezilmek istenen hareketimize karşı bir olumsuz kararı da kendisi verirdi. İmralı yargılamasını onaylayan bir karar çıkmaması, Kürt halkının Önderliğine ve Özgürlük hareketine sahip çıkması ve mücadeleyi sürdürmesi ile bağlantılıdır. Bunu görmek ve iyi anlamak önemlidir. 6 yıldır komploya karşı sürdürülen mücadelede elde edilen başarılar-

dan birini de bu kararın çıkartılması olarak görülmelidir. Bunda Önderliğimizin yol göstericiliği, halkımızın mücadelesi ve şehitlerimizin canları pahasına direnişi belirleyici etken olmuştur.

Bu direnişi bu yargılama sürecinde Kürt sorununun çözümüne dönüştürmek en önemli görevdir. Önderliğimizin büyük mücadelesi, hareketimizin direnişi, halkımızın kararlılığına verilecek en anlamlı cevap böyle olabilir. Bunun yolu da Kürt sorununun çözümünün Kürt Halk Önderi ve KONGRA GEL'i muhatap almaktan geçtiğinin güçlü biçimde ortaya konulması ve taraflara kabul ettirilmesidir. Yargılama sürecinde Önderliğimizi daha güçlü sahiplenilmesi ve KONGRA GEL'in yegane çözüm gücü

yük devrimin sonuçlarını inkar ederek buna yönelmeleri bu kişilerin niyeti ve basitliklerini göstermektedir. Çözümüne açık hareket olduğumuz gibi, inkarcılığa ve teslimiyete karşı da en güçlü baskı bizim hareketimizdir. Yalanlar ve bilinç çarpıtmalarıyla bu gerçeklikler gözden kaçırılmaz.

Önderliğe sahiplenmek Kürt halkının özgürlüğüne sahiplenmektir

Bu süreç aynı zamanda Apo'suz ve KONGRA GEL'siz çözüm arayışlarına karşı güçlü bir ideolojik mücadele dönemi haline gelmelidir. İdeolojik ve si-

yasi olarak mücadelemiz zayıf bırakılınca uğursuz kişiler ve yeminli karşıtlarımız da bu boşluktan yararlanarak içimizi etkileyecek kadar proagandalarını artırmaktadırlar. Halbuki bizim ideolojik ve politik argümanlarımız onların karşımızda konuşmasına fırsat vermeyecek kadar güçlüdür. Yeter ki ideolojik duruşumuzu ikirciksiz ortaya koyalım. Kürt Halk Önderi ve Özgürlük hareketinin dün ne yaptığı, neleri ortaya çıkardığı, bu mücadelenin yarattığı büyük atmosfer, bu atmosferde Kürt hareketinin her bakımdan nasıl yaşam bulduğu hiç kimsenin inkar edemeyeceği kadar nettir. Kürt Halk Önderinin dediği gibi yaratılan bu gücü ve atmosferi zalim bir tanı bile inkar edemez. Artık bize düşen görev, bu yaratılanları daha güçlü sahiplenmektir. Bunun için de PKK'nin kuruluşuna dayanarak güçlü bir ideolojik hamle, KONGRA GEL III. Genel Kurulu'na dayanarak örgütsel ve siyasi hamle yapmaktır. Yeniden yargılama sürecini bu netleşme çalışmalarıyla güçlü bir siyasal çıkışa dönüştürmeliyiz.

Önderliğe sahiplenmek Kürt halkının özgürlüğüne sahiplenmektir. Çünkü inkarcılık özellikle de Önderliğimiz üzerinden ısrarla sürdürülmek isteniyor. Önderliğimizin makul çözüm önerilerine rağmen tasfiye edilmek ve çürütülmek istenmesinin nedeni budur. İnkarcılık ortadan kalktığında ilk muhatap Önderliğimiz olacaktır. Mevcut Kürt özgürlük denklemi böyle kurulmuştur. Bunu doğru anlamayanlar sadece kendini kandırır, inkarcı ve teslim olmak isteyen güçlerin tuzağına düşmüş olunur.

Bazılarının Kürt halkının kaderi bir kişiye mi bağlı biçimde yaptıkları demagoji, onların inkarcıların tuzağına düşmesiyle açıklanabilir. Kürt'ü irade yapan, Kürt'ü güç yapan ve hala bugün Kürt'ün iradesi ve direniş gücü olanlar tasfiye edildiğinde, gücü olmayanlar ya ayak altında ezilirler ya da bazılarının uzantısı olarak siyasi oyunların malzemesi haline gelirler.

Bazı çevreler de soruna bir insan hakkı gibi bakma eğilimindedirler. Hareketimizi açıkça karşısına almak istemeyenlerin bu tür yaklaşımları vardır. Bu da utangaç biçimde Apo'suz ve KONGRA GEL'siz çözüm istemenin biçimidir. En tehlikeli yaklaşımlardan biri de budur; içimiden çıkan ihanetçi çetenin ilk başlarda dillendirdiği bir tutumdur. Şimdi hareketimizi tasfiye etmek isteyen bazı çevreler de benzer şeyleri utangaçça dillendirmek istiyor. Bu yaklaşımlar net biçimde reddedilmeli ve mahkum edilmelidir. Bunlar Apo'suz çözüm arayan komplocuların başka bir biçimdeki uzantılarıdır. Bunlar bu anlayışlarını dayatarak Önderliğimizi ideolojik ve siyasal alanda dışlamayı amaçlamaktadır.

Yeniden yargılama sürecinde Önderli-ğimize güçlü sahiplenme ve KONGRA GEL'i etkili muhatap haline getirme, tüm bu oyunları da güçlü bir biçimde bozacaktır. AİHM'in verdiği kararlar, Avrupa içinde varolan bu eğilim belirli düzeyde zayıf düşürülmüştür. Avrupa'da hala bu eğilim vardır. Ancak birkaç yıl önceki kadar güçlü değildir. İçimizdeki tasfiyeciliğin kof olduğunun anlaşılması ABD ve başka güçlerin de bu tür eğilimlerini zayıf düşürmüştür. Dolayısıyla bu durumu da etkin ve doğru politik yaklaşımlarla değerlendirmemiz gerekir.

İmralı'da mücadelesi verilen, Kürt halkının haklı özgürlük davasına karşı, inkarcı ve çıkarıcı güçlerin yürüttüğü tasfiye hareketin boşa çıkarılmasıdır. Burada kaybetmek Özgürlük hareketinin kaybetmesidir. 35 yıllık mücadelenin inkar edilerek, Kürt halkının bu büyük mücadele içinde kazandığı değerlerin yıkılmasıdır. Kürt halkını başı eğik, güçsüz ve köle tutarak yönetmenin önünün açılmasıdır. Kürt Halk Önderine ve Özgürlük hareketine bu kadar saldırılmasının altındaki amaç budur. Kürt halkının en dinamik düşünce gücü, en yüksek moral değerleri olan bir hareketin ve Önderliğin üzerinde oyun oynayanlar Kürt halkı üzerinde uğursuz hesapları olanlardır. AİHM kararı ve İmralı'daki Önderlik durumu bu nedenle tarihsel önemdedir. Kürt halkının mücadelesi, tarihte her zaman mahkum edilmiştir. Bir daha mahkum edilmesine göz yumamayız. Bu geleceğimizin mahkum edilmesi olur. Bu hareket ve Önderlik mahkum edildiğinde, geride kalan Kürtlüğün kendini savunacak güçlü ideolojik ve politik argümanları ve moral değerleri kalmayacaktır. Mücadelemizin yarattığı büyük atmosfer ortamında belirli imkanlara kavuşan ve fırsatlar yakalayan Güneyli güçlerin sınırlandırılması ve mahkum edilmesi zor olmayacaktır. Kendilerini sadece dış güçlerin çıkar çatışmaları dışında yaşatma imkanı bulamayacaklardır. Do-

layısıyla Önderliğimizin bir halkı savunma davası, bizi desteklesin ya da desteklemesin, tüm Kürt halkının davasıdır. Bunu anlamamak gaflettir, bireyi ve toplulukları ihanete götürür. Bindikleri dalı kesen durumlara düşürür.

Yeniden yargılama, bu davanın ne olduğunun bilince çıkarılmasında büyük bir mücadele verilmesi gerektiğini ortaya koyuyor. Komplocular asıl amaçlarına ulaşmamış olsalar da bu davanın ne anlama geldiği konusunda yarattıkları muğlaklıklarla belirli düzeyde başarı elde etmişlerdir. Bu muğlak ortamda açıkça 'KONGRA GEL ve APO'yu terk edin' dayatması yapıyorlar. Bunun anlamı, 'Özgürlük mücadelesini bırakın'dır. Türkiye bunu bize 'teslim olun' biçiminde yapıyor. Bazı dış güçler, 'bizim politika-mazın uzantısı olun' diye yapıyor. Güneyli Kürt güçleri de PKK ve KONGRA GEL'in tasfiye edilmesiyle Kürt halkının tüm imkanlarının kendilerine seferber edileceğini hesaplamaktadırlar. Düşündükleri sadece ve sadece kendi konumlarıdır. Kaldı ki, çıkarlarının nereden geçtiğini ve kendilerinin nasıl yaşadıklarının tam farkında bile değildirlir. Diğer parçalardaki mücadele ve genel atmosfer içinde yaşam bulmaktadırlar. Ancak kendilerinin iradesi zayıf olduğundan, başka güçlerin KONGRA GEL ve Apo konusundaki politikalarının Kürt gücü rolünü oynamaktadırlar.

Bu yargılama sürecinde tüm parçalar güçlü eylemlerle bu davayı Kürt sorununda bir kazanım ve çözüm gücü haline getirme mücadelesi vermelidirler. Özellikle Türkiye ve Avrupa alanına daha fazla görevler düşmektedir. Hareketimizin ağırlık merkezi Türkiye olduğu için, esas olarak burada zayıflatılmak isteniyoruz. Bunun için Avrupa, Güneybatı ve Doğu'ya el atılarak kuşatılma politikası izleniyor. Güney zaten bu saldırının argümanı ve üssü gibi kullanılıyor. Bunun nedeni mücadelemizin esas güç alanı olan Türkiye'deki çalışmaları-

mızda bazı zayıflıkların görülmesidir. Yine Avrupa'daki örgütümüzün ideolojik ve örgütsel duruşta yaşadığı kimi yetersizliklerdir. Dolayısıyla bu iki alandaki mücadele bu kuşatmayı etkisizleştirmek açısından önem kazanıyor.

'Apo'yu ve KONGRA GEL'i terk edin' baskısı altında tutulan Türkiye'deki demokratik siyasi alanın Demokratik Konfederalizm Önderine açıkça sahiplenmesi önem kazanıyor. Bu konuda sıkılgan yaklaşımlar terk edilmelidir.

Türkiye'nin bu davaya yaklaşımı Kürt sorununun çözümüne yaklaşım olarak ele alınmalıdır. Eğer Kürt sorununun çözümünde kendileri aktör olarak rol oynamak istiyorlarsa bunun yolunun Türkiye'nin bu konuda belirli düzeyde adım atmasına bağlı olduğunu görmelidirler. Apo ve KONGRA GEL'i reddeden bir Türkiye kendilerini de ciddiye almaz, sadece Apo ve KONGRA GEL'siz bir Kürt siyasi ortamı yaratmak için kullanır ve daha sonra bir kenara atar.

KONGRA GEL her zaman çözümleyici yaklaşım içinde olacaktır

DEHAP bir dönem bu konuda olumlu rol oynadı. Demokratik Toplum Hareketi bunu daha açık yapmalıdır. Demokratik Toplum Hareketine katılanlar bugün belirli düzeyde irade sahibidir. Kürt halk iradesinden ve KONGRA GEL'den uzaklaştırılarak iradeleri kırılmak ve teslim alınmak isteniyor. Başta DEP milletvekilleri olmak üzere bu alanda siyaset yapanlar bu baskılara boyun eğmemelidir. Özgürlük hareketinden kopmaları tamamen iradesiz hale gelmeleriyle sonuçlanır. Nitekim bunu görüyorlar, yetersiz de olsa bir duruş gösteriyorlar.

Halkın bu konuda bir sorunu yoktur. Halkın kolektif bilinci ve vicdanı doğrunun ne olduğunu görmektedir. Demokratik siyasal alan halkın bu sorumluluğuna ortak

olur ve buna öncülük yaparsa bu yargılama süreciyle birlikte Kürt sorununu çözümlü yakınlaşacaktır. Türkiye'nin inkarcı ve çözümden kaçan direnişi ancak böyle kırılabilir. Türkiye "Apo ve KONGRA GEL'i saf dışı bırakırsam diğer güçleri halletmem kolay olur" diye düşünüyor ve inkarcılığında ısrar ediyor. Eğer Apo'suz ve KONGRA GEL'siz bir Kürt gerçeği olmayacağı gösterilirse bu gerici direniş kırılarak çözümün yolu açılır. Bunun dışındaki her yaklaşım kendini kandırma ve çözümsüzlüğe mahkum etmektir.

KONGRA GEL, çözümleyici yaklaşım içinde olacağını açıkladı. Önderliğimiz de bu süreci demokratik çözüm doğrultusunda değerlendirecektir. PKK vereceği ideolojik mücadeleyle çözümün doğru adresinin Kürt Halk Önderi ve KONGRA GEL olduğunu gösterecektir. PKK'nin kuruluşu her türlü kafa karışıklığı ve ideolojik muğlaklığa karşı bir müdahaledir. Artık bilinci çarpıtmak ve ortalığı bulandırmak isteyenler karşısında daha güçlü bir ideolojik mücadele bulacaklardır. Meydanı boş bularak içimize kadar sürdürülen ideolojik saldırılar artık sürekli bir karşılık bulacaktır.

Yargılama süreci aynı zamanda Türkiye halkı ve aydınlarına, Kürt Halk Önderi ve KONGRA GEL'in Kürt sorununa çözüm projelerinin anlatıldığı bir zaman dilimi haline getirilmelidir. Bu konudaki mücadele yetersiz kalmaktadır. İletişim ve bilişim tekniğinin bu kadar yüksek olduğu bir zamanda tüm aydınlarla, gazetecilere, siyasetçilere, sanatçılara, işverenlere, emekçi çevrelere birebir ulaşmak mümkündür. Bir sayfalık bazı metinler hazırlayarak bu şahsiyetlerin elektronik postalarına gönderilebilir. Gündeme göre bu yöntem çeşitli zamanlarda pratikleştirilebilir. Bu yöntemi her zaman ve her yerde denemek zor değildir.

Halkımız AİHM sürecini kendi Önderliğine, özgür iradesine sahiplenme olarak değerlendirmelidir. Önderliğine sahiplenmeyen, özgür iradesine ve öz-

gürlük davasına sahiplenemez. Hele bu Önderlik Kürdistan tarihinde hiçbir bireyin ve siyasi gücün yapamadığı kadar halkına ve ülkesine hizmet etmişse, bu Önderliğe sahiplenmek kendi varlığına sahiplenmektir. İnkarcılık bu sahiplenmeyi kırarak Kürt'ün iradesini kırmak istiyor. Bu bilinçte olmak bizlere mutlaka özgürlüğü ve demokrasiyi getirecektir. Komployu anlama ve Önderliğe sahiplenme bilinci özgürlüğe ve demokrasiye sahiplenme bilincidir. Önderlikle özgürlük ve demokrasi arasındaki bağı ko-parmak isteyenler, inkarcılar ve Kürt'e tekrar boyun eğdirmek isteyenlerdir. Bugün 'Apo'yu ve KONGRA GEL'i terk edin' diyenler mücadelenin en yoğun sürdüğü dönemde de 'Apo ve PKK'yi bırakın' diyen çevrelerdi. Bunlar ya Kürt halkı üzerinde egemenlik kuran dış güçlerdi ya da Kürt halkını kullanmak isteyenlerdir. PKK ve Apo Kürt halkını ayağa kaldırdığı ve kullanılan bir nesne olmaktan çıkardığı için bu çevreler öfkeli-dir. Kürt egemen sınıfları ise Kürt halk iradesini kendi eline alarak, ağaların, beylerin denetiminden çıktığı için öfkeli-dirlir. Bunların neden Apo'dan kurtulmak istedikleri açıktır. Bu güçlerin Apo'dan kurtulma nedenleri bizlerin de Kürt Halk Önderliğine bağlanma ve onun Önderliğinde yürüme nedenlerimizdir. Özgürlük irademiz ve varlığımızı sürdürmemiz bugün artık kopmaz biçimde Önderliğimize sahiplenmemize bağlanmıştır. Bu özgürlük mücadelemizin ortaya çıkardığı bir denklemdir.

PKK bugün ayakta! Hiç kimse bu onurlu tarihi ve özgürlük irademizi yok sayamaz. Geçmiş ve bugünü yaratan PKK, Önderliği ile geleceği de kazancaktır. KONGRA GEL çatısı altında demokratik konfederalizmini örgütleyen Kürt halkı Önderliği ile Kürdistan'ı yakın zamanda özgürleştirecektir.

KONGRA GEL BİLİM
SANAT KOMİTESİ

YENİDEN YARGILAMA KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNE VESİLE OLMALIDIR

Baştarafı sayfa 2'de

Yetersizliklere rağmen böyle bir yargılamada Türkiye, Avrupa ve Kürt sorunuyla ilgili başka güçler doğru yaklaşırlarsa, olumlu sonuçlar ortaya çıkarmak mümkündür. Kürt Halk Önderi'nin yeniden yargılanması, Türkiye'de Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünün bir aracı haline getirilebilir, böyle bir sonuca ulaşılabilir.

AİHM kararı çözüme vesile olmalı

Kürt Halk Önderi, bu yargılamaların Kürt sorununun demokratik ve siyasal çözümü temelinde değerlendirilmesi için üstüne düşeni mutlaka yapacaktır. Kimsenin bundan kuşkusu olmasın. Kürt özgürlük hareketi de, Kürt halkı da bu yargılama sürecinin, Kürt sorununun demokratik siyasal çözümü ve Kürt Halk Önderi'nin özgürlüğü için mücadele sürecine vesile olması doğrultusunda kendisini örgütleyecek ve harekettirecektir. Her ne kadar Türkiye'de şovenist çevreler, "Apo yüz kere de yargılansa aynı sonucu alacaktır" dese de biz umutlu olmak istiyoruz. Türkiye'deki sağduyulu çevrelerin, Kürt sorununun çözümüne bu yargılanmayı vesile yapacağını düşünüyoruz.

Aradan altı yedi yıl geçti. '99'daki yargılama, çatışmaların şiddetinin tazeliğini koruduğu bir dönemde yapıldı. O dönemde, belki Türkiye hükümeti yetkilileri sağduyulu yaklaşmayabilirlerdi, ama bu kadar zamandan sonra nispi barışçıl bir ortamda Türkiye'deki hükümetin, devlet

yetkililerinin daha sağduyulu yaklaşımları, Türkiye'nin çıkarlarına göre davranması gerekir. Bu dönemde, Kürt özgürlük hareketinin de Kürt Halk Önderi'nin de beklentisi bu olacaktır. Siyaset duygulara göre yapılmaz. Ne var ki Türkiye hala aşiret mantığıyla, intikamcı duygularla yaklaşıyor. "Geçmişte savaştık o halde biz Apoyla, PKK'yle KONGRA GEL'le hiçbir sorunu çözemeyiz" gibi bir yaklaşım kendini çözümsüz bırakmaktadır. Bu, doğru bir siyaset yaklaşımı değildir. Siyasetçiler daha sağduyulu, soğukkanlı olur, kan davası gütmezler. Dün düşman olduklarıyla anlaşabilirler. Zaten siyasetin varlığı budur. Siyasetin varlığı, çözümsüzlük yerine çözümü yaratmaktır. Dünyada bunun örnekleri çok görülmüştür. En büyük düşman ülke ve topluluklar, bugün neredeyse ortak devlet olmuş, birbirlerine karışmışlardır. Biz Türkiye'de şoven dalga olmasına rağmen bu sürecin ve tartışmaların, yine Önderliğimizin mahkemedeki tutumunun sorunu demokratik siyasal çözüme ve Önderliğimizin özgürlüğüne götürceğine olan inancımızı koruyoruz.

Bu inancımızı korumakla birlikte, Türkiye devletinin talihsiz ve çıkmazda olan bir politik yaklaşım içinde olduğu görülmektedir. Önderliğimizin yeniden yargılanmasının gündemde olduğu bu süreçte milliyetçiliğin kabartılması bunun ifadesidir. Öyle ki milliyetçilik kabartılarak bu süreçte provokasyon gerçekleştirilip Kürt halkı üzerindeki inkar ve imha siyaseti derinleştirilmek istenmektedir. Devletin tümünün değil ama bir bölümünün böyle bir yaklaşımda olduğu çeşitli açık-

lamalarda ortaya çıkmaktadır. Son günlerde kara kuvvetleri komutanın tüm Kürdistanı dolaşması ve her yerde tehlikeli C-4 patlayıcılarının var olduğunu vurgulaması ve böyle bir tehlikenin hedef gösterilmesi kötü niyetli politik hesaplar içerisinde olunduğunu göstermektedir. Önderliğimizin yeniden yargılanma sürecine girdiği bu dönemde tüm Kürt demokratik siyasi güçlerinin ve kadrolarının bu politikaları boşa çıkaracak biçimde hem örgütlülüklerini güçlendirmeleri hem de Türkiye'deki demokratik siyasal güçler ve Türk halkıyla ilişkilerin geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Kürt Halk Önderi'nin yargılanmasının demokratik birlik çözümüne ve halkların kardeşliğine vesile edilmesi önümüzdeki dönemin en önemli görevi olarak görülmelidir.

Türkiye'nin istikrara kavuşmasının bundan başka bir yolu yoktur. Bunun için Kürt halkı, bu süreçte kesinlikle demokratik konfederal örgütlenmesini bütün alanlarda tamamlayıp güçlendirerek özgür yurttaş hareketini, Özgürlük hareketini geliştirmelidir. Böylelikle Kürt halkının demokratik çözümünü ve Kürt Halk Önderliği'nin özgürlüğünü sağlayacak bir mücadele sürecini başlatmalı ve yürütmelidir. Kürt halk güçlerine ve özgürlük güçlerine de böyle bir görev düşmektedir. Çünkü Kürt Halk Önderi'nin özgürlüğü, Kürt sorununun demokratik çözümüyle birebir bağlantılıdır. En makul çözüm, Kürt Halk Önderi göstermektedir. Eğer Türkiye'de inkarcılık terk edilirse, bu politikadan vazgeçen siyasal güçlerin ilk el uzatacağı kişi, Kürt Halk Önderi, örgüt ise KONGRA GEL olacaktır. Türk

devlet yetkililerinin, "yüz kere de yargılansın yine de idam alır" biçimindeki yaklaşımları, Türkiye halklarının çıkarlarına uygun değildir. Ne hukuki ne de insani-dir. Bu yaklaşımla Türkiye mahkemelerinin hukuksuzluğu kanıtlanmış olacaktır. Yargılama başlamadan "kırk defa da yargılansa bu karar çıkacaktır" demek, hukuksuzluğun ve Kürt halkının hassasiyetlerine yaklaşımın göstergesidir. Sıradan insanlar bunu söyleyebilir, ama Kürt Halk Önderi'ni yargılayan bir savcının, hakimnin, devletin ve diğer birçok yetkilinin bunu söylemesi, "Kürt sorunu söz konusu olduğunda hukuk söz konusu olmaz, sadece ve sadece şovenist yargılar, inkarcılık söz konusu olur" demektir ki bu da, yeniden yargılanmanın doğasına terstir. Türk yetkilileri ve devleti, bu tür söylemleri bırakmaya, bu yargılamadan Türkiye halklarının çıkarlarına uygun bir sonuç çıkarmaya davet edilmelidir. Kürt halkının ve demokrasi güçlerinin beklentisi bu olacaktır.

Bugün Kürt sorunu, Türkiye'ye karşı kullanılıyor. Türkiye'yi en çok zayıf düşüren bu sorundur. Kürt sorunu, bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'nin de cezası gibidir. Bir mazoşist gibi bu cezayı sürekli çekmenin anlamı yoktur. Kürt sorunu çözüldüğü takdirde, başta Türkiye olmak üzere tüm bölge ülkeleri ve bir bütün Ortadoğu güçlenecektir. Kürt Halk Önderi'nin yeniden yargılanmasının böyle bir siyasal değeri vardır. Eğer bu mahkeme süreci demokratik bir çözümle sonuçlanmazsa, Kürt halkının inkarcılığa karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesi ister istemez yükselerek devam

edecektir. Kürt halkının iradesi dışında Kürt sorunu da Türkiye'ye karşı kullanılmaya devam edecektir. Türkiye'nin hem kendini hem de Kürt özgürlük hareketini böyle çözümsüz bırakmaya hakkı yoktur. Bu yaklaşımın, Türk yurtseverliğiyle alakası yoktur. Ülkenin, devletin birliğiyle de alakası yoktur. Tersine ülkenin birliği ve bütünlüğüne zarar vermektedir.

Kürt halkı demokratik birlik istiyor. Türkiye'nin, kendi demokratik konfederal örgütlenmesine saygılı olmasını istiyor. Kürtler devlet kurmak istemiyor. Demokratik konfederalizm, Kürtlerin devlet kurması değildir. Kürtlerin demokratik iradelerini ortaya koymalarıdır. Kürdistan'da demokrasinin geliştirilmesi ve derinleştirilmesidir. Aynı şey Trakya'da da, Ege'de de, İç Anadolu'da da olabilir. Demokratik konfederalizmi çeşitli bölgelerde örgütleyebilirler. Bu Türkiye'yi zayıflatmaz, güçlendirir. Eğer Türkiye, Kürt halkının demokratik örgütlenmesine, iradesine saygı duyar, buna engel olmaz ve bu yargılamadan Kürt sorununun siyasal çözümünün önünü açar ve Kürt Halk Önderi'nin özgürleşmesi doğrultusunda adım atarsa bu yargılama, Türkiye'nin siyasal tarihinde büyük bir dönüm noktası olarak yerini alacaktır.

Biz, başta Kürt halkı olmak üzere demokratik güçlerin örgütlenmelerini Türkiye halkıyla birleştirerek bu yargılama sürecini iki halkın kardeşliğiyle sonuçlandırmalarını bekliyoruz. İnkarcılığın şoven söylemleri karşısında, bu yargılamanın sonucunda iki halkın kardeşliğinin gelişeceği ve pekişeceği yeni bir Türkiye ve özgür Kürt yaşamının ortaya

Kürt insanı özgür iradeli birey olmaktan asla vazgeçmeyecek

PKK PARTİ MECLİSİ

Değerli yoldaşlar

18 Mayıs Şehitler Günümüz dolayısıyla, **Haki Karer'den Serkeft** yoldaşa kadar, on beş bine varan kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz.

Halkımızın en temel değeri olan şehitler ordumuzu yaratan Önder Apo'yu ve tüm şehit analarımızı ve ailelerimizi saygıyla selamlıyoruz.

Temel şiarımızı şehitler günümüzde bir kere daha ifade ediyoruz; her zaman ve her yerde bizi başarıya götürecek en temel güç kaynağımız şehitlerimizdir.

Değerli yoldaşlar

Haki Karer arkadaşımızın şehadetinin 27. yıldönümündeyiz. Haki Karer yoldaş şehit düştüğünde 27 yaşındaydı. Böyle genç bir yaşta, Kürdistan özgürlük mücadelesi gibi temel bir hareketi yaratmanın büyük coşku ve heyecanıyla doluydu. Şimdi bu mücadeleyi yürüten güçlerin yüzde doksan beşi, 27 yaşından daha genç bir yaşta. Haki arkadaşımızın anısı, beynimizde ve mücadelemizde en taze biçimiyle yaşıyor. Bu mücadelenin 27 yıl gelişerek sürmesi, yeni nesillerce sahiplenilerek daha örgütlü ve güçlü bir biçimde yürütülmesi, halkımızın geleceği açısından, özgürlük ve demokrasi hareketimizin başarısı açısından en temel güvenceyi ifade ediyor. Böyle süreklileşmiş ve büyümüş bir özgürlük hareketine sahip olmak, Kürdistan halkının geleceği açısından en temel teminatıdır. Bu temelde diyoruz ki; özgürlüğe daha yakın bir süreçte bulunuyoruz. Bunun için Önderliğimiz 2005 baharını, özgürlüğe her zamankinden daha yakın bir bahar olarak tanımladı.

Değerli yoldaşlar

Kürt halkı, 27 yıl boyunca en değerli evlatlarını özgürlük mücadelesinde şehit verdi ve vermeye devam ediyor. Şehitler ayımız, bu yıl da halkımızın en değerli evlatlarının özgürlük ve demokrasi hareketini geliştirmek için büyük mücadeleler verdiği ve en değerli varlıklarını feda ettiği bir ay olarak yaşandı. 18 Mayıs 1977'de başlayan direniş hareketi, gelişimini bugün de sürdürüyor. Bu, çok iyi anlamamız gereken ve sürekli ruhumuzla, bilincimizle, yüreğimizle yaşamamız, yaşatmamız gereken en temel husustur. Bunu yaptığımız ölçüde her türlü zorluğu yeneceğimiz, engeli aşacağımız, başarıdan başarıya koşacağımız kesindir.

1970'li yılların Özgürlük hareketimizi var eden şehitleri **Hakiler, Haliller**, yine zindan direnişçileri **Mazlumlar, Kemaller, Hayriler, Ferhatlar** halkımız için baş aşığıya gidişi durduran, özgürlük ve demokrasi yolunda yeniden doğuşu, dirilişi

başlatan bir hareketi, PKK hareketini ortaya çıkardı ve var etti. Onlar Kürt miladının yaratıcısı oldular. Yeni bir tarihi başlattılar, köklü bir tarihi dönemecin ortaya çıkartıcısı oldular.

Agit yoldaşın öncülüğünde gelişen büyük 15 Ağustos Atılım süreci, halkımızın temel direnme ve mücadele gücünü, gerilla ordusunu yarattı. '80'li yıllar boyunca 12 Eylül faşist askeri darbesinin en azgın saldırılarına karşı yüreğiyle, bilinciyle, ruhuyla yığıtçe direnen yüzlerce kahraman şehidimiz, halkımız için yenilmezlik gücü olan büyük gerilla ordulaşmasının yaratılmasını sağladılar. Partiyle birlikte gerillalaşmak Kürdistan halkı açısından her türlü geriliği, zorluğu, köleliği yenmenin, özgürlük ve demokrasi yolunda ilerlemenin, yeni bir çağa taşınmanın temel güçlerini ortaya çıkardı, temel adımlarını attırdı.

1990'lı yıllar, inkar ve imha güçlerinin, uluslararası gericiliği arkalarına alarak, yine Kürt işbirlikçiliğini kullanarak Özgürlük hareketimizi imha etmek için topyekün savaş kapsamında en azgın saldırılarını yürüttüğü yıllar oldu. Bu saldırılar, partileşme ve gerillalaşma temelinde Kürt halkının yarattığı bütün değerleri yok etmek, ezmek, imha etmek amacını güdüyordu. Buna karşı halkımız, '90'ların başından itibaren bu saldırılara serhildanlarla karşılık verdi. Her köy, kasa-ba, şehir kendi serhildanını geliştirdi. Bu temelde ulusal diriliş devrimini gerçekleştirdi. Her Kürt bireyi ruhundaki, beynindeki, yüreğindeki ezilmişliği, köleliği, geriliği yıkararak, kendini Önder Apo'nun özgür, iradeli birey geliştirme çizgisi temelinde yeniden yarattı. Yeni, özgür Kürt bireyi, iradeli, iddialı, bilinçli ve mücadeleci bir temelde ortaya çıktı. Böyle güçlü gelişmelere dayanarak topyekün savaş dayatmalarına karşı güçlü bir biçimde halk ve gerilla olarak direndik. **Beritanlar, Zilanlar** bu direnişin öncüsü oldular ve bu büyük direnişe kadın rengini kattılar. Toplumun tümünün, yöneltilen imha amaçlı saldırılara karşı kanının son damlasına kadar direneceğini, özgürlükten, özgür yaşamdan asla vazgeçmeyeceğini gösterdiler. Bu temelde komplocu saldırılar boşa çıkartıldı. Ulusal diriliş devrimimizin yarattığı büyük değerler korunup savunuldu ve 2000'li yıllara taşındı.

Şimdi 2000'li yıllarda da halk olarak, özgürlük hareketi olarak bu mücadele çizgisini aynı ruhla, aynı bilinçle, aynı amaçla büyük bir gayret, azim ve fedakarlık içinde sürdürüyoruz. Uluslararası komponun Önderliğimizi imha etme, hareketimizi dağıtıp tasfiye etme ve halkımızı yeniden kölelik sistemi içine alma

amaçlarına ve dayatmalarına karşı komployu paramparça edecek büyük bir direniş içinde bulunuyoruz. Her türlü imhacı saldırıya, provokatif ve tasfiyeci dayatmalara, bozguncu, yıkıcı, mücadeleden uzaklaştırıcı eylemlere, dış ve iç dayatmalara karşı Önderliği sahiplenme ve savunma, Önderlik çizgisini hayata geçirme, hareketimizin birliğini esas alıp geliştirme, halkımızın özgürlük ve demokrasi davasını daha da ileri boyutlara götürerek, yaşanır kılma yolunda binler, yüz binler, milyonlar halinde büyük bir mücadeleyi fedai çizgisinde, kahramanlık çizgisinde yürütüyoruz. Bu mücadele içinde de her türlü zorluğu yenme, engeli aşma temelinde büyük kahramanlıklar yaşıyor. Halkımız, şehitler vermeye devam ediyor. Özellikle 2003 yılından itibaren bu mücadeleyi daha kapsamlı, örgütlü ve sonuç alıcı hale getirmek için en zor koşullarda büyük bir fedakarlıkla ve cesaretle üzerine giderek yeniden mücadeleyi Kürdistan'ın her tarafında örgütlü kıldık. Gerillayı bu mücadelede temel savunma ve ön açma gücü olarak yürütmek ve tüm halkı mücadeleye çekmek üzere yaygın bir direniş mücadelesini geliştirdiğimiz açıktır.

2003 yazından itibaren şehit **Erdallar-la** başlayan, **Mahirlerle, Munzurlarla, Şevgerlerle** devam eden, yine 2004 yılında 1 Haziran meşru savunma direnişi ve siyasal hamlesi olarak gelişme gösteren bir mücadele içindeyiz. Gerilla olarak, hareket ve halk olarak 2004 yılını da büyük kahramanlıklar yılı haline getirmeyi bildik ve başardık. **Seyit Rızaların, Tekoşinlerin, Resüllerin, Dijwarların** kahramanlık tutumlarıyla gerçekten Hakilerle başlayan ve halkalar halinde büyüyen mücadele çizgisine sonuna kadar sahip çıkan direnişleriyle, 2004 yılı da Önderliğimizin öngördüğü çerçevede halkımızın kazanımlarıyla geçen bir yıl haline geldi.

Şimdi 2005'in en temel direniş ayı olan Mayıs Şehitler Ayı'nda bu mücadeleyi her alanda aynı çizgide devam ettiriyoruz. Marttan itibaren Botan'dan başlayan, Zagros'a, Amed'e, Erzurum'a, Dersim'e yayılan, yine Serhat'a, Amanos'a, ülkenin diğer bütün alanlarına taşan saldırılar karşısında HPG olarak, gerilla olarak mücadele tarihimize, Önderlik gerçeğimize ve halkımızın amaçlarına sonuna kadar bağlı bir çizgide direniş mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu mücadele içinde Botan'da, Mardin'de, Dersim'de onlarca yiğit yoldaş şehit verdik. Özellikle Dersim'de **Serkeft** yoldaş öncülüğündeki direnişle, Geve'de **Ali ve Firat** arkadaşların direnişleri hepimiz için örnek alınacak düzeydedir.

Kuşkusuz bütün bunlar önemli ve doğru anlaşılması gereken bir durumdur. Her şeyden önce dost, düşman herkese şunu gösteriyor: Kürt insanı özgür, iradeli birey olmaktan asla vazgeçmeyecek, köleliği hiçbir zaman kabul etmeyecektir. Kürt halkı, artık eskinin o uyuşuk, köleştirilmiş, inkarı imhayı kabul eden bir yaşama asla dönmeyecek ve razı olmayacaktır. Özgürlükte, demokraside, kardeşlikte sonuna kadar kararlıdır. Kendi yaşamını bu ilkeler temelinde kuracaktır. Komşu halklarla, Ortadoğu halklarıyla bu amaçlar doğrultusunda birlikte, kardeşçe bir yaşamı sürdürmek isteyecektir. Zaten şiarlarıyla, günlük serhildanıyla böyle bir amacı esas aldığı ve buna tutkuyla bağlı olduğunu herkese gösteriyor. Yine gerillayı güçlendirerek, gerillaya sahip çıkarak, her koşul altında gerillayla birleşerek böyle bir mücadeleyi başarıya götürmede ne denli kararlı, iradeli ve fedakar olduğunu ortaya koyuyor. Bunlar bu dönemde gelişen mücadelemizin kanıtlaştığı ve herkese gösterdiği gerçekler oluyor. Yine özgürlük hareketimiz de böyle bir mücadeleye öncülük etmede, onun gerektirdiği fedakarlığı ve cesareti göstermede, onun istediği bedeli ne kadar ağır olursa olsun ödemede ne denli kararlı olduğunu bir kere daha ortaya koyuyor. Gerçekten tarihin özgürlük hareketlerine, direnişçi güçlerine ve ideolojilerine layık bir hareket olduğunu, yine Kürt halkının özgürlük davasına ne denli bağlı bulunduğunu bu biçimde bir kere daha kanıtlıyor ve herkese gösteriyor.

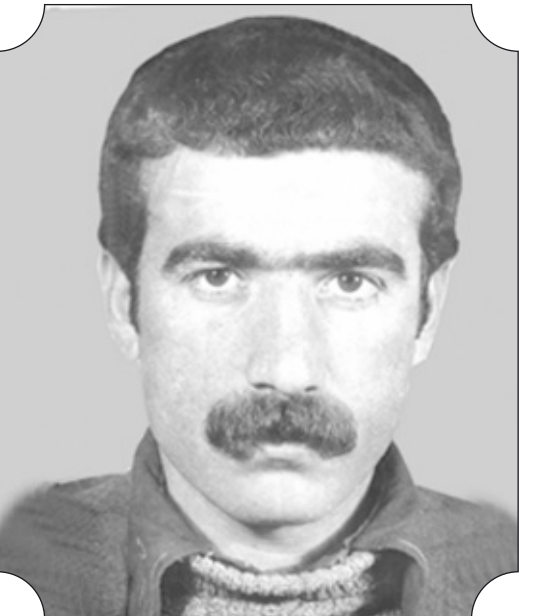
Bütün bunların kanıtlanmasında şehitler gerçeği, kahramanlık çizgisinde mücadelenin sürmesi ve yeni yeni kahramanlıkların bu mücadele içinde ortaya çıkması, elbette ki en temel yönlendirici, çekici güç oluyor. Temel kanıt ve şahitlik gücünü ortaya çıkarıyor. Bunun sürmesi temelinde ve bu devam ettikçe halkımızın gelişeceği, güçleneceği, özgürlük ve demokrasi yolunda ilerleyeceği, her türlü saldırıyı boşa çıkartacağı kesindir. Bu inanç, gelişen mücadele temelinde hepimizde, tüm halkta ve gittikçe uluslararası sistemde yer ediyor.

Bunlar önemli durumlar ve gelişmelerdir. Böyle şanlı bir mücadeleyle, büyük bir şehitler ordusunun yaratılmış olması, Kürt halkının geleceği açısından en temel değerler ortaya çıkartılmış ve kazanılmış olması anlamına geliyor. Böyle bir orduya sahip olduktan sonra, bu halkın yenilmezliği, özgürlük ve demokrasi davasını başarıya götürmesi kesindir. Bu bakımdan şehitler ordusu, temel güç, emir gücü, doğru çizgiyi belirleme gücü; biz ise onların emrinde yürüyen savaşçı-

lar, mücadele güçleri oluyoruz. Önderliğimiz her zaman doğru yaşamın şehitlerinin yaşamı olduğunu ifade etti. Şehitlerimizin en temel ve değiştirilemez güç kaynaklarımız olduğunu belirtti. Onların temel emir güçleri, komuta güçleri olduğunu, hareketimizin ve halkımızın da böyle büyük bir komuta altında özgürlük mücadelesini başarıya götürmek üzere saf tutmuş bir mücadele gücü olduğunu ifade etti. Şimdi şehitler ayında, bir kere daha bu gerçeği böyle tanımlıyoruz. Şehitlerimizle mesafemizin çok uzak olmasını, her zaman şehitlere, şehitler gerçeğine yakın yaşamamızın doğru yaşam olacağını yine Önderliğimiz ifade etti. Bu temelde de hareket olarak, halkın öncü güçleri olarak, şehitler ordumuzun komutasında ve onlarla birlikte, iç içe her gün yeni şehitler verme ve bu orduyu büyütmeye ve ilerletmeye devam ediyoruz. Bu, zafere kadar sürecek bir Apocu gerçeklik olarak kendini kesinleştiriyor.

Değerli yoldaşlar

Mücadelenin Kürdistan'ın her alanında yoğunlaştığı, artan inkarcı, imhacı saldırılara, operasyonlara karşı gerillanın Kuzey Kürdistan'ın her sahasında direndiği, diğer Kürdistan parçalarında da örgütlü, hazırlıklı olduğu, halkın da saldırılara karşı siyasi direnişi Kürdistan'ın tüm parçalarında ve yurtdışında geliştirdiği bir süreç içerisinde bulunuyoruz. Mücadelemiz gittikçe yayılıyor, büyüyor ve gelişiyor. Önderliğimizin Newroz'da ilan ettiği Koma Komalên Kürdistan'ı inşa çalışmaları böyle bir mücadeleyle her yerde gün geçtikçe ilerliyor. **"Direnişi geliştirelim demokrasiyi kuralım"** temel şiarına bağlı olarak mücadelemiz gelişiyor. Hareketimiz, halkın demokratik konfederal sistemini geliştirmek için çok yoğun bir çalışma ve mücadele içinde bulunuyor. Gerçekten de 2005 Newroz'u, tıpkı 15 Ağustos Atılımı gibi yeni bir stratejik örgütlülüğün ve mücadelenin geliştirilmesinde gerçek bir hamleyi ortaya çıkardı. Aslında 1 Haziran meşru savunma direnişinin yarattığı yenilenme ve yeni başlangıç üzerinde halkın demokratik konfederal örgütlülüğünün yaratılması noktasında yeni bir atılımı ortaya çıkardı. Nasıl ki 15 Ağustos Atılımı'ndan hemen sonra 1985 Newroz'u'nda halkın ulusal direniş cephesi olarak ERNK'nin ilanı, ulusal diriliş devrimini başarıya götüren temel halk adımı olduysa, benzer bir biçimde 1 Haziran hamlesinden sonra 2005 Newroz'u'nda ilanı gerçekleşen Kürdistan Demokratik Konfederalizmi de halkımızın demokratik yaşamının ve

Ali AKMAN (BOTAN)

Hüseyin DAVUT (REBER)

Silvan KAMÎL (KADÎR)

istese de, en azından Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünde Türkiye'nin AB'ye alınması sürecini değerlendirmek istediği gözüküyor. Bu da önemli bir durumdur, önemli bir gelişmedir. Şöyle söylenebilir; hem ABD hem Avrupa kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için Kürdistan'ın stratejik konumundan, Kürt halkının gücünden, yine Özgürlük hareketimizin durumundan yararlanmak isteyecekler. Fakat biz de, elbette ki bunlar karşısında uyanık davranacağız, bu amaçları bileceğiz, göreceğiz ve böyle bir bilince de sahibiz. Hareketimizi ve Kürdistan'ın değerlerini kullandırmak değil, Özgürlük hareketimizin gelişimi ve Kürt halkının demokratik sisteminin inşası için bu durumdan yararlanarak çıkmayı esas alıyoruz ve bu temelde de oldukça duyarlı, örgütlü bir çaba ve mücadele içindeyiz. Onlar bizim pozisyonumuzu kendi çıkarları için kullanmak isterken, biz de hem ABD'nin hem Avrupa'nın, Türkiye ve Ortadoğu'nun mevcut ulus devlet statükoşuyla çelişen ve çatışan gerçeğinden halkımızın özgürlük hareketini, yine bölge halklarının özgürlük, demokrasi ve birlik mücadelesini yararlandırmaya temelinde çıkmayı, bu temelde önemli sonuçlara ulaşmayı esas alıyoruz. Bu bir mücadeledir. Kuşkusuz hazırlıklı olan, somut gerçekliği doğru değerlendiren ve amaçları doğrultusunda cesaret ve fedakarlık gösterebilenler kazanacaklardır. Biz de hareket ve halk olarak, Önderlik çizgisi olarak bu değerlere herkesten çok sahibiz. Bu anlamda küresel güçlerle, bölgenin ulus devlet statükoculuğu arasındaki çelişkili ve çatışmalı durum, Kürt halkının ve bölge halklarının özgürlük mücadelesini geliştirmedi önemli bir zemin olmaya, fırsat ve imkan sunmaya devam ediyor. Bu baharla geliştirdiğimiz hamle böyle bir zeminden güç alıyor. Bu imkanları en ileri düzeyde değerlendirmeye dayanıyor.

Diğer yandan bölgenin statükocu güçleri, başta da Türkiye oldukça daralmış, sıkışmış durumdadır. Bir yandan ABD ve AB gibi küresel güçlerin baskısı, diğer yandan Newroz'da çok net görüldüğü gibi başta Kürt halkı olmak üzere bölge halklarının her geçen gün artan demokratik bilinçlenme, örgütlenme ve demokratik eyleme geçme durumu, 20. yüzyılın bu statükocu güçlerini oldukça daraltmış ve zayıflatmış bir pozisyonadadır. Bunu en iyi Türkiye gerçeğinde görüyoruz. Yine Suriye'nin ve İran'ın durumları da farksızdır. Baskılar karşısında ne yapacakları çok belli değildir. Ciddi bir demokratik açılım sağlayamıyorlar. Halkın taleplerine yeterli yanıtlar veremiyorlar. Türkiye ise bütün bu gericiliği arkasına alarak, baskı ve saldırılarını arttırma temelinde kendini yaşatmanın yolunu açmaya çalışıyor. Hem halkın talepleriyle çelişir hem de uluslararası sistemle çelişir bir konumda bulunurken, bunları dikkate alacak, buna göre kendisini şekillendirecek yerde, bütün bunlara karşı tepki konumunu sürdürüyor. Sözle, eylemle saldırı yürütüyor. Bu durumları görmezden, anlamazlıktan gelmek istiyor. Çünkü eski yöntemlere çakılıp kalmıştır. Eski yöntemlerle orduyu harekete geçirecek, operasyonları artırarak, polis baskısını geliştirerek, sözlü saldırıları, psikolojik savaşı güçlendirerek bu baskı sürecinde kendini kurtarmak, yaşatmak istiyor. De-

mokratikleşme taleplerine karşı gerici direnişini sürdürüyor. En azından baskıyla halk hareketini ezebileceğini, Kürt halkının özgürlük mücadelesini durdurabileceğini, dolayısıyla demokrasi taleplerini boşa çıkarabileceğini sanıyor, umut ediyor. Bu çerçevede Önderliğimiz üzerindeki baskı ve tecridi arttırmış durumdadır. Halk üzerindeki polis baskısı en ileri düzeydedir. Küçük bir açıklamaya bile tahammül gösterilmiyor. Bunu martta, nisanda, mayısta gelişen halk hareketleri, serhildanlar, demokratik eylemlilikler karşısında polis baskısı olarak gördük, yaşadık. Gerillaya karşı saldırılar da tamamen bu çerçevede gelişen saldırılardır. Her alanda tam bir savaş konumunu böyle bir süreçte ortaya çıkardı. Gerillayı ezerse, halkı da korkutabileceğini, özgürlük ve demokrasi hareketini tasfiye edebileceğini, dolayısıyla da gerici, oligarşik, antidemokratik, despotik yapısını koruyabileceğini sanıyor, umut ediyor. Saldırıları, yönelimleri bu temeldir. Mevcut siyaseti bunun üzerine kurmuş durumdadır. Mevcut askeri yönetimiyle, yine hükümetiyle, muhalefetiyle, partileriyle bunu aşan bir siyaset üretemediği çok net gözüküyor.

Ordu saldırıları tahrik ediyor, yine muhalefet olarak CHP, gerçekten de sivil genellermaylık rolünü oynuyor. Önderliğimiz böyle tanımladı. Bu oldukça gerçekçi bir tanımlamadır. Son derece tahrik edici, tıkatıcı, hiçbir çözüm üretmeyen, her gelişmeyi tıkamayı öngören bir siyasi duruşun sahibi oluyor. Statükoyu ancak böyle bir duruşla koruyabileceğini sanıyor. AKP hükümeti ise sorumluluğu mümkün olduğu kadar üzerinden atmaya çalışan bir çizgiye oturmuş durumdadır. Sorumluluğu kendi üzerinden atarak, orduyu öne çıkartarak, savaşı tahrik ederek kendisini kurtarmaya çalışıyor. Parti olarak, hükümet olarak kendini kurtarmaya çalışırken, Türkiye'yi nasıl büyük tehlikelerin içine attığını görmüyor. Görse de çıkarına gelmiyor. Rantçıdır, dinci ve milliyetçi bir statüko çiz-

gisinde kemikleşmiş pozisyonadadır. Öyle bir demokratik tutumu, yenilikçiliği, değişimliliği, reformculuğu yok.

Şimdi bu durum karşısında bizim de bütün bunları anlayan, gören, bu gerici duruşu parçalayan bir mücadeleyi geliştirme zorunluluğumuz var. Önderlik ve hareket olarak, altı yıl boyunca gerçekten de büyük fedakarlıklar içinde, tek yanlı ateşkesle dayalı, barışçıl çözümler arayan bir mücadele yürüttük. Birçok kayıp verdik, süreç bu kadar uzadı. Bütün bunları tek yanlı bedel ödeyerek yaptık. Çünkü barışçıl çözümün, barışçıl yöntemlerle demokratik değişimlerin yaşanmasının daha değerli olacağına inandık. Önderliğimiz bunu netçe belirtiyor. Bunun daha doğru olduğuna inandığımız için böyle bir çizgide sonuna kadar mücadele ettik. Ancak ortaya çıkan o ki, bütün bunlar reddedilmiştir. Barış eli ortada kalmıştır.

Barış çağrılarımız bir zayıflıkmiş, zaafiyetmiş gibi görülmüş; buna dayanarak Özgürlük hareketimiz dağıtılmak, tasfiye edilmek, halkın demokratik talepleri bastırılmak, Önderliğimiz de tecrit altında çürütülüp imha edilmek istenmiştir. Türk devleti mevcut yaklaşımlar karşısında inkar ve imha amacından hiçbir biçimde vazgeçmemiştir. Böyle bir gerçekle yüz yüze geldik. Bu durumun daha fazla uzatılmayacağı gün gibi ortaya çıktı ve bu durum bizi bölgedeki gelişmeleri de dikkate alarak, artık tek yanlı ateşkesi sürdüremeyeceğimiz noktasına götürdü. Tek yanlı ateşkes bu çerçevede sona ermiştir. Dolayısıyla ortaya çıkan durumun, saldırıların, yaşanan savaşın, kayıpların, gerginliğin sorumlusu kesinlikle biz değiliz. Özgürlük hareketimiz değildir, Kürt halkı değildir. Tam tersine demokrasiye karşı çıkan, Kürt sorununun demokratik çözümünü istemeyen, şiddetle, baskıyla halkın özgürlük ve demokrasi taleplerini ezmek isteyen Türkiye oligarşisidir. Bütün bu şiddetin, baskının, ortaya çıkan gerginliğin sorumlusu Türk devletidir. Biz çok makul, insani, demokratik hakları-

mızı istiyoruz. Bunun gerçekleşmesi için direniyoruz. İmha karşısında kendimizi savunuyoruz, meşru savunma içindeyiz. Bundan daha gerçekçi bir meşru savunma konumu asla olamaz. Dolayısıyla oldukça haklı, meşru ve sonuç isteyen demokratik bir tutum içerisindeyiz. Bu açık bir gerçektir, somut bir olgudur. Bu saldırılara karşı, bu temelde direnişimizi sürdürmek zorundayız. Bunun başka yolu yoktur.

2004 yılının 1 Haziran süreci aslında bir uyarı oldu. Çok sınırlı bir tutumla belki yanlışlıklardan, yanlışlardan, yanlış hesaplardan vazgeçilerek, barışa, demokratik çözüme gelinir diye hesap ettik, umut ettik. Oysa gördük ki, Türkiye oligarşisi imha etmekten başka bir şey bilmiyor. Başka herhangi bir politikası, çözüm yolu yok. Bizim yaklaşımlarımıza karşı şiddeti arttırarak, baskıyı çoğaltarak, savaşı tırmandırarak cevap verdi. Şimdi gerilla böyle bir saldırıya karşı direniyor. Çok haklı bir zeminde mücadele ediyor. Gerçekten de oldukça büyük siyasi sonuçlar verecek haklı bir direniş içerisinde bulunuyor. Bu bakımdan gerillanın mevcut konumu en haklı, en özgürlükçü, en demokratik konumdur. Bu temelde yürüttüğümüz mücadele, tarihin en haklı mücadelesidir. Bu mücadelede verdığımız kayıplar, gösterilen kahramanlıklar tarihin en değerli kahramanlıklarıdır. Bunun böyle bilinmesi, anlaşılması, bütün gerilla güçlerinin sürece bu temelde yaklaşması büyük önem arz ediyor.

Elbette bir çizgimiz var. Bir meşru savunma duruşumuz var, taktiklerimiz ve ilkelerimiz var. Bütün birimlerin buna uyması, bunu başarıyla uygulaması, sürecin etkili yürütülmesi açısından büyük önem arz ediyor. Bu konuda da oldukça duyarlı olmak, dikkatli yaklaşmak gerekir. Eksikliğe düşmemeliyiz, yetersizlikleri ve zayıflıkları gidermeliyiz. Hatalarımız ortaya çıkarsa düzeltmeliyiz. Tarihin en kritik ve anlamlı mücadelelerinden birini veriyoruz. Bu mücadeleyi başarıya götürecek her türlü yolu, yöntemi uygulamak, her türlü dikkati gös-

termek zorundayız. Bu temelde mücadeleye yaklaşılması, özellikle şehitler gerçeğimizin, Mayıs Şehitler Ayı ve Şehitler Günü gerçeğimizin bu çerçevede değerlendirilerek, mücadele sürecine daha doğru, etkili katılım sağlanması büyük önem arz ediyor. Gerilla bunu yaparsa halkı harekete geçirebilir ve büyük demokrasi hamlesi başarıyla gelişebilir. Biz bu mücadele sürecini bu temelde sürdüreceğiz, geliştireceğiz. Mayıs direnişimizden, şehitlerimizden aldığımız güçle de gerillayı oldukça etkili kılmayı, gittikçe daha fazla başarı çizgisine çekmeyi esas alacağız.

Değerli yoldaşlar

Böyle bir mücadele içinde tabii dikkat edilmesi gereken hususlar da var. Oldukça büyük saldırılarla yüz yüze olduğumuz açık. Buna karşı sonsuz direnme kararlılığımız var. Asla bu haklı mücadeleden geri durmayacağız. Ama bunu başarıyla yürütmenin, etkili yürütmenin yol yöntemini bulmada da maharetli olacağız, usta olacağız, dikkatli ve duyarlı olacağız. Biraz daha dikkat etmemiz gereken hususlar var. Özellikle taktik konularında, eylem ve hareket tarzında kendimizi mümkün olduğu kadar derinleştireceğiz. Coğrafyayı derinliğine ve genişliğine kullanmayı iyi bileceğiz. Gerillanın gücü bütün bu konularda usta olması ve başarılı hareket etmesinden gelir. Son yaşanan bazı şehadetlerde, bu konularda kısmi hatalarımızın olduğu gözüküyor. Özellikle köye dayalı yaşam olarak tanımlayabileceğimiz hareket tarzlarının düşmana fazlasıyla bilgi ve görüntü verdiği anlaşılıyor. Yine çeşitli halk ilişkilerimizin düşman kontrolünde olduğu gerçeği ortaya çıkıyor. Dersim'de, Zagros'ta, Botan'da yaşanan kimi olayların bu tür hatalı davranışlardan kaynaklanma ihtimali güçlüdür.

Elbette tüm bu hususlarda gerillanın oldukça duyarlı davranması ve sürekli kendini düzeltmesi başarı için şarttır. Mücadelelerin gittikçe derinleşip boyutlanmakta olduğu bu süreçte tüm gerilla birimlerinin bu tür hata ve eksikliklerden kendilerini kurtarmaları, gerilla kurallarını oldukça duyarlı ve etkili bir biçimde uygulamaları kendilerini, dolayısıyla direniş mücadelemizi başarıya götürecektir. Bu hususlar süreç açısından oldukça önem vermemiz gereken temel hususlardır. Çünkü halkımızın ve hareketimizin gereksiz kayıplar vermeye tahammülü yoktur. Tüm gerilla komutan ve savaşçıların böyle bir bilinçle oldukça duyarlı hareket edeceklerine ve kendilerini mutlak başarı çizgisine çekeceklerine yürekten inanıyoruz. Buna uygun davrandıkça da başarıdan başarıya koşacaklarını ifade ediyoruz.

Tüm HPG güçlerini bu temelde hareket ettirmeye, Önderlik çizgisinin başarılı uygulayıcıları olmaya, şehitler çizgisini doğru anlayarak anıya bağlılığın gereğini başarıyla yerine getirmeye, gelişen direniş hamlemizi her alanda yükselterek halkımızın demokratik serhildanına başarıyla öncülük etmeye çağırıyoruz.

– Kahraman şehitlerimizin anıları ölümsüzdür!

– Yaşasın özgürlük ve demokrasi mücadelemiz!

– Biji Reber Apo!

18 Mayıs 2005.

SÖZ ÖZGÜR OLDUĞU KADAR EYLEM DE ÖZGÜR OLMALIDIR

ABDULLAH ÖCALAN

Konuşanlar ve açıklamada bulunanlar en azından söylediklerine değer vermeli ve bunların nasıl gerçekleştirileceğini sağlamak amacıyla bilmedir. Sözle eylemin kopuk gelişmesi kişiyi yalnızca ya lafazan durumuna sokar. Bizde yoğunca yaşanan bir gerçeklik de budur. Biz bizde daha fazla gelişmiştir. Laflamayla pratik arasında büyük bir fark ve ilgisizlik var. Hatta diyebiliriz ki, birbirlerini dışlama ve yadsıma yaşıyoruz. Biz bunu kapatmaya çalışıyoruz. Sözünüzde saygıyı esas almak istiyoruz. O da ancak pratik gerçekleştirebiliriz. Bizim bütün yaşamımız buna örnektir.

Söz özgür olduğu kadar, eylem de özgür olmalıdır. Sözünü gerçekleştirmek için kendisini yaratamayanlar önemli kişiler haline gelemezler. Bu konuda bahane veya neden göstermek, sadece kendini aldatmaktır. Sizin için yaşam bir anlamda böyledir. Bir tarafta iyi niyet gösterilip iyi sözler verilirken, diğer tarafta yetmeyen, geri ve çelişkili bir pratik sergileniyor. Dolayısıyla çizginizde tutarlılık olmalıdır. Tabii bu çelişkiyi kapatmanız için de kendinizi kıyamet kadar çalıştırmanız gerekir. İddia düzeyiyle bunu gerçekleştirmek olanacağı ve aracı ne kadar gelişmiştir? Her militan adayımız, tekrar tekrar bu soru temelinde kendine yaklaşım göstermelidir. Bu olmazsa, söyledığınız her şey boş ve aldatmacadır. Tabii bu, kişinin kendisine alabildiğine yüklenmesini şart kılar.

sahtekarlık vardır demeye korkuyor. Ama unutmayın ki, yıllarca yaşamını böyle mal gibi ortaya serenlere saygıyla bakılmaz. Yıllarca yaşamını kumara yatırırlara ve yaşamına kastedenlere kimse saygı göstermez. Aslında sizin bu durumunuzun temeli ana kucağındayken başlar. Ninniyle uyuya uyuya bugüne gelişmişsiniz. Halbuki istediğimiz şey basit ve anlaşılardır. Sizden tutarlılık ve sözle eylem arasında bağlantı isteniyor. Öyleyse bu gücü göstermelisiniz. Yaşam için nefesiniz tükenmemiştir, ayrıca bazı istemleriniz de var. Bu tutarlılığı göstermedikten sonra, bu yaşamı neyle ele geçireceksiniz? Bu temelde kendinize yönelmelisiniz.

Ben bir yere girer ya da bir yerde otururken, ilklerime kadar kendime dikkat ederim; alınması gereken en olumlu sonuç neyse, onun için her şeyimi ortaya koyarım. Bu bizim yaşam tarzımızdır. Ya siz? En yüce değerler karşısında ilgi bile duymuyor, saygılı olmayı da beceremiyorsunuz. Kişiliğiniz mal gibi orta yeredir. Buna nasıl cesaret ediyorsunuz? Apoculuk bu kadar mı ayağa düştü? Kendinizi ayağa düşürerek bunu gösteriyorsunuz. Halbuki bir Apocu olarak ben kendimi tek bir saniye bile bu duruma düşürmedim.

İstenilenler fazla değil, makul şeylerdir. Artık bir yaşam tarzınız olmalıdır. Bir sefalet yığını olmaktan çıkmalısınız. Apoculuk ocağı, serseri ve soytarların gelip birleşeceği bir alan, ayrıca kendine hakim olmayanların ve yaşamıyla özlemleri arasında bu kadar çelişki bulunanların fazlasına barınacakları bir yer değildir. Apoculuk büyük mücadele, kendini düzeltme ve kendini amaca müthiş verme yeridir. Bunu başka türlü algılayamazsınız. Gerçeğin bu olduğunu bilerek yaşamalısınız. Yoksa sahtekar olmaktan kurtulamazsınız. Bunun

da çıkış olmadığını söylüyorum. Benim sahamda zararlı kişiyi yaşayamaz. Bizim sahamızdaki yaşam, yaşamın en amansız olanını esas alanların yaşamıdır. Bu, ölümün bile kabul görmediği, yani hayatını adanmanın bile fazla anlam ifade etmediği bir yaşamdır.

Çevrenizi değiştirmeye gücünüz yetmiyorsa, kendinizi çözmeye çalışın

Başkalarının emrinde ve ocaklarında kuzu kuzu yetişip ve yürürsünüz; ama sıra bize gelince, yüzeysellikte, lafazanlıkta, kendini koyuvermede ve ilgisizlikte sınır tanıyorsunuz. Bunu nereden çıkarıyorsunuz, biz çok mu otoritesiziz? Sizin o çok tapındığınız özellikleriniz kadar da mı değeri yoktur? O secdeye kapandığınız ve kendisine sevdalandığınız birçok alışkanlık karşısında bizim değerimiz yok mu? Biz sizin karşınızda neden her şeyimizi bu kadar ortaya koyuyoruz? Görevler ve tecrübeler karşılıklı değil mi? Sizin de görevlere karşılıklı sarılmaya dair bir yaklaşımınız yok mu? Diyelim ki başkaları sizi aldattı, size her türlü kötülüğü layık gördü; ama biz insana saygıyı esas alan, onun emneğine ve temel rolüne anlam biçen bir hareketiz. Öyleyse bunu biraz anlamalısınız. Özgürlüğü böyle değerlendireceksiniz.

Hayret ediyorum: Başkalarının askeri okulunda, kendi aile okulunuzda size sunulan yaşam tarzına ne güzel alışıyor ve kabul ediyorsunuz. Bu anlamda girmedığınız renk ve şekil kalmıyor. Ama bizim açığımız söz konusu oldu mu, her türlü şarlatanlık yapıyor. Sirklerde yapılan numaralar bile bu siyasette ve askerlikte yapılan numaralar kadar olmaz. Neden şimdiye kadar kimse size sahip çıkmadı? Neden bu isyanı bir gün bile sağlıklı idare eden çekmiyor? İyi şeylere karşı düşmandır, güzel diye bir şey tanımıyor, haklılık diye hiçbir şeye değer vermiyor; vatani ve özgürlüğü bir tarafa bırakıyor. Başkalarının okullarında her şeye "emredersin efendim, emrinizdeyim efendim" diyor. Bu felsefe kimin felsefesidir? Biz bunu değiştireceğiz. Ben sizlerle başka türlü birliği kabul etmiyorum. Bunu sağlamalısınız. Savaş, acı ve işkence, kısaca her şey böyle bir birliği sağlamak içindir.

Bir gerçek daha var: Siz çaresizsiniz, adeta çaresizleri oynuyorsunuz. Neden devrimde verdiğiniz ilk sözün anlamını bile vermiyorsunuz? Sizin ilkeniz "ben eskiden beri ölmüşüm, ben adam olmam" şeklinde geliyor. Tüm bunlar doğru değildir. Böyle bir ilkesizliği veya ölü ilkesini kendisine yakıştıranları yapıyorlar. Dolayısıyla iyi bir yaşam ilkeniz olmalıdır. Artık sizin de bir ilkenizin olması veya bir tutum sahibi olmanız gerekir. O kadar dağınıksınız, insanın asla vazgeçemeyeceği ilkelere o kadar geliyorsunuz ve onlardan o kadar kopmuşsunuz ki, insan esef etmekten başka bir yaklaşım göstermiyor.

Şunu daha önce de söyledik: Küfür ortamında doğmak, köleliğin her türlüünü yaşamış bir toplumdandır, başlangıçta kişiyi fazla suçlu yapmaz, ama belli bir süreçten sonra, yani artık onunla çarpışma gereğine karar verdikten sonra söylenecek çok söz vardır. Onun için bunları önemli görüyorum ve her şey bir anlamda bu ilkel yaşam içindir diyorum. Herhalde bile bile yalan söyleyecek veya gerçeği başka türlü gösterecek durumda olamam. Çünkü görevlerin amansız özelliği orta yeredir, insan aklının tanık olmadığı biçimde bizim ölümlümüzde duruyor. O açıdan kendinizi görevde başarılı kılmalısınız. Hiçbir şey yapamazsanız dahi, kendi tutarlılığınız konusunda başarılı olmanız gerekir.

Şu bir gerçektir: Çağımız sahtekarlık çağıdır, aldatmaca çağıdır. Bir anlamda kapitalist emperyalist egemenler bunu yapıyor. Fakat biz ona henüz teslim olmadık ya da her şeyimizle buna alet olmadık. En azından siz de bu iddiasınız. Sizin şu an kendinizi tanıdığınız özgürlük payı fazladır. Amaca yürürken ve görev başarmaya çalışırken enerjiniz ve anlayışınız yeterli midir, olanaklar değerlendiriliyor mu? Direkt ya da dolaylı kendi sahanızda olan her şeyi anlam vermiş misiniz? Bu konuda kendinizi ilme lime ediyor musunuz? Bağlılıklar sonuna kadar mıdır? İşte bu soruların cevapları sizde çok azdır.

Bunun yerine bir keyiflik ya da köylü kurnazlığı almış başını gidiyor. Sizi alıştırma, alıştırma, hal-kının içinde değerlerle o kadar oynayanlar ve aslında hiçbir değerlin sahibi olamayanlar var ki, insan lanet ettiremek başka bir şey yapmadır. Fakat bunu görüp duyduktan sonra da, insanın durması ya da elinden bir şey gelmemesi imkansızdır.

Bütün bunları bunun için söylüyorum: Sizler güç yetiremeyenleri yaşıyorsunuz. Doğru sözle pratik yaşamınız arasında güçsüzlüğü, çaresizliği ve yönlemsizliği oynuyorsunuz. Bu şekilde kazanamazsınız. Bu arayı kapatmak için firtına koparmalısınız. Burada bir Deli Rüstem vardı, kendisinin şehit olduğunu duydu. Yanındakiler vurulunca kendisi de bağırıp çağırıyor ve sonunda şehit ediliyor. Aslında kaçsa kurtulabilir; ama kaçmamış, bağırması, çağırması. Bu iyi bir tavidir. Yani bu bir delinin gösterebileceği en namuslu tavidir. Birim imha oluyor. Namus ve değerlere bağlılık onu bağırıp çağırta biliyor. Siz onun kadar da bağırıp çağırıyor musunuz. Yanınızda dahi derya kadar değer gidiyor, ama siz kafanızı eğiyorsunuz. Şu açıdan bunu söylüyorum: Baktığınız uçurum var, bağırıp çağırın. Gücsüzlery veya diğer bir deyişle trajik durumda olanlar, kayıplar karşısında kıyamet kadar gözyaşı dökerler. Acıdır, ama kayıpların ancak büyük düvünerle kapatılabilir. Tabii diğer siz planlı hareketten söz ediyorsanız, Rüstem gibi bağırıp çağırma bu işlerin halledilemeyeceğini de bilmesiniz. Fakat planlı hareket adı altında bir şey olamaz gibi sorumsuzluğu yaşıyorsanız, suçluluk dereceniz hayli ilerler. Dolayısıyla bu söylenenleri boş sözler olarak değerlendirmeyin.

Ben tek bir şeyi ispatlamak için yaşıyorum: Söylediğim sözün sahibi ve onun eri olmak için. Ülkemizde, halkınızın içinde böyle başka biri daha var mı? Hayır! En değme olanı en yüce değerleri iki dakikada satabilir. Büyük ilke çığırırken, her şey elden giderken bir damla gözyaşı döken ve kendini sorumlu hissedene var mı? Hayır. Yaşanılan işte budur. Çoğu bu esası unutarak PKK saflarında nura

ra yapıyor. Bu temel gerçeğin dışında bir yaklaşım la kendilerini bana satmak için numara yapıyorlar. Dediğim gibi, ben tek bir sözü ispatlamak için yaşıyorum. Herkes başka türlü yaşar, ben de böyle yaşadım, böyle de yaşayacağım. Kendimi aldatmadığımı dünya alem tanır. Verdiğim söz dahilinde yürüdüğümü herkes bilir. Kuşkusuz çoğu kişi bu temelde söz verir. Yalnız bunun tek bir şartı vardır: Başarmak. Onun için de kişiliğinizi kıyamet kadar yoğunlayacaksınız. Başarma sözü budur. O şeref, hep bu bağlamda anlam ifade edebilir.

Her zaman şunu söylerim: Sizler yanlış büyümüşsünüz, söze bağlılık durumunuz çok zayıftır. Kimse büyük başarıları önüne koymamış ve yaşamını bu temelde düzenlememiştir. Eğer düzenleme işini başaramazsanız, eskiyi hortlatırsınız. Sanırım ben bu anlamda onurluyum. Bir gerçeklik karşısında düşmanı da kudurtacak kadar işimin başındayım. Aynı şeyi siz söyleyemezsiniz. Ama dikkat edin: Bir görevle hakkını vermezseniz, unutmayın ki bu görevin en başında ben varım, henüz sağım ve sizlerin başındayım. Bu anlamda güvencemiz vardır. Uzun süreçler değerler lime lime olurken, kimin görevde ne olduğunu ve ne yaptığını da biliyoruz. Herhalde bile bile yalan söyleyecek veya gerçeği başka türlü gösterecek durumda olamam. Çünkü görevlerin amansız özelliği orta yeredir, insan aklının tanık olmadığı biçimde bizim ölümlümüzde duruyor. O açıdan kendinizi görevde başarılı kılmalısınız. Hiçbir şey yapamazsanız dahi, kendi tutarlılığınız konusunda başarılı olmanız gerekir.

Şu bir gerçektir: Çağımız sahtekarlık çağıdır, aldatmaca çağıdır. Bir anlamda kapitalist emperyalist egemenler bunu yapıyor. Fakat biz ona henüz teslim olmadık ya da her şeyimizle buna alet olmadık. En azından siz de bu iddiasınız. Sizin şu an kendinizi tanıdığınız özgürlük payı fazladır. Amaca yürürken ve görev başarmaya çalışırken enerjiniz ve anlayışınız yeterli midir, olanaklar değerlendiriliyor mu? Direkt ya da dolaylı kendi sahanızda olan her şeyi anlam vermiş misiniz? Bu konuda kendinizi ilme lime ediyor musunuz? Bağlılıklar sonuna kadar mıdır? İşte bu soruların cevapları sizde çok azdır. Bunun yerine bir keyiflik ya da köylü kurnazlığı almış başını gidiyor. Sizi alıştırma, alıştırma, hal-kının içinde değerlerle o kadar oynayanlar ve aslında hiçbir değerlin sahibi olamayanlar var ki, insan lanet ettiremek başka bir şey yapmadır. Fakat bunu görüp duyduktan sonra da, insanın durması ya da elinden bir şey gelmemesi imkansızdır.

Bütün bunları bunun için söylüyorum: Sizler güç yetiremeyenleri yaşıyorsunuz. Doğru sözle pratik yaşamınız arasında güçsüzlüğü, çaresizliği ve yönlemsizliği oynuyorsunuz. Bu şekilde kazanamazsınız. Bu arayı kapatmak için firtına koparmalısınız. Burada bir Deli Rüstem vardı, kendisinin şehit olduğunu duydu. Yanındakiler vurulunca kendisi de bağırıp çağırıyor ve sonunda şehit ediliyor. Aslında kaçsa kurtulabilir; ama kaçmamış, bağırması, çağırması. Bu iyi bir tavidir. Yani bu bir delinin gösterebileceği en namuslu tavidir. Birim imha oluyor. Namus ve değerlere bağlılık onu bağırıp çağırta biliyor. Siz onun kadar da bağırıp çağırıyor musunuz. Yanınızda dahi derya kadar değer gidiyor, ama siz kafanızı eğiyorsunuz. Şu açıdan bunu söylüyorum: Baktığınız uçurum var, bağırıp çağırın. Gücsüzlery veya diğer bir deyişle trajik durumda olanlar, kayıplar karşısında kıyamet kadar gözyaşı dökerler. Acıdır, ama kayıpların ancak büyük düvünerle kapatılabilir. Tabii diğer siz planlı hareketten söz ediyorsanız, Rüstem gibi bağırıp çağırma bu işlerin halledilemeyeceğini de bilmesiniz. Fakat planlı hareket adı altında bir şey olamaz gibi sorumsuzluğu yaşıyorsanız, suçluluk dereceniz hayli ilerler. Dolayısıyla bu söylenenleri boş sözler olarak değerlendirmeyin.

Herkes batakta bir durumu yaşarken, kendini iyi sanmak en kötü davranıştır. Ben böyle davranmadım. Ben kendi çalışmada her zaman ortak hareket etmeyi esas aldım. Hiçbir zaman ve hiçbir yerde arkadaşlarımla görevler konusunda zorlama ve onları daraltma gibi bir tutuma girmedim. Açtığımız bütün sahalar imkansızın başarılması temelinde kazanılmıştır. Bizim yol arkadaşlığımız böyledir. "Çok bağlıyız, çok anlıyoruz" diyorsunuz; fakat özellikle olup bitenleri göz önüne getirerek değerlendirdiğimizde, ortaya çıkan sonuç lafazanlık oluyor. Çok esaslı hatalar yapıyorsunuz, daha doğrusu hatalı yaklaşımlar yaşamınıza damgasını vuruyor. Bu konuda güç ve kudret sahibi değilsiniz. Zavalılığınız sizi her türlü hatayı yapmaya götürüyor. Siyasal hakimiyetinizin zayıflığı, örgüt pratiğine karşı zayıflığınız sizi mahvediyor. Düşünce yoğunluğu örgüte götürür. Düşündüğünüzü sanıyorsanız, ama eğer örgüte götürmüyorsa, ortada kendinizi aldatma var demektir. İşler üzerinde yoğunlaşın, başaramayacağınız hiçbir iş yoktur. Fakat sizde yoğunlaşma yoktur ya da kesintilidir, yoğunlaşmanız başka konular üzerinedir. O açıdan bu tip anormal hatalar ve aleyhte gelişmeler ortaya çıkıyor. Gerçekten çok acıdır. Kendi görevlerine bu kadar lakayt davrananlar, düşünce yoğunluğundan bu kadar uzak yaklaşanlar kişi özgürlüğünü yaşadıklarını sanıyorlar. Aslında bu büyük bir gaflettir. Fakat çoğunuzun bize dayanarak yaptığı ve yaşadığı budur. Bu durumda kaybeden elbette kişinin kendisi olur. Çünkü ben halem pozisyonumu tutmuşum ve mağlup olmamışım.

ket etmeyi esas aldım. Hiçbir zaman ve hiçbir yerde arkadaşlarımla görevler konusunda zorlama ve onları daraltma gibi bir tutuma girmedim. Açtığımız bütün sahalar imkansızın başarılması temelinde kazanılmıştır. Bizim yol arkadaşlığımız böyledir. "Çok bağlıyız, çok anlıyoruz" diyorsunuz; fakat özellikle olup bitenleri göz önüne getirerek değerlendirdiğimizde, ortaya çıkan sonuç lafazanlık oluyor. Çok esaslı hatalar yapıyorsunuz, daha doğrusu hatalı yaklaşımlar yaşamınıza damgasını vuruyor. Bu konuda güç ve kudret sahibi değilsiniz. Zavalılığınız sizi her türlü hatayı yapmaya götürüyor. Siyasal hakimiyetinizin zayıflığı, örgüt pratiğine karşı zayıflığınız sizi mahvediyor. Düşünce yoğunluğu örgüte götürür. Düşündüğünüzü sanıyorsanız, ama eğer örgüte götürmüyorsa, ortada kendinizi aldatma var demektir. İşler üzerinde yoğunlaşın, başaramayacağınız hiçbir iş yoktur. Fakat sizde yoğunlaşma yoktur ya da kesintilidir, yoğunlaşmanız başka konular üzerinedir. O açıdan bu tip anormal hatalar ve aleyhte gelişmeler ortaya çıkıyor. Gerçekten çok acıdır. Kendi görevlerine bu kadar lakayt davrananlar, düşünce yoğunluğundan bu kadar uzak yaklaşanlar kişi özgürlüğünü yaşadıklarını sanıyorlar. Aslında bu büyük bir gaflettir. Fakat çoğunuzun bize dayanarak yaptığı ve yaşadığı budur. Bu durumda kaybeden elbette kişinin kendisi olur. Çünkü ben halem pozisyonumu tutmuşum ve mağlup olmamışım.

Benim gerçeğim insanı ulusal ve sosyal bir gerçekliktir

Dersimiz adam olmaktır, yani devamının adanlabilecektir. O da belirttiğimiz gibi olur. Siz her şeyinizi ortaya koyarak adam olmaya niyet ettiniz. Öyleyse ben de onun anlamını böyle veriyorum ve şuna inanıyorum: Gençsiniz, yoğunlaşırsanız başarabilirsiniz. Başarmak imkansız değildir. Ama bu iş düzen, kendini verme ve pür dikkat olmayı ister. Benim gibi görevler karşısında tiril tiril titreyeceksiniz. Hatırlıyorum: Bir arkadaşım vardı, halime bakıp "ben senin yerinde olsam burada iki gün kalmam" diyordu. Sonuçta adam benim yaşadıklarıma tenezzül etmedi. Kısa bir süre sonra kendini yaşamaya başladı, kendi ölçülerini esas aldı, fakat sonuçta kötü yapmış oldu. Çünkü doğru olan ve sonuçta adam benim yaşamımdı. Ben yaşam karşısında tiril tiril titirken, o buna tenezzül bile etmedi. İşte sizin çoğunuzun durumu da biraz böyledir, yani kendinizi veremiyorsunuz.

Bütün bunları söylerken köle gibi hemen ucuz bağlılık gösterilerine girişmeyin. Bütün bunlar büyük özgürlük hamlesi içindir, günü ve fırsatı amansız değerlendirmek içindir. Bu aynı zamanda yaşam karşısında sorumlu olmak demektir. Düşünüyorum da, en yakınımdaki yardımcı böyle olursa, acaba siz ne yaparsınız? Bundan "büyük ağabeyimize daha iyi sarılalım" sonucunu çıkarmayın. Böyle göstermelik tutumlara girmek doğru olmaz. Fakat benim gerçeğimi de kavramalısınız. Benim gerçeğim insanlık gerçeğidir, yaşam gerçeğidir, sosyal gerçekliktir, sizin de öz gerçekliğinizdir. Kısaca, yaşamın diğer biçimlerine hiç değer vermeden bu gerçeği yaşırsanız, yaşamınız doğru çizgi temelindedir denilebilir. Bu gücünüz varsa size bravo derim, yoksa başaramazsınız. Bütün savaşımızın anlamı çizgi temelinde böyle yaşayabilmek, buna biraz uyum gücü gösterebilmektir.

Kendim için özel bir bağlılık istemiyorum. Benim bütün açıklamak istediğim hususlar, kendi iç tutarlılığınız, söz ve eylem gücü arasındaki tutarlılığı başarmanız sağlanamaz içindir. Benim fazla bağlılığa ihtiyacım yoktur, yani ben bir iki çocukla dahi gelebilirim. Ben onlara bakarım, onlar da bana baka-

"Dersimiz adam olmaktır, yani devamının adanlabilecektir. O da belirttiğimiz gibi olur. Siz her şeyinizi ortaya koyarak adam olmaya niyet ettiniz. Öyleyse ben de onun anlamını böyle veriyorum ve şuna inanıyorum: Gençsiniz, yoğunlaşırsanız başarabilirsiniz. Başarmak imkansız değildir. Ama bu iş düzen, kendini verme ve pür dikkat olmayı ister. Benim gibi görevler karşısında tiril tiril titreyeceksiniz. "

"Ortada asırlık yalanlar ve bir sahte Türkleştirme olayı var. Bütün yaşamlarını tehdit eden bir devrimle yaklaştığımızı fark ediyorlar. Bizim, "madem kardeşiz, binyıldır birlikteyiz diyorsunuz, o zaman gelin, bir kardeşiniz olarak sizinle bu sorunu konuşalım" biçimindeki politikamıza karşı, "olmaz, erörüst PKK ile örüşmeyiz" dediler. Çünkü böyle bir görüşmeye oturduklarında asırlık suçları ortaya çıkacak."

bilir. Ben onlara paydan bir şeyler veririm, onlar da benim bazı işlerimi görebilirler. Dolayısıyla bana bağlılıklarını bu temelde fazla ihtiyacım yoktur. Davayı geliştireceğimi de biliyorum. Bu toplulukla olmazsa başka bir toplulukla, bu yerde olmazsa başka bir yerde bunu gerçekleştirebilirim. Bu ispatlanmıştır. Fakat sizin bu temelde kendinizi düzenlemeye ihtiyacınız var. Bu temel derstir. Diğer tüm dersler bu temel dersin ışığı altında ele alınmalı ve bu dersi hayata geçirecek gücü vermelidir.

Özel savaş hükümetinin oldukça planlanmış ve organize bir biçimde birinci görev olarak bizi tasfiye etmek amacıyla uygulamalarını çeşitlendirek sonuç almaya çalıştığını çok açık olarak görüyoruz. Bugün karşımızda sanki bir hükümet değil, ideolojik ve siyasal birliği olan bir parti var ve tam bir taktik uyum halinde bize yöneliyorlar. Bu önemli bir gelişmedir. Daha önce bir hükümet başa geldiğinde, sırf hükümeti zor durumda bırakmak için birçok şey söylenirdi. Örneğin ordu, hükümeti beğenmezdi. "Polis ile jandarma arasında itirbatlar zayıf, diplomasi cephesi ile politika arasında uyum yok" vb şeyler söylenirdi. Şimdi bütün bunlar ortadan kaldırılmış, tek bir emir komuta merkezine bağlanmıştır. Özel savaş hükümetinin başı bugünlerde bizzat şunu söylüyor: "Dört ayımı esas itibarıyla bu meseleye verdim. Zorbela kontrolü elde tutuyorum. Neredeyse federasyona kadar gidecek." Bir diğeri ise, "anahtar kavram, üniter devlete ettiği ni açıkça gösteriyor. Bu hükümetin destekçilerine bakalım; işçi sendikaları, yani DISK ve Türk-İş, "hükümetin terörizme karşı mücadelesini sonuna kadar destekliyoruz" diyorlar. Devletin başından, sağısından solcusuna, büyüğünden küçüğüne kadar hepsi "teröre karşı tek kütle, tek ses halindeyiz" diyor. Kısaca, üniversitesinden diyanetine, muhalefet partisinden iktidar partisine kadar hepsi aynı noktalarla birleşiyor. Aslında bu, bir ulusal veya toplumsal konsensüs dedikleri durumdan daha fazlasını ifade ediyor.

Bir Türkleştirme ilkesi vardır, buna Türkifikasyon diyorlar. Bu gerektiğinde ve çıkarı elverdiğinde, kendi komünist gibi gösterip alısından faşizme de ulaşır. Yeter ki, Türkifikasyona hizmet etsin. Hiçbir ulusta bu kadar şovenizm yoktur. Karşımızdaki şovenizmi görmeden, yani Türkleştirme veya Türklük duygusunu bu biçimiyle değerlendirmeden sorunları doğru anlayamayız. Demirel'i tahlil etmek istersek, bana göre bu çok basittir. Bu adamın nasıl başbakan olduğu, nasıl bir siyasal kişiliğinin olduğu o kadar önemli değildir. Yalnız tüm gücüne, o iri gövdesi ve tecrübesiyle bir koordinasyon görevi yürütmek istiyor. Tek bir ülkü veya Türklükte en aşırı şovenizmin başarısı için bunu yapıyor. Hedefi, 21. yüzyılda büyük bir Türklük dünyası yaratmaktır. 20. yüzyıl başında da böyle bir Türklük, bir Turancılık ilkesi vardı. Bu ilke uğruna bazı halklar yer olup gitti; örneğin Anadolu bir halklar mozaiği, ancak hepsini yuttular. Bu ilke bize uygulandığında, en eski bir halk olmamıza rağmen insanlıktan çıktık. Şimdi son bir çabayla bu ilkeye işlerlik kazandırmak istiyorlar. O açıdan adeta "aramızda hiç sızmaz" diyorlar. Demirel ve İnönü ayrı partilerdenmiş. Ecevit ile Türkeş farklı düşünüyörlarmış, hatta dolaylı izdüşümlerini de sayabiliriz; bu hiç önemli değildir. Hepsini bize karşı söz ve eylem birliği içindedir.

Gazetede gözüme çarptı: İki haberin birinde "Kürtler dışarı", diğlerinde ise "şefkatimizle yaşayabilirsin" diyorlardı. Bu öyle bir şefkat ki, adamı iki dakikada kucağına felç eder. Korkunç bir şefkat! Bu şefkat üzerine romanlar yazılmalıdır. Cizre'ye

şefkat, Şırnak'a şefkat dillere destandır ve dünya bunlara gülüyor: Bu Türk önderleri bu kadar mı sersemleşti? Her tarafı kan, top, uçak ve bir sürü özel timle çevirmiş, her tarafı zırha büründürmüşler, daha sonra "halka şefkat" diyorlar. İçişleri Bakanı çocuğu çağırıp "nasılın?" diye soruyor, ardından da "asker ve polis ağabeylerini sev" diyor. Sevgi anlayışına, şefkat anlayışına bakın! PKK yararlannmasın diye, "aramızda en utacak bir çelişki görünmeyecek" diyorlar. Böylece ruhta, düşünce ve tavırda birlik sağlanıyor. Örneğin bir Almanya'ya karşı gösterilen tavır biliniyor. Almanya, "Hitler'in yaptıklarından utanç duyuyoruz. Bizim utanç duyduğumuz Hitler'i bile aratmayacak biçimde bu halka karşı ne diye böyle yöneliyorsunuz?" biçiminde bir tepki gösterdi. Kaldı ki, Almanya yüz elli yıldır bu politikayı ve sahiplerini ayakta tutan temel güçtür. Bismarck ve Moltke'den başlar, en son NATO Genel Sekreteri Manfred Wörner'e kadar Türklüğü korumaktan başka düşündükleri ve yaptıkları bir şey yoktur. "Sadece yaptıklarınız Hitler'i anımsatıyor, buna gerek de yoktur. Yani biraz daha yumuşak davranın. Terörüst PKK'yi yine vurun, bu hakkınızdır, fakat biraz daha dikkat edin" diyorlar. Buna karşılık, "vay sen misin bunu söyleyen gavur Hans, Türk düşmanı Alman, paralarımızı Alman bankalarından çekelim" diyerek, bir histeri krizi biçiminde yargara koparmaya başladılar. Almanlar biraz çekindi ve ardından kısmen geri adım atıldılar.

Yine Amerika'yı sıkıştırıyorlar: "Türk doğrudur, doğru yapar, sonuna kadar Türk'ün yanındayız biçiminde demec verin" diyorlar. ABD Genelkurmayı, Dışişleri Bakanı, Bush ve parlamenterler TC'yi destekleyerek "iyi tavır" diyorlar. Aslında bir çocuk bile kendini bu kadar avundurmamalı veya bu kadar destek istememelidir. Halbuki bizim onlar karşısında taş çatlasa kendimizi biraz ayakta tutmaya çalışsan bir gücümüz, bir direnişimiz var. Neden bu kadar ürüyor ve bu kadar gürlütlü koparıyorlar? Sanıyorum bu derin bir suçluluk duygusundan kaynaklanıyor. Çünkü bizim hareketimizin bir hesap sorma tarzı var. Nasıl kendisine hesap soruyorsa, karşısındakine de bir hesap sorma tarzı var. İşte bu onları çok ürktüyor. Hareketimiz başkanı kazanıp karşlarına dikildikçe adeta karabasanan basıyor, "olamaz" diyorlar. Bu çok önemlidir. Böyle bir Türkifikasyon, Türk şovenizminin karşısına PKK biçiminde hesap sorucu olarak çıkmak çok önemlidir.

Biz. Emrenler ya da Rumlar gibi değil. Onları "vurun gavura" adı altında ezmeyi başardılar. Fakat bizim hareketimizin düzenlenişine bağlıdır. Biz Araplar gibi de değiliz. Aslında sorunu ilginç ve can alıcı bir yerinden yakaladık. Ortada asırlık yalanlar ve bir sahte Türkleştirme olayı var. Dolayısıyla bütün yaşamlarını tehdit eden biçimde bir devrimle yaklaştığımızı fark ediyorlar. Bizim, "madem kardeşiz, binyıldır birlikteyiz, ayrımcı gayrimiz çok diyorsunuz, o zaman gelin, bir kardeşiniz olarak sizinle bu sorunu konuşalım" biçimindeki politikamıza karşı, "olmaz, terörüst PKK ile örüşmeyiz" dediler. Çünkü böyle bir görüşmeye oturduklarında asırlık suçları ortaya çıkacak. Bu nedenle ağzlarında sakız gibi çiğnedikleri tek laf "terör, terör'dür. İyi ki Amerika bu terör kavramını icat etmiş, sarlı ha sarlı!

Türk devleti bütün imkanlarını PKK'nin tasfiyesi için kullanıyor

Bugünlerde Türk İçişleri Bakanı Suriye'ye gidecek. Hem de büyük vesikalelerle gidecek, tehlikeli yerinde tespit edip tavrı iletilecektir. Suriye gibi her şeye çok dikkat eden, en küçük bir adımı bile çok planlı atan bir devlete öyle ölçülerle geliyor ki, sanki bunlar hiçbir şeyi bilmiyorlar,

yaptıklarının ne olup ne olmadığını kestiremiyorlar. Akıl öğretmekten tutalım tehdide kadar her türlü yaklaşım var. Zaten sık sık "huduttan her an şöyle girer, şuradan şöyle vururuz" biçiminde tehditler de savuruyorlar. Şu bir gerçektir ki, bu bizim ilişki biçimimize politik bir yaklaşım değildir. Düşmanları bile olsak, insanın bizim gerçeğimize bakarak böyle bir düşmanlık yapması makul olamaz, ama o yapıyor. Bütün bunlar son günlerde içine girdikleri, fakat fazla tatmin olmadıkları uygulamalar oluyor.

İlginc olan ve yeni diyebileceğimiz bir uygulama daha var. Tam da Türk kahramanlığına has bir şey, ama sonunda kendini aldatmaya ve ciddiyetine ne kadar inandığına iyi bir örnektir. "Kürt partisi kurulmalı" diyorlar. Birisi yarım ağızla "kurulabilir" derken, diğeri "hata yapıldı, olmaması gerekir" diyor. Sözüm ona politika yapıyorlar. Yani bu kadar içeriksiz ve ürkekler. Madem bir şeyi halletmek istiyorsun, madem bu kadar katı bir politikanın sahibiydin; peki, neden bu ürkeklik ve ikirciklik? Bu ürkeklik, "acaba PKK'yi zayıflatıyor mu, zayıflatmıyor mu" biçimindeki bir yaklaşımın ürünüdür.

Aslında bazı uşakları yeniden dillendirmek istiyorlar. Dikkat çeken bir politika da şudur: "Tamam, Kürt kimliğine evet dedik. O zaman PKK karşıtları neden hiç ses çıkarmıyorlar?" Açık ki, Kürt partisinin icazeti için tek bir istek var: Yeter ki bu sahte Kürtler, PKK'ye karşı seslerini çıkarsınlar. Bu çok açıktır. Amaç tamamen bu bir yığın sahte Kürt, PKK karşıtlığı yapın, "PKK'nin baskısından bunaldık" desin.

Bazı ajan Kürtler var, "devletten daha fazla PKK bizi bastırıyor" diyorlar. Bunlardan birkaçı da parlamentodadır. Aslında bunlar ipliği pazara çıkmış olan kişilerdir. Burjuva basını durmadan körüklüyor, "PKK'nin baskı ve şiddet politikası dikkate alınmalıdır" diyor. Sabah, Milliyet ve Zaman gibi gazetelerin hepsi aynı tel-den çalışıyor. Sözüm ona ne kadar anti PKK'cilik varsa onu araştırıyorlar. Dini kesim dini kullanıyor, "gavur PKK, dinsiz, komünist PKK" diye yaygara koparıyor. Aslında bunları yapan hep aynı devlettir. Politika şudur: Ne kadar karşı çıkarabilirsen, o kadar güçlü karşı çıkılır. Karşımıza çıkardıkları İslami Cihat ve Hizbullah örgütleri de sözüm ona allah ve cihat için savaşıyorlar. Bilmeyenler ve tanımayanlar da "cihat uğruna ne kadar iyi savaşıyorlar" diye aldanacaklar. Şu bir gerçektir: Bunların hepsi devletin maaşlı adamlarıdır. Bunların islamla da alakaları yoktur. Kurtarmak istedikleri tek şey, Türki-fikasyon ya da Türklüktür. Geri halkın duygularını istismar etmek için dini kullanıp, bir küçük parça da düşse kardır mantığıyla hareket ediyorlar.

Komünisti de –tabii komünistlik adına ayakta kalan bir şey varsa– konuşturuyorlar. TKP ocağında neyi kaydattıkları bilinmektedir. En büyük yasaklama orada tıttırıldı. "Komünizme göre asla PKK türü bir şey olamaz, örgütlenmesi de eylemi de olamaz" diyorlar. Diğeri sözüm ona allahın partisidir; bu da "allaha göre bu olmaz" diyor. Bunlara sormak gerekir: Allaha göre bu kadar Türklük, Moskova'ya göre bu kadar Türk komünisti oluyor da, işne ucu kadar bir Kürtlük niye olmasın? Şovenizm "olmaz" diyor. Türk şovenizminin büyüklüğü buradadır. En değme devrimcisi bile "PKK ayrı örgütlenemez" diyor. Neden ayrı örgütlenmesin, eylem mi gelişmiyor? Aslında her şey çok açık, çünkü kendi devletine ve ulusuna zarar verecek. Eğer o değme devrimciler burjuva ulusçuluğuna, burjuva devletine karşı olsaydılar, durumlar daha değişik olurdu. Çok iyi görüyorlar ki, PKK her gün bu burjuva ulusçuluğuna ve burjuva devletine darbe üstüne darbe vuruyor. Neden bir tanesi bravo deyip alkışlamıyor? Çünkü onlar hakim ulus şovenizminin bir tutsağıdır. İdeolojisi farklıymış, Lenin şöyle söylemiş, Stalin şöyle belirtmiş; bunların hepsi lafı güzaftır. Faşist devlet var, burjuva devlet var ve bu yıkılıyor. Öyleyse sen alkış ça-

lacaksın. Devrimciliğin özü işte budur.

Bütün bunlar bir gerçektir. Ben devletin resmi ağzını bir tarafa itiyorum. Onlar zaten yüzde yüz birlik içindeler. "Acaba Kürtlükle biraz oynasak nasıl olur?" diyorlar. 1920'lerde de sahte komünist partisini kurdular ve komünizmle oynadılar. Liderlerini aldatıp boğdular ve komünistler bir daha da kendilerine gelemediler. "Aynı numarayı Kürtlüğe ya da PKK'ye karşı yapamaz mıyız?" diye düşünüyorlar. Öte yandan imha sonuna kadar yürürlükte kalmaya devam ediyor. Zaten kendileri de "kökünü kazıyacağız" diyorlardı. Ama şimdi "kök kazıma ile birlikte sahtesi de işe yarayabilir" diyorlar, tıpkı komünistleri imha ettikleri gibi. Yani bunlar "Kürt partisi, Kürt kimliği, Kürt enstitüsü vs türünden tartışmalar zarar verecek mi, vermeyecek mi?" çerçevesinde gündeme getirilen politikalar. Niyete bakıp gerçeği anlayın. Bu niyetin, bu kadar açık ve pervasız yaklaşımın Kürt partisiyle, Kürt kimliğiyle, insan hakları ve demokrasiyle ne alakası var? Bunun bir taktik olduğunu en gözü kara insan bile bu kadar açık söyleyemez; en

verseler ne olur, vermeseler ne olur? Fakat şu çok açıktır: Kürt kitlesini TC'nin insafına terk edersen, sevdası da, ihaneti de seni yakar. Yani kendilerinin ifade ettiği "şefkat politikası" dehşet politikasından daha tehlikelidir. Dehşet politikası da bütün aleme örnektir.

Kürt partisinin gündeme gelmesiyle birlikte ilginç Kürt tipleri de ortaya çıkacak, soyları birçok Kürt de ortaya çıkacak. Bunları iyi tanıyalım. Osmanlı kabadayısı halklara ne yapardı? Kılıcını çeker ve baskı altına aldığı halklara adeta kadınlaşmayı dayatırdı. Bu oldukça yaygındır. Boynu kılıç altında olan halkların kadınlaşmaktan başka seçeneği de yoktur. Bu bir Osmanlı kanunudur. Bu rejim de bu kanunu Osmanlı'dan miras almıştır. Her ne kadar cumhuriyet kanunları deniyorsa da, özü Osmanlı kanunlarıdır. Kürtler bu kanunların altında yeniçerinin yere yatırdığı bir yatalak kadın durumuna getirilmiştir. "Biraz çağdaşlaşacağız ve Paris Şart'ına göre kendimizi giydireceğiz" diyorlar, Paris'e göre, Paris'teki modaya göre giyinecekler. Tabii Osmanlı görüntüsünü de silmek gerekir. Dolayı-

Demirel iyi bir koordinatördür, dersini iyi almıştır. ABD'siyle, pašalarıyla, Özal'ıyla, İnönü'süyle, Türkeş'ıyla, Ecevit'ıyla, Erbakan'ıyla işi çok iyi götürüyor. Yavaş yavaş el uzatılması gereken ne varsa "iyi yaparım" diyor. Zaten midesi şişkin olduğu için hepsini kabul eder. Bunun yanında sahte ve ucube Kürtlüğü de biraz beslemek isteyecek, bu şekilde gidebileceği kadar gidecektir. Fakat bu politikaların yaşam bulması çok zordur. Halkımız, özellikle parti terbiyesini alan kesimler, bu konuda tutarlıdır, dolayısıyla aldanmaları imkansızdır. Bizim eğittiğimiz, bizi tanıyan halk açısından bu aldatmacaların fazla bir anlamı yoktur. Parti içinde de bu politikaya yatmak isteyen bazı düşkünler çıkabilir, fakat bir bütün olarak partiyi bu politikaya yatırmak zordur. Yine geleneksel işbirlikçileri süsleyip püsleyerek ortaya salmak daha da rezalettir ve gelişmemize yol açar. Bunlar devlet açısından tam bir çıkmaz durumunu ifade ediyor.

Bugün, büyük terörizmi hükümetin kendisi uyguluyor. Şiddet politikasıyla elinden geleni ardına koymadan direnişimizi imhayla sonuçlandırmak istiyor.

azından bunu biraz üsluplu yapar ya da uluslararası kamuoyunda hiç olmazsa müttefiklerini biraz zora sokmayacak bir biçimde yapar.

Bu politikaların bir parçası olarak Barzani ve Talabani'yi Ankara'ya çağırdılar. Kendilerine otellerin en iyisini verdiler, tedavi ettirdiler, lüks içinde yaşatmaya çalıştılar. Yeter ki PKK aleyhinde iki satır ihanet mektupları yazsınlar, birkaç tane demec patlatsınlar. Karşılığında ise milyonlarca dolar harcadılar. Birine beş milyon, diğerine on beş milyon dolar verdiler, "arkası da gelir" diyorlar.

Kürt kelimesi televizyonda, radyoda ve basında bol bol dile geliyor. Şimdi sıra Kürt partisine geldi. Kürt partisi derken, tabii HEP'i de göz ardı edemeyiz. Bir yandan "vay, HEP talimatı Bekaa'dan alıyor" diye. Yaygara koparıyor, bir yandan "fazla yüklenmeye gerek yok, HEP'i çekebiliriz" diyorlar. Tamamen aynı politikadır. Yani bir yandan korkut, bir yandan parayı göster ve böylece böl, parçala ve yönet!

Babasının oğlu İnönü, kelimeleri ağzında yutarak "kurulabilir" diyor. Aslında babasının has oğlu taktik yapıyor: "Eğer PKK'ye zarar verirse, cümlelerin ikinci yarısını ondan sonra tamamlarım; yok, eğer birinci yarısı zarar vermediyse, lafımı geri alırım" diye düşünüyor. Olur da, bu kadar olmaz. Bunda kesinlikle samimiyet yoktur. Ez, imha et, ama bunun adını koy. Onda böylesi bir tutarlılık bile yoktur. Şimdi bu parti kurulsa ne olur, kurulmasa ne olur? TC yasaları izin verse ne olur, vermese ne olur? PKK'ye izin

siyla ayağının altındaki yatalak Kürt'ü biraz süslemek gerekiyor. Kürt'e şimdi bir elbise giydiriyorlar; "Kürt, sen ne kadar güzelsin, şimdi iyi Kürtsün; sana eskiden öyle yaptığımıza bakma, aslında seni çok seviyorum, sana aşkıttım. Kalk partileş, unutmak kimliğin de var!" diyorlar. Şimdiki politika Fatih Sultan Mehmet'in Sırp prensine yaptığı gibidir. Şimdi böyle Kürt de var, böyle düşkün Kürt de ortaya çıkmıştır, oynamaya ve kıvırmaya çalışıyor. "PKK bana baskı uyguluyor, ölüm kararımı alıyor" diye yaygara koparıyor. Bu düşkün tipe, biraz ayağını denk al, zaten biz iyi vuramıyoruz, ama senin gibilerini öyle bir güzel vuracağız ki, sen bile şaşacaksın diyeceksin. Asırlık lanetli bütün özellikleri yaşatan sen değil misin? İhanetin bütün çirkeflliğini adeta bir mikrop gibi etrafa yayan sen değil misin?

Başarıyı kendinize yedirebilmelisiniz

Şimdi devlet de bunları biliyor ve des-teklıyor. Tabii PKK'ye karşı çıkma temelde "Kürtlük yap" diye adeta rica ediyor. Zaten hepsini korumaya almış, ruhsatlı silah, para vb vermiş. İşte son dönemdeki Kürtlük politikasının anlamı budur. Yatalak Kürt'ü biraz süsleyip Kürtlük adına dolandırmak istiyorlar. Hayatiyet bulacağını sanmıyorum, ama bunun çok iğrenç bir politika olduğu da açıktır. Bu uygulamalar Demirel'in koordinatörlüğünde daha da çeşitlendirilerek sürdürülecektir.

Fakat hareketimizin düzenleniş şekli böyle kolay imhalk bir duruma fırsat vermiyor. PKK Önderliği, onun düzenleniş ve yürütülüş tarzı, hükümetin koordinatörlüğünde özel savaşın kısa sürede başarıya gitmesine kesinlikle fırsat vermiyor. Dolayısıyla hükümet giderek zayıflamaya doğru gidecektir. Bu politikaların tersi sonuçlar getireceği daha şimdiden ortaya çıkıyor. Bu kadar çağa, halka, gerçeklere karşı bir şovenizmin fazla başarılı olma şansı yoktur. Esas başarısızlığını da bu çağ dışı tutumda bulacaktır. Bizim mücadelemiz bu işi açığa çıkarmaya devam edecektir. Esas itibarıyla doğruluğu oranında parti siyaseti, sıradan bir uygulamayla bile şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da önemli sonuçlar yaratmaya adaydır. Savaşır, savaşta her şey olabilir, fakat çok anormal durumlar olmazsa, bu denge durumunda bile kazanma imkanı fazladır. Mevcut dengeler altında yürüttüğümüz siyaset bile bu politikayı yenilgiye götürebilir. Parti gerçeğimiz, partimizin geliştirdiği sistemli siyasetin belirtileri daha şimdiden ortaya çıkarmıştır ki, partimiz bu politikayı boşa çıkarmada ve kendi politikasını üstün bir başarıyla yaşama geçirmede gerçek söz sahibidir. Belirleyici güç partimiz olacaktır.

Bunun için başlangıçtan itibaren partimizin bu politikasına güç veren çalışmaların özellikleri üzerinde özenle duruyoruz. Bu politikayı yaşama geçirecek savaşçı ve militanın tanımını bunun için yapıyoruz. Neye karşı, nasıl bir politika ve sava-

şın yürütüldüğü çok açıktır. Fakat bunları mutlak anlamda karşı durulması gereken düşman uygulamaları için belirtiyoruz. Bundan katbekat daha fazla başarı bizim hakkımızdır ve bunu ancak çabalarımız sağlayabilir. Düşman daha da geliştireceği uygulamalarla ne yaparsa yapsın, bu tanımlanan kişilik çerçevesinde düzeye, amaçlara, başarı araçlarına ve yöntemlerine yüklenirsek, şimdiye kadar bir türlü inanmadığımız, ama ispatlanmış bir gerçeklik olan başarıları kesinleştirebiliriz.

Halkımız ve sizler başarıyı kendinize yediremiyorsunuz. Fakat başarı ispatlanmış. Bunu daha da özümseyip kendinizi inandırırırsanız, kesinleşmiş veya nihai başarıya doğru gitmek işten bile değildir. İnanmak kadar, yapılış tarzına düzen vermek artık zor değildir. O kadar güç sahibi bir devletin düştüğü trajikomik ve rezil duruma bakın: Şimdiye kadar ona karşı nasıl başarı sağlandıysa, bu aşamadan sonra da içine girilecek sağlam yürüyüş kesin sonuç alır. Bizim büyük kavgamız bu çerçevede dahilindedir, bu kavga gereklidir ve her şeyden önce gelir. Eğer bir taraf insanlığın ucubesi gibi bir durumu habire dayatırsa, "tarihte böyle yaptım, vahşeti böyle yaptım, barbarlığı böyle yaptım ve en son sana da bunu yapacağım" derse, sen de ben biraz insani olacağım, insan olarak ayakta kalacağım diyeceksin. Kendi ismimize, kendi doğduğumuz harabeye de mi sahip çıkamayacağız? Bir hayvanı bile susturmak istesiniz, çıkardığı ses düzenini bozabilir misiniz? Hayvan ölür de kabul etmez ve mutlaka o sesi çıkarır. Biz insan olacağız, onlar ise sesimizi ve tepkimizi hiçbir güçle karşılaşmadan değiştirecekler ve kendilerine dönüştürecekler. Bu kabul edilemez.

Ben sık sık size kendi tecrübelerimi özetliyorum. En zayıf ve en iddiasız bir kişi biçiminde çıkışlar yapmama rağmen eğer bu güce ulaşabilmişsem veya bu gücü gösterebiliyorsam, herkes benden daha fazlasını yapar. Bunun doğru olduğu şimdi kesin bir biçimde kabul görüyor. Yaşam doğrultusu budur. Çılgınlar gibi ardına bakmadan her şeyi bırakmanın insan lügatında yeri yoktur. Bu açıdan gücümüzü bu insanlık dışı gidişata karşı çok basit ve sıradan da olsa verdiğimiz mücadelede buluyoruz. Her şeye amansız değer vererek ancak yürünebileceğini de göstermişiz. Biz böyle yaparsak, bu işte başarılı oluruz. Karşı taraf eğer hala ağzından düşürmediği "demokratik açılım, siyasal hal yolları, terörün olmadığı bir toplum düzeni, vb" şeyler istiyorsa korkmasın, iki adım beriyegelsin. Ama o bütün bu yüce sıfatların ardına sığınarak bizi bitireceğini sanıyor. Kendini de, halkını da aldatıyor. Fakat beni ya da benim sorumluluk sahama da olan hiç kimseyi aldatamaz.

Bir kez daha vurguluyorum: Bizim savaşımızın özü budur. Başlarken de böyleydik, şimdi de böyleyiz. Karşı tarafın kendi kör şiddet ve imha politikasında santim kadar bir değişiklik olmadıkça, politikası taktik ve tasfiyeye hizmet temeline de oldukça, biz çok daha sıkı duracağız, çok daha sıkı eleyeceğiz, sıkı ölçüp biçeceğiz; bu temelde direnme ve başarıya gücümüzü sağlama alacağız.

Sizler de her gün düşünün, tartışın, eğitilin ve örgütlenin; çok çeşitli biçimlerde savaş ve eylem imkanlarını gündemimizden eksik etmeyin. Bu tarzda bir mücadelenin içinde başarılı yürümeyi imkan dahiline koyun. Görüyorsunuz ki, bu sadece bir Kürtlük sorunu değil, vazgeçilmez bir insani sorundur. Yaşamak isteyen biri yaşamı bu temelde değerlendirebilir; yaşama hakkını verir ve yaşar. Bu da benim için değil, kendiniz içindir. Benim çabalarım benim yaşamım, sizin çabalarınız ise sizin yaşamınız içindir. Böyle de olmalıdır. Bu halk da çabalarını birleştirsın ve bir halk olarak adına yaraşır bir biçimde çağdaş, kardeşçe ve onurluca yaşamayı bilsin.

PKK Yeniden Yapılanma Kongresi Kararları

İDEOLOJİK MÜCADELEYE İLİŞKİN

İdeolojik mücadele, bir toplumun çıkarlarını koruma ve karşıt saldırılara karşı kendini savunmanın en temel çalışmasıdır. Nasıl ki Sümer rahipleri şahsında ideolojik egemenlikle insanlık, köleliğinin zincirleri içine sokulmuşsa, yine ideolojik mücadeleyle her türlü köleliğin ve sömürünün kaldırılması sağlanabilir. Doğru politika ve pratikleşme, doğru bir ideolojik çalışma ve mücadeleyle mümkündür. Önderliğimizin **“düşüncesi bizim olmayanın, pratiği de bizim olmaz”** sözü bu gerçeğin yalın ifadesidir. Hareketimizin tarihinde ortaya çıkan tüm politik, pratik sapmaların temelinde ideolojik yetersizlik ve kaymalar vardır.

Politika ve pratikte büyük iddia sahiplerinin kapsamlı bir ideolojik çalışma ve mücadele içinde olması zorunludur. Önderliğimizin uluslararası kompo sonrası İmralı’da geliştirdiği çözümlemeler, özgürlük ve demokrasi mücadelesinde yapılmış en büyük hamlelerdir. Önderliğimiz, politika ve pratikleşmedeki iddiasını bu çerçevede ortaya koymuştur.

Şu anda insanlığın en ileri ideolojisi

elimize verilmiş durumdadır. Bu ideoloji, güçlü bir mücadele aracına dönüştürülürse, her türlü saldırıya karşı kendimizi korumamız ve her alanda kazanmamız mümkündür. En güçlü ve avantajlı yanımız ideoloji olduğuna göre, buradan yüklenmemiz ve sonuç almamız gerekir. Şu anda Önderliğimiz ve hareketimize karşı çok yönlü ve yoğun bir ideolojik saldırı dalgası altındayız. Bununla esas olarak da halkımız ve hareketimiz, Önderliğin ideolojisinden koparılmaya çalışılmaktadır. İhanetçiler ve kaçkınlar şahsında, karalama kampanyaları yürütülmektedir. İdeolojimizi saptırdıkları takdirde, hareketimizin teslim olacağı düşünülmektedir. İhanet pratiği bunun kanıtıdır.

Hareketimizin ve halkımızın burjuva liberal ve milliyetçi bir ideolojik kuşatma altına alınmak istendiği görülmektedir. ABD’nin Irak’a müdahalesi ve milliyetçilerin siyasi ve ekonomik bazı imkanlara kavuşması temelinde bu saldırı yürütülmektedir. Bu saldırıların belirli bir etkisinin olduğunu söylemek mümkündür. İlk önce ideolojik değerlerimiz muğlaklaştırılmak, sonra da yerine bur-

juva liberalizmi ve milliyetçilik ikame edilmek istenmektedir.

Hareketimizin çok şiddetli bir ideolojik saldırıya muhatap olması, alternatif bir ideolojik sistem olmamızdan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle ideolojik mücadeleyi ve onun pratikleşme biçimini anbean yürütmemiz ve gözetmemiz gerekmektedir. Her alanda yaşanan boşluklar telafi edilebilir, ancak ideolojik alan boşluk içinde bırakılamaz, anında başka bir ideolojik değerle yeri doldurulur.

Önderliğimizin ideolojik mücadeleyi süreklileştirmesi ve güçlü tutması bu gerçekliğimizle ilgilidir. İdeolojik alanda bir gevşeme yıkımla sonuçlanır. Nitekim Önderliğimizin “en zor duruş, ideolojik duruştur” demesi bu gerçeği ifade etmektedir. İdeolojik çalışmada Bir Halkı Savunmak adlı eser başta olmak üzere, Önderlik çözümlemelerini esas almak, bunu tüm PKK kadrolarının, halkımızın ve insanlığın doğrultusu haline getirmek ideolojik çalışmalarımızın temelidir. Bu çalışma güçlü yapılsa dıştan gelen ideolojik saldırılara da en güçlü cevap verilmiş olur.

Çağımızın bilişim ve iletişim çağı olduğu dikkate alınırsa, bu çalışmanın zengin araçlar ve yoğun biçimde yapılması başarı için şarttır.

Bu temelde,

1- Küresel sermaye sisteminin ideolojisiyleştiren ve kendi ideolojisini hakim kılmayı hedefleyen hegemonyacı düşüncel ve psikolojik saldırılarına karşı çok yönlü ve etkin mücadele yürütür.

2- En son küresel kapitalist devletçi toplum olarak ortaya çıkan hegemon sistemin devletçi, iktidarcı, şiddeti esas alan, milliyetçiliğe ve erkek egemenliğine dayanan paradigmasını Önderlik çizgisi temelinde eleştiren ve mahkum eden bir ideolojik mücadelenin yürütülmesini esas alır.

3- Kürdistan üzerinde egemenlik sürdüren statükocu güçlerden kaynaklanan inkarcı, asimilasyoncu, ırkçı ve şoven milliyetçi, sosyal şoven vb düşüncelere karşı aktif mücadele eder.

4- Kürdistan’ın bölünmüşlüğünden ve feodal burjuva Kürt egemen sınıfından kaynaklanan milliyetçi, işbirlikçi ve teslimiyetçi, parçacı ve bölgeci, aileci ve aşı-

retçi anlayışlara karşı aktif mücadele edilerek toplum içinde yurtseverlik ve özgürlük bilincini geliştirir.

5- Hareketimize dayatılan, dış ve iç gericiğe dayanan teslimiyet ve ihanete, provokatif tasfiyecı anlayışlara, yıkıcı, bozguncu, çeteci ve kaçırııcı eğilimlere karşı Önderlik çizgisini sahiplenme ve parti birliğini koruma temelinde çok yönlü ve etkin bir ideolojik siyasi mücadeleyi yürütür.

6- Tasfiyeciliğe karşı aktif mücadele etmeyen ve Önderlik çizgisini doğru sahiplenip başarıyla pratikleştirmeyen her türlü orta yolcu, pasif, tutucu, bireyci vb anlayış ve tutuma, sağ ve ‘sol’ eğilime karşı etkin mücadele eder.

7- Parti içinde sınıf ve cins mücadelesine dayalı ideolojik mücadeleyi ve bunu gerçekleştiren eleştiri ve özeleştiriye sürekli kılar.

8- Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını ve Apocu çizgiyi parti ve hareket içinde hakim kılan ve demokratik toplumsal hareketi bu temelde yönlendiren bir propaganda ve ajitasyon çalışmasını yürütür.

Kadın örgütlülüğüne ilişkin

Toplumsal dönüşümün ve demokratikleşmenin temel gücünü kadın özgürlük mücadelesi oluşturmaktadır. Kadın özgürlüğü, toplumsal cinsiyetçiliğin özgülleştirilmesinden hareketle, toplumsal ve tarihsel bir çözümlemeye tabi tutulmalıdır. İdeolojik anlamda kadın, erkeğin iktidarcı egemen zihniyetine karşı özgürlükçü, doğasal zihniyetini yetkin kılarak kendine içertilmiş kölelikle mücadeleyi çok daha kapsamlı vermelidir. Genel toplumsal eşitlik ve özgürlük kadın için direkt özgürlük, eşitlik olmayabilir. Bunun için kadının geliştireceği özgün çaba ve örgütlülük düzeyi, her alan açısından genel mücadelenin bir ön koşulunu oluşturmaktadır. Demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasının ruhunu, tarzını, temposunu yakalamak, mücadele araçlarını geliştirmek, ideolojik derinliği özgür kadın kimliğine yedirerek kendini ve örgütlülüğünü doğru tanımlamak büyük önem taşımaktadır.

Bu açıdan Kadın özgürlük hareketi, Önderliğimizin büyük çabalarıyla birçok kazanım ve değer ortaya çıkarmıştır. Onurlu bir yaşamın soluğu, özgülleşmenin somut ifadesi olan Beritan, Zilan ve Şilan yoldaşlarının şahsındaki şehit gerçekliğimiz, yine yaratılan mevcut örgütlülük düzeyi, birikim ve tecrübe bunun en büyük göstergesidir. Ancak böylesi büyük bir değerler toplamının yanında kadın hareketinin yaşadığı yarılgılar ve yetmezlikler mücadelenin istenilen düzeye ulaşması önünde engel olmuştur. Hakim erkek zihniyetinden kurtulamayan, örgütü erkek ve kadınlar içinde kurulan dengelerle daraltan, parçalayan, hedefte belirsizleştiren, cins ve sınıf mücadelesini liberalize eden bir gerçeklikle de karşı karşıya gelinmiştir.

Bunlar karşısında kadın için “özgürlükte ısrar” vazgeçilmezdir. Bulunduğu her alanda özgün örgütlülüğünü yaratan kadın, PKK içinde de özgücüne dayanarak, özgün

örgütlülüğü temelinde mücadelenin her alanına kadın kimliği ve rengini taşıyacaktır. Kadın kurtuluş ideolojisi temelleri üzerinden yaratılan örgütlülüğün güçlendirilmesi, mücadeleyi başarıya götürecektir. Tüm uygarlık süreçlerinin kahrını çeken, ihanetlere uğrayan ve buna karşı direngen yapısıyla direnişçiliğini her anlamda sürdüren kadının tanrıça erdemliliği, melek saflığı ve Afrodit güzelliğiyle oluşturacağı bir kadın sentezinin çözemeyeceği bir erkek egemen kültürü, çekemeyeceği bir yaşam gücü ve yürütemeyeceği bir eylem olamaz.

Bu temelde,

1- Kadın hareketi, PKK içinde kendini özgün ve özerk birlik şeklinde örgütler, altı ay içinde kadın konferansına gitmeyi hedefler. Bu süreç içerisinde bütün örgütsel işleyişini parti kadın yürütme ve meclisiyle yürütür.

2- Bir kadın partisi olan PKK’nin özü ve mücadele ruhuyla kendini tanımlayan kadın gücü, örgütlü çalışma tarzı ve tem-

posuyla mücadelede sürükleyici ve yürütücü rol oynar.

3- Demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasının yaşamsallaştırılmasında öncü rol oynar.

4- Kadın kurtuluş ideolojisi temelinde kendi demokratik araç, eylem ve örgüt gücünü yaratmayı esas alır.

5- Cins mücadelesini anlamsızlaştıran ve liberalize eden her türlü gericiği ve köleliği mahkum eder ve buna karşı kendi ideolojik örgütsel ve politik donanımını yaratacak aktif bir mücadele yürütür.

6- Kadın özgürlük hareketini içten ve dıştan revize eden, parçalayan her türlü iktidarcı zihniyeti mahkum eder, hareket içerisinde ortak anlayış ve ruh birliğini yaratmak için mücadele eder.

7- PAJK’ı Özgür kadın hareketinin ideolojik öncü örgütü olarak tanıır ve eşgüdümeye dayalı bir çalışma yürütür.

8- Ataerkil kültürün kadın özgürlüğünü

sloganlaştıran, demagojisini yaparak etkisizleştirmeye çalışan karakterine karşı mücadele yürütür.

9- Bütün çalışma sahalarında eş temsile dayanarak yerini alır. Oluşturacağı iç işleyiş mekanizmasıyla (rapor, düzenleme, görevlendirme) iradesini kadın örgütüne dayandırır.

10- Bütün ideolojik çalışma (eğitim, basın, kültür, sanat, edebiyat, akademi) alanlarında özgün örgütlülüğünü yaratır.

11- Özgür Kadın Kurultay’ında temsili bulur ve işleyişine karşı kendisini sorumlu görür.

12- Koma Jinê Bîlind bünyesinde yer alır, aynı zamanda diğer örgütlerde de temsili olarak aktif rol oynar.

13- Özgürlük hareketine karşı içten ve dıştan dayatılan tasfiyecı ve ihanetçi çizgiye karşı bulunduğu her alanda, Şehit Beritan ve Şehit Şilan çizgisinde aktif bir mücadele yürütür.

Teorik çalışmaya ilişkin

Teorik çalışma, parti zihniyetinin, ideoloji ve politikalarının, yani Kürt toplumunun aklının oluşturulmasını ifade eder. Bir felsefe ve düşünce akımı olarak Önderliksel gelişme, Kürt toplumu ve insanlık için böyle bir yeni aklın oluşumunu sağlamıştır. Yüzlerce ciltlik çözümleme ve en son savunmalarla hazine değerinde bir teorik birikim ortaya çıkarılmıştır. Yine, kapsamlı akademik çalışmalarla, Önderlik felsefe ve düşüncesinin çok yönlü açılımının geliştirilmesi ve bunların topluma ulaştırılması gerekmektedir. Bu temelde, halkımızın demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum çizgisi temelinde eğitilmesi ve eyleme seferber edilmesi en temel görev haline gelmiştir.

Bu temelde,

1- Önderliğe ait bütün teorik birikimi uygun biçimlerde düzenleyerek ve farklı dillere çevirerek halkımıza, bölge halklarına ve insanlığa ulaştırır.

2- Önderlik felsefe ve düşüncesinin çok yönlü açılımını geliştirecek kapsamlı bir teorik çalışma perspektifi ve programıyla hareket eder.

3- Bu çalışmaları, felsefe, tarih, toplumbilim, siyaset vb bölümlerden oluşan ve imkan olan her alanda örgütlenen Sosyal Bilimler Akademisi temelinde yürütür.

4- Böyle bir çalışma ve örgütlenme kapsamında tüm Kürt aydın ve düşünürlerinin ve yine Kürt dostu aydınların ilişki ve ortak çalışma içine çekilmesini sağlar.

Demokratik siyaset örgütlenme ve ilişki ittifak birliğe ilişkin

Tarih boyunca halkların kendini özgürce ifade etme ve katılım biçimi olan demokrasi, hiyerarşik devletçi sistemin gelişiminden günümüze kadar, direnişin karakterini oluşturmuştur. Ne kadar çok devlet, o kadar az demokrasi, yine tersi olarak ne kadar çok demokrasi, o kadar az devlet tarihsel süreç boyunca toplumsal bir yasa olarak işlemiştir. Devletin esas alınması, özünde demokrasinin inkarı olurken; halkın demokratik komünal değerlerinin esas alınması ise özgürlüğün gerçek yolu olmuştur. Bundan dolayı ezilenler adına hareket eden güçler, devlete ulaşmayı ya da devleti ele geçirerek çözüm yaratmayı esas aldığı anda hüsrana karşılaştığı, temsilini yaptığı iddia ettiği değerlere ters düşmüştür. Tüm deneyimlerden açığa çıkmıştır ki, devlet odaklı, iktidar endekli tüm siyasal ve örgütsel yapılanmalar daha fazla özgürlüksüzlük, ahlak yitimi, doğa tahribi, işsizlik vb sorunlara neden olmuştur. Bu nedenden dolayı halklar açısından esas olan devlet değil, halkı, tabanı esas almak, kendi öz demokratik örgütlülüğünü sağlamak, tüm siyaset alan ve örgütlerini demokratik kılmaktır.

Halkın doğal komünal değerlerine dayanan ve bir halk özgürlük eğilimi olan PKK; 30 yılı aşkın mücadelesiyle Ortadoğu'da ve özellikle Kürdistan'da bir demokratik devrim gerçekliğini ortaya çıkarmıştır. Önderlikten örgüte, örgütten halka ve giderek uluslararası alana yayılan örgütlü halk gerçekliği yaratılmıştır. Bu büyük birikim üzerinde yeniden yapılanan PKK, halkın devlet ve iktidar dışı demokratik siyaset ve örgütlenmesi temelinde, toplumu dönüştürmenin ve özgürlüğü geliştirmenin büyük fırsatlarını vermektedir. Bu mücadelede, toplumsal özgürlüğün gelenekselleşmiş biçimi, son tahlilde bilinci olan ahlakın siyaset ve örgütlenmenin "olmazsa olmazı" olarak ele alınması, dönüştürme gücünü büyütecektir. Bunun için özellikle politikanın halkı avlama aracı olmaktan çıkarılıp, bir özgürleşme aracı haline getirilmesi gerekmektedir. Burjuva politikasının işlevi, toplumda çokça bahsedilen kendini devlet sahibi sanma, toplumu hizmet gereğine inandırma, özünde politik demagojinin en gelişkinini sunmadır. Alternatif olduğunu iddia eden devlet eksensiz politikalar da ezilenler açısından öyle sanıldığı gibi iktidarlaşma aracı değildir, egemenlerin iktidarını savunma, yaşatma ve kalıcılaştırma aracıdır. Mevcut sistemlerde tüm sağı ve soluyla politika, devlet ve iktidara ulaşmanın, rantın ve demagojinin aracı olmuştur. Oysa demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması, özünde toplumun dönüştürülme iradesi olan politikanın, özgürlüğe ulaşma aracı olarak gelişmesini şart koşar.

Demokratik siyasetin geliştirilmesi ve ortaya konulan amaçların gerçekleştirilmesi için geniş ve işlevsel örgütlenmelere ihtiyaç vardır. Örgütsüz, demokrasi ve özgürlük olamaz. Çözümü yaratmanın dili, eylemi geliştirmenin aracı olan örgütler; demokratik, siyasal mücadelenin vazgeçilmezidir. Siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel, hukuki tüm alanların kendilerine özgü örgütlenmeler yaratmaları esastır. Partiler, demokratik mücadelelerin geliştirilmesinin temel araçlarından biridir. Kendisini devlet odaklı olmaktan ve ranttan kurtarmış, demokratik, özgür ve eşitlikçi topluma doğru dönüşmeyi esas alan bir programla, bu programdan çıkarı olan kesimleri ortak bir stratejiye bağlayan, başta sivil toplum örgütlenme-

si olmak üzere –çevreci, feminist, kültürel– geniş bir örgütlenmeye ve eylem biçimlerine dayanan, meşru savunmayı ihmal etmeyen bir taktiği esas alan toplumsal hareketin kurmay örgütü olan PKK, bunun en temel örneği olacaktır. Sosyal alanda, devlet dışı gelişmenin başta gelen örgütlenmeleri olarak sivil toplum, üçüncü alan örgütleri hem devleti hem de geleneksel toplumu dönüştürecektir. Ekonomiden hukuka, sanattan spora kadar, en alta köy ve mahalle komünlerinden en üstte halk kongresine kadar, her alanda ve düzeyde örgütlenme vazgeçilmezdir.

Komünden, kongreye kadar demokratik temelde örgütlenen halk, her türlü milliyetçiliğin panzehiri olacak Kürdistan Demokratik Konfederasyonu'yla, özyönetimini tamamlayacaktır. Bu konfederasyonlaşma, demokrasisine saygılı olduğu ve talepleri karşılandığı oranda, demokratik, ilkel uzlaşmayı esas alan bir siyaset ve örgütlenme anlayışını uygulayacaktır. Tüm alanlarda, çeşitli ihtiyaçlara cevap veren fonksiyonel örgütlenmeler, demokratik siyasete aktif katılımı geliştirecek, böylece feodal gerici kurumların demokrasi önünde engel konumdan çıkarılması ve devletlerin demokrasiye duyarlı hale getirilmesi sağlanacaktır. Doğrudan katılıma, yerel yönetimlere, özgür belediyeceliğe, komünlere ve halk meclislerine dayalı örgütlenme esas alınacaktır. Halkın demokratik siyaset ve örgütlenmesi geliştirilirken, temel kriterler olan şeffaflık, çoğulculuk ve katılımı sonuna dek uygulayan bir örgüt gerçeği temel alınacaktır.

Mevcut sınıflı toplum gerçekliğiyle bütünleşmeyen yapısı ve özgürlük tutkusuyula kadın; toplumsal dönüşümdeki dinamizmi ve özgürlükteki ısrarıyla gençlik; dönüştürücü gücüyle emekçiler bundan sonra da demokratik siyaset ve örgütlenmenin öncü güçleri olacaktır.

Koma Komelên Kurdistan'la, kendi öz demokrasisini örgütlemiş, birliğini sağla-

mış Kürt halk gerçekliği, bölge halklarıyla eşitlik ve özgürlük ilkelerine dayalı birlikteliği sağlayacaktır. Bununla birlikte, halkların ulus üstü dayanışmasını sağlamak, özgürlük temelinde ilişki ve ittifaklar geliştirmek de özgürlüğe yürüyen halk gerçekliğimiz açısından zorunludur. İlerici insanlığın bir parçası olarak halkımız ve onun öncü gücü, diğer halklarla her tür ilişki ve ittifakı da temel konular olarak ele alacak ve bu konuda çaba sahibi olacaktır.

“Demokratik siyaset ve örgütlenme dönemini tüm gücümüzle inanarak, bilerek ve uygulayarak açmaktan daha değerli bir çalışma olamaz.” *Bu temelde,*

A- Demokratik siyaset üzerine

1- Bütün siyasal çalışmalarının merkezine Kürt halkının konfederal örgütlenmesi olan Koma Komelên Kurdistan'ın geliştirilmesi amaçlı demokratik siyaseti ve bu temelde kurumlaşmayı esas alır.

2- Otoriter, oligarşik ve teokratik yönetimlere karşı durarak, Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin köklü bir reformla demokrasiye duyarlı hale getirilmesini ve genel kamu otoritesi olacak şekilde devletin küçültülmesini amaçlayan bir siyaset izler.

3- 30 yılı aşkındır yürütülen mücadelenin sonucu olarak ortaya çıkan siyasal birikimlerin tüm Ortadoğu halklarına taşınması, demokratik siyasetin gelişimi ve temel bir dayanak haline getirilmesi için çalışır.

4- Tüm alanlarda özgür yurttaşlık bilinciyle halkın demokratik siyasete katılımını esas alır, halka ve özgüce dayalı siyaseti en temel ilkesi olarak kabul eder ve her alanda bunun mücadelesini yürütür.

5- Siyasetin demokratikleştirilmesinde öncü güçler olan kadın, gençlik ve emekçilerin kendi rengiyle katılımını ve her alanda etkin birer yürütücü güç olmasını sağlar.

6- İktidar ve devlet endekli siyaset tarzının etkisiyle halka, değerlerine ve örgütlenmesine üstten, küçümseyici ve bürok-

ratik yaklaşımları mahkum eder ve buna karşı siyasî, ahlaki çerçevede aktif bir mücadele yürütür.

7- Kürt kimlik ve kültürünün kabulünün anayasalarda yer almasını demokratikleşmenin esaslarından biri olarak kabul eder ve buna ağırlık verir.

8- Dinin reformasyonu, feodal kurumların tasfiyesi ve bu kurumların kalıntılarının aşılması, aile içi ilişkilerin demokratikleştirilmesi için etkin mücadele yürütür.

9- Kürdistan'daki korucu, özel tim gibi özel savaş aygıtlarının dağıtılması için siyasî girişimlerini yoğunlaştırır.

10- Kürdistan'da yaşayan azınlıkların, farklı dini inançların ve siyaset dışına itilmiş tüm toplumsal kesimlerin demokratik siyasete aktif biçimde ve kendi kimlikleriyle özgürce katılımını esas alır.

11- Demokratik siyasetin geliştirilmesi ve toplumsal alanda yaygınlaştırılması için özgür medyayı destekler, geliştirir ve ihtiyaçlar temelinde yenilerinin kurulmasını sağlar.

B- Demokratik örgütlenme üzerine

1- Kürt halkının tabana dayalı komünden halk kongresine kadar her kademede (köy, mahalle, semt, şehir...) ve her parçada özgünlüklerine göre örgütlenmesini geliştirir.

2- Devlet odaklı despotik ve rant karakterli partilere karşı çıkarak, bunların demokratik dönüşüme uğratılması için mücadele eder. Halka dayalı demokratik parti örgütlenmesini demokrasinin vazgeçilmezi olarak geliştirir.

3- Özgürlükçü Komün Hareketi'ni halkın çekirdek örgütlenmesi; Özgür Yurttaş Meclisleri'ni ise, halkın gerçek iradesi olarak ele alır, bu temelde gelişen çalışmalara aktif katılım sağlar.

4- Demokratik siyasetin geliştirilmesi için temel alan olan yerel yönetimlerin gelişimi ve halkın öz yönetimi için Özgür Be-

lediyecilik Hareketi'nin geliştirilmesini esas alır, belediye birliklerinin oluşumuna öncülük eder.

5- Demokratik ulus örgütlenmesini her türlü milliyetçiliğin panzehiri ve devletleşme endekli olmayan gerçek ulusal çözümün yegane yolu olarak ele alır, demokratik ulus örgütlenmesinin oluşumu için tüm gücünü seferber eder.

6- Halkın demokrasisine ve örgütlenmesine gelişen saldırılara karşı halkın kendi öz savunma güçlerini örgütlemesini ve eylemini hayati görür ve bu tür örgütlenmelerin gelişimine öncülük eder.

7- Toplumun temel öncü güçleri olan kadın, gençlik ve emekçilerin örgütlülüğünü esas alır, bu temelde özgün örgütlenmelerini güçlendirir.

8- Kapitalist sistemin ekolojik dengeyi bozan, doğa ve çevre üzerindeki her türlü tahribatına karşı mücadele yürütecek örgütlenmeleri geliştirir, toplumsal ekolojik zihniyetin toplumda yaygınlaştırılması için etkin mücadele yürütür.

9- Her köy ve mahallede halkın ihtiyaçları temelinde halk kültür evleri, sağlık evleri, kreş vb işlevsel örgütlenmelerin gelişimi için aktif bir mücadele yürütür.

10- Halkın ekonomi ile terbiye edilmesine karşı, halkın bu alanda kendi örgütlenmelerini geliştirmesini, özyeterlilik ilkesi temelinde kooperatif vb ekonomik birliklerini geliştirmesini esas alır.

11- Tüm sivil toplum birliklerinin, halk gruplarının hukuki kurumlara kavuşturulmalarını hayati görür; sivil toplumun gelişimini teşvik eder ve hukuksal mücadeleyi halkın özgürlük mücadelesinde temel bir örgütlenme alanı olarak ele alır.

12- Demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü paradigmanın hayata geçirilmesi için demokratik siyaseti uygulayabilecek ideolojik donanıma sahip nitelikli kadroların özgün bir biçimde eğitilmesi amacıyla uygun alanlarda Demokratik Siyaset Akademileri'nin açılmasını amaçlar.

13- Tüm örgütsel çalışmalarda demokratik katılımcılığı ve şeffaflığı esas alarak, halkın denetimine açık olma temelinde düzenli olarak halkı bilgilendirir.

14- Doğrudan demokrasiyi temel bir ilke olarak kabul eder, yönetim tarzında demokratik işleyişi esas alarak, her türlü sorunu tartışma ve karara bağlama sürecini halkla gerçekleştirir, her yerde ve her düzeyde yönetimlerini demokratik seçimle belirler ve gerekli gördüğü durumlarda geri çeker.

C- İlişki ittifak ve birlik üzerine

1- Kürt ulusal birliğini, demokratik ulus örgütlenmesi olan Kürdistan Demokratik Konfederalizmi temelinde, her parçanın demokratik örgütlülüğüyle sınırları köprü yaparak geliştirir ve Ortadoğu halklarıyla Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu'nun oluşturulması için mücadele eder.

2- Ortak bir Kürdistan özgürlük siyasetinin geliştirilebilmesi için yoğun bir mücadele yürütür.

3- Dünya genelinde halkların ulus üstü dayanışma ekseninde tüm demokratik, ekolojik, feminist, sosyalist ve hümanist çevrelerle ilişki ve ittifak içinde olur ve bunun için etkin bir çaba gösterir.

4- Devletlerle ve küresel emperyalist güçlerle demokratik ve ilkel biçimde halkın çıkarlarını esas alma temelinde ilişki gelişki zeminini oluşturur.

5- Dünyanın farklı yerlerine dağılmış Kürtlerin birliğini, demokratik kurumlaşmasını ve dayanışmasını yaratmada öncülük eder.

PKK YAŞAMI KADRO POLİTİKASI ÇALIŞMA TARZI VE ETİK ANLAYIŞINA İLİŞKİN

Sistemlerin bunalım ve kriz süreçleri kendisiyle birlikte yeni bir yaşam arayışını da gündeme getirir. Bu süreçlerde bütün özgürlükçü hareketlerin en çok uğraştıkları ve cevabını yaratmaya çalıştıkları temel soru “nasıl yaşamalı” sorusudur. Bu soruya verilecek doğru cevap, yeni toplumsallaşmanın sürükleyici gücü olduğu kadar, yeni toplumsal sistemi oluşturmada başarının da temelidir.

Doğal toplumda kadın etrafında şekillenen canlı, üretken, paylaşımı esas alan toplumsal ahlak ilkesi geçerlidir. Yaşam, inanç ve moral değerlere dayanan bir kutsallığı ifade eder. Kadının kutsallığı da yaşamı sürrekli üretmesiyle bağlantılıdır. Doğal topluma karşıtlık temelinde gelişen hiyerarşik devletçi toplum, komünal yaşam tarzını bastırarak, gerileterek kendisini geliştirmiştir. Hiyerarşik devletçi toplumun son biçimi olan kapitalist sistem, kendi köleci yaşam tarzını, özgürlük yanılsamaları yaratarak, tüm topluma empoze etmeye çalışmaktadır. Temel yaşam olgusu olan kadını her yönüyle metalaştırarak pazara sunmaktadır.

PKK, bir özgür yaşam hareketidir. Sömürde sınır tanımayan hiyerarşik, devletçi toplumsal sistemin bilimsel bir eleştirisi olan Apocu yaşam tarzı; yeniden eşitlikçi, özgürlükçü, adaletli ve doğal insan yaşamına dönüşün kimliğidir. Kadın, bu yaşamın merkezinde yer alır. Özgürlük hareketi, 30 yılı aşan mücadele birikimiyle alternatif yaşam ilkelerini, büyük emek, çaba ve fedakarlıkla açığa çıkarmıştır. Demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum paradig-

masıyla sistem içileşebilecek temel noktaları da aşarak, yeni insanlık ütopyasını daha gerçekçi bir temele oturtmuştur.

Bu yaşamı geliştirmede, örgütlemeye ve yaygınlaştırmada kadro sorunu en temel sorundur. Bu sorunu çözmek için doğru bir kadro politikasına ihtiyaç vardır. Özgürlük hareketi devletçi, iktidarcı ve şiddetli esas alan kadrolaşma yerine, demokratik ekolojik toplum paradigması temelinde zihniyet, entelektüel düzey ve vicdan sahibi bir kadro yaratmayı hedeflemektedir. Bundan dolayı kadro sorunu çözümlenmeden çizilecek stratejiler, ortaya konulacak yaşam projeleri ve yapılacak programlar işlevsiz kalmaktan kurtulamaz.

Özgürlük davaları kadroları şahsında gerçek temsile kavuştuklarında halklar tarafından ciddiye alınırlar. Hakiler, Kemaller ve Hayriler şahsında dile gelen kadro gerçekliği, bunun en yalın ifadesidir. Kadro, partinin temel esaslarını hayata geçirmeyi yaşamının biricik anlamı haline getiren ve bu temelde pratiğe aktarmaya çalışan bireyi ifade eder. Kadro bilmenin ufkuna ulaşan, bunu yaşamda, halkla ilişkilerde, örgütte ve eylemde yetkince temsile kavuşturan, bunu özgürlük ahlakı temelinde şahsında somutlaştıran kişidir.

Kürdistan ve Ortadoğu'nun tarihsel toplumsal sorunlarını çözmeyi amaçlayan kadrolar, ilhamlarını Mezopotamya tarihinden almak zorundadır. Bu konuda firavuna karşı çıkan İbrahim'le başlayan duruş ve mücadele tarzını, İsa'nın havarileri ve Muhammed'in müminleri gibi kendilerini sınırsız katan inanç ve dava kadrolarını örnek al-

mak durumundadırlar.

Beş bin yıllık hiyerarşik devletçi ve toplumsal cinsiyetçi toplum ahlakı, kendisini en fazla kapitalist sistemde ortaya koymaktadır. Bilim, sanat ve eline geçirdiği teknik imkanları da kullanarak, toplumsal değer adına ne varsa hepsini ayaklar altına almakta ve metalaştırmaktadır. Toplum, atomize edilerek ve bireycilik kısıtılarak denetim altına alınmaktadır. Bu nedenle sisteme karşı mücadelede özgürlükçü eşitlikçi toplumsal ahlakı, bilim ve irade ile birlikte esas almak vazgeçilmez bir ilkedir.

Böyle bir yaşam anlayışı, güçlü bir çalışma tarzıyla gerçekleşebilir. Bütün çalışmalarının merkezine başarıyı koyan, başarısızlığı suç sayan bu tarz, kolektivizm ve bireysel inisiyatifli iç içe ele alan bir ekip çalışmasını kapsamalıdır. Bu nedenle herhangi bir zamanda değil, kader tayin eden bir süreçte olma bilincinin zorunlu kıldığı bir tempoyla çalışmak gerekmektedir. PKK kadrosu, başarıya götürmeyen, geliştirmeyen her türlü pratiğin reddi ilkesi üzerinden kendini örgütler. Planlı, programlı, yaratıcı, üretken, toplumun ihtiyaçlarını gözetken ve başarıya kilitlenen bir çalışma tarzını esas alır.

Bu temelde,

1- PKK yaşamı bir Önderlik yaşamıdır. “Önderliksiz Yaşam Olmaz” şiarı ile tüm yaşamı Önderliğin özgürlüğü temelinde örgütler. Bu yaşam tarzını tüm topluma yayar. Kemal Pir katilimcılığı ve militanca bağlılığını, Beritanların yaşam direnişini, Zılanların yaşam sevgisi ve iddiasını en temel yaşam ilkesi olarak benimser.

2- PKK'nin program hedeflerine ulaşabilmek için demokratik ekolojik toplum paradigmasının öngördüğü inançlı, bilimsel düşünen, öngörülü, ahlakileşmiş, demokratik kültüre sahip dava kadrolarını yaratmak için gerekli olan çalışmaları yürütür. Bu temelde geliştirilen kadroyu esas alır. Devletçi, iktidarcı ve şiddetli esas alan, çeteci anlayıştan etkilenen kadro anlayışını mahkum eder.

3- Komünal, demokratik ve doğayla uyumlu, ahlaklı yaşam tarzını esas alır, demokratik sosyalist yaşamı bu değerler üzerinden yaratır. Günlük yaşam ve ilişkilerinde komün tarzı örgütlenme ve yaşamı ilkel düzeyde kabul eder.

4- Her türlü egemenlikçi, cinsiyetçi, tahakkümcü yaşam tarzını reddeder. Küresel emperyalizmin yarattığı ve herkese dayattığı postmodern kültür ve yaşam tarzına karşı mücadele eder.

5- “Biz kadın ve erkekler olarak yaşamın en ateşli imtihanlarından geçerken, birbirimize eşitlik ve özgürlük sözü verdik. Bu sözün ancak özgür bir ülke ve demokratik bir toplumla gerçekleşebileceğine ant içtik.” Önderliğin bu andı her PKK'li militanın andı olup, cinslerarası ilişkilerde köleleştirici, yozlaştırıcı, mülkleştirici duygu ve düşünceleri reddeder.

6- Eleştiri ve özeleştiriyi, değişim ve dönüşümün en etkili bir yöntemi olarak görür, olması gerekenle uyuşmayan yönlerin açığa çıkarılıp giderilmesi olarak tanımlar, eleştiride yıkıcı ve inkarcılığı, özeleştiriye genelleme ve geçiştirmeciliği mahkum eder.

7- Bir PKK militanı, her şeyden önce

halkı ve mücadelesi için yaşar. Mütevazı ve sade bir yaşamı PKK yaşamının özü olarak algılar, halkın inanç ve değer yargılarına saygılı olur.

8- PKK'nin 30 yılı aşan mücadele gerçekliğinde ortaya çıkardığı değerlere karşı geliştirilen inkarcı yaklaşımlara karşı mücadele eder, bu değerleri daha da geliştirmeyi esas alır.

9- Çalışma tarzında kolektivizmi esas alan, bireysel yaratıcılığı ve inisiyatifin önünü sürekli açık tutan demokratik bir işleyişi esas alır. Kadroyu tüm karar süreçlerine katar. Büyük zihniyet ve programsal değerden yoksun hamalvari çalışmayı reddeder. Örgütlü ve bilinçli emekle iş yapar. Başarıyı yaratılan örgütlülük düzeyi ve sonucuyla ele alır.

10- PKK'nin, militanına hiçbir maddi vade yoktur. Demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü toplum kurmayı temel bir görev olarak önüne koyar. Bunun çalışma tarzı ve temposuyla gönüllü, yüksek bir disiplin örneğiyle bütün çalışma sahalarında hesapsız ve ilkel düzeyde katılır, yaşam ve ilişkilerinde her türlü maddiyaçı, özel mülkiyetçi, yetkici, bireyci anlayış ve pratikleri redderek, bunları ideolojik ve yaşamsal mücadele nedeni sayar.

11- Üslup, hitabet ve yoldaşlık ilişkilerinde yaratılmış ve devrime mal olmuş PKK tarzını esas alarak örgütlü, ideolojik, ahlakı ve ciddiyet ölçüleri dışındaki her türlü ahbap çavuş, yerel ilişkileri çeteciliğin zemini olarak görür ve mahkum eder. Yaşamı ve duruşuyla buna karşı mücadele eder.

Kültür sanata ilişkin

Bir yaşam kültürüne ve sanatsal ifadeye kavuşmayan hiçbir mücadelenin başarı şansı yoktur. Sanat, bir halkın ruhunu, duygusunu yaratmanın eylemidir. Bu eylemin doğru temelde ele alınması, örgütlendirilmesi ve yürütülmesi hayatı önemdedir. Özellikle kapitalist sistemin eline geçirdiği teknik ve maddi imkanlarla sanatı, sistemin yeniden üretilmesinde en karşıdevrimci bir rolde kullanması karşısında, demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasına dayanan bir sanat hareketi geliştirmek gerekmektedir.

Apocu hareketin ve PKK'nin gücü, esas olarak mevcut egemenlikli sistemin dışında bir kültür ve yaşam yaratabilmiş olmasından kaynaklanır. Nitekim düşmanın bütün mücadeleye süreci boyunca en çok yaşamımıza saldırmaması, sürekli yaşam kültürümüzü hedeflemesi de bu nedenledir. Bu durum yaşamda büyük bir kültürel dejenerasyonun dayatıldığı komplo sürecinde ve yaşanan tasfiyecilik şahsında çok net olarak görülmüştür. Bu noktada, kendimizi örgütleyip

üretemediğimiz bütün alanlarda örgüt dağılmanın eşliğine getirilmiştir. Özellikle kültür sanat çalışması adı altında ideolojiden, ilkedan, politikadan kopuk ve örgütsüzlüğü dayatan tarzda yürütülen çalışmalar, çoğunlukla tasfiye olduğu gibi, genel hareket içinde de kopuşun ve erimenin neredeyse meşrulaştırıldığı alanlar haline getirilmeye çalışılmıştır. Kültür sanat çalışması, tamamiyle bir terbiye etme ve toplumun bütün yaşam alanlarının yeniden yaratılıp belli ölçüler temelinde ruhunu yaratan bir çalışmadır. Alternatif bir sanat çalışmasının geliştirilememesinin temelinde, alanın önemi oranında değerlendirilmemesi, örgütlendirilmemesi ve ideolojiden kopukluk vardır. Kadroların bu konuda eğitilip donanmasında yaşanan yetersizlik, bu çalışma alanını zorlayan en temel etkenlerdir. Daha kapsayıcı ve yaratıcı bir kültür sanat çalışması gerçekleştirmek, mevcut örgüt modelimiz içinde mümkündür. Sorun, geniş bir perspektifle mevcut örgüt ve kadronun doğru değerlendirilebilmesidir.

Bu temelde,

1- Kültür sanat çalışmalarının demokratik ve özgürlük çizgisine uygun olarak her alanda ve en geniş kapsamda yürütür.

2- Demokratik kültür sanat hareketi olan TEV-ÇAND'ın örgütlenmesinin geliştirilmesi için gereken eğitim, kadro, malzeme vb desteği verir.

3- Kürt halkının tarihsel birikimini, Önderlik ve parti gerçeğimizi, şehitlerimizi, gerillayı, tüm mücadele değerlerimizi ve kadın özgürlük mücadelesini işleyen bir sanat faaliyetinin yürütülmesini esas alır.

4- Tüm sanatsal çalışmaların Önderlik felsefesi ve özgürlük çizgisine uygun olarak yürütülmesini sağlar.

5- Kürt sanatının geliştirilmesi, komşu halklara ve insanlığa tanıtılması ve güçlü sanatçıların yetiştirilmesi için gerekli çalışmalarını yürütür.

6- İnsan ve toplum ahlakını yok etmeyi hedefleyen kapitalist devletçi sistemden kaynaklı kültürel saldırıların parti ve toplum üzerindeki etkilerine karşı, alternatif sanat anlayışıyla aktif bir mücadele yürütür.

Edebiyat çalışmasına ilişkin

Tarihin ilk destanlarının, şiirlerinin, masallarının söylendiği, ilk yazının yaratıldığı toprakların halkı içinden çıkıp gelişen Apocu hareketin, kendisini besleyen bu damarları, çağın ve devrimin ihtiyaçlarına göre yeterince üretebildiği söylenemez. Hem dayandığı tarihsel mirasın hem de geliştirdiği mücadelenin zenginliği dikkate alındığında, bunun yeterince edebiyata dökülüp ifadeye kavuşturulmadığı görülmektedir. Dünya devrimlerinde çoğunlukla devrimin öngünlerinde hayal edilen toplum ve yaratılmak istenen insan tipinin edebiyatla dile getirildiği görülür. Devrim süreçlerinin en yoğunluklu ifadesi edebiyattır.

Hareket olarak, Önderliğin bütün çabalarına rağmen edebiyat alanında devrimin

ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir üretimi gerçekleştiremediğimiz söylenebilir. Tarih en zengin mirasına ve çağın en zengin mücadele ve yaşamını yaratmış olmamıza rağmen bunu yeterli ifadeye kavuşturamamış olmak, büyük bir yetersizliğimizdir. Diğer devrim örnekleriyle kıyaslandığında çok zengin bir literatürümüz olmasına rağmen bunun edebi forma dökülemediği olması, öncelikle bu alandaki örgütsüzlüğümüzden kaynaklanmaktadır.

Bu temelde,

1- Kürt halk edebiyat ürünlerinin derlenmesi ve yeni edebiyatın geliştirilmesi için planlı, aktif çalışma yürütür.

2- Hikaye, anı, şiir ve roman gibi, bütün edebiyat dallarının geliştirir.

3- Edebi çalışmalarda Önderlik gerçe-

ği, şehitlerimiz, kadın özgürlük mücadelesi gibi mücadele birikimimizin ve bu mücadelenin Kürt insanında ve toplumunda yarattığı değişimi işler.

4- Bu çalışmaları uygun olan her alanda geliştirilen edebiyat okulları bünyesinde yürütür.

5- Parti, mücadele ve halk değerlerimizi işleyen edebi ürünlerin halka ulaştırılması için gereken çalışmalarını yürütür.

6- Edebiyatçı yetiştirecek, komşu halklardan edebiyatçıların dikkatini Kürdistan'a ve Kürt toplumuna çekecek çalışmalar geliştirir.

Kürt dili ve tarihinin geliştirilmesine ilişkin

Dili ve tarihi inkar edilmiş bir halkın

öncü gücü olarak ortaya çıkan PKK hareketi, bu alanda büyük kazanımlara yol açmıştır. Ancak, kendi yaratımlarını yeterince örgütleyip kurumlaştıramamış, varolan kurumları ise yeterince işletememiştir. Dolayısıyla Kürt dilinin kendisini kurumlaştırıp geliştirmesi, önemli bir mücadele görevidir. Önderliğin son yıllarda ısrarla dikkat çektiği bu çalışmaların istenen düzeyde geliştirilememiş olması büyük bir eksikliktir. Savunmalarla birlikte çok güçlü bir biçimde geliştirilen tarih tezleri doğrultusunda Kürt tarihinin yeniden yazılması ve güçlü bir tarih bilincinin oluşturulması, temel bir parti çalışması haline getirilmelidir. Kürt dilinin geliştirilip yetkinleştirilmesi, insanlığın önemli bir mirasına sahip çıkmak kadar, halkımızın önemli bir

mücadele alanı olarak da ele alınmalıdır.

Bu temelde,

1- Kürtçe gramerin geliştirilmesi, Kürtçe'nin yazım ve edebiyat dili olarak daha da güçlendirilmesi için çalışır.

2- Kürtçe'nin toplumda ve içimizde konuşma ile birlikte okuma, yazma ve bilim dili olarak da yaygınca öğrenilip kullanılmasını esas alır.

3- Kürtçe yayıncılığı geliştirir.

4- Önderliğin tarih tezi çerçevesinde Kürt ve Kürdistan tarihini araştıran çalışmalar yapar.

5- Parti materyallerinin Kürtçe'ye çevrilmesi için gerekli örgütlenmeyi yaratır.

6- Kürt dil ve tarihi çalışmalarını yürüten Kürt Enstitülerinin uygun her alanda kurulması ve güçlendirilmesi için çalışır.

İşbirlikçiliğe ve ihanete karşı mücadeleyle ilişkin

Kürdistan ihaneti bol bir tarihe sahiptir. Bunun nedeni coğrafyasının özelliğidir. Tüm büyük imparatorluklar bu coğrafyanın etrafında kurulmuştur. Bu da dış güçlerin baskısının ağırlığını ve sürekliliğini beraberinde getirmiştir. Bunun sonucu, dış güçlerle ihanet ilişkisine giren bir çevrenin her zaman varolmasıdır.

Kürt egemen sınıfları dış güçler karşısında güçsüz olduğundan, işbirlikçiliği bir yaşam biçimine dönüştürmüşlerdir. Kürdistan'daki işbirlikçiliğin ve ihanetin coğrafya ve tarihle ilişkisini kurmak zor değildir. Öte yandan ihanetin azlığı ve çokluğu o toplumdaki kabul ve ret ölçülerinin netliği ve keskinlik düzeyiyle ilgilidir. Özgürlük, demokrasi ya da öteki insanlık değerlerinin güçlü veya çağdaş olduğu toplumlarda ihanet sıradanlaşmaz. Egemenlik altında yaşamayı kötü ve dış güçlere işbirlikçilik yapmayı lanetli bir olgu olarak görenler, kolay kolay ihanete girmezler.

Ölçüleri yüksek ve çağdaş olanlar bir egemenlik altına girseler de, yaşanan lanetli durumu görüp fırsat bulduklarında direnişe geçerler. Ancak ölçüleri ve kültürel değerleri geri olanlar kölece yaşamı kabul etmekten fazla rahatsızlık duymazlar.

Kürdistan tarihinde özellikle dış güçlerin daha fazla etkin oldukları alanlarda ihanet her zaman görülmüştür. İsyanların kuşatıldığı dönemlerde de ihanetler ortaya çıkmıştır.

PKK'nin önderlik ettiği özgürlük mücadelesi dünyada en karmaşık çıkarlar ve siyasi ilişkilerle baskıcı güçlerin etkin olduğu bir coğrafyada yürütülmektedir. Ortadoğu ve Kürdistan coğrafyası, stratejik olarak ilk ve orta çağdan daha önemli hale gelmiştir.

Mücadelemiz bu koşullarda her zaman siyasi, askeri ve özel savaşın baskısı altında yürütülmüştür. Zor koşullarda yürütülen bu mücadelenin etrafında oluşturulan baskı çemberi ve toplumsal zayıflıklar ihanetlerin ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Mücadele tarihimizdeki ihanetler araştırılırsa, bunların hareketimizin sıkıştığı ve zorlandığı zamanlara denk geldiği görülecektir.

Kürt Halk Önderi, PKK hareketini aynı zamanda ihaneti mahkum etme hareketi olarak değerlendirmiştir. İhanetin lanetli olduğu ve reddedilmesi gerektiği bilinci en fazla da PKK'nin mücadelesiyle başlamış ve Kürt toplumuna yerleşmiştir. Yurtseverlik ve özgürlük ölçüleri geliştirilince neyin ihanet olup olmadığı daha fazla netleşmiştir.

Eskiden iyi olan bir şey kötü, kötü olan ise iyi olarak görülebiliyordu. Bir kişi inkarcı sömürgeci devletin askeri ya da sivil üst bürokrati ile ilişkilendiğinde, 'akıllı ve işini bilen insan' olarak değerlendirilebiliyordu. Mücadelemizle birlikte yurtseverlik ve özgürlük terazisinde olumsuz tartılan bu ilişkiler şiddetle lanetlenmiştir.

Bir toplumda ihanet gibi kötü tutumlar net bir reddedişle karşılanmazsa, orada güzel ölçüleri ve değer yargılarını yerleştirmek ve bunun için güçlü mücadeleler vermek mümkün değildir.

Özgürlük mücadelemiz güçlü gelişmiş ve bunun için kahramanca mücadeleler vermişse, bu iyi ve güzel ölçülerin yüceltilmesi, kötü olanların ise şiddetle reddedilmesi sayesinde olmuştur. Bu yönlü mücadele güzel değerleri kazanmanın kanunu gibidir.

PKK'nin çirkinlikleri ve ihaneti toplum içinde lanetli hale getirmesi, başardığı en büyük işlerden biridir. Özgürlük hareketinin ağır saldırılara rağmen kendini koruması ve mücadeleyi süreklileştirmesinin altında böyle bir gerçeklik vardır.

Uluslararası komplonun bir nedeni de, bütün baskılara ve saldırılara rağmen, Önderlik karşıtlarının istediği düzeyde bir iç ihanet yaratamamış olmasıdır. Bazı ihanetçiler ortaya çıkmış olsa da, toplum ve örgüt içinde yurtseverlik ve özgürlük ölçüleri yükseltildiği için bir varlık göstermemişlerdir.

Uluslararası komplonun bir amacı da ölçüleri yüksek tutarak örgüt ortamını sürekli berrak kılan Önderliğimizi esaret altına alarak, ihanetçi ve işbirlikçi öğelerin toplumda ve örgütte yaşama imkanı bulmasını sağlamak olmuştur.

Önderliğimizin esaretinden sonra hareketimiz üzerinde ideolojik ve siyasi baskı

artırılmış, özel savaş daha planlı sürdürülmüştür. PKK yönetimine ve kadrolarına dolaylı ve dolaysız olarak "bu önderlik ve onun ideolojisiyle size yaşama hakkı tanınmaz, gelin teslim olun" dayatmasında bulunulmuştur. Bunun sonucunda daha önce iradesi kırılmış ve mücadele etme gücü kalmamış olanlar, ABD'nin Irak'a müdahalesiyle birlikte bu dayatmalara daha açık cevap verme çabası içine girmişler; bunun için Kürt Halk Önderi'nden kurtulmanın yolu olarak hareketi ele geçirip satışa çıkarma ihanetini yaşamışlardır. Daha kaçmadan önce örgüt içinde hedef gördüklerini tasfiye etmek için ABD'den destek istemişlerdir. Bunu başaramayınca da kaçarak Önderliğimize ve hareketimize karşı düşman olanlarla aynı cepheden saldırıya geçmişlerdir.

Özgürlük hareketi üzerinde bundan sonra da yoğun baskılar olacaktır. Bu baskılarla bazı kişileri ideolojik ve siyasi sapma içine sokmaya çalışacaklardır. Bu nedenle işbirlikçiliğe, teslimiyete ve ihanete karşı açık tavır koymak, örgütümüzü ve halkımızı bu konuda duyarlı hale getirmek çok önemlidir. Örgütte ve toplumda bu yönlü ret ve kabul ölçülerini yüksek tutmak, ihanete ve teslimiyete karşı iyi bir mücadelenin birinci koşuludur. Bunun yanında teslimiyet ve ihanetin hoşgörülle karşılanacak bir olgu olmadığı bilinci geliştirilerek, ihanete karşı tutum ve mücadelede başarılı olacak bir düzeyi tutturmak çok

önemli ve gereklidir.

Teslimiyet ve ihanete liberal yaklaşımlar örgütü zayıflatarak mücadelede güçsüz kılar. Hatta her türlü saldırıya kapıyı açık tutarak tasfiyeciler güçlere fırsat sunar. Bu temelde,

1- Halkımızın büyük bedeller ödeyerek yarattığı Özgürlük hareketimizi ve ortaya çıkardığı değerleri satışa sunan Osman-Nizamettin ihanet çetesini mahkum eder; halk özgürlük mahkemelerinde yargılanmaları için koşulları hazırlar ve bunun için gerekli girişimleri yapar.

2- Özgürlük mücadelemizin büyük çabalarla ortaya çıkardığı yurtseverlik ve ihanete karşı tutumun tavsatılmaması için bu yönlü bilinçlendirme ve ölçüleri yükseltme çabalarını arttırarak süreklileştirir.

3- En son ihanet başta olmak üzere tarihte yaşanan teslimiyet ve ihanetlerin sosyal, siyasal ve kültürel nedenlerini araştırarak, bu konuda örgütü ve toplumu aydınlatır.

4- İhanetin zayıflıklarımızdan ve zayıflıklara karşı mücadele etme yetersizliğimizden güç aldığını bilerek, örgütü zayıflıklara karşı liberal değil, mücadele eder bir tutuma yönelir.

5- Dış güçlerin, özel savaş merkezlerinin ve ihanetçi çetenin hareketimizin kadroları arasında güvensizlik yaratarak tasfiyeciliğe uygun bir zemin oluşturmalarına ortam sunan ve negatif ruh hali yaratan tutumlara karşı mücadele eder.

Kadro ve eğitim politikasına ilişkin

Mücadele ve örgüt içi sorunların temelinde, kendini doğru eğitmeyen kadro gerçeği vardır. Çeteleşmenin, yozlaşmanın, giderek her tür kaçış ve ihanetin temelinde eğitimden kopuk zihniyet ve karakter yapısı yatmaktadır. Önderlik, *"tutarlı bir parti, kadro yapısının ve üyelerinin yetkin ideolojik biçimlenmesini esas aldığı ve bunu başardığı oranda program ve pratiği doğru yürütmeyi garantiye alacaktır. Bu sağlanmadan, ikincil düzeyde alınacak diğer tedbirler kalıcı sonuç vermezler. Dolayısıyla amaç için*

ideolojik eğitim büyük bir susuzluğu giderircesine gerektiği kadar özümsemeli, özellikle ileri kadronun derinliğine özümsemesi sağlanmalıdır" demektedir.

Eğitimin amacı ve kadronun etkinliği, yaşam içerisinde yarattığı değişim ve ortaya çıkan duruşla ölçülür. PKK eğitimi, yaşam, ilişki ve ölçülerinde net ve tavizsiz kadro yaratmayı esas alır. Bu eğitim, demokratik komünal ölçülerle uyumayan anlayış, yaklaşım ve davranışa karşı kararlı bir mücadele yürüten kadro yaratmayı hedefler. Bu eğitimi gerçekleştirecek parti

merkez okulları sistemini oluşturmak, partinin temel çalışmalarının başında gelir.

Bu temelde:

1- Kadroların eğitimine ve doğru görevlendirilmesine gerekli önemi verir.

2- Tüm kadroları "Bir Halkı Savunmak" kitabı temelinde kendini yeniden eğiterek yeni Önderlik paradigmasını derinliğine özümsemeye çağırır.

3- Hareketin ihtiyaç duyduğu ve Önderlik çizgisini özümsemiş kadrolar eğitip hazırlamak amacıyla, merkezi parti kadro okulunu ve ihtiyaç olan yerlerde şubelerini

oluşturur ve eğitimi sürekli kılmak amacıyla bu okullarda devrevi eğitimler sürdürür.

4- Önderlik savunmaları temelinde kadro okullarında yürütülecek eğitimin program, sistem ve tarzının, bireyi felsefik ve ideolojik dönüşüme uğratacak ve Önderlik tarz, üslup ve temposunu kazandıracak temelde düzenler.

5- Eğitimleri, kadronun ihtiyaç duyduğu temel bilgileri, kültürel ve moral düzeyi kazandıracak temelde yürütür.

6- Kadroların hazırlık düzeyini ve birikimlerini yetkince değerlendireceği bir pra-

tik görevlendirmeye tabi tutulması ve işlevsiz bırakılmamasının her türlü önlemini alır.

7- Görevlendirmelerde kadronun hazırlık düzeyi, yetenekleri, bilinç ve tecrübe durumu, ideolojik yetkinlik ve çizgi netliği, planlama kabiliyeti, yürütme ve denetim gücü gibi ölçüleri esas alır.

8- Her PKK kadrosunun, kendisini sürekli eğitim yenilediği gibi, bulunduğu her yerde çevresini sürekli eğitim aydınlatması ve partiye yöneltilen ideolojik saldırılara karşı ideolojik mücadele yürütmesini esas alır.

Basın yayına ilişkin

Basın yayın çalışmaları, ideolojinin kavranması, derinleştirilmesi ve yayılmasının araçları olarak tanımlanır. Bu anlamda bu çalışma, propaganda ajitasyon çalışmasıdır. Propaganda ajitasyon çalışması, demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü öğretinin bütün toplum kesimlerine ulaştırılmasının yol, yöntem ve araçlarını kapsar. Öncelikle ideolojik yayın organlarının örgütlendirilip bütün mücadele alanlarının ihtiyaçlarına göre yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu amaçla mevcut ideolojik yayın organları, Önderlik paradigması doğrultusunda bir yayın politikasına ve örgütlülüğe kavuşturulmalıdır. Bununla birlikte, hareketin bütün propaganda ajitasyon araç ve yöntemlerinin çizgi doğrultusunda kullanılabilmesi amacıyla, mevcut basın yayın örgütlenmesinin doğru bir perspektifle yönlendirilip denetlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın örgütü olan YRD'yi güçlendirmek ve geliştirmek amacıyla parti basın

yayın kurulu, belli bir program çerçevesinde çalışmalarını yürütür.

Bu temelde,

1- Tüm propaganda ve ajitasyon çalışmalarını Önderlik çizgisine uygun kapsam, içerik ve üslupla yürütür.

2- Güncel ve dönemsel yayın politikalarını parti çizgisine uygun olarak geliştirir.

3- Parti çizgisini kadro ve kitlelere götürecektir ideolojik yayın organlarını ihtiyaç olan her alanda ve dilde çıkarır, kitle yayın organlarını ise yönlendirip destekler.

4- Basın yayının örgütü olan YRD'nin örgütlendirilip güçlendirilmesi için gereken eğitim, kadro, malzeme vb desteği verir.

5- Basın yayının organlarımızda Önderlik gerçeğinin, şehitlerimizin, gerillanın, mücadele birikimimizin ve halk gerçekliğinin yeterli bir biçimde yansıtılabilmesi için çalışır.

6- Tabandan en geniş kitlelere ulaşacak, Kürt ve komşu halklardan tüm demokratik güçlerin ve uluslararası dostlarımızın birliğini sağlayıp, onların sesi olacak bir basın yayını çalışmasını hedefler.

KONFEDERAL ‹ Z M ‹ N ANLAM I

Karşılıklı ilişkiye dayalı katılımcı bir demokrasiye karşı öne sürülen savların en etkililerinden biri, 'toplumumuzun' bu türden bir demokrasi uygulanamayacak kadar 'karmaşık' bir yapıya sahip olduğudur. Günümüzde insanların yaşadığı merkezlerin, kararların doğrudan halkın tabanında alınmasına olanak vermeyecek kadar büyük ve yoğun nüfuslu olduğu söylenir. Ekonomimizin, üretim ve ticaretin parçalara ayrılmasına olanak vermeyecek kadar 'küresel' olduğu belirtilir. Günümüzün ulusların ötesine geçen ve çoğunlukla son derece merkezi bir yapıya sahip olan toplumsal sistemi çerçevesinde, politik ve ekonomik yaşam üzerinde halk denetimini öngören ütopyik nitelikteki 'yerelci' (localisi) düşünceleri izlemek yerine, devlet içindeki temsiliin iyileştirilmesinin ve bürokratik kurumların verimliliğinin artırılmasının daha iyi olduğu vurgulanır.

Bu tür karşı savlarda sıklıkla, merkeziyetçi yönetimi savunanların, aslında 'yerelci' oldukları söylenir; çünkü bunlar, 'halkın eline daha fazla güç verilmesinden' ya da en azından halkın temsilcilerinin sahip oldukları gücün artırılmasından yanadır. İyi bir temsilci, doğal olarak 'seçmen'lerinin ('yurttaş' yerine kullanılan o yersiz terimlerden birini kullanacak olursak) isteklerini öğrenmeye kararlıdır.

Karşılıklı ilişkiye dayalı demokrasi de ne oluyormuş? 'Karmaşık' bir yapıya sahip olan günümüz dünyasında, ulus devletin demokratik bir alternatifi yoktur! Sosyalistler de dahil olmak üzere çok sayıda pragmatik kişi, bu tür bir 'yerelciliği' savunan görüşlerin 'öbür dünyaya' ait olduğunu söyleyerek bunları reddeder; bu görüşler en iyi durumda kötülük gütmeyen bir tenezzülle, en kötü durumda ise doğrudan bir alayla karşı karşıya kalır. Demokratik bir sosyalist olan Jeremy Brecher'in 1972 yılında *Root and Branch* adlı dergide, Post Scarcity Anarchism adlı kitabındaki ademi merkeziyetçi görüşlerime meydan okuması buna bir örnek olarak gösterilebilir; Brecher, kitapta yer alan görüşlerimin, New York eyaletinde yer alan Troy kentinin, atıklarını süzmeden Hudson nehrine dökmesini nasıl önleyeceğini sormuştu; Perth Amboy gibi kentler içme sularını bu nehirden sağlıyorlardı.

Yüzeysel bir bakış açısıyla incelendiğinde, Brecher'inkine benzer nitelikteki merkezi hükümet yanlısı savlar çürütülemezmiş gibi görünür. 'Demokratik' nitelik taşıyan, ancak büyük ölçüde tepeden tabana oluşturulmuş bir sistemin, bir yerleşimin diğerine ekolojik açıdan zarar vermesinin önlenmesi için gerekli olduğu düşünülür. Ademi merkezileşmeye karşı ortaya atılan alışlagelmiş türden ekonomik ve politik savlar, Perth Amboy kentinin içme suyunun kaderinden petrole 'bağımlı' olduğumuz iddialarına kadar çok büyük çeşitlilik gösterir; bunların ortak yanı, kesin olmayan bir dizi kabule dayanmalarındır. En rahatsız edici yanları ise günümüzdeki ekonomik statükonun bilinçsiz bir şekilde kabul görmesine dayanmalarındır.

Ademi merkeziyetçilik ve öz yeterlilik

Düş gücüne dayalı düşüncüyü çürüten şey, şu anda mevcut olan her şeyin mutlaka mevcut olması gerektiğinin kabulüdür (radikallerin, pazar ekonomisinin ve devlet sosyalizminin hataları ile uğraşacak yerde 'pazar sosyalizmi'ni savunmaları bu duruma tanıklık etmektedir.) Sabah kahvesine gereksinim duyanlar için kahve ithal etmemiz gerektiği şüphe götürmez; ya da bilinçli bir şekilde planlanmış kullan ve at ekonomisinin

ürettiği kalitesiz mallardan daha dayanıklı mallar isteyenler için egzotik metaller ithal etmek de bir zorunluluktur. Ancak on milyonlarca insanın akılcılıkla hiçbir ilgisi olmayan bir şekilde sıkışık ve boşucu kent kuşaklarına doldurulması bir yana, uluslararası ölçekteki bu savurgan işbölümü, insanların gereksinimlerini karşılamak için mutlaka gerekli midir? Yoksa, bu durum aslında çokuluslu şirketlerin muazzam miktarda kar etmesi için mi yaratılmıştır? üçüncü dünyanın doğal kaynaklarının yağmalanmasını, günümüzdeki ekonomik yaşamın petrolce zengin bölgelere bağımlı hale getirilmesini, petrol ürünlerinin hava kirliliğine ve kansere neden olmasını göz ardı mı etmeliyiz? 'Küresel ekonomi'mizin, hızla büyüyen bir endüstriyel bürokrasinin ve 'ya büyü ya öl' ilkesinin geçerli olduğu rekabete dayalı pazar ekonomisinin sonu-

El sanatlarının, tarımın ve endüstrinin, konfedere biçimde örgütlenmiş yerleşimlerin oluşturduğu tanımlı ağların hizmetinde olduğu, görece kendi kendine yeten yerleşimlerde, zengin bir benlik ve yeterlilik duygusuna sahip çok yönlü kişiliklerin ortaya çıkması için çok daha fazla olanağın mevcut olduğu ve bunun çok daha fazla teşvik edildiği de unutulmamalıdır. Çok yönlü bir çevredeki çok yönlü yurttaş kavramını içeren Antik Yunan ideali, Charles Fourier'nin' ütopyik eserlerinde tekrar ortaya çıkmış, geçen yüzyılın anarşist ve sosyalistlerinin yürüklerinde uzun süre yatmıştır.

Bu anarşist ve sosyalistler, bireyin, azaltılmış bir haftalık çalışma saati çerçevesinde (ya da Fourier'nin ortaya koyduğu ideal toplum örneğinde olduğu gibi tam bir gün) üretici gücünü çeşitli etkinliklerine adayabilme olanağına sahip olması ge-

teren çok sayıda kitap vardır; ancak sözcüğün tam anlamıyla ekolojik nitelik taşıyan bir düşünme ve yaşam biçimi üzerine akıl yürütmek, daha temel bir gereksinimdir; bu tür kitaplar, sözü edilen akıl yürütmenin yalnızca gülünç sayılabilecek bir taklidini oluşturmaktadır. Örneğin, organik gübrelerle yapılan bahçecilik, yalnızca iyi bir çiftçilik biçimi ve besleyici değeri yüksek ürün elde etme yöntemi olmanın ötesinde bir anlam taşır; bu tür bir bahçecilik, bireye, yaşam için gerekli olan ürünleri yetiştirme ve bunları, ürünleri bize sunan çevreye geri döndürme olanağı verir; böylece kişi, yiyecek ağı içinde doğrudan bir yere sahip olur.

Yiyecek, böylece yalnızca bir besin maddesi olmaktan çıkar. Tarım yapılan toprak, yetiştirilip tüketilen canlı ürünler ve organik artıklardan hazırlanan gübre, ekolojik açıdan sürekli bir bütün oluştur-

leşmiş, katılımcı bir demokrasiye radikal bir biçimde yönelen bir toplumda, insanların, Hudson nehrinin kirlenmesine olanak verecek kadar sorumsuz bir toplumsal düzeni seçmeyecekleri, yapılabilecek tek mantıklı kabuldür. Ademi merkeziyetçilik, karşılıklı ilişkiye dayalı katılımcı bir demokrasi ve birlikte yaşama ilişkin değerleri ön plana çıkartan yerelci bir yaklaşımdır; otuz yılı aşkın süredir savunduğum görüş, bunu ortaya koymaktadır. Bu 'bütün'ün içinde yalnızca yeni bir politika değil, aynı zamanda yeni bir politik kültür de yatar; bu kültür, yeni duyumsama ve düşünme biçimlerine, insanlar arasındaki yeni tür ilişkilere ve doğal dünyadaki yeni yaşam biçimlerine kucak açmaktadır. 'Politika' ve 'yurttaşlık' gibi sözcükler yeniden tanımlanarak geçmişte sahip oldukları zengin anlamları kazanmaları sağlanacak, içerikleri günümüze uygun biçimde genişletilecektir.

Yerel ve bölgesel kaynakların kullanılması, eko teknolojilerin uygulanması, tüketimin akılcı (ve sağlıklı) bir çizgide yeniden ölçeklendirilmesi ve (kısa sürede bozulan mallar yerine) dayanıklı mallar ortaya çıkartacak kaliteli bir üretime önem verilmesiyle, uluslararası işbölümünün nasıl büyük ölçüde zayıflatabileceğini –madde madde– sıralamak hiç de zor değildir. 1965 yılında yazdığım 'Özgürleştirici bir teknolojiye doğru (Tovvard a liberatory technology)' adlı denememde, böyle bir sıralamayı kısmen yapıp değerlendirmiştim; ancak bu önemli sıralamanın talihsiz yanı, günümüzdeki ekolojik yönelimli kuşağa ulaşamayacak kadar önce yazılmış olmasıdır. Bu denememde ayrıca, bölgesel bütünlüğü ve eko toplulukların sahip oldukları kaynaklar arasında bağlantı kurulmasının gerekliliğini de savunmuşum. Ademi merkezileşmiş yerleşimlerin, birbiriyle karşılıklı bir bağımlılık içinde olmaları kaçınılmazdır.

Ademi merkeziyetçiliğin getirdiği sorunlar

Çok sayıda pragmatik kişi ademi merkezileşmenin öneminin farkında değildir; benzer şekilde ekoloji hareketi içinde yer alan çok sayıda kişi de 'yerelciliğin' beraberinde getirebileceği gerçek sorunları göz ardı etmektedir; oysa bu sorunlar, ekonomik ve politik yaşamı dünya çapında bütünüyle birbirine bağımlı hale getirmeye çalışan küreselleşmenin getirdiği sorunlar kadar ciddi boyuttadır. Savunduğum bütünsel türden kültürel ve politik değişimleri gerçekleştirilmeyip yerelci nitelikteki bir yalıtımla ve belli bir derece öz yeterlilikle sınırlı kalan ademi merkeziyetçi hareketler, kültürel dar görüşlülüğe ve şovenizme yol açabilir. Dar görüşlülüğün neden olacağı sorunlar, kültürlerin, eko sistemlerin ve eko bölgelerin benzersizliğini, katılımcı demokrasiye olanak verecek insani boyuttaki bir topluluk yaşamına duyulan gereksinimi göz ardı eden 'küresel' düşünce biçiminin yarattığı sorunlar kadar ciddi boyuttadır. Günümüzde aşırı uçlara yönelme eğilimi gösteren, iyi niyetli, ancak oldukça saf nitelikteki ekoloji hareketinin bu sorunları hafife almaması gerekir. Dünyayı diğer insanlarla ve diğer yaşam biçimleriyle paylaşmamıza olanak sağlayacak bir yol bulmamız gerektiğini ne kadar vurgulasam azdır; bu görüşün aşırı derecede bir 'öz yeterliğe' sahip yerleşimlerde gerçekleştirilmesi zordur.

Yerel çapta kendine güveni ve kendi kendine yeterliliği savunanlara saygı duyuyorum; ancak bu kavramlar, bizi son derece yanlış yollara sevk edebilir. Yerel Özgüven Enstitüsü'nden (Institute for Local Self Reliance) David Morris, gereksinim

“Yalnızca sağlıklı ekolojik yöntemleri uygulamak yetmez, aynı zamanda ekolojik bir yaşam biçiminin nasıl olduğunu da unutmamak gerekir. ‘Ekolojik bir sorumluluk duygusu’ içinde kaynakların nasıl korunacağını, nasıl yatırım yapmamız, yememiz ve satın almamız gerektiğini gösteren çok sayıda kitap vardır; ancak sözcüğün tam anlamıyla ekolojik nitelik taşıyan bir düşünme ve yaşam biçimi üzerine akıl yürütmek, daha temel bir gereksinimdir;”

“Ademi merkeziyetçilik, karşılıklı ilişkiye dayalı katılımcı bir demokrasi ve birlikte yaşama ilişkin değerleri ön plana çıkartan yerelci bir yaklaşım, bir bütünün parçaları olarak ele alınmalıdır. Bu ‘bütün’ün içinde yalnızca yeni bir politika değil, aynı zamanda yeni bir politik kültür de yatar; bu kültür, yeni duyumsama ve düşünme biçimlerine, insanlar arasındaki yeni tür ilişkilere ve doğal dünyadaki yeni yaşam biçimlerine kucak açmaktadır.”

cu olduğunu görmemek, burnunun dibindeki fark etmemekten başka bir şey değildir.

Belli derecedeki bir öz yeterliliğin, sağlıklı bir ekoloji için neden gerekli olduğunu araştırmaya gerek yoktur. Çevresel yönelime sahip her insan, muazzam boyuttaki ulusal ve uluslararası işbölümünün, son derece büyük bir savurganlık olduğunu bilir. Bu aşırı derecedeki işbölümü, muazzam bürokrasilerden oluşan aşırı boyuttaki örgütlenmelere yol açmakla ve kaynakların, malların uzak mesafelere nakliyatından doğan korkunç masraflara aktarılmasına neden olmakla kalmaz; aynı zamanda artıkların verimli bir biçimde yeniden değerlendirilmesi olanaklarını da azaltır; son derece sıkışık bir yapıya sahip olan endüstri ve yerleşim merkezlerindeki hava kirliliğinin önlenmesine, yerel ve bölgesel hammaddelerin sağlıklı bir biçimde kullanılmasına yönelik olanakları da kısıtlar.

rektiğini ortaya koymuştu; bedensel ve düşünsel işbölümünün ortadan kaldırılması, bu işbölümünün yarattığı statü farklılıklarının aşılması, endüstri, el sanatları ve tarım sektörleri arasındaki serbest dolaşımın getireceği deneyim zenginliğinin daha da artırılması ancak bu yolla mümkün olabilirdi. Öz yeterlilik sonucunda benlik, çeşitli deneyimler, beceriler ve kendine güven duygusu tarafından güçlendirilip zenginleşirdi. Günümüzün solcuları ile çok sayıda çevrecinin pragmatik liberalizme yönelmesi ve radikal hareketin kendi vizyoner geçmişini trajik bir biçimde göz ardı etmesi, bu vizyonun ortadan kalkmasına yol açmıştır.

Yalnızca sağlıklı ekolojik yöntemleri uygulamak yetmez; aynı zamanda ekolojik bir yaşam biçiminin nasıl olduğunu da unutmamak gerekir. 'Ekolojik bir sorumluluk duygusu' içinde kaynakların nasıl korunacağını, nasıl yatırım yapmamız, yememiz ve satın almamız gerektiğini gös-

rur; insanın vücudunun yanı sıra ruhunu da besleyen bu bütün, insanlardan ve diğer varlıklardan oluşan çevremize karşı gösterdiğimiz duyarlılığımızı artırır. Görünüşte 'doğal' bir manzaranın pasif izleyicileri olmaktan öteye gitmeyen ya da kendini ritüellere, büyüye ya da pagan tanrılara (ya da bunların tümüne) adanmış olan ateşli 'ruhçu'ların, en çarpıcı insan etkinliklerinden biri olan tarımın farkında olmamaları, gülünecek bir durumdur; yukarıda sözü edilen bütün, ekolojik (ve manevi) duyarlılığı, ekolojik bir ruhçuluk yaratmak için kullanılan bütün büyü ve mantralarından² daha fazla teşvik eder.

Ulus devletin ortadan kalkıp yerine katılımcı bir demokrasinin gelmesi türünden muazzam değişikliklerin, yalnızca politik yapının değiştirildiği psikolojik bir boşlukta gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Jeremy Brecher'e karşı ortaya koyduğum savda şunları belirtmiştim: Ortaklığın ve ekolojinin esas alındığı, ademi merkezi-

duyduğu şeyleri üretebilecek kapasiteye sahip bir yerleşimin, bunu gerçekleştirmesi gerektiğini belirtmektedir; ben Morris ile kesinlikle hemfikirim. Ancak kendi kendine yeterli olan yerleşimlerin, gereksinim duydukları her şeyi üretmesi mümkün değildir; bu durum ancak aşırı derece yorucu bir köy yaşantısına dönüşmesiyle gerçekleşti-rebilir; tarihsel örneklerden de görüleceği gibi, böyle bir yaşantının getirdiği zorlu çalışma temposu, insanların erken yaşlan-masına neden olmuş, onlara yerleşimin sı-nırlarının ötesine uzanan politik yaşamla ilgilenecek zaman bırakmamıştır.

Ekoloji hareketinin içinde, muazzam ölçüde iş gücüne dayanan bir ekonomiye dönüşmesini ya da Taş Devri'nden kalma tanrıları savunanların bulunması üzüntü vericidir. Yerelcilik, ademi merkezileşme ve öz yeterlilik kavramlarına daha geniş ve daha dolu bir anlam kazandırılması gerektiği ortadadır.

Kaliteli ve yararlı mal üretimine önem veren ekolojik bir toplumda, temel nitelik-teki malların ve daha birçok şeyin üretil-mesi mümkündür. Ancak ekoloji hareketi içinde, bir çeşit 'kolektif kapitalizmi savu-nanların sayısı da oldukça fazladır. Savu-nulan bu sisteme göre, bir yerleşimin, elindeki kaynakları malıymış gibi gören bir girişimciye benzer bir şekilde hareket etmesi beklenmektedir. Bu türden bir ko-operatifler sistemi çerçevesinde, yine pa-zar ağırlıklı bir dağıtım sistemi oluşacak, kooperatifler 'burjuva hakları'ndan oluşan bir ağa takılıp kalacaktır. Bunun anlamı, bir yerleşimin diğerlerine sağladığı şeyler 'karşılığında' tam olarak ne kadar kaza-nacağına ağırlık veren sözleşmeler ile muhasebe işlemleri, ön planda yer ala-caktır. 1936 yılında Barselona'da işçilerin mülkiyetine ve denetimine giren bazı te-şebbüsler, bu tür bir bozulmaya örnek oluşturur; bunlar, işleyişleri açısından ka-pitalist teşebbüslerden hiçbir farklılık gös-termemiştir; İspanyol Devrimi'nin ilk dö-nemlerde anarko sendikalist çizgideki CNT³ bu uygulamaya karşı savaşmıştır.

Ne ademi merkezileşmenin ne de öz yeterliliğin demokrasi için her zaman tek başına yeterli olmaması ne yazık ki ger-çek bir durumdur. Platon'un Devlet (The Republic) adlı eserinde sözünü ettiği ide-al kent, kendi kendine yetecek bir biçimde tasarlanmıştı; ancak buradaki öz yeterlili-ğin amacı, savaşçı ve filozoflardan oluşan bir elit tabakayı korumaktı. Öz yeterlilikle-rini korumaları, Sparta'da olduğu gibi, ya-bancı kültürlerin sözde 'yozlaştırıcı' etkile-rine karşı koyabilme güçlerine bağlıydı (bunun, Doğu'daki birçok kapalı toplumun da ayırt edici özelliği olduğu söylenebilir.) Buna benzer şekilde, ademi merkezileş-me de ekolojik bir toplumun oluşturulma-sını tek başına garantileyemez. Ademi merkezileşmenin son derece katı bir hiye-rarşik düzenle aynı anda mevcudiyet gös-termesi son derece mümkündür. Avrupa ve Doğu feodalizmi bunun çarpıcı örnek-lerini oluşturur; buralardaki toplumsal dü-zene bakıldığında, kesinlikle merkeziyetçi olmayan yerleşimler üzerinde kraliyet ai-lesinin, düklerin ve baronların kurduğu hi-yerarşilere rastlanır. Fritz Schumacher'e duyduğum saygı bir yana, küçüğün her zaman güzel olması gerekmez.

Benzer şekilde, insani ölçeğe sahip yerleşimler ve 'uygun teknolojiler' de ta-hakküme karşı tek başlarına bir garanti oluşturamaz. İnsanlar yüzyıllar boyunca köylerde ve küçük kentlerde yaşamış, sağ-lam toplumsal bağlara sahip olmuş, hatta ortaklığa dayalı mülkiyet biçimleri bile oluş-turmuştur. Ancak bütün bunlar, son derece despot imparatorluk devletleri için bir mad-di taban oluşturmuştur. Ekonomi ve mülki-yet açılarından ele alındığında, bu yerle-şimler, Herman Daly gibi 'sıfır büyümeye' gö-rüşünü savunan ekonomistlerin gözünde yüksek bir yere sahip olabilir; ancak bunlar, Hindistan ve Çin'deki korkunç despotizmin tuğlalarını oluşturmuştur. Sözünü ettiğimiz bu kendi kendine yeterli yerleşimlerde ya-şayan halk, imparatorluğun yağmacı vergi memurlarından, her tarafı yakıp yıkan or-dulardan korktuğu kadar korkardı.

“Ademi merkezileşmenin son derece katı bir hiyerarşik düzenle aynı anda mevcudiyet göstermesi son derece mümkündür. Avrupa ve Doğu feodalizmi bunun çarpıcı örneklerini oluşturur; buralardaki toplumsal düzene bakıldığında, kesinlikle merkeziyetçi olmayan yerleşimler üzerinde kraliyet ailesinin, düklerin ve baronların kurduğu hiyerarşilere rastlanır. Fritz Schumacher'e duyduğum saygı bir yana, küçüğün her zaman güzel olması gerekmez.”

Bu yerleşimleri, yalnızca merkeziyetçi olmadıkları, kendi kendilerine yettikleri, kü-çük oldukları ya da 'uygun teknolojiler' kul-landıkları için övmek istiyorsak, kültürel açıdan durgun toplumlar olduklarını ve ko-layca dışarıdaki elitlerin tahakkümü altına girdiklerini de unutmamız gerekir. Bu yerle-şimlerdeki işbölümü görünüşte organik ol-makla birlikte geleneksel bir nitelik taşır; bunun, dünyanın çeşitli bölgelerinde görü-len son derece baskıcı ve alçaltıcı kast sis-temlerine taban oluşturmuş olması son de-rece mümkündür; Hindistan'daki toplumsal yaşamın başına bugün bile bela olan kast sistemi, bu durumun bir örneğidir.

Ademi merkezileşme, yerelcilik, öz yeterlilik ve hatta konfedere sistem, –tek başlarına ele alındıklarında– akılcı nite-likte ekolojik bir toplum oluşturulması için bir garanti değildir; bunu söylerken kendi kendimle bir çelişkiye düşmüyö-rum. Aslında bunların hepsi, tarihin çe-şitli dönemlerinde dar görüşlü yerleşim-leri, oligarşileri ve hatta despot rejimleri desteklemek için kullanılmıştır. Bu kav-ramların çevresinde kümelenen kurum-sal yapılar oluşturulmadan, bu kavram-lar birbirleriyle kaynaştırılmadan, ekolo-jik yönelimli özgür bir toplumun oluştu-rulması mümkün değildir.

Konfedere sistem ve karşılıklı bağımlılık

Ademi merkezileşme ile öz yeterlili-ğin, yalnızca yerelcilik ile sınırlı kalmayan çok daha geniş bir toplumsal örgütlenme ilkesini içermesi gereklidir. Ademi merkezileşmeye, öz yeterliliğe yaklaşan uygulamalar, insani ölçekli yerleşimlere ve eko teknolojilere duyulan gereksinimin yanı sıra, gerçek bir ortak yaşama dayanan demokratik nitelikteki karşılıklı bağımlılık biçimlerine, yani kı-saca konfederalizmin özgürlükçü biçim-lerine de karşı konulmaz derecede bir gereksinim vardır.

Başta *Kentleşmenin yükselişi ve yurttaşlığın çöküşü* (The Rise of Urbanization and the Decline of Citizenship) ad-lı kitabımda olmak üzere, birçok makale ve kitapta, konfedere yapıların tarihini an-tik çağdan, ortaçağdan ve modern çağ-dan örnekler vererek ayrıntılı bir biçimde inceledim; 16. yüzyıl İspanyası'ndaki Co-muneros hareketi, 1793 yılındaki Paris seksiyon hareketi ve başta 1930'lardaki İspanyol Devrimi sırasındaki anarşistlerin hareketi olmak üzere yakın geçmişteki gi-rişimler, bu örnekler arasında yer almak-tadır. Günümüzde ademi merkezileşmeyi savunanlar arasında ciddi boyutta yanlış anlamalar ortaya çıkmaktadır; bunların çoğu, bu insanların, konfedere sisteme duyulan gereksinimin farkında olmamala-rından kaynaklanmaktadır; bu sistem en azından, ademi merkezileşmiş yerleşim-lerin dışa kapallılığa ve dar görüşlülüğe sürüklenmelerine karşı dengeleyici bir güç oluşturma eğilimi gösterir. Konfederalizmin anlamı, yani temel bir ilke olduğu ve ademi merkezileşmeye daha geniş bir anlam kazandırdığı tam olarak anlaşıl-mazsa yerel yönetimlerin otonomisini sa-vunan hareket, en iyi durumda anlamsız-laşacak, en kötü durumda ise son derece dar görüşlü amaçlara hizmet edecektir.

O zaman, konfedere sistemi nasıl ol-ması gerekir? Bu sistem her şeyden önce,

idari meclislerden oluşan bir ağı içerir; bu meclislerin üyeleri ya da delegeleri, çeşitli köylerdeki, kasabalardaki ve hatta büyük kentlerin mahallelerindeki karşılıklı ilişki tabanına dayanan demokratik meclisler tarafından seçilir. Bu konfedere meclis-le-rin üyelerinin görevleri kesin olarak belirlir-dir; bunlar her zaman görevden alınabilir; üyeler, meclislerde belirlenen politikaların koordinasyonu ve uygulanması amacıyla seçilmiştir; bu açıdan sözü geçen meclis-lere karşı sorumludurlar. Sahip oldukları işlev, bütünüyle idareye ve uygulamaya yöneliktir; bu üyeler, cumhuriyetçi hükü-met sistemlerindeki temsilciler gibi politika oluşturma işlevine sahip değildir.

Konfedere sistemi savunan görüş, iz-lenecek politikaların oluşturulması ile bunların koordinasyonu ve icrası arasın-da kesin bir ayırım yapar. Politika oluşturma, yalnızca yerleşimlerdeki halk mec-lislerinin yetkisindedir; bu meclisler, katı-lımcı bir demokrasinin uygulanmasına da-yanır. İdare ve koordinasyon, konfedere meclislerin yetki alanına girer; bu meclis-ler, köylerin, kasabaların, mahallelerin ve kentlerin arasında konfedere bir ağ çerçe-vesinde bağlantı kurulması için bir araç görevi görür. Buna göre, otorite yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya doğru kullanılır; konfedere sistemlerde sahip olunan güç, yukarıya doğru azalır; en te-pedeki federal meclis, gücü en az olan meclistir; aynı şekilde yerleşimden, bölge-ye ve bölgeden daha büyük alanlara gidil-dikçe meclislerin gücü azalır.

Yerleşimler arasında karşılıklı bir ba-ğımlılığın varolması, konfedere sistemin gerçekleştirilmesinde çok önemli bir rol oynar; bunun anlamı, ortak kaynaklara, üretime ve politikaları birlikte oluşturma-ya dayanan sahici bir ortaklıktır. Yerle-şimler, önemli maddi gereksinimlerin karşılanmasında ve ortak politik amaçla-rın gerçekleştirilmesinde diğer yerleşim-lere güvenmeli ve bu yolla kendilerini bir bütünün parçası olarak görmelidirler; ak-si halde, dışa kapallılık ve dar görüşlülük kaçınılmaz hale gelir. Büyük birlikler oluşturan yerleşimlerin, ademi merkezi-yetçiliğin ve yerelciliğin çatısı altında dar görüşlülüğe saplanıp toplumsal yaşamın zararını kendi içine kapanmasının önü-ne geçilmesi için, konfederasyonun katı-lımcı bir idare biçiminin uzantısı olarak görülmesi gerekir; bu sistem konfedere bir ağ biçiminde karışımıza çıkar.

Buna göre konfedere sistem, yerleşim-ler ve bölgeler arasında zaten varolması gereken karşılıklı bir bağımlılığı sürekli kı-lmaya yarayan bir sistemdir. Daha doğru bir deyişle, bu bağımlılığın, denetimin yer-leşimlerin elinde olması ilkesinden vazge-çilmeden demokratikleştirilmesidir. Belli bir derecedeki öz yeterlilik, her yerleşim ve bölge için istenen bir durumdur. Ancak yer-el dar görüşlülüğün yanı sıra, ulusal ve küresel boyuttaki savurgan bir işbölümü-nün de önüne geçilmesi için konfedere bir sistem gereklidir. Kısaca belirtilecek olur-sa, konfedere sistem çerçevesindeki bir yerleşim, kendi kimliğini bulur; çok yönlü bir nitelik kazanır; paylaşımaya dayalı bir şe-kilde, dengeli bir ekolojik toplumu oluşturan bütünün parçası haline gelir.

Konfedere sistemin gelişiminin en üst noktasına ulaşip bir toplumsal örgütlenme ilkesi haline gelmesi için ekonominin kon-federe hale getirilmesi, yani yerleşimler-

deki çiftliklerin, fabrikaların ve diğer ge-rekli girişimlerin, yerel yönetimlerin eline verilmesi gereklidir; bunun anlamı, bir yer-leşimin, büyüklüğünden bağımsız olarak, kendisini diğer yerleşimlere bağlayan bir ağ çerçevesinde kendi ekonomik kaynak-larını idare etmesidir. Öz yeterlilik ile alış-verişe dayalı bir pazar sistemi arasında seçim yapmaya zorlamak, aşırı derecede basite indirgenmiş gereksiz bir bölümle-meden başka bir şey olmayacaktır. Benin görüşüme göre, konfedere bir ekolojik toplum, bedel ilişkisinin batağına saplan-mış kapitalist 'kooperatif'lerden oluşan bir topluluklar bütünü değil, yerleşimlerin ge-reksinim miktarına göre paylaştırmaktan zevk alan bir toplum olacaktır.

Bunu gerçekleştirmek imkansız mıdır? Devletleştirilmiş mülkiyet, merkeziyetçi devletin politik gücünün yanına bir de ekonomik güç katmakta, 'ya büyü ya yok ol' ilkesine dayalı özel pazar ekonomisi ise gezegenimizin ekolojik istikrarını yok etme tehdidinde bulunmaktadır; bunların işler sistemler olmadığını artık kabul et-memiz gerekir; ben, ekonominin bir kon-federasyon çerçevesinde yerel yönetimle-rin eline verilmesinin dışında, başka ge-çerli bir alternatif göremiyorum. Ne olursa olsun, yerleşimin sorunlarıyla artık devle-tin ayrıcalıklı bürokratları, gözünü kar hır-sı bürümüş burjuva girişimciler ya da söz-de işçi denetimi altındaki girişimlerdeki 'kolektif kapitalistler' değil, mesleklerin-den ve çalıştıkları yerden bağımsız olarak yurttaşlar ilgilenecektir. Zaman içinde, ça-lışma yerine, mevkie ve mülkiyete dayalı geleneksel nitelikteki özel menfaatlerin yerine, yerleşimin ortak sorunlarına daya-nan genel bir menfaatin yaratılması ge-rekliliği doğacaktır.

Buna göre konfederasyon, ademi mer-kezileşmeden, öz yeterlilikten ve karşılıklı bağımlılıktan oluşan bir birliktir. Bu birlik, yukarıdaki kavramların daha da fazlasını içermektedir. Yunanlıların paideia adını verdikleri vazgeçilmez nitelikteki ahlaki eğitim ve karakter oluşturma süreci de bu birliğin bir parçasıdır; paideia, günümü-zdeki pasif seçmenleri ya da tüketicileri de-ğil, katılımcı bir demokrasi çerçevesinde akılcı bir biçimde hareket eden etkin yurt-taşları ortaya çıkarır. Sonuç olarak, birbi-rimizle ve doğal dünyayla olan ilişkilerimi-zi bilinçli bir biçimde yeniden oluşturma-mızdan başka bir alternatif yoktur.

Toplumun ve doğal dünyayla olan ilişk-ilerimizin yeniden oluşturulmasının yal-nızca ademi merkezileşme, yerelcilik ya da öz yeterlilik ile gerçekleştirilebileceğini savunmanın bize sağlayacağı çözümler eksik niteliktedir. Konfedere yerleşimlere dayanan bir toplumun oluşturulması için gerekli önkoşullardaki her eksik, yaratma-yı umduğumuz toplumsal doku üzerinde büyük bir delik açacaktır. Bu delik giderek büyüyerek dokunun bütününü yok ede-cektir; aynı şekilde pazar ekonomisi de, 'sosyalizm,' 'anarşizm' ya da iyi bir toplum oluşturma beklenen başka bir kavramla kaynaştırılması durumunda bile, giderek toplumun bütünü üzerine tahakküm kurar. Politika oluşturulması ile oluşturulan poli-tikaların yürütülmesi arasındaki fark da unutulmamalıdır, politika oluşturma yetki-si bir kez halkın elinden çıktı mı vekillerin eline geçer. Bu vekiller kısa sürede bürok-ratlara dönüşürler.

Sonuç olarak konfedere bir sistemin

bir bütün olarak ele alınması gerekir: Bu sistem, bilinçli bir şekilde oluşturulmuş birbirlerine bağımlı bir yerleşimler bütü-nünden oluşur, katılımcı bir demokrasi ile kılı kırk yaracak biçimde idare edilen bir koordinasyon sistemi, konfederasyon çatısı altında kaynaşmıştır. Bu sistem, ba-ğımsızlık ve bağımlılık kavramlarının di-yalektik biçimde gelişerek çok daha zen-gin bir biçim olan karşılıklı bağımlılığa dö-nüşümünü içerir. Bu açıdan, özgür bir top-lumda doğan bireyin çocukluğundaki ba-ğımlılıktan gençlikteki bağımsızlık süreci-ne geçtikten sonra bunları bilinçli bir şekil-de bireyler arasındaki ve bireyle toplum arasındaki karşılıklı bağımlılığa dönüştür-düğü sürece benzer.

Buna göre konfedere sistem, sıvı hal-de olan ve sürekli olarak gelişen topluml-sal bir metabolizmadır; toplum içi farklılık-lar ve daha büyük farklılıklar ortaya çıkar-ma potansiyeli, ekolojik bir topluma kimli-ğini kazandırır. Bu kimlik sözü geçen me-tabolizma içinde korunur. Konfedere sis-tem –ideologların geçen yıllarda bizi, libe-ral kapitalizmin, 'tarihin sonu' olduğuna inandırmaya çalıştıkları gibi– toplum tari-hinin son sayfasını oluşturmaz; tam, tersi-ne yeni bir eko toplumsal tarihin başlan-gıç noktasıdır; toplumun içinde ve topluml-a doğal dünya arasında görülen katılımcı nitelikteki bir evrim süreci, bu tarihe dam-gasını vurur.

Konfederasyon ve güç ikiliği

Önceki yazılarımda her şeyden önce, yerleşim tabanına dayanan bir kon-federasyonla merkeziyetçi devlet arasın-da, yakın geçmişte ise konfederasyonla ulus-devlet arasında şiddetli bir gerilimin olduğunu göstermeye çalıştım. Konfede-re sistemin ise yalnızca benzersiz nitelik taşıyan toplumsal ya da yerleşime özgü bir idare biçiminden ibaret olmadığını vur-gulamaya çalıştım. Bu sistem, arkasında yüzyıllar süren bir tarihin yattığı canlı bir insanlık geleneğidir. Konfederasyonlar kuşaklar boyunca, neredeyse kendileri kadar eski bir eğilime, yani merkeziyetçili-ğe ve ulus devletin ortaya çıkışına karşı bir güç oluşturmıştır.

Konfedere sistemle devletçilik arasın-daki gerilim fark edilmezse, konfederasyon kavramı bütün anlamını yitirir; bu gerilim ortamında ulus devlet, 'denetimin yerle-şimlerin elinde olduğu'na dair yanlış bir gö-rüntü yaratmak amacıyla çeşitli araçlar kullanmaktadır; Kanada'daki idari bölge hükümetleri ile ABD'deki federal hükümet-ler buna örnek olarak gösterilebilir. Kana-da'daki bölgesel otonomi ile ABD'deki eya-letlerin sahip oldukları haklar göz önüne alındığında, bunların konfedere sistemden en az Sovyetler Birliği'ndeki 'Sovyet' mec-lisleri kadar uzak olduğu görülür; halkın de-netim aracı olarak işleyen bu meclislerle Stalin'in totaliter devleti arasında sürekli bir gerilim mevcuttu. Rus meclisleri Bolşevik-ler'in eline geçti; Ekim Devrimi'nden bir iki yıl sonra bu meclislerin yerini Bolşeviklerin partisi aldı. Konfedere yerleşimlerin ulus devlete karşı oynadıkları dengeleyici rolü zayıflatmak amacıyla, 'konfedere sistemi savunan' kişileri eyalet hükümetine oportü-nist bir biçimde aday göstermek ya da da-ha da kötüsü, bunları Demokrat partinin güçlü olduğu eyaletlerde (Amerikalı bazı Yeşillerin yaptığı gibi) belediye başkan adayı olarak göstermek, konfederasyonlar ile ulus devletler arasındaki gerilime duyulan gereksinimin önemini bulanıklaştırmak-tan, daha doğrusu, bu iki sistemin uzun sü-re birlikte varolamayacağı gerçeğini gölge-lemekten başka bir şey değildir.

Burada konfedere sistemi, ademi mer-kezileşmenin, katılımcı demokrasinin ve yerelciliğin gerçekleştirilmesi için gerekli bir bütün, yeni gelişme süreçleri

Çerçevesinde daha büyük bir farklılaş-maya yol açacak bir potansiyel olarak be-timledim. Bu bütünlük kavramının yalnızca yerleşimler arası karşılıklı bağımlılık sistemi için değil, aynı zamanda tek bir yerleşim için de geçerli olduğunu vurgulamak istiyorum.

“Konfedere sistem, yerleşimler ve bölgeler arasında zaten varolması gereken karşılıklı bir bağımlılığı sürekli kılmaya yarayan bir sistemdir. Yani bu bağımlılığın, denetimin yerleşimlerin elinde olması ilkesinden vazgeçilmeden demokratikleştirilmesidir. Belli bir derecedeki öz yeterlilik, her yerleşim ve bölge için istenen bir durumdur. Ancak yerel dar görüşlülüğün yanı sıra, ulusal ve küresel boyuttaki savurgan bir işbölümünün de önüne geçilmesi için konfedere bir sistem gereklidir.”

Daha önceki yazılarımda da belirttiğim gibi, yerleşim, birey için en dolaysız politik sahneyi oluşturur. Burası, özel ailevi ilişkilerin ve yakın arkadaşlık ilişkilerinin, kelimenin tam anlamıyla eşliğinde yer alan bir dünyadır. Politikanın Yunancadaki sözcük anlamıyla, yani polis ya da yerleşimin idaresi anlamında ele alındığı bu temel politik sahne, birey yalnızca bir kişi olmaktan çıkarak etkin bir yurttaşa dönüşür. Özel role sahip bir varlıktan kamusal bir rol oynayan bir varlık ortaya çıkar. Yurttaş, toplumun geleceğinin belirlenmesi sürecine doğrudan katılabilen işlevsel bir varlık haline getiren bu çok önemli sahne göz önüne.Alandığında, temsili yönetim sistemlerindekiinden çok daha temel düzeyde olan (aile yaşamı hariç,) insanlar arası bir etkileşim karşımıza çıkar; temsili idare sistemlerinde, kitlelerin gücü, bir ya da birkaç kişide cisimlenen bir güce dönüşmüştür. Buna göre yerleşim, tarih içinde ne kadar bozulmuş olursa olsun, kamu yaşamının en sahici sahnesini oluşturur.

'Politika'nın temsile ya da otoriteye dayalı düzeylerde gerçekleştirilebilmesi için yukarıda belirtilen durumun tam tersine, yerel yönetimlerin ve yurttaşların sahip oldukları güçten belli derecede vazgeçmeleri gereklidir. Yerleşimin her zaman sahici bir kamu dünyası olarak ele alınması gerekir. İdarecilerin, örneğin bir valinin konumu ile temsil yetkisine sahip bir belediye başkanının konumunu karşılaştırıyorsa, (ne kadar sakat bir gelişme göstermiş olsa da) bir yerleşimdeki politik yaşamın temel politik doğasını bütününle yanlış anlamışız demektir. Yeşillerin (modern mantığın kurallarına göre) bütününle resmi ve tahlillsel biçimde, 'idareci' teriminin yukarıdaki iki konumu, birbirinin yerine geçebilecek hale getirdiğini savun-

maları, yürütme yetkisi kavramını kendi bağlamından uzaklaştırmaktan, şeyleştir-mekten başka bir şey değildir. Böylece, yürütme kavramı, bu sözcüğe yüklediğimiz dış görünüş yüzünden, cansız bir kategoriye dönüşür. Kenti bir bütün olarak görüp katılımcı demokrasi yaratma yolundaki potansiyelini tam olarak kavrayabilmek için Kanada ve ABD'deki bölgesel ve eyalet hükümetlerinin, en iyi durumda temsil sistemine, en kötü durumda ise oligarşik yönetime dayalı olan sağlam tabanlı küçük cumhuriyetler olduklarını görmemiz gerekir. Ulus devletin kendini ifade edebilmesini sağlayan araçlar olan bu hükümetler, gerçek bir kamu alanının ortaya çıkmasına engel olur.

Kısaca ifade edilecek olursa, yerel yönetimlerin otonomisini savunan özgürlükçü bir parti programı çerçevesinde, Yeşil hareketten birini belediye başkanı adayı olarak göstermek ile birini bu tür bir program çerçevesinde bir bölge ya da eyalet valisi adayı olarak göstermek arasında niteliksel bir fark vardır. İkinci durumda, yerleşim, bölge (eyalet) ya da ulusal düzeyde yer alan kurumlar, sahip oldukları bağlamdan yalıtılarak idari konum adını taşıyan bütününle resmi bir başlık altında toplanır. Hiçbir kesinlik taşımayan bu yaklaşım kullanılarak, insanların ve dinazorların aynı türe ve hat-ta aynı sınıfa ait olduğu, çünkü her ikisinin de omurlığe sahip olduğunu söylemek mümkündür. Hangi düzeyde olursa olsun, belediye başkanı, yerel meclis üyesi ya da seçilmiş bir kişinin sahip olduğu kurumsal konum, yerleşimin bütününün bağlamında ele alınmalıdır; aynı şekilde devlet başkanını, başbakan, kongre ya da parlamento üyelerinin sahip olduğu konumlar da devlet bütününün bağlamında ele alınmalıdır. Ye-

şil hareketten birinin belediye başkanı adayı olmasının, bölge ya da devlet kapsamındaki bir makam için aday olmasından temelde farklılığının nedeni budur. Bir belediye başkanının, devlet ya da bölge idari makamlarındaki yöneticilere göre çok daha büyük bir denetim ve kamu gözetimi altında olmasının sayısız nedeni vardır, bunlar ayrıntılı olarak açıklanabilir.

Kendimi tekrarlama pahasına da olsa şunu belirtmek istiyorum: Yukarıdaki gerçeği göz ardı etmek, izlenecek politika, idare, katılım ve temsil kavramlarının ait oldukları çevre ve bağlamın unutulmasından başka bir şey değildir. Bir kent ya da kasabada yer alan belediye sarayı, bir bölgenin, eyaletin ya da ulus devletin başkentine eşdeğer değildir.

Günümüzdeki bazı kentlerin çok büyü-yerek neredeyse kendi başına ayakta duran birer cumhuriyet oluşturdukları şüphe götürmez. New York ve Los Angeles gibi kentler, bu tür megalopoliten bölgelere örnektir. Böyle bir durumda, yalnızca kentler arasında değil kentsel bölgenin içinde mahallelerden ya da tanımlanabilir bölgelerden oluşan konfederasyonların kurulması, Yeşil hareketin programında asgari ölçüde bir talep olarak yer alabilir. Bu yoğun nüfuslu, giderek yayılan, aşırı büyüklükteki varlıkların kurumsal yönden parçalara bölünerek, insani boyutlar taşıyan ve katılımcı bir demokrasiye olanak tanıyan sahici yerleşimlerin oluşturulması gereklidir. Bu kentler, Amerika'nın düşük nüfuslu eyaletlerinde bile görülen türden bir devlet gücüne, ne kurumsal ne de gerçek yönden henüz sahip değildir. Belediye başkanı, hala muazzam bir yaptırım gücüne sahip olan bir vali değildir; belediye meclisi ise ölüm cezasını yasallaştırma yet-

kisine sahip olan bir parlamento ya da meclis değildir; bu ceza, bugün ABD'nin çeşitli bölgelerinde gerçekten yasalaşmaktadır.

Yarı devlet halini almaya başlayan kentlerde, hala politikanın özgürlükçü bir çizgide gerçekleştirilmesine olanak verecek bir serbest alan mevcuttur. Bu kentlerdeki idari organlar, son derece tehlikeli bir alanı oluşturmaktadır, buralardaki muazzam boyuttaki bürokrasilerin, polis otoritesinin, vergi toplama gücünün ve hukuki sistemlerin getirdiği yük, özgürlükçü çizgideki bir otonom yerel yönetim yaklaşımı için ciddi boyutta bir sorundur. Somut durumun nasıl bir hal alacağını kendimize açık ve dürüst bir biçimde hep sormamız gerekir. Büyük kentlerdeki belediye meclisleri ile yerel yönetim organları, gücün sürekli olarak gittikçe güçlenen bir devlette, eyaletteki idari makamlarda ve daha da kötüsü, karar alırken bu kentleri önemsemeyen bölgesel hükümetlerde (Los Angeles, bu durum için dikkate değer bir örnek oluşturur) yoğunlaşmasına karşı savaşıma olanağı sağlar; buna göre, gittikçe otoriter hale gelen devlet kurumlarının gelişiminin durdurulması ve kurumsal açıdan merkezîyetçi olmayan bir demokrasinin tekrar oluşturulmasına katkıda bulunmak için elimizdeki tek olanak, kent meclisi için adaylar çıkarmaktır.

New York gibi muazzam boyuttaki bir kentsel varlığın fiziksel olarak ademi merkezileştirilip sahici yerleşimlere ve sonunda komünlere bölünmesi, hiç şüphesiz uzun zaman alacaktır. Bu yönde gösterilecek bir çaba, Yeşil hareketin azami boyuttaki programının bir parçası olacaktır. Bu derece muazzam bir boyut taşıyan kentsel bir varlığın yavaş yavaş kurumsal açıdan merkezîyetçi olmayan bir hale getirileme-

mesi için hiçbir neden yoktur. Fiziksel ademi merkezileşmeyle kurumsal açıdan ademi merkezileşme arasındaki fark, her zaman akılda tutulmalıdır. Zaman zaman radikaller ve hatta kent planlamacıları tarafından, bu muazzam boyuttaki kentlerde demokrasinin yerelleştirilmesi ve halka daha büyük bir güç verilmesi yolunda öneriler getirilmekte, ancak bunlar, bu önerilerin fiziksel açıdan uygulanamazlığını söyleyen merkezîyetçi sistem yanlıları tarafından, kinik bir şekilde geri çevilmektedir.

Kurumsal açıdan ademi merkezileşmeyle büyük bir kentin fiziksel olarak parçalara ayrılmasını birbirine bağlamaya çalışmak, ademi merkezileşmenin yararlarına ilişkin savlarda bir karışıklığa yol açmaktadır. Bu iki ayrı gelişme çizgisini birbirine eşdeğer göstermek ya da birbiriley karıştırmak, merkezîyetçi sistemin savunucularının başvurdukları bir hiledir. Özgürlükçü çizgideki otonom yerel yönetim yanlılarının, kurumsal ve fiziksel açıdan ademi merkezileştirme arasındaki farkı sürekli olarak akıllarında tutmaları ve şu gerçeği anlamaları gerekir: Fiziksel alanının gerçekleştirilmesi yıllar sürebilir; ancak buna rağmen kurumsal yönden ademi merkezileşmenin tam olarak gerçekleştirilmesi mümkündür.

1- Fransız sosyalist ve reformcu (1772-1837). (ç.n.)

2- Hinduizmde dua ya da büyü olarak söylenen metin ya da şarkı. (ç.n.)

3- Ulusal işçi Konfederasyonu (Confederación Nacional del Trabajo). (ç.n.)

Bu yazı Murray Bookchin'in KENTSİZ KENTLEŞME kitabından alınmıştır.

REBER APOSUZ ÇÖZÜM OLMAZ

Baştarafı sayfa 5'te

Türkiye'nin demokratları, aydınları, sanatçıları, Türkiye'yi seven herkes, yine Kürt özgürlük güçleri eğer bu durumu görür, el birliği ederlerse, bu rantçıların, savaş kışkırtıcılarının millîyetçi, şoven, ırkçı güçlerin yaklaşımlarına alet olmazlar. İzledikleri siyaseti anlarlar, oynadıkları oyunları görür ve bunlara karşı erkenden doğru bir siyasetle karşı çıkarlarsa, el birliği yaparlarsa, özgürlük ve demokrasi mücadelesini her alanda geliştirirlerse o zaman bu şoven, gerici, inkarcı politikalar deşifre olacak, teşhir olacak, yıkılacak, Türkiye demokratikleşme sürecine sokulacaktır. Türkiye'yi değiştirmenin, ilerletmenin başka bir yolu da kalmamıştır.

– *Türkiye ile AB Kürt sorununun inkarında uzlaşabilir mi?*

– Kürdistan'ın bölünmesi, Kürt halkının inkar edilmesi ve imha sürecine alınması yalnız başına bir Türkiye politikası değildir. Esas olarak bir Avrupa politikası ve sistemidir. Dolayısıyla bir dünya sistemi haline gelmiştir. Kürt'ün inkar ve imha altına alınmasını sadece Türkiye'nin, Suriye'nin, İran'ın, Irak'ın politikaları olarak görmek, 20. yüzyıllı hiç anlamamak, dünya gerçekliğini hiç bilmemek, Ortadoğu'da sürdürülen savaşı hiç kavramamak olur. Bir defa bu yanıltan kendimizi kurtarmamız gerekiyor. İnkâr ve imha süreci nasıl ortaya çıktı, bu politikalar nerede gündeme geldi, neye dayanarak ortaya çıktındı, kimler bunun altına imza attılar, uygulanmasının arkasında kimler var? Bunları iyi anlamalıyız. Öyle ucuz bir yaklaşımla, sığ bir yaklaşımla ele alamayız. İkel Kürt milliyetçiliğinin yaptığı gibi dar bir milliyetçi yaklaşımla sadece Türkiye'yi, Suriye'yi, Irak'ı sorumlu tutamayız. Bu bir oyundur. İkel Kürt milliyetçiliğinin yaklaşımıdır. Bu milliyetçiliği yaratan da Avrupa emperyalizminin kendisidir. Dolayısıyla da Türk düşmanlığı, Arap, Fars düşmanlığını Kürdistan'da geliştirmeye çalışmak gerçekte

bir Avrupa siyasetidir, emperyalist bir siyasettir. Halkları birbirine kırdırarak, Ortadoğu'nun ulusal topluluklarını birbirleriyle savaştırarak, zayıf düşürüp kendine muhtaç kılma, onlar üzerinde hakimiyet kurma, onları sömürme ve yönetme politikasının bir uygulamasıdır. Yani emperyalizmin böl, parçala, çatıştır, zayıflat, egemen ol ve yönet politikasının Ortadoğu'da, Kürdistan üzerinde uygulanmasıdır. Bu nedenle Kürt inkarı politikası AB'nin de politikasıdır. Günümüzde bütün dünyanın da politikasıdır. BM hala Kürt inkarı sistemini esas alan bir sistemdir, güçtür. Yoksa onun dışında, onu değiştirmiş bir güç değil. ABD biraz yeni politikalar üretmeye çalışıyor. O da Ortadoğu'ya yönelik geliştirdiği müdahalenin ihtiyacından kaynaklanıyor. Irak müdahalesinin başarısı Kürtleri görmekten geçti. Dolayısıyla bir Kürt politikası oluşturdu. Güney Kürdistan'da Kürtler için bir statü yaratmak zorunda kaldı. Şimdi bu müdahaleyi Irak'tan çıkarıp, Ortadoğu'nun diğer alanlarına da yaymaya çalışıyor. Suriye, İran, Türkiye'ye de yaymaya çalışıyor. Buralarda da 20. yüzyıl Avrupa devletlerinin yarattığı siyasal statükoyu parçalamak istiyor. Onlarla karşıt. Küresel sermayenin çıkarları bu ulus devlet yapılanmalarıyla geliyor. Dolayısıyla da bu küresel sermaye siyasetini izleyen, onun şövalyesi olan ABD, bölgedeki bu ulus devlet yapılarıyla çatışmak, onları yıkmak görevini üstlenmiş durumda. Türkiye, Suriye, İran ulus devletleriyle çatışırken de Kürtler, Kürt sorunu öne çıkıyor. Kürdistan'ı görmeden, anlamadan bu statükocu güçlere karşı mücadele etmesi mümkün değil. Bu nedenle Ortadoğu'daki güncel mücadelenin bir gereği olarak aslında ABD biraz Kürtleri görür, tanıır hale geliyor. Bu konuda henüz kalıcı, sistemli değil. Sadece Ortadoğu'da yaşanan mücadele gereği, bu mücadelede başarılı olabilmek için Kürdistan'dan yararlanmak, Kürdistan'ın stratejik konumunu, Kürt toplumunun stratejik durumunu kendi yanına çekmek zorunda kalıyor, bu başarı için gerekli. Bu nedenle de kendisine böyle imkan verecek bazı politik

yaklaşımlar geliştiriyor, bu düzeydedir. Bu bir stratejik yaklaşıma dönüşür mü? ABD Ortadoğu'da yürüttüğü mücadelenin derinleştiği bu süreçte Kürtlere karşı stratejik düzeyde politika geliştirir mi? Bunu mücadelenin gelişimi gösterecek. Önümüzdeki süreçte göreceğiz. Henüz bu düzeye gelmiş değil. Gelip, gelmeyeceğini de Ortadoğu'da yaşanacak mücadele belirleyecek. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi belirleyecek. Yine ABD ile Kürdistan üzerinde egemen olan devletler arasındaki çatışmanın durumu belirleyecek.

AB böyle bir müdahale içinde olmadığı için ve bölge statükosuyla bu biçimde bir çatışmaya girmedeği için eski politik stratejisini tam anlamıyla değiştirmiş olmaktan uzak. Hala aslında statükoculuğun arkasında Avrupa var. Kendi yarattığı siyasal sistem olduğu için adeta onlardan kopamıyor, onlarla birleşiyor, arkalarında duruyor. Bu eski statüko dediğimiz olgu da Kürdistan'ın bölünmesi, inkarı ve imhası üzerinde oluşmuş bir siyasi statükodur. AB başta İngiltere, Fransa olmak üzere Avrupa sistemi, Kürdistan üzerindeki bu inkar ve imha statükosunu yarattı. Yine günümüzde bu politikayı yürüten güçlerin arasında da AB var, Fransa, Almanya var. Diğer birçok Avrupa devleti var. Biz bunu anlamazdan, görmezden gelecek değiliz. Bir defa bu gerçeği iyi görmemiz lazım. Kürtler ıkel milliyetçi yaklaşımlardan uzak durmalıdır. Sanki inkarı, imhayı Kürt'ü yok saymayı Türkler, Araplar, Farslar öngörüyorlarmış da Avrupa devletleri Kürtleri tanıyor, Kürtlerin haklarını veriyormuş gibi bir izlenim yaratılıyor. Bu emperyalizmin oyunundan başka bir şey değil. Aldatma politikasıdır. İşbirlikçi, teslimiyetçi, Kürt ıkel milliyetçiliği bu temelde yaratılmıştır. Dolayısıyla ıkel milliyetçilik bir emperyalist yaratmadır. Bir Avrupa yaratmasıdır. Öyle Kürt halkının haklarını savunan değil, Avrupa'ya, ABD'ye, yani emperyalist güçlere hizmet eden bir ideoloji oluyor. Kürt halkının haklarını savunmak demek, tutarlı yurtsever olmak, özgürlükçü, demokrat olmak demektir, bölge halklarıyla kardeşliği

ve birliği savunmak demektir. İkel milliyetçi düşmanlıklardan uzak durmak demektir. Oysa böyle bir durum söz konusu değil. İkel milliyetçiler buna gelemiyorlar. Geriye bu emperyalizmin ve onun işbirlikçisi olanların oyunlarının doğru görülmesi kalıyor. Biz bunu görebilmeliyiz. Bu bakımdan AB ile Türkiye Kürt inkarında uzlaşabilir mi? demek geçmişi doğru tanımlamamaktır. Biz bu soruyu biraz anlamsız bulduk. Milliyetçi etkiler koken durumları gördük. Bu yanlış bir sorudur. 20. yüzyılı doğru tanımlamıyor. Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sistemini doğru tanımlamıyor. Onun sorunlarını doğru ortaya koymuyor. Bir defa AB ile Türkiye ve bölgenin diğer devletleri bölme ve inkar etmede uzlaşmış, anlaşmışlardır. Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sistemi öyle ortaya çıkmıştır. Şimdi 'AB böyle bir politikayı aşmış mıdır?' diye sorabiliriz. Gerçekten aşmış mıdır? İnkâr ve imha politikasını aşan, Kürt halkını tanıyan, onun haklarını kabul eden bir politik stratejiye AB ulaşmış mıdır? Hayır. AB hala böyle bir politikaya ulaşmış değil. Eski politik stratejisini sürdürüyor. Özünde sürdürüyor. Tabii Türkiye'nin bu kaba inkarcı ve imhacı politik yaklaşımlarını biraz esnetmiş, görüntüde onu biraz aşmış durumda. Avrupa'da biraz demokratik duyarlılık gelişmiş. Avrupa sistemi Türkiye'nin bu kaba yaklaşımlarını artık daha fazla kaldıramıyor, taşıyamıyor. Türkiye'ye, "biraz maskele kendini, biraz incelt, biraz demokrasi maskesiyle ört, bu despotik, imhacı, inkarcı uygulamaları kamufl et ki seni kabul edebileyim" diyor. Söylenen aslında budur, bundan öteye geçmiş değil.

Bu nedenle 'AB inkarcı değil, Türkiye inkarcı. Türkiye'nin dayatmalarıyla Avrupa Birliği de inkarı kabul eder, uzlaşır mı?' diye sormak, sorunu yanlış koymaktır. Bir defa kendimizi bundan kurtaracağız. Zaten bir uzlaşma, birlik var. Avrupa inceltilmesini istiyor. Yani daha çok oyun oynuyor. Burada bizim gerçekleri şöyle ortaya koymamız doğrudur: Avrupa'nın bu inceltici yaklaşımlarını, oyunlarını görüp açığa çıkartmalıyız, bozmalıyız. Türkiye'nin ve bölgenin diğer

devletlerinin kaba bir biçimdeki inkarcı imhacı, kaba uygulamalarına karşı direnmeliyiz. Kürdistan üzerinde oynanan oyunları, saldırıları iyi açığa çıkartmalıyız, teşhir etmeliyiz. Bir de Kürt halkını bu temelde iyi bilçlendirecek, örgütleyecek çok yönlü, etkin, aktif direnebilen bir konuma getirebilmeliyiz. Böyle yaparsak inkar ve imha sistemini kırabiliriz. AB'nin inkarı inceltmiş biçimde sürdüren oyunlarını bozabiliriz. Türkiye'nin, İran'ın, Suriye'nin kaba inkarcı ve imhacı saldırılarını kırabilir, boşa çıkarabiliriz. Dolayısıyla Kürt olgusunu doğru ortaya çıkartabiliriz. Kürt halkını, halk gerçekliğini doğru tanımlayabiliriz. Bu sorunu doğru bir temelde gündemleştirip, bu sorunun özgürlükler temelinde, demokratik çözümünü gündemleştirebiliriz. Esas olan budur. Bu nedenle de bizim önümüzdeki soru şudur: Türkiye'nin inkarcı imhacı saldırılarını nasıl teşhir edip, onları boşa çıkartacağız? Yine bunun arkasında destek gücü olan Avrupa'nın diğerlerinin Türkiye'yi destekleyen oyunlarını nasıl boşa çıkartacağız? Kürdistan üzerindeki bu inkar ve imha sistemini nasıl kırabiliriz? Hangi politikayla ilişkiyle, ittifakla bu oyunları bozabilir, Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirebiliriz? Avrupa'nın ikiye bölünmüşlüğü ve Türkiye'nin despotizmini nasıl açığa çıkarıp, teşhir edebilir ve aşabiliriz? Sorunu böyle ortaya koymalı ve soruyu da böyle dile getirmeliyiz. Bu temelde Avrupa'nın ikiye bölünmüş politikalarını, yine Türkiye'nin imhacı saldırgan gerçeğini ortaya koyarak, onlara karşı mücadele sorumluluğunu ortaya çıkartıp, bu görevleri yerine getirmeye herkesi davet etmeli, sevk etmeliyiz. Biz ancak böyle yaparsak kendimizi doğru bir mücadele içerisine çekebiliriz. Sorunu doğru koymuş, dolayısıyla da çözüm yolunu doğru ortaya koymuş oluruz. Çözümü yaratacak demokratik halk mücadelesini iyi ortaya koyup, gündemleştirmiş oluruz, böylece de aslında oyunları bozabiliriz. İnkâr ve imha üzerindeki uzlaşmaları kırabilir, onu aşarak Kürt halkının demokratik haklarını gerçekleştiren bir demokratik çözümlü ortaya çıkartabiliriz.

1 HAZİRAN KARARININ YILDÖNÜMÜNDE

HPG HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ VE KARARLIDIR

HPG KOMUTA KONSEYİ

Kürdistan Demokratik Konfederalizm Önderliğinin açıklamalarının ardından başlatılan ateşkes sürecinin üzerinden altı yıllık bir süre geride bırakıldı. Hareket olarak tek taraflı ateşkesle her şeye rağmen büyük bir fedakarlık içerisinde olunmuş, fakat tüm bu fedakarlıklara rağmen, geri çekilme sürecinden itibaren ateşkes sürecinde yüzlerce yoldaşımız şehit edilmiştir. Devletin yönelimleri eskisini aratmayacak düzeyde seyretmeye devam etmiştir. Fa-

leşmiştir. Hareketimiz açısından geç alınan bir karar olsa da, yeniden savaşabilecek durumda olduğumuz görülmüş, geliştirilen süreç Genelkurmay açıklamaları ve 'savaşamazlar' diyen tüm kesimler için bir cevap niteliği taşımıştır. HPG, 1 Haziran sürecini iç ve dıştan gelişen tüm engelleme çabalarına rağmen, yeni tarz ve değişik taktikler kullanarak eskiyi aşan bir pratikle geliştirmiştir. Bu süreç, gerillamızın başarı düzeyini ortaya koymaktadır. Yine belirtmek isteriz ki,

değerlendirilmektedir. Güçlerimiz başta Güney olmak üzere, Kuzey'de de birçok alanda hem nitelik hem de nicelik olarak ve istenildiğinde savaşın şiddetini daha da geliştirebilecek bir düzeyde mevzilenmiş bulunmaktadır. HPG'nin mücadele stratejisi aktif meşru savunma stratejisidir ve hem nitelik hem de nicelik olarak buna hazırdır. Gelişecek herhangi bir topyekün savaş dayatması karşısında HPG, en görkemli ve onurlu bir direniş savaşını vermeye hazırdır.

rilmelidir. Bu süreç tarihi yorumlayamayan ve gelişmeleri tahlil edemeyen bazı çevrelerin de kışkırtmalarıyla çeşitli spekülasyonlara neden olmuşsa da, Önderliğimizin bu girişimi esas anlamda komployu boşa çıkarma ve komplocu güçlere cevap niteliği taşımaktaydı. Fakat bu altı yıllık ateşkes süreci boyunca Türk devleti çözüme yönelik herhangi bir adım atmadığı gibi, hareketimiz ve halkımız üzerindeki saldırı ve yönelimlerini daha da geliştirmiştir. Fakat hareketimiz tüm bu zorlanmalara rağmen, bu ateşkesi devam ettirmiştir. Tüm bunlara rağmen, Türk devleti uluslararası arenada da hareketimizi terörist ilan ettirme propagandasına ve gerillayı marjinalleştirme çabalarına ağırlık vermiştir. Böylesi bir ortamda tek taraflı bir ateşkesin çok fazla anlamlı olmayacağı açıktır. Bu yüzden ateşkesin bozulma-

memektedir. Çünkü karşısındaki gücün, yani Kürt halkının iradesini hiçbir biçimde kabul etmemektedir. Oysa cumhuriyetin varlığını sadece Türklerle ele almak yanlış bir tespit olacaktır. Tarihsel gerçeklik şudur: Osmanlı'nın gelişimi Kürtsüz olmuştur. Cumhuriyetin kurtuluşu da aynı şekilde Kürtsüz düşünülemez. Bu çerçevede bakıldığında, demokratik bir cumhuriyeti de Kürtsüz düşünmek tarihsel gerçeklikleri inkar etmek anlamına gelecektir.

Yasal zeminler geliştirilirse savaşa gerek kalmayacaktır

21. yüzyıl gerçeği doğrultusunda görülmesi ve dikkate alınması gereken bazı gerçeklikler bulunmaktadır. Çağdaş ve modern bir Türkiye düşünülmekeyse ve AB'ye de ancak bu şekilde girilebilecekse, Türk devletinin yerine getirmesi gereken bazı kriterler bulunmaktadır. Türk devleti öncelikle bunları görmeli ve hiçbir şekilde gözardı etmemelidir. Bugün İspanya'da ETA, İngiltere'de IRA, hatta Sri Lanka'da da Tamliler muhatap kabul edilip çözüme ilişkin görüşmeler yapılmaktadır. Milyonlarca insanı inkar ederek 'demokratikleştirm, çağdaşlaştım' demek ve halkları inkar eden bir zihniyeti esas almak, ancak ve ancak kendini kandırmayı ifade etmektedir. Söz konusu bu hususlar, bırakalım siyasal sürece olumlu etkiye bulunmayı, mevcut süreci dahi tıkanmaya götürmektedir.

Mevcut sorunlar şiddet yoluyla çözülmeyecektir. Bu yüzden hareketimiz, bütün bu süreç boyunca, önu açılan demokratikleşme ve demokratik çözümü geliştirme sürecinin tıkanmaması için birçok konuda fedakarlık göstermiştir. Fakat oligarşik rejim, hala inkar ve imha zihniyetinde ısrar etmektedir. En başta dikkat edilmesi ve aşılması gereken zihniyet bu olmaktadır. Bu zihniyet mevcut olduğu sürece elbette ki şiddet de gündemden düşmeyecektir. Kürt sorununun çözümü noktasında muhatap alınması gerekenler, bu mücadelenin sahipleri ve yürütücüleridir.

kat hareketimiz her şeye rağmen yeni stratejimize göre şiddet ile değil, demokratik siyasal mücadele yöntemi ile çözüm ortamına hizmet edecek bir stratejiyi esas almıştır. 21. yüzyılda sorunların, savaş ve şiddet yolu ile kalıcı olarak çözülemeyeceği artık bilinmektedir. Otuz yıllık mücadelemiz ve on beş yıllık savaş pratiğimizde önemli değerler ortaya çıkmışsa da, belli bir dönemden sonra savaşın bir noktada tıkanıdığı ve kendini tekrarladığı görülmüştür. Bu anlamda dünyadaki gelişmeleri göz önüne aldığımızda, savaşın çözüm değil, tam tersine, çözümsüzlüğü getirdiği anlaşılmıştır. Esas bakış açımız buyken, Türk Genelkurmay'ının bunu bir zaaf olarak değerlendirmesi, sürekli olarak savaşamaz durumda olduğumuzu dilendirerek 'yendik, yenildiler' biçimindeki iddialarla hareketimiz üzerindeki yönelimlerini arttırmayı esas almış, çözüm yolunu geliştirme gibi bir süreç içerisine girmemişlerdir. Böylesi bir değerlendirme doğru bir değerlendirme olmadığı gibi, kendilerini kandırma ve yanılgıdan başka bir şey değildir. Tam tersine hareketimiz bu süreçte birçok yönüyle geliştiği gibi, askeri güçlerimiz de daha fazla eğitilmiş ve donanımlı bir düzeye ulaşmıştır. Altı yıllık ateşkes süreci boyunca, yeni bir siyasi mücadele ortamının gelişebileceği gibi, daha kapsamlı bir savaş sürecinin de gelişebileceği ihtimali çerçevesinde hazırlıklar geliştirilmiştir.

1 Haziran'a gelinceye kadar sorunun çözümü noktasında olası çözüm yollarının gelişebileceğini düşünmemize rağmen, devletin yok etme ya da teslim alma mantığı sürekli olarak gündemde kalmıştır. Türk devleti, hareketimize yönelik olarak içte olduğu kadar dışta da ittifak ve ilişkiler geliştirmeye çalışmış, bu noktada tavizler vermiş ve hareketimizi terörist ilan etme çabasına hız vermiştir. Böylelikle ABD ve bölge güçleriyle oluşturduğu ittifaklarla sonuç alacağını hesaplamıştır. Özellikle AKP hükümeti, kraldan daha kralcı kesilerek ordudan daha radikal tavırlar göstermiş, böylelikle bu süreci tıkayarak sonuç alacağını hesaplamış ve yoğun yönelimlerle, hareketimizin başlatmış olduğu tek taraflı ateşkes sürecini boşa çıkarmayı esas almıştır. Böylesi bir ortamda da tek taraflı ateşkesin fazla anlamlı olmayacağı oldukça açık ve nettir.

1 Haziran'a giriş bu temelde gerçek-

Türk devleti savaşın tırmanmasını istemiyorsa, çeşitli kandırmacalarla kamuoyunu yanıltmaktan vazgeçmelidir. Türk halkı da aynı duyarlılığı göstermelidir.

Her türlü saldırıya karşı HPG onurluca savaşacaktır

1 Haziran gerçeği bir başlangıç niteliğindedir. Savaş hep Kürdistan'la sınırlı kalmayacağı gibi, gerektiğinde bu savaş her alana yayabilir ve geliştirebiliriz. Ancak hareket olarak şiddetin değil, demokratik siyasal mücadele ortamının gelişmesinden yana bir tutumun sahibiyiz. Şunu yeniden belirtmek gerekmektedir ki, gerillanın yenildiğini iddia eden söylemlerle, yaşanan gerçeklik hiçbir biçimde tersyüz edilemez. Aslında bizimle savaşan generaller, gerillanın gücünün ne olduğunun farkındadırlar ve bunu çok iyi bilmektedirler.

1 Haziran süreci, çeşitli toplantılar ve en son olarak da HPG III. Konferansı'nda kapsamlı bir biçimde değerlendirilmiş ve

“Mevcut sorunlar şiddet yoluyla çözülemez. Bu yüzden hareketimiz önu açılan demokratikleşme sürecinin tıkanmaması için büyük fedakarlıklar göstermiştir. Ama oligarşik rejim, inkar ve imha zihniyetini halen sürdürmektedir. Bu zihniyet devam ettiği sürece şiddet de gündemden düşmeyecektir. Kürt sorununun çözümü noktasında muhatap alınması gerekenler, bu mücadelenin sahipleri ve yürütücüleridir.”

1 Eylül 1998 tarihinde, alınan ve uygulamaya konulan ateşkes kararının amacı, Kürt sorununun çözümünü siyasal platforma taşımak, böylelikle çözümü geliştirmektir. Bu açıdan Önderliğimizin geliştirdiği yeni strateji sorunu savaşla değil, demokratik siyasal mücadeleyi geliştirme temelinde çözmeyi esas almıştır. Aslında bu süreçten çok yoğun yönelimlerin olması, özellikle de Önderliğimizin hedef alınması tesadüfi değildir. Çeşitli çevrelerce ağır değerlendirme ve yorumların yapılması, siyasal ortamın atmosferini daha da hareketlendirdiğinden, böylesi ağır bir atmosferde ateşkes kararının verilmesi en doğru ve yerinde bir karar olarak değerlendir-

sı, bir tercih değil bir zorunluluk olmuştur. Türk devleti, 11 Eylül sonrası terörizme karşı gelişen ittifaklardan da medet umarak bu fırsatı değerlendirme temelinde ABD, AB ve bazı bölge güçlerinin desteklerini de alarak savaş rantçılığı ve çılgınlıklarını ön plana almıştır. Devletin kendi içerisinde varolan çeteleşme ve oligarşinin kendi yaşam gerekçesi bu savaşın devam etmesinden yana olduğundan, bugüne kadar hareketimizin tüm girişimlerine rağmen, tek olumlu adım dahi atılmamıştır. AB'ye girme adı altında bazı reformlar yapılmışsa da, bu reformlar Türk devletinin Kürt gerçeğine yeni ve doğru bir bakış açısını geliştirdiği anlamına gel-

Türk devletinin bu inkar imha siyaseti ve demokratik sürecin önünü tıkayan yaklaşımları karşısında, hareketimizin 1 Haziran'dan itibaren, aktif meşru savunma pozisyonuna geçmesi bir zorunluluk olmuştur. Karşı tarafın, savaş hareketimizin geliştirdiği yönündeki antipropagandası ve gerçekle alakası olmayan söylemleri birçok çevre tarafından da kabul görmemiştir. Halkımızın, özellikle de mücadele eden kesimlerin morali, sorunun çözümünün tıkatılmasının hareketimizin değil, devletin, AKP'nin ve muhalefetin yaklaşımlarının bir sonucu olduğunu göstermektedir.

Devamı sayfa 31'de

BİR ŞAFAK VAKTİYDİ

Adı, soyadı: **Menan Haso**
Kod adı: **Doğan Kandil**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin-1981**
Şahadet tarihi ve yeri: **19 Kasım 2003-Bingöl/Kızılğaç**

“Umudun
gölgesinde yaşayan
insan
umudunu yitirme
bir gün doğacak
elbette güneşin,
gözün hep şafakta,
doğacak olan
umudunda,
güneşinde olsun!..”

Doğan yoldaş, 1981 yılında Küçük Güney'in Halep kentinde dünyaya geldi. Şairin “Yağmurlu bir günde doğdum anamdan/ Gökler ağılıyordu ben doğdum diye” dizelerinde olduğu gibi, şanssızlıklar bir türlü yakasını bırakmadı. Daha çok küçükken, anne sıcaklığına, sevgisine muhtaçken annesi ölür ve öksüz büyür. Bu durum, yağmur yiyen saçakların altına sığınan güvercinlerinkine benzer bir ruh hali yaratmıştı onda. Onu içine kapatmıştı. Bir süre sonra babası ikinci evliliğini yapar. Henüz çok küçük yaşta olmasına rağmen üvey annesi ile yıldızları bir türlü barışmaz. Bu duruma sürekli tepki duyar ve giderek aileden uzaklaşır. Yüreğinde anne hasreti vardır Onun. Küçük yaşına rağmen eve geç geliyor, bazı gecelerde ise hiç gelmiyordu. Yaşadığı sorun ve sıkıntılardan dolayı ruhta aileden kopar. Ekonomik ve fiziki olarak da kopmak ister, ancak yaşı henüz küçüktür. Gidecek fazla yeri yoktur. Orman kanunlarının geçerli olduğu; büyük balığın küçük balığı yuttuğu bu ortamda bir canavar tarafından yutulabileceğini bilir. Bilinmezliğin içinde eriyip yok olmak istemez. Pusulası, rotası, kaptanı, hangi limana uğrayacağı belli olmayan bir gemiye binmek istemez. Kısaca meçhulden geldim, yine gideceğim meçhule demez. Aile ve toplum ilişkilerini böylesine şiddetli ve derinden yaşamasına rağmen yaşam sevincini yitirmez. Yaşama güçlü bağlarla bağlıdır O.

Babası Doğan arkadaşı okula göndermek ister, ancak Doğan arkadaşın annesinden sonra babasının başka bir kadınla evlenmesine duyduğu tepkiden dolayı dediğini yapmaz ve okula gitmez. Kendi başına gider, bir terzinin yanında çırak olarak çalışmaya başlar. Yaşı küçük olmasına rağmen kendisini kimseye muhtaç etmez. Emeğiyle, bileğinin hakkıyla, alın teriyle kazanmak isterdi. O, küçük yaşta emekle tanışır. İşlerini temiz ve düzenli yapar. Bu yaklaşımları patronunun çok hoşuna gider ve onu çok sever. Çalışkanlığı, titizliği, saygılı davranışları ve ölçülülüğü çevre esnafı üzerinde de etki yapar, onlar tarafından da sevilir. Ailesine, babasına isyanı onda haksızlıkları kabul etmeme, yanlışlara karşı sessiz kalmama özelliklerini yaratmıştı. Doğru bulduğu şeyleri canı gönülden yapar, yanlışlara anında tavır koyardı.

İşini çok sevmektedir, bir saniyesini bile boş geçirmez. Ustasının eline bakıp bir an önce öğrenmek ister. Kısa bir süre sonra da öğrenir, artık bir kalfa olmuştur.

Çalışmak, çalışmak, daha fazla çalışmak ayakları üzerinde durmak ister. Bu durum onda büyük bir özgüven, öz güç yaratır. En zor işlerde bile başarma umudunu, inancını yitirmez. Zorlukların büyüklüğü, inanç ve çabanın büyüklüğünü getirir. Zaten büyük kişiler fırtınalı, dalgalı denizlerde belli olur. Doğan arkadaşın kişiliği de böyle fırtınalar içinde şekillendi. Bu durumlar Doğan arkadaşın kişiliğini oluşturur. Tavında dövülüp çelikleşen demir gibiydi.

Doğan arkadaş çok genç olmasına rağmen yaşından büyük bir olgunluğu taşırdı. Dışa karşı sessiz, içine kapanık ve oldukça mütevazıdır; ancak içten içe kaynayan bir volkandı. Yaşam doluydu, büyük hayalleri vardı. Yüreğinde herkeşe, ama herkese yer vardı.

Önderliğin tutuklanması hiçbir rihter ölçeğinin ölçemeyeceği bir deprem yarattı. Ruhta, duyguda, beyinde sarsıntılara yol açtı. Azgın dalgalarla boğuşan fındık kabuğuna dönmüştü herkes. Böylesi durumlarda her şey alt üst olur; beyinler karışır, pusulalar şaşar, bir çağ devrilir insanın içinde, yüreği fırtınalardayken, eli kolu bağlı çaresizce durur çılgık çılgıca. İnançsızlaşıp, nereye savrulduğunu bile bilmeyen insanlar oldu bu süreçte. Geçici yol arkadaşları yollarını ayırdılar. Turnusol kağıdı gibiydi içinden geçtiğimiz dönem. Ancak Doğan arkadaş, hayattan aldığı derin tecrübelerle yolunu şaşırmasız ve yönünü dağlara verir. Kendi şahsında komploya böyle cevap verir. Bir volkan gibi içinde biriken kin ve öfkesini kusmak ister. Böylesine zemheri soğuk ve kuzguni karanlık bir günün yaşatanlara yaşamı zehir etmek, ocaklarına incir suyu dökmek ister. Önderliğin “içinde bağımsız yaşama hakkımızın olmadığı dünyayı başınıza yıkarız” tespiti ne yoğunlaşır, kilitlenir adeta. İntikam duygusu bir girdap gibi çeker içine Onu.

Kandil’de, Kani Şılan noktasında temel eğitime katılır. Kendisini her yönüyle eğitime verir, oldukça derinleşir. Özellikle de askeri eğitime daha büyük bir merak, ilgiyle yaklaşır. Buradan güçlü çıkmanın ve sıcak savaş alanına, kuzeye geçmenin hayalini kurar. Temel eğitimleri devam ederken, Önderliğin mahkeme süreci başlar. Sonrasında yaşanan gelişmeler ikinci bir deprem etkisi daha yapar Doğan arkadaş üzerinde. Yaşanan hızlı gelişmelere anlam vermekte zorlanır. Biraz da olsa kendisini depremden kurtarır, toparlanır. Ancak ucuz ve basit şeylere yönelmez, hiçbir şey üstün körü ve yüzeysel yaklaşmaz. Çünkü yaşadığı çelişkiler de yüzeyde değil, çok derinlerdedir. Çelişkiler böylesi yoğun ve derin olduğuna göre, çözümün de köklü olması gerekir. Spontane ve palyatif yaklaşımlar çözüm getirmediği gibi daha da zorlar kendisini.

Doğan arkadaş, bir define arayışısının sabir ve hassaslığıyla arayışlarını derinleştirerek sürdürür. Önderliğin İmralı mahkemesine sunduğu savunması gelir, yoğun eğitimler başlar, elden ele dolaşır. İmralı Savunmalarıyla birlikte kafasındaki kimi çelişkiler çözülür. En azından sıklıkla çıkış yolu görülür. Savunma, bir kıvılcım olur karanlık ve belirsiz ortama. Şafak zifiri karanlıkta patlar ve aydınlık o zaman başlar. İşte ilk savunma böyle bir işlev görür. Tüm beyinlerin zifiri karanlığı yaşadığı anda gelmiş ve patlayan şafak gibi aydınlığı getirmiştir.

Temel eğitim bittiğinde, yapılan düzenlemeler sırasında eski mesleği de göz önünde bulundurularak terzihaneye verilir. Terzihaneye verilmesi içinde bir burukluk yaratır. Çünkü kendisini savaş, savaşın en ön cephesine hazırlamıştır. İçinden bu görevlendirmeyi kabul etmezse de, örgütün görevlendirmesine sesini çıkarmaz ve canı gönülden üzerine düşeni yapar. Çocukluğundan beri el attığı her işi en iyi, en temiz bir şekilde yapmak ister ve yapar. Büyük bir çaba sahibidir. “Madem parti beni buraya gön-

derdi, mutlaka bir bildiği vardır” diyerek görevine sınırsız sarılır. Büyük bir sorumluluk duyar işine karşı, işini asla savaştırmaz. Bu özellikleri sayesinde kısa sürede terzihanede bulunan diğer yoldaşlar tarafından da sevilir.

Partiye katıldıktan sonra okul okumanın derin acısını yaşar. Okuma, yazması olmayan birisinin kör ve sağır olduğunu belirtir. Bunu için de işlerden artan zamanını okuma yazma öğrenmeye verir. Büyük bir çabıyla, gece gündüz demeden öğrenmek için çalışır ve kısa sürede Kürtçe okuma yazmayı öğrenir. Artık dünyaya daha bir başka bakmaya başladığını söylerdi gülümseyerek. “Dağlara bakınca eskiye göre çok daha farklı bakıyorum, şimdi en küçük ayrıntıları da görüyorum” diyerek kendindeki değişimi dile getirirdi. Yaklaşık iki yıl terzihanede çalışır. Emekçiliği, fedakarlığı, temiz iş yapması, uyumlu kişiliğiyle burada da ön plana çıkar.

Bu süreçte, yerinin değiştirilmesi için partiye öneri yapar. Önerisi yerinde bulunarak faaliyet alanı değiştirilir. Terzihaneden asayiş kurumuna geçer. Bir yıl da burada faaliyet yürütür. Ancak bu görevler onu tatmin etmez. Her ne kadar, bulunduğu faaliyet alanında tüm gücünü çalışmalara katsa da, ruhunda esen fırtınayı dindiremez. O, bir denizdi. Dipten gelir denizin dalgaları. Yüzeyde çok durgun da görünse derinde yaşanan depremleri vardır, büyük dalgalarla deniz kendi kendini vurmaya başlar. Bu dalgalar bazen büyüse de, yüzeyde hırçınlaşmazlar, hala durgundur deniz. Doğan arkadaş da ruhunda bu fırtınayı hep hisseder, yaşar. Çalışmalardan fırsat buldukça kırlara, bayırlara açılır, dağların doruklarına çıkar, derin düşüncelere dalar. Duruşuna, yaklaşımlarına anlam yüklemeye çalışır. Anlamlı bir yaşamın nısıll olması gerektiği üzerinde derinleşir.

Önderliğin esaretinden sonra saflara katılmıştı Doğan yoldaş. Kompolculara karşı kin ve öfkeyle doluydu. Önderlik üzerindeki tecridin yoğunlaşması üzerine askeri birliklere geçme önerisi yapar. Böylece asayişten askeri birliklere geçer. Askeri birliklere geçince amaçlarına önemli oranda ulaşmıştır. Bir kızıl şahinin avına yönelmesi gibi hedeflere nasıl yöneleceğini planlar. “Eğer başaramazsam, şahin gibi ben de yaşamıma son vereceğim” diye düşünür. Bir süre Kandil’de, askeri birliklerde eğitim görür. Bu eğitimlerde derinliğine yoğunlaşır. Zorlandığı noktalara yüklenir. Kuzeye, uzaklara gitmek ister. Kuzeyin en uç noktasına gitmenin hayaliyle yaşamaya başlar her gün.

Ve işte hayallerini gerçekleştirebilecektir artık, yüreği göğüs kafesine sığmıyordur. Çünkü 2003 yılı planlamasında bir grup arkadaşla birlikte Kuzey sahasına, Dersim’e gitmesi kararlaştırılır. Kararı duyduğunda yerinde duramaz. O kadar mutludur ki, anlatılmaz. Gözlerinin feri parlar, içi içine sığmaz. Civa gibi hareketlenir. Kelebek olup uçmak, çiçekten çiçeğe konmak ister.

Baharla birlikte yola koyulurlar. Yol uzundur ve ağır görevler onları beklemektedir. Sırtında çantayı değil, sanki yeni yaşamı taşır. Bundan müthiş bir güç alır. Hep su olmak istediğini belirtir. Su, en kıraç toprakları yeşertir, hayat verir. O da yeni bir yaşamın adı olmak ister. Zaten bunun için düşmemiş miydi bu uzun yollara?

Grup Serhat eyaleti üzerinden yürür kuzeye. Yolun büyük bir kesimini ciddi sorunlar yaşamadan atlatırlar. Artık hedefe yakınlaşmışlardır. Şafağa yenilmeye başlamış gece gibidir kalan yolları. Şafak söktü sökecek, aydınlık doğdu doğacak. Gece karanlığı ne kadar dersenize de, artık gücünü yitirmektedir. Şafak vakti karanlığa ve geceye galebe çalmakta. “Sen de ayak direten bu karanlık gibi, aydınlık karşısında dağılıp gideceksin ey zulüm” der Doğan arkadaş kendi kendine.

Geçtiği her alanı derin derin gözler.

Gözlerini hep ufuklara diker. Arayışlarını ufuktan başlatır. Ufuklar kazanılırsa, gerisi kolaydır der şafak vaktiyle birlikte. Efil efil esen meltem bedeniyle saklambaç oynar adeta. Hedefe, amaca yakınlaştıkça bir kuş gibi hafiflediğini hisseder. Yürümez artık, uçar adeta. İçi içine sığmaz. Sevinci, mutluluğu güç ve enerji verir. Onun bu ruh hali beraberindeki arkadaşlara da yansır. Bir mola yerinde yanındaki arkadaşlara “alınının çatısından vuracağım, ölmekten se öldürecekim.... İşte budur zafere yürüyenerlin türküsü...” der.

Açık mavi gökyüzü insanı kışkırtıyordu adeta. Hafif hafif esen akşamın serin yeli saçlarını tarıyordu. Cebinden tütün kesesini çıkardı, bir sigara sardı. Sigarasından derin derin nefesler çekti. Gözleri ufukta kızılılık oluşturarak batan güneşe kaydılar. Kanat çırpmadan süzülen kuşlara baktı. Kuşlar, ufuk çizgisi, batan güneş muhteşem bir uyumdaydı. Hangi ressam çizebilir ki böyle bir uyumu, böyle bir güzelliği? Belki mutluluğun resmi çizilebilirdi, ancak o andaki manzaranın asla!

Küçük bir ateş yakmışlardı. Mahmut arkadaş, gecenin yorgunluğunu atmak için çayın iyi gideceğini düşündüğünden, çayı kaynatmakla uğraşır. Doğan yoldaş da yerden aldığı bir parça ağacı ateşe atar. Diğer yoldaşlar da ateşin çevresinde çember oluşturmuşlardı. Mahmut arkadaş kısa sürede çayı demleyip arkadaşlara dağıtmıştı. Çayını yudumlayan Doğan arkadaş, “*biz ki el tetikte karşıladık güneşin doğuşunu. Saçlarımıza çiy taneleri düşerdi. Bazen yüreğimize gömer, bazen de gökyüzünde kalan son yıldızla sunardık özlemlerimizi. Şehitlerin huzurunda yağan yağmuru göz yaşlarımızda saklardık, yüreğimizde olsa da acı, nefret ve burukluk, yüzümüze naksolur tebesümle sevinçler...*” diye düşünür. Hava açık, gökyüzü durgundur. Bulutlar yoktur, yarı hava güzel olacaktır, güneş doğacaktır. Baharın güneşinde ısınacaklardı. Gecedan kalan yıldızlar bir yanıp bir sönmüyor, adeta göz kırpyorlardı. İlerleyen saatlerde hava hafif soğumuştur. Çantalarını kafalarının altına koyarak, toprağa uzanıp gözlerini kapattılar, dinlenmeliydiler. Onları bir yol bekliyordu, daha ulaşmamışlardı yerlerine, ama az kalmıştı.

İsa arkadaşın sessizce dürtüklemesiyle uyandı Doğan arkadaş. “Arkadaşlar, etrafımız kuşatılmış. Kendimizi yaman bir çatışmaya hazırlamalıyız” dedikten sonra, yoldaşlarını ikişer ikişer mevziledirdi. Tüm yoldaşlar birbirleriyle gözleriyle vedalaştılar. Hiçbir kelimenin, sözün ifade edemeyeceği duyguları, gözler dillendiyordu sessizce. En derin duyguları gözlerle yansıyan. Gözler kalbin aynası ve dolaysız anlatımdırlar. Böyle bir yerde söze ne gerek vardı ki gözler bunca şeyi dillendirirken?

Şafağın sökmesiyle beraber üzerlerine yağmur gibi kurşun yağar. Kan ve barut kokusu kaplar ortalığı. Kıyasıyla bir direniş başlar. 15 gerilla üzerine binlerce asker gelir. Her türlü silahlar kullanılır. Çatışma öğlene kadar devam eder. Buna rağmen gerillalara fazla zarar veremezler. Doğan’la Mahmut arkadaş aynı mevzideler. Yoğun ateşler sonucunda Mahmut yoldaş şehit düşer. Mahmut yoldaşın vurulması, Doğan yoldaşı çok etkiler. Çılgılık atar. Silahını alarak düşman mevzisine yönelir. Bir yandan slogan atar, bir yandan da çatışır.

Sabahın kurşun seslerine karıştırdı sloganlarınızı. Birkaç adım atmadan bedenine saplanır yağlı kurşunlardan birisi. Önce tökezler, sendeler, ancak düşmez, sloganlarını kesmez. Kurşunlar yağmur gibi üzerine yağmaya devam eder. Kurşunlar bedenine saplandıkça dizlerinde derman kalmaz ve yere yığılır. “Biji Serok Apo” sloganıyla şehitler kervanına katılır.

Helikopterler de gelir çatışma alanına. Çatışma uzadıkça düşman azgınlara

şır, hırçınlaşır. Bir an önce sonuç almak ister. Askerler, çatışmanın uzayıp geceye varmasının hiç de iyi olmayacağını bilirler. Bu yüzden yüklendikçe yüklenir gerillalara. Çatışmadan kesin sonuç alınamayınca kimyasal silahlar kullanılır. Çatışma sona erdiğinde Doğan ve 14 yoldaş yaşamını yitirir.

Bir türküdür Erzurum’da 15’ler İsyana çağrı Güzelliğe davet...

Senin şahsında tüm şehitlerimize söz veriyoruz ki yolunuzun takipçileri olacağız. Güneşin batışında, ufuktaki kızılığı ve kanat çırpmadan süzülen kuşları gördükçe sizleri hatırlayacağız. Çünkü sizler Fırat kadar hırçın, Ağrı kadar yüce, bir melekşeye kadar güzelsiniz. Sizler dünümüz, bugünümüz ve geleceğimizeyiz. Yaşam ağacını yeşerten hayat suyunuz. Sizler yüreğimizeyiz. Sizler onurumuzsunuz, onurumuzu çiğnetmeyeceğiz.

Mücadele yoldaşları adına
Gabar Afrin

Baskın yedim yüreğimden o akşam

geceler uzak ve hayallere maruzdu
bir Akdeniz akşamı
hava sıcak, sis perdeleri
gökyüzünü kaplamıştı
dağlar sağırdı o akşam
duymadın mı o kahredici sesi
bilmedin mi lanetli kurşun sesini?
görmedin mi Agit’in gözyaşlarını?
ya kör olası Akdeniz!
deniz kadar yüreğinde saklayamadın özgürlük savaçısını
güneş bile şahit olmadı yerde yatan gerillaya sadece toprak emanet etmişti kendisini
Ey Torosların göl gesindeki Amanos!
sen de mi kalbime vuracaktın? oysa sana emanetti,
Agit’in yüreği sana sığınmıştı ya Amanos!
görmedin mi o akşam kırıklı tetikleri ve kalbi?
durmuş ihanet gözleri de mi görmedin?
o yüzden Agit sana dargındı biliyor musun?
çünkü sen kendi adına bile layık olmadın ya zalim Amanos!

19 Kasım 2003’te
Amanos’ta şehit düşen Agit (Bakır Özdemir) arkadaşın anısına yazılmıştır

Mahsun Zuhat

BİR GÜLÜŞTÜR ANDOK

Adı, soyadı: İskan Taş

Kod adı: Andok

Doğum yeri ve tarihi : Kulp-1978

Şahadet yeri ve tarihi: Silvan

merkez-31 Ağustos 2003

Şimdi seni yazmanın sancılarında dayım. Biliyorum yine eksik kalacak, biliyorum yine anlatamayacak seni kelimelerim. Seni düşününce bile bir hareketlilik, bir coşku sarıyor tüm ruhumu. Yaşamak, hem de doyuya, gülmek ve eylem coşkusunda kahkaha atmak, yoldaş sıcaklığında koyu sohbetleri paylaşmak sana her şeyden daha çekici ve yaşanılabilir geliyor. Belki onun için fazla önem vermezdin bir şeyler karalamaya. Bana da seni, bir kahramanı, fedai militanı yazmak çok zor ve ağır geliyor yoldaşım. Onun için elim ağır ağır, çekinerek gidiyor kaleme ve kağıda. Senin gülüşünü biliyorum. Ve biliyorum ki seni, gülüşlerini ifade etmeye yetmeyecek cümleler, benim gücüm yetmeyecek seni anlatmaya.

Bir çağ çıkıyor. Uygarlık zirfına bürünenler ateş, barut ve ölümden başka bir şey getirmediler. Halepçe'de yanan ateşler şimdi ülkemizin başka taraflarında da yakılıyor. Halkımız hala kurşunlarla, işkencelerle bastırılmak isteniyor ve Güneşimiz hala dört duvar arasında, bizlerden çok uzaklarda, denizlerin ardında.

Bir yanımız kar boran, bir yanımız yeni filizlenen bahar. Sen yoldaşım, güneşe karanlık pusuların atıldığı bu zamanda bize umut, inanç ve kararlılık aşıyorsun. Adanmış yüreğinle yolumuza ışık tutuyorsun. Şimdi seni anlatmaya çalışıyorum kelimelerin tüm beceriksizliğiyle. Biliyorum ki duruşun ve gerçekleştirdiğin eylemle kararmış yürek ve beyinlere bir şimşek gibi çakıp aydınlattın. Halkımızın yüreğine akan umut ve güven kaynağı oldun. Önderliğimizin etrafında kenetlenen ateşten bir çembere dönuştün.

Senin gülüşünü, en umutsuz anda bile insana umut aşılayan gülüşünü anlatmak isterdim. İlk karşılaşmamızdan son ayrılışımıza kadar hep taşıdığın o coşkun ve sıcaklığını insanlarla paylaşmak is-

terdim. Hiç kaybolmayan, karşılaştığımız her yoldaştan, halktan esirgemediğin sıcaklığını, ışıltılı gülüşünü anlatmak isterdim herkese. Seni ilk olarak İstanbul Üniversitesi'nde görmüştüm. Sen hukuk fakültesindeydin. Hatırlıyorum, üniversitede faşistlerle aramızda yine kavga çıkmıştı. Sen bu kavgada en öndeydin. Atılan bir taş dişlerini kırmıştı. Ağzından kan akıyordu durmadan, seni böyle görünce telaşla yanına koşarak gelmiştik. Sen ise gülererek "Ciddi bir şeyim yok" demiş ve bize moral vermeye çalışmıştın.

Evet Andok yoldaş, şimdi şafağın eli kulağında, patlamak üzere sabırsızlandığı zamandayız. Seni ilk tanıştığımızda kararlı duruşun herkes gibi beni de etkilemişti. Sendeki hedefe kilitlenmiş, hiçbir tereddüt ve kaygı taşımayan duruş, insanda hemen bir güven duygusu yaratıyordu. Daha ilk sohbetimizde çok kararlı bir biçimde ifade ediyordun düşüncelerini. Sözcükler yüreğindeki anılatmaya yetmiyordu, sözcüklerle anlatmıyordun; sıcaklığın, duruşun, coşkunla bunu taşıyıyordun, taşıdıkça biz etrafındakiler de coşuyorduk seninle.

Andok arkadaşın bir ağabeyi gerillada şehit düşmüştü. Anaları "yüreğim başka bir evlat acısını kaldıramaz" diyordu. Andok arkadaşın da bir gün gerillaya gideceğini hissediyorlardı. Ailesi metropolde, üniversitedeki gençlik çalışmaları içinde aktif bir şekilde yer aldığını duyunca abisi hemen gelmişti. O'nun da katılmasını istemiyorlardı. Andok arkadaşına, annesinin çok rahatsızlandığını söyleyerek onu eve götürmüştü. Eve giderse Andok arkadaş etkileyebileceklerini, mücadeleden vazgeçirebileceklerini düşünmüşlerdi. Andok arkadaş, hastalık olayının doğru olmadığını görünce kızmış ve çalışmalara dönmek için ilk fırsatta evden çıkıp arkadaşların yanına, metropole dönmüştü. Onu zaptetmek mümkün değildi artık. Koskoca İstanbul dar geliyordu ona. Dağlara gidecekti, kocaman yüreğini ancak dağlar kaldırılabirdi. Gitmeden önce evi aradığında "ben size saygı duyuyorum, yaşamınıza karışmıyorum. Siz de benim kararına saygı göstermelisiniz. Yoksa görüşmeyelim, daha iyi" demişti. Andok arkadaş kararından vazgeçirmek imkansızdı. 1998'da Balkanlara çıktı. O hedefine kilitlenmiş bir yürekti. Kendini halkına ve ülkesine adanmış bir yürek.

Sanki bütün güzel vasıflar Andok yoldaşta toplanmıştı. Onun birine kırıcı bir söz söylediğine ya da incitecek bir davranışta bulunduğuna hiç şahit olmadım. Biriyile ilk tanıştığında dinlerdi, anlamaya çalışırdı. Emeğiyle, çabasıyla karşısındakilere kendini mutlaka kabul ettirirdi. Müthiş bir örgütleyiciydi. Bu özellikleri hemen herkesi etkilerdi. Andok arkadaş nereye giderse bu özellikleriyle sivriler, öncü hale gelirdi. Ondaki mütevazı ve emekçi yön hemen göze çarpardı. Bunun için herkes

tarafından sevilirdi. İnsanlara değer verir, dinlemesini bilirdi. Herkesin Andok arkadaşla paylaşmak istediği şeyleri olurdu bunun için. Sürekli moral ve güç alınacak, umut veren bir insan olarak görülürdü.

Andok arkadaş tutkuluymdu. Yaşamı tutkuyla sevenlerdendi. İlk tanıştığımızda söylediği söz kısa ve öz olmuştu. "Kendimizi gerillaya göre hazırlamalıyız" demişti. Üniversitede tanıştığım, ilk gördüğüm Andok ile gerillada karşılaştığım Andok arasında bu tutkunun daha da derinleştiği, büyüdüğü farkını gördüm. Yine eskisi gibi gülümsüyordu ağız dolusu.

Onun daraldığını ilk defa Balkanlarda duydum. Şaşırmıştım. O süreçte gerillaya bir an önce gitmek için kendini dayatıyor, bu gerçekleşmeyince de daralıyordu. Bunun duyduğumuzda onu bundan başka bir şey daraltamazdı diyorduk birbirimize. Gerillaya tutkulu bir bağlılığı vardı. Hep bu ruhla, bu tutkuyla yaşadı dersem yerinde olur. Gerillayı sadece askeri bir yaşam olarak görmüyordu. Yepyeni bir yaşam ruhu, kutsal bir yürüyüş olarak ele alıyor, hissediyordu. Gerillaya gelmek, bu kutsal yürüyüşe katılmak en büyük özlemiydi. Çok idealist de yaklaşmıyordu. Özgürlük arayışını gerilla yürüyüşüyle bütünleştirmişti. Bu yürüyüşün her türlü zorluğu barındırdığının da farkındaydı. Çoğu arkadaş ülkeyi ele aldığında çok idealize ediyorlardı. Bunun için ülkede zorlanıyor ya da çarpılıyorlardı. Ama Andok arkadaş her çıkan eksikliği ve yetersizliği bu yürüyüşteki zorluklar olarak algılıyor, bir biçimde mücadele ederek aşmayı esas alıyordu. Onun için coşku, morali hiç tükenmiyor, bunları aştıkça gittikçe daha da güven kazanıyordu.

Ülkede yeni savaşçı eğitiminden sonra Aydınlar Birliği çalışmasına alındı, oradan da özel kuvvetlere geçti. Her zaman olduğu gibi gözü hep ilerideydi. Durma-

dan, yılmadan ilerlemek istiyordu. Bu sefer gözünü Amed'e dikmişti. Kuzeye, Amed topraklarına yol almalıydı. Bunu da gerçekleştirdi. Amed'te gerillacılık yapmak adeta bir sevdaydı, büyük bir özlemidi O'nun için. Binlerce yıldır halkın çektiği acılara cevap olmak, toprağa düşen binlerce yoldaşın dudaklarından dökülen sloganları haykırmak, yüreklerde biriken öfkeyi düşmanın yüzüne patlatmak....

Andok yoldaş bir defa gözünü dikmişti özgürlüğe, kavgaya ve Amed'e. Mutlaka gitmeliydi özlemini çektiği o yerlere. Arkadaşlar yapılan toplantıda Amed'e gidecek arkadaşlardan birinin fazla olduğunu belirttiler. Andok arkadaşın başka bir grupla, daha sonra gidebileceğini söylediler. Ama O hemen söz alıp alanı çok iyi tanıdığını, gitmesinin çok faydalı olacağını belirterek arkadaşları ikna etti. Ve Amed'e gitme hayalini gerçekleştirdi. En son Amed'e giderken "hazır mısın?" diye sorduğumda gülererek "fiziksel zorluklar önemli değil, istek, inanç varsa gerisi gelir" demişti özce. Yani bir şeye karar kıldı mı ona kilitleniyor ve tüm zorluklar adeta bir oyun gibi coşku veriyordu Andok arkadaşına. Andok yoldaşın gözlerinin için gülüyordu. Amed'e gidecekti. Hepimiz onu kıskanıyorduk. O ise coşkusunu bizimle paylaşmaya çalışıyordu. Onlar Amed'e doğru yola çıktılar bir gün sabahın serinliğinde.

Düşman imha amaçlı saldırılarını aralıksız sürdürüyordu. Beşir'i de bir grup arkadaş (Dersim'e giden Mahir (Şerif Yalçın) arkadaşın grubu) sonuna kadar çatışarak şehit düştü. Amed eyaletindedir artık Andok arkadaş. Ve bir misilleme eylemiyle arkadaşların şehadetine karşılık vermek ister. Silvan ilçesindeki emniyet müdürlüğüne yönelik eylem planlar. Hedefi emniyet müdürüne ulaşmak, düşmana etkili bir cevap vermek ve şehit düşen yoldaşların intikamını almaktı. Andok yol-

daşın yıllardır beklediği an gelmişti, düşmana tüm öfkesini kusacaktır.

31 Ağustos'u 1 Eylül'e bağlayan gecenin sessizliğinde Silvan Emniyet Müdürlüğü'ne girmeyi başarır ve üst katlara çıkmaya çalışır. Bu sırada kendisini fark eden polislerle çatışmaya başlar. Bir polisi vurur, altısını da yaralar. Andok arkadaş da her zamanki gülümseyişiyle şehadete ulaşır. Düşman güzel yoldaşının cenazesini tarayarak tanımaz hale getirir. O yine gülümsüyordu durmadan.

Andok yoldaş şehitler kervanına katılırken arkasında gülüşüyle, mütevazı ve kararlı duruşuyla bize hep esas alacağımız onurlu bir militan yaşam ve mücadele bayrağını bıraktı.

Andok arkadaş sevdasına, Amed'e ulaşmıştı. Amed ki bir sevdadır, Amed ki kavganın adıdır. Daha sokakta büyürken yalın ayaklı çocuk, tanışır onunla. Sert ve acımasızdır yaşamak. Sonra girildikçe yaşama bir bıçak gibi keskinleşir kavga. Kavga büyür, büyür ve sonra adı bir tutkulu sevdâ, özgürlük olur. Özgürlük için yaşamak, keskin bir bıçağın sırtında yürümeye benzer. Zorluklara göğüs germe-yi göze almadan adı bile anılamaz. Yüzlerce, binlerce yiğit vurulur yaşamlarının baharında. Bir tek kez onu solumak ve bir kez görebilmek için onu, en genç ömürlerini verirler toprağa. Amed bir intikam yemini, bir isyan çağrısıdır. Ve özgürlük sevdası şimdi dağlarda, şehirlerde genç ömürlerce destanlaşarak büyür, büyür; bir destan, bir efsane olur. Amed'in bir destanı da sensin Andok heval.

Senin önünde saygıyla eğiliyor, yürüyüşünün takipçisi olacağımıza söz veriyoruz yoldaş.

*Mücadele arkadaşları adına
Fırat Çiya*

MEKTUP

Merhaba

Uzun zamandır, hemen hemen aynı zaman ve mekan sınırları içerisinde birlikte yürüdük. Ve şu an önemli bir yol ayrımındayız. Bir daha görüşür müyüz, görüşemez miyiz bilmiyorum. Çünkü gidip de dönmek, dönüp de görememe gerçekliği var. Bence bu o kadar önemli değil. Bu yolculukta onlarca arkadaşımızı yitirdik. Ve bu arkadaşlarımızın anılarına, yoldaşlıklarına bağlı olma sorumluluğumuz var. Gerçekte de bizi bir araya getiren değerlere göre yaşadığımız, onları büyüttüğümüz oranda birbirimize yakın oluruz. Birliklilikler ancak böyle anlamlı olur.

İçimde Amed'le, o kutsal topraklarla, o sıcak yüzü insanlarla buluşacak olmanın büyük coşkusu var. Ama bir o kadar da onca şey paylaştığımız, artık bir parçası olduğumuz ve paylaşacak daha çok şeyimizin olduğu bu güzel insanlardan ayrılma-

cak olmanın yarattığı burukluk var içimde. Şu anda bir an önce yola çıkma istemiyle, arkadaşlarla daha fazla bir arada olma istemini, çelişisini yaşıyorum. Bu yüzden içimde buruk bir coşku var.

Denir ya, aslolan çok yaşamak değil, nasıl yaşadığındır. İşte öylesi bir şey. Yaşadığım sürece umuda, yaşama, insana dair bir şeyler bırakabilirsem, bu benim için en büyük mutluluk olacak. Baş eğmeden, anamın ak sütüne leke sürmeden yaşayabilmek...

Belki hayal, ama bir daha ki karşılaşmamızın Amed caddelerinde, ailelerimizin peşimizi bıraktığı, türkülerimizin özgürce söylendiği, renklerimiz özgürce dalgalandığı, çocuk seslerinin parkları doldurduğu özgür günlerde olmasını istiyorum. Umutsuz değilim.

Mutlaka buluşmak umuduyla...

*Devrimci selam ve saygılar
7 Ağustos 2001
Andok*

damlayan suya dair

... **dinlendiğimizde yaralarımız sızlamaya başladı**

Sabahın ilk ışıkları, Lelikan tepesine yeni günün umutlarıyla vuruyordu. Güneşin geniş açılardan da olsa coğrafyamıza düşüşünü özlemiştik. Kar, günlerce ardı arkası kesilmeden yağmış; sisten gökyüzü görünmez olmuştu. Doğayı yakın mesafeden seyrederken uzakları keşfedemez olmuşum.

Saat sekize yaklaşıırken güneşin etkisiyle doğa da giderek gizemleşiyordu. Beyaza çarpan ışıklar yansımaları uğrayarak gökyüzünün maviliğinde parlayıp sönen ışık huzmelerine dönüşüyordu. Sessiz beyazlık birazdan hangi vadiye kıyametler koparacaktı? Hükmeden beyaza boyun eğen taşların, ağaçların ve toprağın kulağı kopacak kıyamette miydi acaba?

Lelikan'ın karşısına düşen küçük tepeliklerden birinde kış için konumlanmıştık. Kışın doğası ve düşman, bizi konumlandığımız tepenin yamaçlarıyla sınırlı bir yaşama zorunlu kılmıştı. Karda iz bırakmak yaşam belirtisiydi ve biz yaşıyorduk. Doğa da düşman da bu zorlu yaşamın tanığıydı. Dağların bu soğuk ikliminde küçük bir dikkatsizlik sonucunda karda izler bırakıldığında düşman ansızın yönelir; yaşam zıddına dönüşürdü.

Sukunetin hüküm sürdüğü sabah saatleri yerini hummalı bir hareketliliğe bırakmıştı. Hepimiz mevzilerimizden ayrılmış, ihtiyaçlarımızı gidermiştik. Bu saatlerde kimimiz konuşup sohbet ediyor, kimimiz cephanemizi temizliyor, kimimiz de farklı işlerle uğraşıyorduk.

Beklenmedik bir anda gelen ve giderek gürleşen sese kulak kabarttım.

– Heval, heval! Ses geliyor, ses. Bir arkadaş biraz uzağımdan seslenerek;

– Heval kobralar geliyor, diyerek her şeyi netleştirdi. Çelik operasyonu ismiyle gerçekleşen kapsamlı düşman operasyonu alanımıza da ulaşmıştı. Lelikan'a vuran güneşte, on kobra cılız gölgeler bırakıyordu. Sesler giderek yaklaşıyorken herkes hazırlıklarını tamamlama telaşındaydı.

Biz bir bayan, bir de erkek olmak üzere iki takımlık güçtük. Silah ve cephanemizi alarak geri kalan eşyalarımızın tümünü konumlandığımız yerde bıraktık. Savunmamızı sağlayacak birkaç arkadaş konumlandığımız yerde bırakarak Evdalkovi'nin eteklerindeki Karker tepesine doğru yola çıktık.

Biraz ilerlediğimizde uzaktan kolay fark edilmeyecek olan noktamıza baktım. Dağların doruklarındayken yaşam zorlu ve güzeldi. Ve biz oranın kış üslenmesini sağlayabilmek için nasıl çabalamıştık. Erzaklarımızın çoğunu sırtımıza yük ederek taşımıştık? Kaldığımız mangaları boşaltırken paylaştıklarımız bir bir aklıma geliyordu.

Bir saatlik yürüyüşten sonra, uzaktan düşmanla temasın yaşandığını gösteren sesler geliyordu. Birkaç arkadaş savunma amaçlı bırakmıştık sesler bıraktığımız arkadaşların bulunduğu yerden geliyor. Biz yolumuza devam ettik.

Düşman Evdalkovi'nin yüksek doruğuna çıkmaya cesaret edemezdi. Düşmanın yaşamayacağı, ulaşamayacağı, varlığını sezemeyeceği yerlere varmak zorundaydık. Karlara bata çıka ilerledik. Bazen düşüyor, bazen ise karla inatlaşıyorduk. Kimisine bu savaş ağır gelse de, vardığımız nokta terk ettiğimiz kışlık konumlanma yerimize göre daha

güvenlikliydi.

Bulunduğumuz yamacın az aşağısından başlayan orman geniş bir alanı kaplayarak, aşağılara doğru uzanıyordu. Ormanın bittiği yerden itibaren yükselen kayalar ormanı çevreliyordu. Yamaçtaki en güvenli ve soğuğa karşı korunaklı kayalığın altını ellerimizle temizledikten sonra yerleştik. Akşama doğru savunma amacıyla bıraktığımız arkadaşlar bize ulaştığında doğa ve düşman karşısında küçük de olsa bir başarı elde etmiştik. Yaşanan temastan sonra düşmanı tuzağa düşüren arkadaşlar, hızla uzaklaşıp, iz bırakmadan bize ulaşmışlardı.

Gecenin ilk saatlerinde ay berraklığıyla her yeri aydınlatsa da, gece yarısına doğru başlayan kar yağışı sabaha kadar sürdü. Gece boyunca kefiyelerimiz defalarca ıslandı. Damlamaya başlayan kefiyelerimizin suyunu sıkarak tekrar üzerimize örtüyorduk. Soğuğun karşısında birbirimize iyice yaklaşarak ısınıyorduk. Sabaha kadar yarım metreya yakın kar ya-

rünüp kayboluyordu. Bulutların arkasına gizlendiğinde daha rahat ve seri adımlarla yol alıyorduk.

Ali Drej kampının üstünde bir mağara olacaktı. Soğuktan ve düşmandan korunmak amacıyla oraya yerleşecektik. Zorlu bir yürüyüşten sonra mağaraya ulaştığımızda şaşırmıştık. Mağaranın ağız kısmından sonraki iç kısım çok büyüktü. Mağaranın girişinden itibaren sola doğru bir koridor daralarak mağaranın en geniş bölümüne ulaşıyordu.

Mağaraya girdikten kısa bir süre sonra gerilla ateşimizi yaktık. Ağaçların belli kurallara göre dizilerek yakılmasından oluşan gerilla ateşinin kendine özgü yanı duman çıkarmamasıydı. İlk insanın haberleşme aracı olan dumanı gizleyerek düşmanın bizden habersiz olmasını sağlıyorduk.

Yorgunluktan gözlerim kapanıyordu ve yaşam insanoğlu uykudayken de yaşanmışlıkları yüklenip sürekli yol alıyordu. Aradan geçen zaman diliminin ayrı-

ruz, dediler. Bölük komutanımız iki arkadaş da erzak almaları için gönderdi.

Hareketsizliğin kol gezdiği bu daracık mekanda hareketlenen tek şey paylaşımlarımızdı. Mağaralar nice düşünürlerin ve peygamberlerin doğumuna beşiklik etmemiş miydi? İnsanoğlu doğanın soğuşundan ve yabanılığın ilk tehlikelerinden kurtulmak için mağaralara sığınmamış mıydı? Mağaraları tanımlayarak tartışmalarımıza başlamış, şimdiki zamana ulaşmıştık.

Birkaç gün sonra erzak için gidenler dönmüşlerdi. İki üç depo düşman tarafından bulunmuştu. Depoların içindeki maya, tuz, mercimek birbirine karıştırılarak deponun etrafındaki araziye savrulmuştu.

Erzağın gömülü olduğu depolardan az da olsa dağıtılmayan tüm den kullanılmaz duruma getirilmeyen malzemeleri getirerek ihtiyacımızı gidermeye çalıştık. Erzağın içine karışan taş toprak ayıklandı. Arkadaşlar yakınlarımızdan bir yerden çay-

Apo'nun çocukluğunda sürünerek bin bir zorluk sonucu ulaşmış içtiği buz gibi kaynak suyu gelirdi aklıma, bir de damlayan suya dair söyledikleri...

Günler gelip gidiyordu. On beş gündür bu mağarada kalıyorduk ve daha ne kadar kalacağımızı da kestiremiyorduk. Çelik operasyonu bitmiş miydi? Dışarıyla hiçbir bağlantımız yoktu. Birden büyük bir patlama sesi duyduk. İki üç dakika geçmeden Azad arkadaş nefes nefese içeri girdi.

– Heval, mağarayı havanlarla vurmaya başladılar!

Düşmana görünme, görüntü verme ihtimali yüksekti. Mağaranın ön kısmı küçük bodur ağaçlarla ve çalılıklarla kaplıydı. Komutanımız bu ağaçlık ve çalılıkların arkasına gizlenerek Ali Drej kampının ötesindeki bir noktaya doğru inmemizi söyledi. Çalılıkların ve sıska ağaçların kamuflesinden yararlanarak aşağılara doğru inmeye başladık. Çalılar elbiselerimizi yırtıp yer yer vücudumuza batsa da içinden geçtik.

Manevra yapıp, düşmanın vuruş alanından bir hayli uzaklaşmıştık. Düşmanla çatışma mesafesinin dışına çıktığımızda yoğunlaşan havan seslerini duyabiliyorduk.

Uzun bir süre hiç durmadan yürüdük. Karlara batıp çıksak da ilerlememize devam edip Ali Drej kampını aşmıştık. Aşağılara indikçe kar kalınlığı düşüyor, kayalar, ağaçlar daha net açığa çıkıyordu. Yer yer küçük de olsa toprak beyaz örtüden sıyrılıyordu.

Karın yoğun olduğu yerlerde zorlanan birkaç arkadaş silahını şutiğine bağlamıştı. Kar azaldığında onlar da kısmen arkalarında süründürdükleri silahlarını omuzlarına aldılar.

Büyük bir uçurumdan geçmek zorundaydık. Arkadaşlar uçuşumu yavaş yavaş ve dikkatle geçtiler. Uçuşumu geçmeyen tek arkadaş Xwoşmêr arkadaştı. Ona da yardımcı olup geçirdik. Yolda karşılaştığımız zorluklar birbirine destek sunularak aşılıyordu.

Yarım saate yakın yürüdükten sonra Newroz Digor arkadaş beni çağırdı. Yanına vardığımda,

– Siyasi komiserimize bak, dedi. Siyasi komiserimiz olan Renas arkadaş önümüzde yürüyordu. Kahkahalarla gülmekten kendimi alamadım. Komiserimizin şalvarı aşağı sarkmış, beyaz olan eşofmanı görünüyordu. Renas arkadaş dönüp bize baktı. Kendisine güldüğümüzü anlayınca hemen üstünü başını yokladı. Biz ise daha fazla üstelemeyerek şakayı kıvamında bıraktık.

Billen noktamıza doğru yürüyorduk. Çok yorgunduk. Bu yorgunlukla daha fazla yürüyemeyeceğimize bölük komutanımızda kanaat getirmiş olmalı ki bizi çevredeki en yakın mağaraya götürdü.

Dinlendiğimizde yaralarımız sızlamaya başladı. Bir çoğumuzun kardan ayağı yanmıştı. Kar yanığı hiçbir yanığa benzemezdi... İçimizde en fazla Savaş arkadaşın ayağı kötüydü. Sık sık, “ayağımı hissetmiyorum heval” diyordu. Ayağının tabanı siyah olmuştu, bileği bembeyazdı. Çok acı çektiğini mimiklerinden anlayabiliyordum. Renas ve Xwoşmêr arkadaşlar ona yardımcı olmaya çalışıyorlardı.

Aramızda ayağı yanmayan tek kişi Medya arkadaştı. Orta boylu, hafif tombul olan Medya'yı üst üste giydiği yirmi çorap ile birlikte yün çorabı kurtarmıştı. Çok hareketli olan Medya birilerine yardımcı oluyordu.

İlk kez bu kadar karla boğuşmuşum.

“Hareketsizliğin kol gezdiği bu daracık mekanda hareketlenen tek şey paylaşımlarımızdı.

Mağaralar nice düşünürlerin ve peygamberlerin doğumuna beşiklik etmemiş miydi? İnsanoğlu doğanın soğuşundan ve yabanılığın ilk tehlikelerinden kurtulmak için mağaralara sığınmamış mıydı? Mağaraları tanımlayarak tartışmalarımıza başlamış, şimdiki zamana ulaşmıştık.”

ğarak çevremizi iyiden iyiye kapattı.

Bölük komutanımız Ali Pling arkadaş yanımıza gelerek birkaç dakika sessizce bekledikten sonra:

– Ya hareket edeceğiz ya da çok sürmeden bu karın içinde donacağız. Düşmanla karşılaşmayı bu duruma yeğlerim, dedi.

Kayalıkların altındaki yaşama direncimiz giderek kırılıyordu. Kayıp da versek pusulalara da düşsek buradan ayrılmalıydık. Bu coğrafya nice orduları dize getirmiş, nicelerini kırıp geçirmişti. Biz gerillaları bağırına bassa da, tedbirsizliği affetmezdi

Bölük komutanımız;

– Gidelim, dediğinde harekete geçtik. Ay bulutların arkasından sık sık gö-

mina varmadan kendime dayanak yapıp omzunda uyuduğum arkadaş,

– Sema benim gibi başını koyup uyuyacak birini nereden bulacak? diyordu. Gözlerimi hafifçe araladım. Birkaç saniye sonra yine tatlı uyku beni yakaladı.

Uyandığımda ateşin uzun süredir yandığı anlaşılıyordu. Közler birikmişti. Muşlu Xemgin arkadaş B-7 silahını taşıyordu. Silahıyla oldukça bütünleşmiş görünüyordu. Bisiving güllesinin başına, yani kapak kısmına yerleştirdiği tütünü arkadaşlara dağıtıyordu. Bazen bir sigarayı iki üç arkadaş içebiliyordu. Bu günde sohbetler koyulaşırken birden fazla arkadaşla sigarasını paylaşıyordu.

Hogir ve Rızgar arkadaşlar,

– Biz erzak deposunun yerini tanıyo-

danlık bulup getirdiler. Varolan erzaktan çorba yapmayı başardık. İçilen bir bardak çorba gündür süren erzak sorunumuzu gidermiş, içimizi ısıtmıştı.

Bazen çok fazla üşüyen arkadaşlar olduğunda aramıza alarak ısıtıyorduk. Kışın odun bulmak oldukça güçtü. En çok üşüyen Xelat Mardin ve Rızgar Şemzînan'dı. Onlar üşüdükçe iki üç arkadaş onları arasına alıp kefiyelerini örtüp böylece ısıtıyorlardı.

Mağaranın bir yerinde damla damla su akıyordu. Taşların arasında damla damla sızan bu suyun altına yağmurluklarımızdan birini koymuştuk. Su biriktikçe alıp kullanıyorduk. Nerede kayaların arasında büyük bir mücadele verip damla damla akan suya rastlasam; Başkan

Yorgundum. Ayaklarımdaki acıya dayanma gücünü zor buluyordum. Yere sırtüstü uzanarak, ayaklarımı yüksek bir kayanın üstüne koymamı söylediler. Daha öncesinden eskiler hep anlatırdı, ben dinlerdim. Şimdi ise kar yanığını yaşıyordum. Yanımdaki arkadaş son nasihatlerini tekrarlıyordu,

– Ayakların bedeninden yukarıda olsun kanın hareketlensin.

Göz yaşlarımı engellemek için çok çaba harcıyordum. Yanımdaki Sevra arkadaş bana sık sık takılarak,

– Heval Sema, ‘uy ayağım’ diyerek türkü söylüyor, diyordu. Heval Sevra beni zor bir anımda yakalamıştı. Ona gerilla olacağımı nasıl anlatmalıyım?

Nöbet yerimizi Ali Pling arkadaş ayarlamıştı. Aradan birkaç saat geçtikten sonra nöbet sırası bana gelmişti. Dışarı çıkıp etrafa baktım. Derin bir vadinin içerisindeydik. Doğuya baktıkça ormanın gide-rek genişlediğini anlayabiliyordum. Kar ne kadar örtmeye çalışsa da küçük ağaçların dışındaki koca gövdeli ağaçlar tüm ihtiyaçlarıyla yükseliyorlardı. Nöbet yerine vardığımda Newroz,

– Çok soğuk heval, çok soğuk, dedi. Nöbetini devrederek uzaklaştı. Ertesi akşam bölük komutanımız,

– Deşta Hayatê yolundan Piran’a geçeceğiz. Üzerinizde gürültüye yol açacak, ses çıkaracak eşyalar varsa onları ses çıkarmayacak bir şekilde yerleştirin. Birazdan harekete geçeceğiz, dedi. Gideceğimiz yol tehlikeliydi. Düşman bizi fark edebilirdi. Harekete geçip biraz yürüdükten sonra küçük bir dereciği aştığımızda rahatladık. Biraz dinlenmiş yürü-

yebilecek hale gelmiştik. Geliye Reş yamacında iki ayrı koldan çıkan ve aşağılara inip birleşen ırmağı, suyun zayıf olduğu kollarından aşmamız gerekiyordu. Birinci kolu aşmak fazla sorun olmadı, ama ikinci kolun suyu epey çoğalmıştı. İkinci kola doğru yürürken ayaklarım sanki geri geri gidiyordu. Beritan ve Medya’da benim gibi yavaşlamışlardı. Bir süre sonra arkadaşlardan kopmuş olduğumuzu anladım. Giden arkadaşlar suyun ikinci kolunu da geçmiş olmalıydılar.

Yürüdük, suyu aşmamız gerekiyordu. Diğer arkadaşlar suyun ikinci kolunu da geçmişlerdi. Ben ise suyun öbür yakasına geçemiyordum. Arkadaşların da beni geçirebilecek durumları yoktu.

– Heval Sema sen orda kal, biz arkadaşlara yetişip haber vereceğiz, deyip gittiler.

Biraz bekledikten sonra gayri ihtiyari de olsa yürümeye başladım. Az sonra köpeklerin havlama sesleri geldi. Büyük ihtimalle askerlerin köpekleriydi. Çembere girmiş olabiliyordum. Artık bağırp çağırılmaz hiçbir yerden yardım da alamazdım. Büyük bir meşe ağacının altında kayalar vardı, o kayaların arasına girerek saklandım. Bir süre öylece bekledim. Artık köpek seslerini duymuyordum. Tehlikeyi atlattığımı düşündüm. Belli bir süre bekledikten sonra kalkıp yürüdüm. Bilinmezinde bilinir kıldığım bir yoldaydım.

Ay bulutların arasında sık sık gizlenerek kaçamaklar yaşıyordu. Bense ne bir yere kaçabiliyor ne de yürüyeceğim doğru yolu bulabiliyordum. Boşuna çırpınmamalıydım. Durup düşünecek; en mantıklı yolda, yani beni arkadaşlara ulaştıracak yolda yürüyecektim.

Yaşlı bir meşe ağacının gövdesinin dibine oturdum. Beni yaşama götürecek olan gücümü boşa tüketmemeliydim. Yaşam bir deve kervanının ağırlığında değildi ve insanoğluna öyle kolay da bahşedilmemişti. Seçkin yaşamın anlamını ancak ölümün sırrını keşfedenler bilirdi. Yaşam, bir şehidin mezarına konulan çiçeklerin benle bütünleşen gızıydı ve onda ölüm yenilmişti. Yaşamın üzerine düşündükçe mücadele istemim artıyordu. Gelen bir ses üzerine dikkat kesildim. Rüzgar mı? Yoksa hayvan mı anlamaya çalıştım. Yaklaşan ses bir kadın sesiydi. O an “Aysecikler olabilir mi?” sorusu beynime asıldı. Bulunduğum ağacın arkasına iyice yaslandım. Ses yaklaştıkça nefes alış verişlerim hızlanıyordu. Kalp atışlarımı duyuyordum. “Birazdan kötü kapışacağız” dedim içimden. Onları daha dikkatle dinlediğimde bizim arkadaşlardan bahsettiklerini anladım. Kalbim şimdi daha hızlı çırpmaya başlamıştı. Onlara doğru koşmaya başladım. Kaybolanlardan biri de ben değil miydim? Ben koşmaya başladığımda Beritan hala konuşuyordu. İyice yanaşıp,

– Beritan arkadaş, dediğimde attığı çığlık eşliğinde birbirimize sarıldık.

Sıcak bir sarılmadan sonra Beritan arkadaş bana dönerek,

– İyiden iyiye senin suda boğulmuş olabileceğini tartışmaya başlamıştık. Sen koşup geldin, dedi.

– Gidelim, diyerek yola çıktık. Hızlanarak arkadaşlara ulaştığımızda Deşta Hayate suyuna varmamıza yarım saat vardı.

Bu kopuşlardan rahatsız görünen komutanımız,

– Uzun süredir zorlu koşullarda ya-

şadık. Fakat kayıp vermedik. Bu zorlu süreci atlattmaya az kalmışken bu tür olumsuzluklara boyun eğemeyiz. Herkes kendisini çok fazla zorlayarak da olsa kurallara uymalı, dedi. Tekrar yürümeye koyulduk.

Hacı beg suyunun sesi uzaklardan duyuluyordu. Savaş arkadaş çok fazla zorlanıyordu. Arkadaşlar onu sırtladılar.

– Ben yürürüm, diyerek arkadaşların sırtından inmeye çalışıyordum.

Hacı beg suyuna yaklaşıyorduk. Suyun sesinden oldukça kabardığı anlaşılıyordu. Gürleyerek akan suya yaklaştık. Arkadaşlar uzunca bir ağacı kesip getirdiler. Yüzmeyi bilen üç arkadaş suyun içerisine girdi. Çamurlu akan su zorlasa da, karşıya geçmişlerdi. Ağacı uzatıp arkadaşları teker teker karşıya geçirdiler. Ağacın kısa kaldığı yerlerde ise şutiklerini kullanıyorlardı.

Kum saatindeki kum tanecikleri aleyhime çalışıyordu. Hala karşıya geçememişim. Tam geçecekken ürküyordum. Arkadaşlar seslenerek karşıya geçmemi istiyorlardı, ama ben bir türlü cesaret edemiyordum. Bölük komutanımız bunu görmüştü. Sinirlenerek bağırdı.

– Heval sen niye böyle yapıyorsun? Hemen suya gir.

Suya gireceğim esnada Xemgin arkadaş yaklaşıp omzumdan tuttu. Bir eliyle de ağaca tutunarak dengesini sağlıyordu. Zor da olsa geçmişim. Biraz ilerledikten sonra suyun en fazla güçlendiği yerden geçmemiz gerekiyordu. Buradan teleferikle geçecektik. Teleferikle karşıya geçmek çok riskliydi. Sesimizi çıkarmadan yavaş yavaş teleferiğin olduğu yere yanaştık. Teleferiğin

yanındaki eve seslendik. Yaşlı ve şişman bir ana kapıyı araladı.

– Ana teleferikle karşıya geçmemiz gerekiyor, dedik.

– Sizi geçiremeyiz, başımızı belaya sokacaksınız, diyerek sinirli bir şekilde içeri girdi. Ananın bu tavrına şaşırılmış ve üzülmüştüm.

Bir iki dakika sonra kapıda yaşlı bir dede görüldü. Bize dönük yüzünde bir sıcak tebessüm vardı,

– Kurban olayım oğul, siz yaşlı ve deli kadının dediklerine kırlımayın, ben sizi karşıya geçireceğim. Söyledikleriyle görevimizi almaya çalışan dede hepimizle teker teker kucaklaştı. Teleferiğe binip geçmeye başladık. On beş dakika içerisinde hepimiz suyun karşı kıyısına geçmiştik. Yaşlı dede nur yüzü ve ak sakallıyla vedalaşıp yanımızdan ayrıldığında saat gecenin ikisini aşıyordu.

KDP’nin topraklarına girmiştik. Geçtiğimiz bir köyde biraz dinlendik. Sabahın ilk saatlerinde herkes cıvı cıvıldı. İki saatlik moladan sonra hareket ettik. Arkadaşlara ulaşmamıza çok az kalmıştı. “Çınar ağacı” denilen yeri aştığımızda arkadaşların bulunduğu Piran tepesine yarım saat kalmıştı.

Piran tepesine ulaştığımızda bizi Ali Drej arkadaş karşıladı. Zorlu bir mücadeleden ardından arkadaşlara ulaşmak kimimizi sevinç göz yaşlarına boğmuştu.

Buradaki tüm güçlerin sorumlusu olan Ali Drej arkadaştan Çelik operasyonunun bittiğini öğrendik. Arkadaşlar hala bizim kurtulduğumuza inanmıyorlardı. Çelik operasyonunu burnumuz kanamadan atlattığımız. '95 yılının baharını soluyorduk.

1 HAZİRAN KARARININ YILDÖNÜMÜNDE

HPG HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ VE KARARLIDIR

Baştarafı sayfa 27’de

CHP, rantçı ve çetecilerin yaklaşımlarının bir sonucu olarak bu durum gelişmiştir. Hiç kimse savaş istemediği gibi, hareketimiz de bir savaş durumunu istememektedir. Fakat dayatılan bir savaş gerçekliği vardır. Bütün yollar kapatılmış ve halkımız, hareketimiz, içerisinde hiçbir yaşam emaresi bırakılmamış bir girdabın içerisine sokulup boğdurulmak istenmektedir. Burada yapılması gereken, elbetteki bu duruma karşı direnmek olacaktır. Eğer doğru, gerçekçi ve demokratik bir çerçevede sorunların çözümü için küçük bir çıkar dahi görölse, şiddetin gelişmesine gerek kalmayacaktır. En azından halkımızın varlığı, dili ve kültürünün kabul edilmesi bunu güvence altına alacaktır. Yasal zeminler geliştirildiği taktirde elbetteki savaş gerek görülmeyecektir. Hareketimiz son altı yıl boyunca ısrarla bu çabayı sergilemiştir. Önderliğimiz en zor koşullar içerisinde barış ortamı için bir diyalogun, bir muhatabın kabul edilmesinin zemin ve koşullarını ortaya koymuş, fakat devlet buna sürekli olarak şiddet ile karşılık vermiştir. Her şeye rağmen, elbette gelişmeler de ortaya çıkmıştır. Halkımız, kendi mücadelesine sahip çıkmaktadır ve bugün ortaya çıkan bazı gelişmeler, söz konusu mücadelenin birer sonucu olmuştur. Doğru bir karşılık verildiği taktirde, yeni bir uzlaşmanın zemini de her zaman için vardır.

2005 yılında TSK’nin Kuzey Kürdistan’ın her tarafında yoğun operasyonlar gerçekleştirdiği gözle görülen bir gerçektir. Geçen altı yıla kıyasla bu yılki

operasyonlar hem yoğunluk, hem kapsam, hem kullanılan teknik hem de operasyona getirilen güçler bakımından farklılık arz etmektedir. Türk devleti, Gabar’dan Cudi’ye, Dersim’den Ağrı dağına, kısaca gerillanın olduğu her alanda operasyonlar geliştirmektedir. Operasyonlarda kimyasal kullanma, sağ ele geçen gerillaları işkence ile katletme, çatışmalarda şehit düşenlerin cenazelerini parçalama (kulak kesme, beyin çıkarma, vb) cenazeleri panzere bağlayıp çekme gibi dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen uygulamalar geliştirmeye başlamıştır. Türk silahlı kuvvetleri geçmiş yıllarda geliştirdiği bu vahşet uygulamalarını, son iki yılda yoğunlaştırarak devam ettirmektedir.

Türk ordusunun karakteri herkes tarafından bilinmektedir. TSK, Türk oligarşik rejiminin bekçisi olarak rejimin inkar imha siyasetinin temel uygulayıcısıdır. Şiddet ve zor yöntemleriyle Kürtlerin başının ezilmesinde ordu hep birinci de-recede rol oynamıştır ve bugün de aynı politikayı devam ettirmektedir. Biraz da Ortadoğu’daki mevcut çatışmalı, karışık durumu fırsat bilerek ve müttefik bildiği büyük güçleri, geliştirmek istediği bu siyasetinin arkasına alarak herkesin gözü önünde bir askeri saldırı içerisine girmektedir. Söz geçen operasyon ve vahşi uygulamalar, bir yandan bu karakterinin bir dışavurumu olurken, diğer yandan hareketimize, gerillaya ve halka her halukarda imha ve inkarı farz kılacağım mesajını vermektedir.

Daha önce de birçok kez belirttiğimiz gibi, 1 Haziran kararı bir savaş kararı değildir. Bu kararın alınması ve pratikte uygulanmasının üzerinden bir yıl geç-

miştir. Geçen bir yıllık süreç zarfında gelişen şiddet düzeyi oldukça sınırlı olmuştur. Saldırıları karşı meşru savunma stratejisi temelinde gelişen kontrollü bir savunma savaşı esas alınmış ve uygulanmıştır. Fakat bu durum, bazı çevreler tarafından bir savaş kararı olarak yorumlanmış ve ‘PKK yeniden savaş başlattı’ biçiminde yazılar ve açıklamalar geliştirilmiştir. Türk devletinin de aynı şekildeki yaklaşımları ve açıklamalarıyla tüm dünya kamuoyuna savaşı başlatan tarafın hareketimiz olduğu gibi gerçek dışı bir propaganda yapılmış ve bu şekilde lanse edilmeye çalışılmıştır. Hatta bu noktada daha da ileri gidilerek savaş kararının İmralı’da verildiği gibi söylemlerle ilk olarak Önderliğimiz hedef kılınmak istenmiş ve ikinci olarak da geliştirilen operasyonların meşru kılınması hedeflenmiştir. Ayrıca 1 Haziran kararının şiddet düzeyinin daha da yüksek olacağı, adeta topyekün bir savaşın gelişeceği gibi bir beklentiye girenler de olmuştur. Fakat tüm bu beklentiler geride bırakmış olduğumuz bir yıllık süreç içerisinde boşa çıkarılmıştır. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki, mevcut gidişatın bu şekilde gitmesi ve Türk devletinin başta Önderliğimiz olmak üzere, halkımız ve hareketimizin karşı böylesine pervasız yönelimlerinin devam etmesi halinde uygulanacak şiddetin dozajı ve kapsamı farklılaşacaktır. Ne geçen yıl gibi sınırlı ne de öncesi gibi olacaktır. Savaş olaksa da bundan sonra bu savaşın mekanı değişecektir. HPG olarak her yönde hazırlıklarımız vardır. Her düzeyde şiddeti geliştirebilecek kapasiteye ve çok geniş bir eğitilmiş militan kadro gücüne sahip bulunmaktayız. Da-

ha etkili eylemler için yeni taktik ve tekniğe sahibiz. Aynı zamanda Apocu militan ruhunun kararlılığı ve fedailiği ile, gelişecek her türlü imha yönelimlerine karşı hazır olduğumuz da tüm güçler tarafından bilinmelidir. Gelişecek savaş, sadece Kürdistan dağlarıyla sınırlı kalmayacaktır. Ve böyle bir savaşın gelişmesinin sorumluluğu bizde değil, Türk devletinde olacaktır. Refahın ve huzurun gelişmesi Kürt sorununun çözümündedir ve bu herkes tarafından bilinmesi gereken bir gerçekliktir.

Özellikle son süreçle birlikte Önderliğimiz ve hareketimizin tekrar hedef alınmasına gerekçe gösterilen AİHM kararını da olumlu görmekle birlikte, temel olmayan noktalar üzerinden alınmış bir karar olduğundan yeterli bir karar olarak değerlendirmekteyiz. Kaçırılma gibi çok önemli bir konuda mahkemenin bir hukuksuzluk görmemesi ve Önderliği bir şahıs olarak ele alıp değerlendirmesi, tarafsız olması gereken bu kurumun da siyasal önceliklerinin olduğunu açığa çıkarmaktadır. Sonuçta olumlu bir karar olsa da, Türk devletinin yaklaşımı bu noktadan sonra önemlidir. Türk devletinin, Önderliğin yeniden yargılanması sürecini Kürt sorununun çözümünü için bir platform haline getirmesi ve bu şekilde değerlendirmesi gerekmektedir. Hareket olarak bizim beklentimiz bu yöndedir. Önderliğimiz için önce idam olarak verilen ve sonra müebbet hapse çevrilen cezanın 1999 yılının çok hassas ve şoven ortamında alındığı tarafımızdan bilinmektedir. Bazı kesimler tekrar o süreçteki havayı Türkiye kamuoyu ve siyasal çevresi içerisinde hakim kılmaya çalışmaktadırlar. Daha sağ du-

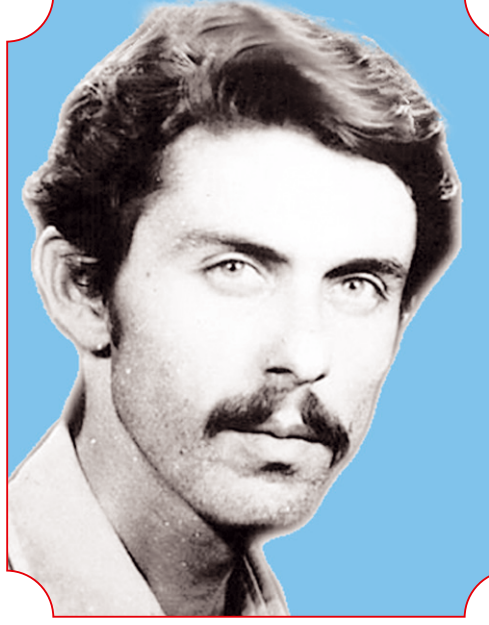
yulu, mantıklı ve halklarımızın gerçek çıkarını düşünen kesimlerin ulaşacağı sonuç kesinlikle bu değildir. Fakat hükümet, muhalefet ve TSK yetkililerinin açıklamaları, halen klasik yaklaşımların mevcut olduğunu göstermektedir. En pozitif düşünenlerin bile ‘AB’ye girmenin şartıdır, yargıyalalım olsun bitsin’ mantığı ve düşüncesiyle hareket ettiği görülmektedir. Bundan daha geri ve şoven yaklaşımlar da bizleri oldukça düşündürmektedir. ‘Yargılama olsun, zaten hangi mahkeme olursa olsun aynı cezayı verir’ gibi şimdiden hukuku yönlendiren siyasal açıklamaları da bir talihsizlik olarak değerlendirmek gerekmektedir. Bu şekilde formalite icabı yapılacak bir mahkemenin halklarımızın yararına olmayacağı açıktır.

Sonuç olarak siyasilerin de, askerlerin de çeşitli güç ve çevrelerin etkisi altında kalmadan doğru karar vermelerini beklemekteyiz. Türkiye’nin yıllarca devam edecek bir savaş ortamına yeniden sürüklenmesi, halklar açısından ağır bedellerin ödenmesine neden olacaktır. Biz hareket olarak bunu kesinlikle olmasın gereken olarak görmediğimiz gibi, Türk devletinin de bundan sonra böyle bir savaşı kaldırabileceğini düşünmemekteyiz. Bu yüzden tüm kesimleri daha duyarlı yaklaşmaya, demokrasinin gereklerini esas almaya ve halklarımızın çıkarlarını ön planda tutmaya davet ediyor, HPG olarak başta Kürdistan Demokratik Konfederalizm Önderi olmak üzere tüm mücadele değerlerimizin, halkımızın, demokrasi ve özgürlüklerin teminatı misyonumuzun bilincinde olduğumuzu ve bu bilinçle hareket edeceğimizi belirtiyoruz.

Kürt insanı özgür iradeli birey olmaktan asla vazgeçmeyecek

PKK PARTİ MECLİSİ

Değerli yoldaşlar

18 Mayıs Şehitler Günü'müz dolayısıyla, Haki Karer'den Serkeft yoldaşa kadar, on beş bine varan kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz.

Halkımızın en temel değeri olan şehitler ordumuzu yaratan Önder Apo'yu ve tüm şehit analarımızı ve ailelerimizi saygıyla selamlıyoruz.

Temel şiarımızı şehitler günümüzde bir kere daha ifade ediyoruz; her zaman ve her yerde bizi başarıya götürecektir en temel güç kaynağımız şehitlerimizdir.

Değerli yoldaşlar

Haki Karer arkadaşımızın şehadetinin 27. yıldönümündeyiz. Haki Karer yoldaş şehit düştüğünde 27 yaşındaydı. Böyle genç bir yaşta, Kürdistan özgürlük mücadelesi gibi temel bir hareketi yaratmanın büyük coşku ve heyecanıyla doluydu. Şimdi bu mücadeleyi yürüten güçlerin yüzde doksan beşi, 27 yaşından daha genç bir yaşta. Haki arkadaşımızın anısı, beynimizde ve mücadelemizde en taze biçimiyle yaşıyor. Bu mücadelenin 27 yıl gelişerek sürmesi, yeni nesillerce sahiplenilerek daha örgütlü ve güçlü bir biçimde yürütülmesi, halkımızın geleceği açısından, özgürlük ve demokrasi hareketimizin başarısı açısından en temel güvenceyi ifade ediyor. Böyle süreklileşmiş ve büyümüş bir özgürlük hareketine sahip olmak, Kürdistan halkının geleceği açısından en temel teminatıdır. Bu temelde diyoruz ki; özgürlüğe daha yakın bir süreçte bulunuyoruz. Bunun için Önderliğimiz 2005 baharını, özgürlüğe her zamankinden daha yakın bir bahar olarak tanımladı.

Değerli yoldaşlar

Kürt halkı, 27 yıl boyunca en değerli evlatlarını özgürlük mücadelesinde şehit verdi ve vermeye devam ediyor. Şehitler ayımız, bu yıl da halkımızın en değerli evlatlarının özgürlük ve demokrasi hareketini geliştirmek için büyük mücadeleler verdiği ve en değerli varlıklarını feda ettiği bir ay olarak yaşandı. 18 Mayıs 1977'de başlayan direniş hareketi, gelişimini bugün de sürdürüyor. Bu, çok iyi anlamamız gereken ve sürekli ruhumuzla, bilincimizle, yüreğimizle yaşamamız, yaşatmamız gereken en temel husustur. Bunu yaptığımız ölçüde her türlü zorluğu yeneceğiz, engeli aşacağız, başarıdan başarıya koşacağız kesindir.

1970'li yılların Özgürlük hareketimizi var eden şehitleri Hakiler, Haliller, yine zindan direnişçileri Mazlumlar, Kemaller, Hayriler,

Ferhatlar halkımız için baş aşağıya gidiş durduran, özgürlük ve demokrasi yolunda yeniden doğuşu, dirilişi başlatan bir hareketi, PKK hareketini ortaya çıkardı ve var etti. Onlar Kürt miladının yaratıcısı oldular. Yeni bir tarihi başlattılar, köklü bir tarihi dönemin ortaya çıkartıcısı oldular.

Agit yoldaşın öncülüğünde gelişen büyük 15 Ağustos Atılım süreci, halkımızın temel direnme ve mücadele gücünü, gerilla ordusunu yarattı. '80'li yıllar boyunca 12 Eylül faşist askeri darbesinin en azgın saldırılarına karşı yüreğiyle, bilinciyle, ruhuyla yiğitçe direnen yüzlerce kahraman şehidimiz, halkımız için yenilmezlik gücü olan büyük gerilla ordulaşmasının yaratılmasını sağladılar. Partiyle birlikte gerillalaşmak Kürdistan halkı açısından her türlü geriliği, zorluğu, köleliği yenmenin, özgürlük ve demokrasi yolunda ilerlemenin, yeni bir çağa taşınmanın temel güçlerini ortaya çıkardı, temel adımlarını attırdı.

1990'lı yıllar, inkar ve imha güçlerinin, uluslararası gericiliği arkalarına alarak, yine Kürt işbirlikçiliğini kullanarak Özgürlük hareketimizi imha etmek için topyekün savaş kapsamında en azgın saldırılarını yürüttüğü yıllar oldu. Bu saldırılar, partileşme ve gerillalaşma temelinde Kürt halkının yarattığı bütün değerleri yok etmek, ezmek, imha etmek amacını güdüyordu. Buna karşı halkımız, '90'ların başından itibaren bu saldırılara serhildanlarla karşılık verdi. Her köy, kasaba, şehir kendi serhildanını geliştirdi. Bu temelde ulusal diriliş devrimini gerçekleştirdi. Her Kürt bireyi ruhundaki, beynindeki, yüreğindeki ezilmişliği, köleliği, geriliği yıkarak, kendini Önder Apo'nun özgür, iradeli birey geliştirme çizgisi temelinde yeniden yarattı. Yeni, özgür Kürt bireyi, iradeli, iddialı, bilinçli ve mücadeleciler bir temelde ortaya çıktı. Böyle güçlü gelişmelere dayanarak topyekün savaş dayatmalarına karşı güçlü bir biçimde halk ve gerilla olarak direndik. Beritanlar, Zilanlar bu direnişin öncüsü oldular ve bu büyük direnişe kadın rengini kattılar. Toplumun tümünün, yöneltilen imha amaçlı saldırılara karşı kanının son damlasına kadar direneceğini, özgürlükten, özgür yaşamdan asla vazgeçmeyeceğini gösterdiler. Bu temelde komlocu saldırılar boşu çıkartıldı. Ulusal diriliş devrimimizin yarattığı büyük değerler korunup savunuldu ve 2000'li yıllara taşındı.

Şimdi 2000'li yıllarda da halk olarak, özgürlük hareketi olarak bu mücadele çizgisini aynı ruhla, aynı bilinçle, aynı amaçla büyük bir gayret, azim ve fedakarlık içinde

sürdürüyoruz. Uluslararası komplonun Önderliğimizi imha etme, hareketimizi dağıtıp tasfiye etme ve halkımızı yeniden kölelik sistemi içine alma amaçlarına ve dayatmalarına karşı komplo paramparça edecek büyük bir direniş içinde bulunuyoruz. Her türlü imhacı saldırıya, provokatif ve tasfiyeciler dayatmalara, bozguncu, yıkıcı, mücadeleden uzaklaştırıcı eğilimlere, dış ve iç dayatmalara karşı Önderliği sahiplenme ve savunma, Önderlik çizgisini hayata geçirme, hareketimizin birliğini esas alıp geliştirme, halkımızın özgürlük ve demokrasi davasını daha da ileri boyutlara götürerek, yaşanır kılma yolunda binler, yüz binler, milyonlar halinde büyük bir mücadeleyi fedai çizgisinde, kahramanlık çizgisinde yürütüyoruz. Bu mücadele içinde de her türlü zorluğu yenme, engeli aşma temelinde büyük kahramanlıklar yaşanıyor. Halkımız, şehitler vermeye devam ediyor. Özellikle 2003 yılından itibaren bu mücadeleyi daha kapsamlı, örgütlü ve sonuç alıcı hale getirmek için en zor koşullarda büyük bir fedakarlıkla ve cesaretle üzerine gidecek yeniden mücadeleyi Kürdistan'ın her tarafında örgütlü kıldık. Gerillayı bu mücadelede temel savunma ve ön açma gücü olarak yürütmek ve tüm halkı mücadeleye çekmek üzere yaygın bir direniş mücadelesini geliştirdiğimiz açıktır.

2003 yazından itibaren şehit Erdallarla başlayan, Mahirlerle, Munzurlarla, Şevgerlerle devam eden, yine 2004 yılında 1 Haziran meşru savunma direnişi ve siyasal hamlesi olarak gelişme gösteren bir mücadele içindeyiz. Gerilla olarak, hareket ve halk olarak 2004 yılını da büyük kahramanlıklar yılı haline getirmeyi bildik ve başardık. Seyit Rızaların, Tekoşinlerin, Resüllerin, Dişwarların kahramanlık tutumlarıyla gerçekten Hakilerle başlayan ve halkalar halinde büyüyen gelişen mücadele çizgisine sonuna kadar sahip çıkan direnişleriyle, 2004 yılı da Önderliğimizin öngördüğü çerçevede halkımızın kazanımlarıyla geçen bir yıl haline geldi.

Şimdi 2005'in en temel direniş ayı olan Mayıs Şehitler Ayı'nda bu mücadeleyi her alanda aynı çizgide devam ettiriyoruz. Marttan itibaren Botan'dan başlayan, Zagros'a, Amed'e, Erzurum'a, Dersim'e yayılan, yine Serhat'a, Amanos'a, ülkenin diğer bütün alanlarına taşan saldırılar karşısında HPG olarak, gerilla olarak mücadeleyi tarihimize, Önderlik gerçeğimize ve halkımızın amaçlarına sonuna kadar bağlı bir çizgide direniş mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu mücadele

içinde Botan'da, Mardin'de, Dersim'de onlarca yiğit yoldaş şehit verdik. Özellikle Dersim'de Serkeft yoldaş öncülüğündeki direnişle, Gever'de Ali ve Fırat arkadaşların direnişleri hepimiz için örnek alınacak düzeydedir.

Kuşkusuz bütün bunlar önemli ve doğru anlaşılması gereken bir durumdur. Her şeyden önce dost, düşman herkese şunu gösteriyor: Kürt insanı özgür, iradeli birey olmaktan asla vazgeçmeyecek, köleliği hiçbir zaman kabul etmeyecektir. Kürt halkı, artık eskinin o uyuşuk, köleleştirilmiş, inkarı imhayı kabul eden bir yaşama asla dönmeyecek ve razı olmayacaktır. Özgürlükte, demokraside, kardeşlikte sonuna kadar kararlıdır. Kendi yaşamını bu ilkeler temelinde kuracaktır. Komşu halklarla, Ortadoğu halklarıyla bu amaçlar doğrultusunda birlikte, kardeşçe bir yaşamı sürdürmek isteyecektir. Zaten şiarlarıyla, günlük serhildanıyla böyle bir amacı esas aldığını ve buna tutkuyla bağlı olduğunu herkese gösteriyor. Yine gerillayı güçlendirerek, gerillaya sahip çıkarak, her koşul altında gerillayla birleşerek böyle bir mücadeleyi başarıya götürmede ne denli kararlı, iradeli ve fedakar olduğunu ortaya koyuyor. Bunlar bu dönemde gelişen mücadelemizin kanıtı olduğu ve herkese gösterdiği gerçekler oluyor. Yine özgürlük hareketimiz de böyle bir mücadeleye öncülük etmede, onun gerektirdiği fedakarlığı ve cesareti göstermede, onun istediği bedeli ne kadar ağır olursa olsun ödemede ne denli kararlı olduğunu bir kere daha ortaya koyuyor. Gerçekten tarihin özgürlük hareketlerine, direnişçi güçlerine ve ideolojilerine layık bir hareket olduğunu, yine Kürt halkının özgürlük davasına ne denli bağlı bulunduğunu bu biçimde bir kere daha kanıtıyor ve herkese gösteriyor.

Bütün bunların kanıtlanmasında şehitler gerçeği, kahramanlık çizgisinde mücadelenin sürmesi ve yeni yeni kahramanlıkların bu mücadele içinde ortaya çıkması, elbette ki en temel yönlendirici, çekici güç oluyor. Temel kanıtı ve şahitlik gücünü ortaya çıkarıyor. Bunun sürmesi temelinde ve bu devam ettikçe halkımızın geleceği, güçleneceği, özgürlük ve demokrasi yolunda ilerleyeceği, her türlü saldırıya boşu çıkartacağı kesindir. Bu inanç, gelişen mücadele temelinde hepimizde, tüm halkta ve gittikçe uluslararası sistemde yer ediyor.

Bunlar önemli durumlar ve gelişmelerdir. Böyle şanlı bir mücadeleyle, büyük bir şehitler ordusunun yaratılmış olması, Kürt halkının geleceği açısından en temel

değerin ortaya çıkartılmış ve kazanılmış olması anlamına geliyor. Böyle bir orduya sahip olduktan sonra, bu halkın yenilmezliği, özgürlük ve demokrasi davasını başarıya götürmesi kesindir. Bu bakımdan şehitler ordusu, temel güç, emir gücü, doğru çizgiyi belirleme gücü; biz ise onların emrinde yürüyen savaşçılar, mücadele güçleri oluyoruz. Önderliğimiz her zaman doğru yaşamın şehitlerin yaşamı olduğunu ifade etti. Şehitlerimizin en temel ve değiştirilemez güç kaynaklarımız olduğunu belirtti. Onların temel emir güçleri, komuta güçleri olduğunu, hareketimizin ve halkımızın da böyle büyük bir komuta altında özgürlük mücadelesini başarıya götürmek üzere saf tutmuş bir mücadele gücü olduğunu ifade etti. Şimdi şehitler ayında, bir kere daha bu gerçeği böyle tanımlıyoruz. Şehitlerimizle mesafemizin çok uzak olmasını, her zaman şehitlere, şehitler gerçeğine yakın yaşamamızın doğru yaşam olacağını yine Önderliğimiz ifade etti. Bu temelde de hareket olarak, halkın öncü güçleri olarak, şehitler ordumuzun komutasında ve onlarla birlikte, iç içe her gün yeni şehitler verme ve bu orduyu büyütmek temelinde Özgürlük mücadelesini geliştirmeye ve ilerletmeye devam ediyoruz. Bu, zafere kadar sürecek bir Apocu gerçeklik olarak kendini kesinleştiriyor.

Değerli yoldaşlar

Mücadelenin Kürdistan'ın her alanında yoğunlaştığı, artan inkarcı, imhacı saldırılara, operasyonlara karşı gerillanın Kuzey Kürdistan'ın her sahasında direndiği, diğer Kürdistan parçalarında da örgütlü, hazırlıklı olduğu, halkın da saldırılara karşı siyasi direnişi Kürdistan'ın tüm parçalarında ve yurtdışında geliştirdiği bir süreç içerisinde bulunuyoruz. Mücadelemiz gittikçe yayılıyor, büyüyor ve gelişiyor. Önderliğimizin Newroz'da ilan ettiği Koma Komalên Kürdistan'ı inşa çalışmaları böyle bir mücadeleyle her yerde gün geçtikçe ilerliyor. "Direnişi geliştirelim demokrasiyi kuralım" temel şiarına bağlı olarak mücadelemiz geliyor. Hareketimiz, halkın demokratik konfederal sistemini geliştirmek için çok yoğun bir çalışma ve mücadele içinde bulunuyor. Gerçekten de 2005 Newroz'u, tıpkı 15 Ağustos Atılımı gibi yeni bir stratejik örgütlülüğün ve mücadelenin geliştirilmesinde gerçek bir hamleyi ortaya çıkardı. Aslında 1 Haziran meşru savunma direnişinin yarattığı yenilenme ve

Devamı sayfa 14'te